

Ministerie van Economische Zaken
en Klimaat

> Retouradres Postbus 20401 2500 EK Den Haag

10.2.e

Per e-mail: 10.2.e

Bureau Bestuursraad

Bezoekadres

Bezuidenhoutseweg 73
2594 AC Den Haag

Postadres

Postbus 20401
2500 EK Den Haag

Overheidsidentificatienr
00000001003214369000

T 070 379 8911 (algemeen)
F 070 378 6100 (algemeen)
www.rijksoverheid.nl/ezk

Behandeld door

10.2.e

Ons kenmerk
BBR / 21169724

Bijlage(n)
3

Datum **- 30 JULI 2021**
Betreft Besluit Wob-verzoek d.d. 12 oktober 2020 inzake notities
besluitvorming coronacrisis

Geachte 10.2.e,

In uw brief van 12 oktober 2020 heeft u met een beroep op de Wet openbaarheid van bestuur (hierna: Wob) informatie verzocht met betrekking tot alle aan de minister van Economische Zaken en Klimaat aangeboden notities ter voorbereiding op bijeenkomsten in het Catshuis en bijeenkomsten van de ministeriële crisiscommissie vanaf 1 maart 2020 tot 12 oktober 2020.

De ontvangst van uw verzoek is schriftelijk bevestigd bij brief van 30 oktober 2020, kenmerk BBR / 20272735. In deze brief is tevens de beslistermijn met vier weken verdaagd tot 7 december 2020.

In het e-mailbericht van 4 december is aan u meegedeeld dat de beslistermijn is opgeschort met twee weken op grond van artikel 6, derde lid. Vanwege de reden dat enkele op het verzoek betrekking hebbende documenten gegevens bevatten die betrekking hebben op derden en ik de betrokken derden op grond van artikel 4:8 van de Algemene wet bestuursrecht in de gelegenheid heb gesteld een zienswijze te geven over de openbaarmaking van deze documenten. Het is mij niet gelukt om de wettelijke termijn op uw verzoek te beslissen. Daarvoor bied ik u mijn verontschuldiging aan.

Wettelijk kader

Uw verzoek valt onder de reikwijdte van de Wob. Voor de relevante Wob-artikelen verwijs ik u naar bijlage 1.

Inventarisatie en beoordeling

Op basis van uw verzoek zijn in totaal 32 documenten (incl. bijlagen) aangetroffen. Deze documenten zijn opgenomen in een inventarislijst, die als bijlage 2 bij dit besluit is gevoegd. In dit besluit wordt verwezen naar de corresponderende nummers uit de inventarislijst, zodat per document duidelijk is wat is besloten.

Ik merk op dat er twee ministeriële commissies zijn die binnen de reikwijdte van uw verzoek kunnen vallen: de Ministeriële Commissie Crisisbeheersing (MCCb) en de Ministeriële Commissie Covid-19 (MCC). Ik heb uw verzoek aldus

geïnterpreteerd dat allebei deze commissies binnen de reikwijdte van uw verzoek vallen.

Ik heb besloten een deel van de door u gevraagde informatie niet openbaar te maken. Per document is op de inventarislijst aangegeven welke uitzonderingsgronden zijn toegepast. Voor de motivering verwijs ik naar het onderdeel Overwegingen van dit besluit.

Er zijn derde belanghebbenden bij dit besluit. Deze derde belanghebbenden zijn in de gelegenheid gesteld om hun zienswijze te geven op de documenten die hen aangaan. De zienswijzen van de derde belanghebbenden heb ik in mijn belangenafweging meegenomen. Zie het onderdeel Overwegingen van dit besluit.

Overwegingen

Ingevolge artikel 3, vijfde lid, van de Wob, wordt een verzoek om informatie ingewilligd met inachtneming van het bepaalde in de artikelen 10 en 11 van de Wob.

Het recht op openbaarmaking op grond van de Wob dient uitsluitend het publieke belang van een goede en democratische bestuursvoering. Het komt iedere burger in gelijke mate toe. Daarom kan ten aanzien van de openbaarheid geen onderscheid worden gemaakt naar gelang de persoon, de bedoeling of de belangen van de verzoeker. Bij de te verrichten belangenafweging worden dan ook betrokken het algemene belang bij openbaarmaking van de gevraagde informatie en de door de weigeringsgronden te beschermen belangen, maar niet het specifieke belang van de verzoeker.

Evenmin kent de Wob een beperkte vorm van openbaarmaking. Dit betekent dat openbaarmaking van de gevraagde documenten uitsluitend aan u op grond van de Wob niet mogelijk is. Indien ik aan u de betreffende documenten verstrek, moet ik deze ook aan anderen geven indien zij daarom verzoeken. In dat licht vinden de onderstaande belangenafwegingen dan ook plaats.

Bedrijfs- en fabricagegegevens

Artikel 10, eerste lid, aanhef en onder c, van de Wob bepaalt dat het verstrekken van informatie achterwege blijft voor zover dit bedrijfs- en fabricagegegevens betreft, die door natuurlijke personen of rechtspersonen vertrouwelijk aan de overheid zijn medegedeeld. Onder bedrijfsgegevens moet blijkens bestendige jurisprudentie worden verstaan: al die gegevens waaruit wetenswaardigheden kunnen worden afgelezen of afgeleid met betrekking tot de technische bedrijfsvoering of het productieproces dan wel met betrekking tot de afzet van producten of de kring van afnemers of leveranciers. Cijfers of gegevens die de financiële bedrijfsvoering en financiële stromen betreffen, worden eveneens als bedrijfs- en fabricagegegevens aangemerkt.

In de documenten met nummer 1a en 7 staan bedrijfsgegevens. Deze gegevens zijn vertrouwelijk aan de overheid medegedeeld. Uit deze gegevens kunnen wetenswaardigheden worden afgeleid met betrekking tot de afzet van producten en de kring van afnemers en leveranciers. Het betreft onder andere specifieke

informatie over de kredietmarkt, de hoogte van kredietleningen, het aantal bedrijfsklanten die gebruik maakt van kredietleningen en huidige cijfers en prognoses over het vliegverkeer van een vliegmaatschappij.

Uit deze informatie, die in vertrouwen ten behoeve van de voorbereiding van de Catshuissessie van 11 april 2020 en het bestuurlijk overleg met banken van 14 april 2020 en de MCC-19 van 16 juni 2020 aan mij is medegedeeld, kan de hoogte van kredietleningen, het aantal bedrijfsklanten en de niet-openbare cijfers rondom het vliegverkeer van een vliegmaatschappij worden afgeleid. Ik zal deze informatie dan ook niet openbaar maken.

Het belang van de betrekkingen van Nederland met andere staten en met internationale organisaties

Op grond van artikel 10, tweede lid, aanhef en onder a, van de Wob blijft verstrekking van informatie achterwege voor zover het belang daarvan niet opweegt tegen het belang van de betrekkingen van Nederland met andere staten en met internationale organisaties.

In document 17 staat een passage waarin niet publiek bekende informatie wordt verstrekt over de testcapaciteit in andere landen en mogelijke oplossingen daarvoor. Deze informatie is afkomstig van Nederlandse diplomatieke diensten en is in het diplomatieke verkeer verkregen. Openbaarmaking van deze passage kan tot gevolg hebben dat de diplomatieke betrekkingen tussen deze landen en Nederland kan worden geschaad omdat de vertrouwelijkheid van de in deze betrekkingen plaatsgevonden correspondentie kennelijk niet kan worden geborgd. Ik ben van oordeel dat dit belang zwaarder moet wegen dan het belang van openbaarheid. Ik heb daarom besloten de desbetreffende informatie niet openbaar te maken.

De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer

Op grond van artikel 10, tweede lid, aanhef en onder e, van de Wob blijft verstrekking van informatie achterwege voor zover het belang daarvan niet opweegt tegen het belang dat de persoonlijke levenssfeer wordt geëerbiedigd. In de documenten met nummers 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, en 23. staan persoonsgegevens, zoals namen, emailadressen, telefoonnummers en handtekeningen. Ik ben van oordeel dat t.a.v. deze gegevens het belang dat de persoonlijke levenssfeer wordt geëerbiedigd, zwaarder moet wegen dan het belang van openbaarheid. Daarom heb ik de persoonsgegevens verwijderd uit deze documenten.

Het voorkomen van onevenredige bevoordeling of benadeling

Op grond van artikel 10, tweede lid, aanhef en onder g, van de Wob blijft verstrekking van informatie achterwege voor zover het belang daarvan niet opweegt tegen het belang van het voorkomen van onevenredige bevoordeling of benadeling van bij de aangelegenheid betrokken natuurlijke personen of rechtspersonen dan wel van derden.

Openbaarmaking van informatie, opgenomen in het document met nummer 13 naar mijn oordeel leiden tot onevenredige benadeling van de Staat.

In het document staat informatie waaruit inzicht kan worden verkregen in de individuele opvattingen van bewindspersonen over de investeringsagenda. Indien deze informatie openbaar zou worden gemaakt, dan zou dat bewindspersonen kunnen belemmeren in hun beraadslagingsprocessen. Deze zouden in mindere mate open en ongedwongen kunnen plaatsvinden. Ik acht dat, gelet op de in artikel 45 van de Grondwet opgenomen taak van het kabinet om zijn eenheid te bevorderen, niet wenselijk, te meer niet nu het besproken onderwerp betrekking heeft op crisisbestrijding. Ik acht het belang van openbaarheid onvoldoende zwaarwichtig om tot openbaarmaking van deze informatie over te gaan.

Persoonlijke beleidsopvattingen in een stuk voor intern beraad

Uitgangspunt van de Wob is dat overheidsinformatie openbaar is. Dit geldt in beginsel ook voor documenten opgesteld ten behoeve van intern beraad. Dit is het beraad over een bestuurlijke aangelegenheid binnen een bestuursorgaan, dan wel binnen een kring van overheden in het kader van de gezamenlijke verantwoordelijkheid voor een bestuurlijke aangelegenheid. Uit de wetsgeschiedenis blijkt dat onder het begrip 'documenten opgesteld ten behoeve van intern beraad' onder meer moeten worden begrepen: nota's van ambtenaren aan hun politieke en ambtelijk leidinggevenden, correspondentie tussen de onderdelen van een ministerie en tussen ministeries onderling, concepten van stukken, agenda's, notulen, samenvattingen en conclusies van interne besprekingen en rapporten van ambtelijke adviescommissies. Degene die de stukken heeft opgesteld moet de bedoeling hebben gehad dat ze zouden dienen voor intern beraad.

Artikel 11, eerste lid, van de Wob bepaalt dat uit documenten die zijn opgesteld ten behoeve van intern beraad geen informatie wordt verstrekt over persoonlijke beleidsopvattingen. Onder 'persoonlijke beleidsopvattingen' wordt verstaan: ambtelijke adviezen, visies, standpunten en overwegingen. Dergelijke opvattingen worden niet openbaar gemaakt omdat een zekere mate van veiligheid en vertrouwelijkheid noodzakelijk is om te kunnen komen tot een effectieve besluitvorming. Ambtenaren en bestuurders moeten onderling en met bewindspersonen kunnen brainstormen. Feiten, prognoses, beleidsalternatieven, de gevolgen van een bepaald beleidsalternatief of andere onderdelen met een overwegend objectief karakter worden door mij niet beschouwd als persoonlijke beleidsopvattingen. De totstandkoming van beleid en regelgeving wordt met de openbaarheid van dergelijke informatie inzichtelijk.

Ik acht het in algemene zin van groot belang dat inzicht wordt gegeven in de wijze waarop de covid-19-crisis van overheidswege is bestreden en wat voor afwegingen in de crisisbestrijding zijn gemaakt. Ik heb daarom besloten om toepassing te geven aan artikel 11, tweede lid, van de Wob en om persoonlijke beleidsopvattingen, bestemd voor intern beraad, openbaar te maken. Daarbij overweeg ik in het bijzonder mee dat de beoordeelde documenten ter advisering zijn voorgelegd aan een bewindspersoon en dat openbaarmaking van de informatie dus inzicht geeft in de informatie die op politiek niveau heeft kunnen worden gebruikt. Bovendien zijn er geen materiële belangen – zoals lopende onderhandelingen of belangen van derden – die met openbaarmaking van deze persoonlijke beleidsopvattingen worden geschaad.

Bureau Bestuursraad

Ons kenmerk
BBR / 21169724

Zienswijzen belanghebbenden

De belanghebbenden hebben aangegeven zich te kunnen vinden met de voorgenomen openbaarmaking van de stukken.

Wijze van openbaarmaking

De documenten die met dit besluit (gedeeltelijk) openbaar worden gemaakt treft u bij dit besluit in kopie aan.

Plaatsing op internet

Dit besluit en de stukken die met dit besluit voor een ieder openbaar worden, worden geanonimiseerd op *WOBCovid19.Rijksoverheid.nl* geplaatst.

Afschrift aan belanghebbenden

Een afschrift van dit besluit zend ik aan belanghebbenden.

Hoogachtend,

De Minister van Economische Zaken en Klimaat,
namens deze:

10.2.e

~~mw. G. Keijzer Baldé~~
plaatsvervangend secretaris-generaal

10.2.e

Een belanghebbende die bezwaar heeft tegen de weigering om informatie openbaar te maken kan binnen zes weken na de dag waarop dit is bekend gemaakt een bezwaarschrift indienen. Het bezwaarschrift moet door de indiener zijn ondertekend en bevat ten minste zijn naam en adres, de dagtekening, een omschrijving van het besluit waartegen het bezwaar is gericht en de gronden waarop het bezwaar rust. Dit bezwaarschrift moet worden gericht aan de Minister van Economische Zaken en Klimaat, directie Wetgeving en Juridische Zaken, Postbus 20401, 2500 EK 's-Gravenhage. Dit besluit is verzonden op de in de aanhef vermelde datum.

Bijlage 1 – Relevante artikelen uit de Wob

Artikel 1

In deze wet en de daarop berustende bepalingen wordt verstaan onder:

- a. document: een bij een bestuursorgaan berustend schriftelijk stuk of ander materiaal dat gegevens bevat;
- b. bestuurlijke aangelegenheid: een aangelegenheid die betrekking heeft op beleid van een bestuursorgaan, daaronder begrepen de voorbereiding en de uitvoering ervan;
- c. intern beraad: het beraad over een bestuurlijke aangelegenheid binnen een bestuursorgaan, dan wel binnen een kring van bestuursorganen in het kader van de gezamenlijke verantwoordelijkheid voor een bestuurlijke aangelegenheid;
- d. niet-ambtelijke adviescommissie: een van overheidswege ingestelde instantie, met als taak het adviseren van een of meer bestuursorganen en waarvan geen ambtenaren lid zijn, die het bestuursorgaan waaronder zij ressorteren adviseren over de onderwerpen die aan de instantie zijn voorgelegd. Ambtenaren, die secretaris of adviserend lid zijn van een adviesinstantie, worden voor de toepassing van deze bepaling niet als leden daarvan beschouwd;
- e. ambtelijke of gemengd samengestelde adviescommissie: een instantie, met als taak het adviseren van één of meer bestuursorganen, die geheel of gedeeltelijk is samengesteld uit ambtenaren, tot wier functie behoort het adviseren van het bestuursorgaan waaronder zij ressorteren over de onderwerpen die aan de instantie zijn voorgelegd;
- f. persoonlijke beleidsopvatting: een opvatting, voorstel, aanbeveling of conclusie van een of meer personen over een bestuurlijke aangelegenheid en de daartoe door hen aangevoerde argumenten;
- g. milieu-informatie: hetgeen daaronder wordt verstaan in artikel 19.1a van de Wet milieubeheer;
- h. hergebruik: het gebruik van informatie die openbaar is op grond van deze of een andere wet en die is neergelegd in documenten berustend bij een overheidsorgaan, voor andere doeleinden dan het oorspronkelijke doel binnen de publieke taak waarvoor de informatie is geproduceerd;
- i. overheidsorgaan:
 - 1°. een orgaan van een rechtspersoon die krachtens publiekrecht is ingesteld, of
 - 2°. een ander persoon of college, met enig openbaar gezag bekleed.

Artikel 3

1. Een ieder kan een verzoek om informatie neergelegd in documenten over een bestuurlijke aangelegenheid richten tot een bestuursorgaan of een onder verantwoordelijkheid van een bestuursorgaan werkzame instelling, dienst of bedrijf.
2. De verzoeker vermeldt bij zijn verzoek de bestuurlijke aangelegenheid of het daarop betrekking hebbend document, waarover hij informatie wenst te ontvangen.
3. De verzoeker behoeft bij zijn verzoek geen belang te stellen.
4. Indien een verzoek te algemeen geformuleerd is, verzoekt het bestuursorgaan de verzoeker zo spoedig mogelijk om zijn verzoek te preciseren en is het hem daarbij behulpzaam.
5. Een verzoek om informatie wordt ingewilligd met inachtneming van het bepaalde in de artikelen 10 en 11.

Artikel 6

1. Het bestuursorgaan beslist op het verzoek om informatie zo spoedig mogelijk, doch uiterlijk binnen vier weken gerekend vanaf de dag na die waarop het verzoek is ontvangen.
2. Het bestuursorgaan kan de beslissing voor ten hoogste vier weken verdagen. Van de verdaging wordt voor de afloop van de eerste termijn schriftelijk gemotiveerd mededeling gedaan aan de verzoeker.
3. Onverminderd artikel 4:15 van de Algemene wet bestuursrecht wordt de termijn voor het geven van een beschikking opgeschort gerekend vanaf de dag na die waarop het bestuursorgaan de verzoeker mededeelt dat toepassing is gegeven aan artikel 4:8 van de Algemene wet bestuursrecht, tot de dag waarop door de belanghebbende of belanghebbenden een zienswijze naar voren is gebracht of de daarvoor gestelde termijn ongebruikt is verstreken.
4. Indien de opschorting, bedoeld in het derde lid, eindigt, doet het bestuursorgaan daarvan zo spoedig mogelijk mededeling aan de verzoeker, onder vermelding van de termijn binnen welke de beschikking alsnog moet worden gegeven.
5. Indien het bestuursorgaan heeft besloten informatie te verstrekken, wordt de informatie verstrekt tegelijk met de bekendmaking van het besluit, tenzij naar verwachting een belanghebbende bezwaar daar tegen heeft, in welk geval de informatie niet eerder wordt verstrekt dan twee weken nadat de beslissing is bekendgemaakt.
6. Voor zover het verzoek betrekking heeft op het verstrekken van milieu-informatie:
 - a. bedraagt de uiterste beslistermijn in afwijking van het eerste lid twee weken indien het bestuursorgaan voornemens is de milieu-informatie te verstrekken terwijl naar verwachting een belanghebbende daar bezwaar tegen heeft;
 - b. kan de beslissing slechts worden verdaagd op grond van het tweede lid, indien de omvang of de gecompliceerdheid van de milieu-informatie een verlenging rechtvaardigt;
 - c. zijn het derde en vierde lid niet van toepassing.

Bureau Bestuursraad

Ons kenmerk
BBR / 21169724

Artikel 7

1. Het bestuursorgaan verstrekt de informatie met betrekking tot de documenten die de verlangde informatie bevatten door:
 - a. kopie ervan te geven of de letterlijke inhoud ervan in andere vorm te verstrekken,
 - b. kennisneming van de inhoud toe te staan,
 - c. een uittreksel of een samenvatting van de inhoud te geven, of
 - d. inlichtingen daaruit te verschaffen.
2. Het bestuursorgaan verstrekt de informatie in de door de verzoeker verzochte vorm, tenzij:
 - a. het verstrekken van de informatie in die vorm redelijkerwijs niet gevegd kan worden;
 - b. de informatie reeds in een andere, voor de verzoeker gemakkelijk toegankelijke vorm voor het publiek beschikbaar is.
3. Indien het verzoek betrekking heeft op milieu-informatie als bedoeld in artikel 19.1a, eerste lid, onder b, van de Wet milieubeheer, verstrekt het bestuursorgaan, zo nodig, en indien deze informatie voorhanden is, tevens informatie over de methoden die zijn gebruikt bij het samenstellen van eerstbedoelde informatie.

Artikel 10

1. Het verstrekken van informatie ingevolge deze wet blijft achterwege voor zover dit:
 - a. de eenheid van de Kroon in gevaar zou kunnen brengen;
 - b. de veiligheid van de Staat zou kunnen schaden;
 - c. bedrijfs- en fabricagegegevens betreft, die door natuurlijke personen of rechtspersonen vertrouwelijk aan de overheid zijn meegedeeld;
 - d. persoonsgegevens betreft als bedoeld in de artikelen 9, 10 en 87 van de Algemene verordening gegevensbescherming, tenzij de verstrekking kennelijk geen inbreuk op de persoonlijke levenssfeer maakt.
2. Het verstrekken van informatie ingevolge deze wet blijft eveneens achterwege voor zover het belang daarvan niet opweegt tegen de volgende belangen:
 - a. de betrekkingen van Nederland met andere staten en met internationale organisaties;
 - b. de economische of financiële belangen van de Staat, de andere publiekrechtelijke lichamen of de in artikel 1a, onder c en d, bedoelde bestuursorganen;

- c. de opsporing en vervolging van strafbare feiten;
- d. inspectie, controle en toezicht door bestuursorganen;
- e. de eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer;
- f. het belang, dat de geadresseerde erbij heeft als eerste kennis te kunnen nemen van de informatie;
- g. het voorkomen van onevenredige bevoordeling of benadeling van bij de aangelegenheid betrokken natuurlijke personen of rechtspersonen dan wel van derden.

3. Het tweede lid, aanhef en onder e, is niet van toepassing voorzover de betrokken persoon heeft ingestemd met openbaarmaking.

4. Het eerste lid, aanhef en onder c en d, het tweede lid, aanhef en onder e, en het zevende lid, aanhef en onder a, zijn niet van toepassing voorzover het milieu-informatie betreft die betrekking heeft op emissies in het milieu. Voorts blijft in afwijking van het eerste lid, aanhef en onder c, het verstrekken van milieu-informatie uitsluitend achterwege voorzover het belang van openbaarmaking niet opweegt tegen het daar genoemde belang.

5. Het tweede lid, aanhef en onder b, is van toepassing op het verstrekken van milieu-informatie voor zover deze handelingen betreft met een vertrouwelijk karakter.

6. Het tweede lid, aanhef en onder g, is niet van toepassing op het verstrekken van milieu-informatie.

7. Het verstrekken van milieu-informatie ingevolge deze wet blijft eveneens achterwege voorzover het belang daarvan niet opweegt tegen de volgende belangen:

- a. de bescherming van het milieu waarop deze informatie betrekking heeft;
- b. de beveiliging van bedrijven en het voorkomen van sabotage.

8. Voorzover het vierde lid, eerste volzin, niet van toepassing is, wordt bij het toepassen van het eerste, tweede en zevende lid op milieu-informatie in aanmerking genomen of deze informatie betrekking heeft op emissies in het milieu.

Artikel 11

1. In geval van een verzoek om informatie uit documenten, opgesteld ten behoeve van intern beraad, wordt geen informatie verstrekt over daarin opgenomen persoonlijke beleidsopvattingen.

2. Over persoonlijke beleidsopvattingen kan met het oog op een goede en democratische bestuursvoering informatie worden verstrekt in niet tot personen herleidbare vorm. Indien degene die deze opvattingen heeft geuit of zich erachter heeft gesteld, daarmee heeft ingestemd, kan de informatie in tot personen herleidbare vorm worden verstrekt.

3. Met betrekking tot adviezen van een ambtelijke of gemengd samengestelde adviescommissie kan het verstrekken van informatie over de daarin opgenomen persoonlijke beleidsopvattingen plaatsvinden, indien het voornemen daartoe door

100-2-2001

Bureau Bestuursraad

Ons kenmerk
BBR / 21169724

het bestuursorgaan dat het rechtstreeks aangaat aan de leden van de adviescommissie voor de aanvang van hun werkzaamheden kenbaar is gemaakt. 4. In afwijking van het eerste lid wordt bij milieu-informatie het belang van de bescherming van de persoonlijke beleidsopvattingen afgewogen tegen het belang van openbaarmaking. Informatie over persoonlijke beleidsopvattingen kan worden verstrekt in niet tot personen herleidbare vorm. Het tweede lid, tweede volzin, is van overeenkomstige toepassing.

Bijlage 2 - Inventarislijst

Documentnr.	Datum	Soort document	Onderwerp	Beroordeling	Wob	Afzender	Ontvanger
1	10-4-2020	Nota	Vorbereiding Catshuissessie 11/4	Deels openbaar	10.2.e	EZK	EZK
1a	10-4-2020	Bijlage	Dashboard banken en snelheid liquiditeitsvoorziening	Deels Openbaar	10.1.c	EZK	EZK
1b	10-4-2020	Bijlage	Dashboard -Zakelijke financieringen gedurende Covid-19 problematiek. - [update 6 april 2020].	Openbaar		EZK	EZK
1c	10-4-2020	Bijlage	Protocol Verantwoord bioscoop- en filmtheaterbezoek	Openbaar		EZK	EZK
1d	10-4-2020	Bijlage	Definitieve en Concept-protocollen 1,5 meter economie	Openbaar			
2	24-4-2020	Nota	Catshuissessie Persoonlijk Beschermingsmiddelen	Deels openbaar	10.2.e	EZK	EZK
2a	24-4-2020	Bijlage	Redeneerlijn Wie heeft hulpmiddelen nodig en hoe is dit geregeld ook gerelateerd aan de exitstrategie?	Openbaar		EZK	EZK
3	29-4-2020	Nota	Persoonlijke beschermingsmiddelen voor de opstart van de 1,5m economie	Deels openbaar	10.2.e	EZK	EZK
3a	29-4-2021	Bijlage	Catshuis corona herstart sectoren	Openbaar		EZK	EZK
3b	29-4-2020	Bijlage	Uitbreidingsvraag persoonlijke beschermingsmiddelen	Openbaar		VNO-NCW	EZK
4	5-6-2020	Nota	Vooroverleg Catshuissessie en BW0 hervormingen	Deels openbaar	10.2.e	EZK	EZK
5	8-6-2020	Nota	Advies MCC-19 9/6 2020	Deels openbaar	10.2.e	EZK	EZK
6	11-6-2020	Nota	Vorbereiding Catshuissessie 14 juni	Deels openbaar	10.2.e	EZK	EZK
6a	11-6-2020	Bijlage	Narrative Vpb	Openbaar		EZK	EZK
6b	11-6-2020	Bijlage	Duits stimuleringspakket (3 juni 2020)	Openbaar		EZK	EZK
7	15-6-2020	Nota	Vorbereiding MCC-19, d.d. 16 juni 2020	Deels openbaar	10.1.c 10.2.e	EZK	EZK
8	22-6-2020	Nota	Vorbereiding MCC-19, d.d. 23 juni 2020	Deels openbaar	10.2.e	EZK	EZK
9	23-6-2020	Nota	Vorbereiding MCCb, d.d. 24 juni 2020	Deels openbaar	10.2.e	EZK	EZK
10	29-6-2020	Nota	Vorbereiding MCC-19, d.d. 30 juni 2020	Deels openbaar	10.2.e	EZK	EZK
11	3-7-2020	Nota	Annotatie diner Catshuis inzake economisch herstel Amsterdam	Deels openbaar	10.2.e	EZK	EZK
12	6-7-2020	Nota	Vorbereiding MCC-19, d.d. 7 juli 2020	Deels openbaar	10.2.e	EZK	EZK
13	17-8-2020	Nota	MCC d.d. 18 augustus 2020	Deels openbaar	10.2.g	EZK	EZK
14	24-8-2020	Nota	MCC-19 d.d. 25 augustus 2020	Deels openbaar	10.2.e	EZK	EZK
15	31-8-2020	Nota	Vorbereiding MCC-19 1 september 2020	Deels openbaar	10.2.e	EZK	EZK
16	7-9-2020	Nota	Annotatie MCC 8 september	Deels openbaar	10.2.e	EZK	EZK
17	21-9-2020	Nota	Annotatie MCC 22 september 2020	Deels openbaar	10.2.a 10.2.e	EZK	EZK
18	25-9-2020	Nota	Catshuisoverleg 27 september	Deels openbaar	10.2.e	EZK	EZK
19	28-9-2020	Nota	Annotatie MCC 29 september 2020	Deels openbaar	10.2.e	EZK	EZK
20	5-10-2020	Nota	Annotatie MCC 6 oktober	Deels openbaar	10.2.e	EZK	EZK
21	8-10-2020	Nota	Annotatie MCC 9 oktober	Deels openbaar	10.2.e	EZK	EZK
22	8-10-2020	Nota	Vorbereiding Catshuissessie 11 oktober	Deels openbaar	10.2.e	EZK	EZK
23	12-10-2020	Nota	Annotatie MCC-19 13 oktober	Deels openbaar	10.2.e	EZK	EZK

TER INFORMATIE

Aan de Minister
CC de Staatssecretaris

Directoraat-generaal
Bedrijfsleven & Innovatie
Directie Topsectoren en
Industriebeleid

Auteur

10.2.e

@minezk.nl

Datum

10 april 2020

Kenmerk

DGBI-TOP / 20110465

nota

Voorbereiding Catshuissessie 11/4

Kopie aan

Bijlage(n)

Parafenroute

10.2.e

10.2.e TOP

10.2.e

BBR-paraaf

10.2.e

Aanleiding

Op zaterdag 11 april vindt van 15:00 tot 17:30 een Catshuissessie plaats. Daar wordt o.a. de anderhalvemetersamenleving besproken. In het vooroverleg van donderdag 9 april is met u besproken dat u aanvullende input krijgt in de vorm van een uitgewerkt protocol voor bioscopen, een duiding van de governance voor het opstellen van protocollen en het beslisproces richting 21 april.

Mogelijk komen de banken ook ter sprake. Daarom bijgevoegd ook aanvullende informatie over de gesprekken met de banken.

Advies

U kunt kennis nemen van de nota. Wij ontvangen graag uw commentaar op de voorstellen ten aanzien van het beoordelingskader van protocollen, de governance van de protocollen, en het beslisproces richting de MCCb van 21 april.

Kernpunten

- Hieronder gaan we eerst in op de vormgeving van de protocollen zelf. In de bijlage vindt u daarbij eveneens een voorbeeldprotocol voor bioscopen.
- Ten tweede bespreken we de governance van de protocollen. Daartoe hebben we in de bijlage ook de opdracht die door de NCTV in afstemming met EZK is uitgestuurd naar de ministeries (en die dinsdag 14 april ook nog langskomt in de MCCb) gevoegd.
- Ten derde schetsen we voor u het beslisproces richting de 21^e, en geven we enkele spreekpunten mee die u zou kunnen inbrengen in het Catshuis.

Ontvangen BBR

Toelichting

1. *Vormgeving van de protocollen.*

Alle protocollen worden beoordeeld door een ambtelijke werkgroep die onder leiding staat van EZK en waaraan de NCTV, VWS, SZW, FIN en EZK/DC deelnemen. Ons voorstel is de volgende elementen mee te nemen bij de ambtelijke beoordeling van de protocollen die binnenkomen:

1. Wat is de ambtelijke inschatting t.a.v. de compliance aan de geldende RIVM-richtlijnen; daarbij kijkt de werkgroep specifiek naar de elementen:
 - a. Is voldoende aandacht besteed aan de drie elementen: i) afstand houden, ii) bescherming, iii) hygiënemaatregelen?
 - b. Zorgt de opsteller van het protocol zelf in voldoende mate voor handhaving van de maatregelen door betrokkenen?
 - c. Is het protocol voldoende breed? (beslaat het alle facetten van datgene waar het protocol betrekking op heeft? (bv. bij een sportschool: gaat het in op de sportzaal, de toiletten, de kleedruimtes, de balie, de ingang?, bij een bioscoop: de kaartverkoop, de filmzaal, de gangen, de horecagelegenheid, de ingang?))
2. Is het protocol voldoende wervend in tekst en/of beeld?
3. Wordt in het protocol voldoende aandacht besteed aan communicatie richting stakeholders?
 - a. Wordt er gecommuniceerd naar alle stakeholders (én klanten, én werknemers, én leveranciers (indien van toepassing), etc.)
 - b. Is de communicatie volledig: gaat het in op de regels én op het feit dat het hiermee veilig is?
4. Is het protocol in voldoende mate operationeel gemaakt? (worden niet alleen hoog over elementen genoemd die in feite een herhaling zijn op de RIVM-richtlijnen?)
5. Proces totstandkoming: zijn maatschappelijke partners (en indien van toepassing Inspectie SZW) in voldoende mate betrokken bij totstandkoming van het protocol?

In bijlage 1 treft u een voorbeeld voor hoe dit kan werken voor de bioscopen. De inhoud van het stuk in de bijlage is in hoge mate gebaseerd op wat de sector zelf al aan het voorbereiden was als protocol. Op verzoek van EZK is het protocol beeldender en aansprekender gemaakt. Daarnaast treft u in bijlage 2 een conceptversie van het boekwerk dat VNO ism McKinsey heeft opgesteld van de protocollen die al ontwikkeld en in ontwikkeling zijn.

Protocol voor de horeca

Uit de branchevereniging KHN voor de horeca komen op dit moment nog geen positieve signalen over de protocollen. Zij zien binnen hun sector weinig mogelijkheden om binnen de kaders van de Corona maatregelen tot een model te komen dat ook voldoende zicht biedt op een rendabel bedrijf. Zij geven aan dat de 1,5 meter afstand een grote beperking is voor veel ondernemers, er blijven dan te weinig tafels/ plaatsen over en in de keuken is het niet te doen.

Daarbij vrezen veel ondernemers per saldo dan de eerste tijd veel slechter af te zijn dan met de financiële regelingen (bijv NOW) die er nu zijn. Sommige leden vrezen dat als er een protocol is de sector geen aanspraak meer kan maken op de regelingen. Om de houding van de sector te doorbreken wordt u geadviseerd op

ambtelijk niveau een stevig geluid te laten horen: iedere sector moet zich richten op wat er wél mogelijk is. Indien dit beeld er niet is vormt dit eerder reden om steunmaatregelen af- dan op te laten schalen.

Kenmerk
DGBI-TOP / 20110465

2. Governance van de samenlevingsprotocollen

Opstellen van de protocollen

De NCTV heeft op verzoek van EZK een opdracht uitgestuurd naar alle departementen om te (laten) werken aan protocollen voor de anderhalvemetersamenleving. De departementen zijn opgeroepen om de sectoren zelf zoveel mogelijk de protocollen te laten ontwikkelen. Handhaving moet eveneens zoveel mogelijk in de sectoren zelf gebeuren.

Check op de protocollen

De protocollen worden van een check voorzien door de volgende instanties:

- RIVM voor een medisch/virologische blik op de protocollen
- Inspectie SZW voor blik op ARBO-compliance
- Ambtelijke werkgroep protocollen voor een blik op de kwaliteit van de protocollen.

Een belangrijke taak voor de werkgroep is daarnaast om de dwarsdoorsnijdende thema's, zoals volgorde van de protocollen (scholen en kinderopvang *conditio sine qua non* voor veel andere sectoren), communicatie en vervoer, op te pakken. Hiervoor moet input geleverd worden ten behoeve van besluitvorming op de 21^e. Vanuit de NCTV wordt erop gedrukt om deze overwegingen naar de lange termijn te duwen. Het is echter van groot belang om een goede 'eerste slag' te slaan met de anderhalvemetersamenleving op de 21^e. Daar hoort dus ook een integraal beeld voor thema's als fasering, communicatie en vervoer bij.

Vaststelling van de protocollen

De vaststelling van de protocollen verloopt verschillend voor sectoren die *niet* van overheidswege gesloten zijn ten opzichte van sectoren die dat *wel* zijn.

Voor sectoren die niet vanuit overheidswege gesloten zijn, is het vaststellen van een protocol relatief simpel: na een check door het RIVM, de inspectie SZW en de ambtelijke werkgroep, kan het protocol worden vastgesteld door het departement en de betreffende sector zelf. Hiervoor is immers geen politiek besluit nodig. Dit proces kan dus ook doorlopend plaats vinden – en heeft al plaatsgevonden voor de sectoren Retail en bouw. Het blijft hierbij wel van belang dat de dwarsdoorsnijdende thema's, zoals druk op vervoer en heldere communicatie, goed in beeld blijven.

Voor sectoren die wel vanuit overheidswege gesloten zijn, vereist opening op basis van een protocol een politiek besluit. Politieke besluiten over eventuele aanpassingen van de maatregelen ter bestrijding van COVID-19, vinden op driewekelijkse basis plaats in de MCCb. Een goed uitgewerkt protocol kan helpen bij een besluit om een gesloten sector weer te openen.

Deze governance is opgenomen in de uitgebreide opdracht die naar de departementen is verstuurd. De opdracht vindt u in de bijlage 3 bij deze notitie.

Hieronder wordt voor u de besluitvorming richting 21 april zoals nu voorzien geschetst. Daarna worden bouwstenen gegeven voor wat u hier eventueel verder over zou kunnen voorleggen aan de deelnemers aan het Catshuisoverleg Eerst over de fasering van de afbouw, en daarna over de volgorde van sectoren.

- De werkgroep spoort de departementen aan om cf. uitvraag MP voor alle sectoren protocollen op te stellen. Op dit moment wordt geïnventariseerd aan welke protocollen de departementen/sectoren werken of gaan werken.
- Doel is dat er voor zoveel mogelijk sectoren maar in ieder geval voor de belangrijke sectoren zoals kinderopvang, onderwijs en niet-COVID19-zorg zo gedetailleerd mogelijke protocollen worden opgesteld. Daarnaast moeten de dwarsdoorsnijdende thema's in kaart zijn gebracht.
- Deze input wordt samengebracht met input van experts op andere gebieden (zoals CPB-cijfers over economie, RIVM over medisch/virologisch beeld) ten behoeve van besluitvorming in de MCCb van 21 april. Daar moet dan een integraal besluit worden genomen over verlenging, op- en/of afschaling van de COVID19-maatregelen.

- Het is belangrijk dat bij de besluitvorming van 21 april een integraal besluit wordt genomen en er wordt gekeken naar zowel de medische effecten als de maatschappelijke effecten van een besluit.
- Mogelijke afschaling van maatregelen moet stap voor stap gebeuren. Tussentijds moet goed worden gemonitord wat de effecten daarvan zijn op verdere verspreiding van het coronavirus voordat een volgende stap kan worden gezet.
- Onder voorbehoud van nieuwe ontwikkelingen kan gedacht worden aan drie batches: de eerste in juni, de tweede in juli en de derde in augustus. Zo kan een maand lang worden gemonitord of die nieuwe protocollen de zorgcapaciteit niet te veel onder druk zetten.
- Als de cijfers zich komende weken goed ontwikkelen en RIVM-onderzoek geeft aan dat kinderen het virus maar beperkt verspreiden, dan kunnen kinderopvang en scholen wellicht na de meivakantie al weer openen.
- Voor risicovolle sectoren kunnen kleinschalige pilots worden gestart – bijvoorbeeld in provincies waar het aantal besmettingen laag is en de IC-capaciteit voldoende.

- Omdat meer bewegingsruimte onder de nieuwe protocollen zou kunnen leiden tot een toename van het aantal infecties, moet voorzichtig worden opgeschaald. Om de gezondheidsrisico's te beperken, kunnen verschillende sectoren hun protocollen batchgewijs implementeren.
- De eerste sectoren die volgens de nieuwe protocollen mogen opereren, zijn volgens deze methode de sectoren die goed scoren op de volgende twee criteria:
 1. Implementatie van het nieuwe protocol brengt weinig gezondheidsrisico's teweeg.

2. Implementatie van het nieuwe protocol verlicht maatschappelijke schade significant.
- Hierbij kan bijvoorbeeld gedacht worden aan heropening van scholen en kinderopvang (naar verwachting weinig gezondheidsrisico's en zeer positieve maatschappelijke impact), maar bijvoorbeeld ook heropening van theaters en bioscopen (weinig gezondheidsrisico's bij implementatie van nieuwe protocollen, ook relatief weinig maatschappelijke impact).
 - Nederlanders met een kantoorbaan weer op locatie te laten werken, zou niet goed scoren op deze criteria (behoorlijke gezondheidsrisico's door drukte in openbaar vervoer en de maatschappelijke schade van thuiswerken lijkt gering). Ook grootschalige festivals scoren niet hoog (forse gezondheidsrisico's en beperkte maatschappelijke impact).

Dashboard banken en snelheid liquiditeitsvoorziening

Op donderdag 9 april heeft de DG-B&I, in aanwezigheid van het Ministerie van FIN contact gehad met de banken over de voortgang in liquiditeitsvoorziening aan het Nederlands bedrijfsleven. Op de agenda stonden 2 onderwerpen.

1. Dashboard banken (apart geagendeerd in Bestuurlijk overleg met banken 14 april as)
2. Welk hiaat zit er nog / wat moeten we extra doen voor de onderkant van de kredietmarkt

1. Dashboard banken (apart geagendeerd in Bestuurlijk overleg met banken 14 april as)

- **Ons inziens moeten de banken echt in een hogere versnelling.**
- Als per week ongeveer 1000 aanvragen kunnen worden verwerkt, en van er slechts 1000 van de geprognoseerde 8500 ondernemers eind volgende week zijn geholpen, zou het **nog 7,5 weken (!) duren** voordat alle ondernemingen zijn geholpen.
- Als DNB gelijk heeft dat door thuiswerken komt ligt de oplossing voor de hand: bezien of mensen niet toch (deels) op kantoor kunnen werken. Banken zijn dan een vitale sector.
- Banken hebben 7 april na het bestuurlijk overleg van vorige week dinsdag een eerste versie van hun dashboard opgeleverd (zie bijlage).
- De informatie is niet compleet en hebben we ook indringend met de banken besproken. Een aanvulling van Chris Buijink van 9 april geeft niet veel meer inzicht.
 - Banken verwachten eind komende week **800 à 1000** financieringen via het BMKB-C loket te hebben verstrekt.
 - Van de 9000 aanvragen tot nu toe kunnen ze **de helft niet in behandeling** nemen.
 - Banken verwachten overigens na de eerste hausse van aanvragen dat komende tijd minder aanvragen zullen worden ingediend.
 - Recent is op verzoek van de banken het garantiëplafond voor de BMKB-c verhoogd naar 1,5 mrd. euro. De banken gaven aan dat ze voor de Corona problematiek **3 mrd** miljard overbruggingskredieten nodig hebben ten laste van de BMKB.
 - Cijfers zijn gebaseerd op volgens banken **8500 benodigde kredietverstrekkingen** onder de BMKB-Corona module. Stand huidige is 9500 aanvragen onder de BMKB-C.
 - Op basis van een optimistische schatting van banken dat ze verwachten per eind volgende week tussen **250 à 350 miljoen** te hebben uitgezet en tussen de **800 à 1000 financieringen via het BMKB-C loket** te hebben verstrekt.
 - Banken zijn sinds begin april effectief bezig met de BMKB-coronamodule. Dit betekent dat eind volgende week:
 - **9% - 11% van de benodigde kredietomvang is weggezet.**
 - **9% - 11% van de benodigde ondernemers is geholpen.**
 - Als per week ongeveer 1000 aanvragen kunnen worden verwerk, en van er slechts 1000 van de geprognoseerde 8500 ondernemers zijn geholpen, zou het **nog 7,5 weken (!) duren** voordat alle ondernemingen zijn geholpen.
- **Ons inziens moeten de banken echt in een hogere versnelling.**

Wat we missen qua informatie/vragen:

- Informatie over redenen niet in behandeling nemen aanvragen.
- Redenen dat gehonoreerde bedragen lager uitvallen dan aangevraagde bedragen.
- Segmenten ondernemers die aanvragen.
- Waarom is de verwachting dat 1/3 wordt afgewezen? Aan welke criteria wordt dan niet voldaan?
- We ontvangen ook signalen dat kleine kredieten (<50k) door banken sowieso worden afgewezen. Klopt dat?
- Ze moeten bijvoorbeeld een inschatting maken hoe groot de doelgroep voor het instrument aan de onderkant is. Het is goed dat dat gaat meelopen in het dashboard. (zie ook apart agendapunt).

2. Welk hiaat zit er nog / wat moeten we extra doen voor de onderkant van de kredietmarkt (u heeft hiervoor separate nota ontvangen)

- Banken geven aan maar een deel van de kredietaanvragen van het MKB in behandeling te kunnen nemen met BMKB-C.
- Hoe groot die groep is, is nog niet helemaal duidelijk. Daar verschaffen de banken hopelijk meer inzicht in voor het vervolgesprek dinsdag met de CEO's van banken.
- 10.1.c

Waar gaat het over?

- Deze groep valt buiten de doelgroep van Qredits (die veelal coaching nodig hebben) en het recent aangekondigde fonds met de ROMs (dat zich richt op startups- en grotere familiebedrijven, kredieten boven 50.000)
- 10.1.c
- Deelnemers is zzp-ers, die vaak lage vaste kosten hebben en voor inkomensterugval zijn
- 10.1.c

We hebben de banken twee opties voorgelegd; waar we voor het overleg met de CEO's dinsdag as de inzichten van de banken op hebben gevraagd.

Er lijken 2 opties:

1. Een garantie (bijvoorbeeld tot 90%) op individuele posten.
 - Hiervoor is het nodig dat er bij de banken een eenvoudige procedure komt die snelle aanmelding en afwikkeling mogelijk maakt bij de banken. (naar Zwitserse en Duitse voorbeeld waar ondernemers een krediet tot respectievelijk CHF 500k en EUR 800k kunnen krijgen met 100% garantie en 0% rente) onder het tijdelijk Europees steunkader.
 - De voorwaarden voor de regeling zouden ook snel op te leveren moeten zijn door ondernemers en gemakkelijk verifieerbaar (bv webmodule)
 - Indien wordt gekozen voor een 100% overheidsgarantie zoals in Duitsland of Zwitserland dan heeft dat het nadeel dat een bank geen/bepaalde risicobeoordeling zal doen. Daardoor komt een groot risico bij de overheid; dan wel moeten in de garantie voldoende waarborgen ingebouwd (beperking bedrag en forse boetes) om misbruik te voorkomen
 - De looptijd van de leningen kan worden gezet op 3 jaar (conform GO-C). Een nieuwe maatregel vereist waarschijnlijk ex ante goedkeuring van de Europese Commissie.
2. Een funding garantie van de Staat aan de banken; waarmee zij Fintech partijen in de arm kunnen nemen. (verbijzondering van optie 1)
 - Voordeel:
 - Benutting van het grote bancaire bereik.
 - Fintech partijen hebben online beoordelingssystemen gereed; die zouden hiervoor gefund kunnen worden door de banken.
 - Een Finse partij Ferratum heeft zijn diensten hiervoor al aangeboden.
 - Nadelen zijn:
 - Deze nieuwe maatregel vereist ex ante goedkeuring van de Europese Commissie.
 - Consequenties nu nog niet helemaal te overzien
 - Duiding van aantallen en onderbouwing van te verwachten verliezen zijn een belangrijk aandachtspunt dat verdere invulling vereist.
 - We moeten kijken wat we doen met bedrijven waarvan blijkt dat ze een krediet toch niet kunnen terugbetalen. Kwijtschelding is dan een optie.
 - Bij beide opties zal een deel van de bedrijven alsnog niet geholpen worden omdat zij niet kredietwaardig zijn. Het deel wat niet geholpen kan worden zal met een regeling als deze wel aanzienlijk kleiner zijn.
 - Voor ons is belangrijk dat de gekozen **optie snel implementeerbaar is en werkbaar is** in de praktijk

Dashboard – Zakelijke financieringen gedurende Covid-19 problematiek. – [update 6 april 2020].**Klantcontacten: > 100.000 contacten**

Sinds de start van de economische effecten van de covid-19 problematiek in Nederland hebben de banken meer dan 100.000 klantcontacten verwerkt. Dit zijn o.a. vragen van klanten in de online omgeving, afgehandelde telefoontjes in de callcenters, of ontvangen aanvragen voor financiering. Banken nemen daarnaast ook pro actief contact op met klanten via relatie managers en zakelijk adviseurs.

Uitstel aflossingen:

Bereik van de gezamenlijke maatregel uitstel aflossingen: **>175.000 klanten**

Aantal klanten dat tot nu toe uitstel van aflossing gekregen heeft: **>70.000 klanten**

Totaalbedrag tot nu toe uitgestelde aflossingen: **1,69 miljard euro (en oplopend)**

Percentage gehonoreerde aanvragen uitstel aflossingen: **> 90%**

* ABN AMRO, BNG Bank, Deutsche Bank, ING, Rabobank, de Volksbank en Triodos Bank hebben bekend gemaakt dat in de kern gezonde ondernemingen tot zes maanden uitstel van aflossing kunnen krijgen op lopende leningen. De gezamenlijke aanpak van banken biedt ruimte voor zakelijke klanten in alle sectoren met een financiering tot 2,5 miljoen euro per klant.

* Banken hanteren verschillende methodes om de maatregel uit te voeren (opt-out/opt-in). Het is mogelijk dat nog niet alle verzoeken tot uitstel van klanten zijn geëffectueerd.

* Het aantal klanten dat gebruik maakt van deze mogelijkheid loopt nog op.

* Data over het uitstel van aflossingen bij klanten boven de gezamenlijk door de banken afgesproken uitstaand financieringsbedrag 2,5mln zijn op dit moment nog niet beschikbaar.

* Peildatum uitstel aflossingen is 19 maart 2020.

Aanvragen voor aanvullende financiering: > 10.000 aanvragen

Banken zijn continu in gesprek met hun klanten over hun financiële situatie en de mogelijkheden om extra liquiditeit via de bank beschikbaar te stellen. De bank kan bijvoorbeeld een bestaande kredietfaciliteit uitbreiden, door een kredietlimiet te verhogen of de ruimte op een rekening courant (roodstand) uit te breiden. Vanuit de overheid zijn er specifieke garantieregelingen beschikbaar gesteld. Deze verlagen voor een deel het risico voor de bank indien een financiering niet kan worden terugbetaald. Sinds de start van de COVID-19 problematiek zijn er door ondernemers meer dan 10.000 aanvragen, met of zonder overheidsgarantie, ingediend.

BMKB:

Aantal aanvragen van ondernemers voor een BMKB-C financiering (op dit moment): **9.150**

Aantal tot op heden in behandeling genomen BMKB-C financieringen: **5.300**

Gemiddelde aanvraagbedrag van een BMKB-C financiering: **EUR 175.000,-**

Gemiddelde doorlooptijd van aanvraag tot uitbetaling (op dit moment): **Anderhalf tot twee weken (indicatief)**

Aantal op dit moment gehonoreerde aanvragen voor een BMKB-C financiering: **334**

Totaalbedrag van de op dit moment via de BMKB-C gehonoreerde financieringen: **34 miljoen euro**

Banken hebben de afgelopen periode zeer veel aanvragen van ondernemers ontvangen voor een financiering met een garantie vanuit de BMKB-C regeling van de Rijksoverheid. De BMKB-C regeling is sinds maandag 16 maart wettelijk van kracht. Banken hebben de afgelopen periode gerichte processen ingericht om ondernemers via de BMKB-C van financiering te kunnen voorzien. De hoeveelheid tot nu toe verstrekte financiering lijkt weliswaar beperkt, maar dit gaat de komende tijd naar verwachting snel oplopen.

De getallen in dit overzicht zullen de komende periode wijzigen. De impact en duur van de COVID19 problematiek is onzeker. Op dit moment lopen de aanvragen voor financiering bij de banken op. Daarnaast zijn de banken ook continu bezig met het verbeteren van de processen en wordt er gekeken naar opties om het proces te versnellen en grotere aantallen aanvragen te kunnen

behandelen.

De doorlooptijd bedraagt op dit moment 1,5 -2 weken van aanvraag tot financiering. De doorlooptijd is sterk afhankelijk van de beschikbaarheid van de benodigde gegevens om de financiële situatie van een bedrijf in te kunnen schatten.

Banken, ondernemersorganisaties, Rijksdienst voor Ondernemend Nederland en het ministerie van Economische Zaken zijn permanent in gesprek om verbeteringen door te voeren.

* Om in dit overzicht te worden meegenomen als BMKB-C aanvraag wordt ervan uitgegaan dat het bedrijf in scope is van de BMKB-C. Dit houdt in dat het een bestaande financieringsrelatie betreft van de bank, dat de aanvraag bij de bank via het BMKB-C traject wordt behandeld, dat een bedrijf géén continuïteitsproblemen had pre-COVID19 en dat het langetermijnperspectief van het bedrijf ook op de lange termijn gezond is.

* Peildatum BMKB-C aanvragen/financieringen is 19 maart 2020.

GO (nog niet operationeel:

Verwachting aantallen aanvragen van middelgrote en grote bedrijven voor een GO-C financiering:

1.000-1.200

Verdeling mkb/grootbedrijf: **90/10.**

Mail van **10.2.e** op 9 april

Beste **10.2.e,**

Zoals afgesproken hierbij onze prognose voor de BMKB-C. Om deze in perspectief te zien is het toch goed om nog eens te wijzen op de gezamenlijke (minimum)regeling om voor klanten met een financiering tot 2,5 miljoen euro voor een periode van 6 maanden uitstel van aflossing te geven. Dit geeft klanten onmiddellijk lucht. Daar is al door meer dan 70.000 bedrijven in de afgelopen 2 weken gebruik van gemaakt, waarmee per direct 1,7 miljard euro aan liquiditeit bij ondernemers vrij is gespeeld. En dat loopt nog steeds verder op bij een aantal banken.

Terug naar de BMKB-C. De banken hebben in hoge snelheid, zodra zij beschikten over de details van het nieuwe luik, in twee weken de aangepaste beoordelingsstraten voor de BMKB-C in de lucht gebracht. De BMKB-C vereist een individuele kredietbeoordeling en dus informatie van ondernemers. Banken verwachten per eind volgende week tussen 250 à 350 miljoen te hebben uitgezet en tussen de 800 à 1000 financieringen via het BMKB-C loket te hebben verstrekt. De doorlooptijd wordt nadrukkelijk mede bepaald door de snelheid van beschikbare klantinformatie (veel doorlooptijd is in feite tijd die de klant zelf nodig heeft). Verdere optimalisaties, waarover nu met RVO en EZK wordt gesproken, zullen dit proces verder versnellen. Sowieso verwachten wij een oplopende prestatiecurve. Wel is het zo dat in het eerder genoemde getal van 9.000 klanten ruis zit, o.a. door verschillende interpretaties van banken over wanneer zij een financiering als potentiële BMKB-C financiering behandelen. En bovendien ligt het voor de hand dat een substantieel aantal daarvan (tenminste 1/3) niet aan de criteria voldoet om in aanmerking te komen. We zullen jullie vanzelfsprekend op de hoogte houden van de cijfers in de komende tijd.

Voor aanvragen onder de 50.000 euro in het kader van de BMKB-C verwachten de banken dat de grote meerderheid daarvan niet zullen worden geholpen door de regeling. Zoals besproken willen wij graag met jullie kijken hoe wij ook kunnen helpen met noodfinanciering aan deze en kleine bedrijven, die normaliter geen externe financiering gebruiken maar wel financierbaar zouden kunnen zijn. Jullie verzoek om een voorstel te doen om door het Rijk gegarandeerde verstrekkingen via banken en/of andere financiers te doen, naar Duits en Zwitsers voorbeeld, zullen wij zo snel mogelijk met jullie delen, zodat er dinsdag over gesproken kan worden. Laat onverlet dat het aangaan van extra schuld door een klant alleen bancaire - ook onder een regeling - mogelijk is wanneer vooraf redelijkerwijs verondersteld kan worden dat een klant de financiering zal kunnen terugbetalen. Zo niet, dan liggen de inkomensregelingen TOGS en Tozo, zoals jullie ook aangaven, in de rede. Dan hebben we het over het segment van ruweg 15 tot 50k.

2-8-2021

Voor wat betreft de GO-C: er wordt nu al gewerkt aan de inrichting van de GO-C terwijl het ijzer nog gesmeed wordt en niet alle details zijn uitgetrild.

Banken laten nergens inspanning noch tijd liggen om zo snel als mogelijk klanten te helpen. Laten we morgen zo nodig verder contact hebben.

Hartelijke groet,

10.2.e

1c

Protocol Verantwoord bioscoop- en filmtheaterbezoek

Preambule

1. Deze afspraken gelden voor vertoningsactiviteiten door bioscopen en filmtheaters aangesloten bij NVBF, alle bioscopen en filmtheaters zijn aangesloten bij NVBF. Hierbij is er geen sprake van contact tussen de bezoekers en medewerkers en bezoekers onderling.
2. Uitgangspunt is dat het helder en hanteerbaar is voor alle bioscopen, filmtheaters, medewerkers en bezoekers.
3. Voor specifieke maatregelen wordt verwezen naar de branchegewijze voorlichting (zie onder).
4. Bioscopen, filmtheaters, medewerkers en bezoekers houden zich aan de RIVM-richtlijnen.
5. NVBF en overheid communiceren over de afspraken. Bioscopen en filmtheaters maken afspraken zichtbaar op en binnen in de bioscopen/filmtheaters en via hun digitale kanalen.

Protocol Bepalingen

Voor de bioscopen/filmtheaters:

1. Regels hangen bij de ingang van de bioscopen/filmtheaters en worden binnen zoveel mogelijk herhaald, zoals op afbeeldingen onderaan deze pagina.
2. Zorg dat iedereen 1,5 meter afstand tot elkaar kan houden in de ruimten van bioscopen/filmtheaters.
3. Stimuleer zoveel mogelijk digitale verkoop van tickets, hiermee wordt kassacontact geminimaliseerd.
4. Beheers het maximumaantal bezoekers dat tegelijkertijd in de bioscoop/het filmtheater mag zijn en die in- en uitstromen. Beheersing kan door maximumaantal bezoekers aan te geven bij de ingang en hierop toe te zien. Welhaast belangrijker, per vertoning mag een maximum van 100 bezoekers worden toegelaten in de zalen zodat voldoende afstand (1,5 meter) kan worden gegarandeerd.
5. Zorg dat medewerkers op veilige wijze ticketcontroles kunnen uitvoeren, zie midden afbeelding onderaan deze pagina.
6. Zorg voor maximale hygiëne, vooral de pinterminal, deurknoppen en andere contactoppervlakten moeten gedesinfecteerd blijven worden. Reinig ook objecten die aangeraakt kunnen worden door bezoekers zoals prullenbakken, ed. zo regelmatig mogelijk.
7. Train of instrueer uw medewerkers zoveel mogelijk om bovengenoemde punten op juiste wijze te kunnen uitvoeren.
8. Als er updates komen op deze afspraken worden die zo snel mogelijk gecommuniceerd.
9. Bioscopen/filmtheaters roepen op om bij gezondheidsklachten niet te komen en behouden zich verder het recht voor om gasten en/of medewerkers toegang tot het bedrijf te weigeren bij twijfel over de gezondheidstoestand van een gast of medewerker.

Heropening Bioscopen en Filmtheaters

Pagina 3 van 10

Voor de bezoekers:

1. Houd 1,5 meter afstand van andere personen, zowel in de bioscoop/het filmtheater alsook in de omgeving ervan.
2. Kom zoveel mogelijk alleen naar de bioscoop/het filmtheater tenzij een groep bezoekers uit hetzelfde huishouden komt.
3. Ga alleen naar een bioscoop/filmtheater in de regio van uw woonomgeving.
4. Vermijd zoveel mogelijk het Openbaar Vervoer.
5. Niet eerder dan 15 minuten voor aanvang van de voorstelling in de bioscoop/het filmtheater aanwezig zijn.
6. Direct na de voorstelling de bioscoop/het filmtheater via duidelijk aangegeven route verlaten.
7. Kom niet naar de bioscoop/het filmtheater als je verkouden bent of griepklachten hebt.
8. Volg altijd de aanwijzingen van het personeel op.
9. Koop het toegangskaartje van tevoren online via website van de bioscoop/het filmtheater. Indien dat niet mogelijk is, betaal het toegangskaartje bij de kassa met pin of contactloos (pin of mobiel).
10. U maakt vooraf (bij de ingang) kenbaar aan de bioscoop/het filmtheater dat u een voorstelling komt bekijken in de bioscoop/het filmtheater, na goedkeuring van personeel bent u welkom.

Afbeeldingen: voorbeelden online communicatie Pathé Theaters B.V.

Branchegewijze aanvulling: Heropening van bioscopen en filmtheaters

Vanaf het moment dat de bioscopen en filmtheaters weer open gaan voor publiek staat voor NVBF-leden veiligheid voorop. Voor onze bezoekers en onze medewerkers. We vinden het belangrijk om in de periode dat het voor mensen lastig is om vertier te vinden een lichtpuntje te zijn.

De eerste periode vanaf opening zal alles beperkt zijn. We beschikken over minder films, omdat de filmstudio's veel van hun producten naar volgend jaar hebben doorgeschoven. NVBF zal aan haar leden nadrukkelijk rekenschap geven van de (nieuwe) voorwaarden van een 1,5 meter samenleving, een en ander via de protocol bepalingen zoals hierboven geschetst. Binnen deze protocol bepalingen zullen aanpassingen gemaakt moeten worden m.b.t. bijvoorbeeld openingstijden, de maximaal toegestane capaciteit van een zaal e.d. Hierdoor kunnen we iedereen weer op een veilige en prettige manier ontvangen in onze bioscopen en filmtheaters.

Een bioscoop/filmtheater beschikt over meerdere ruimtes waaronder foyer, buffetruijnte, toiletten en natuurlijk de zalen. Met een juiste programmering is het hierdoor relatief gemakkelijk om de bioscoopbezoekers te scheiden en de toeloop te doseren. NVBF adviseert haar leden om hiertoe een Social Distancing procedure met aangescherpte hygiëne en veiligheidsmaatregelen op te stellen. NVBF zal daartoe een voorbeeld procedure opstellen waarlangs NVBF leden hun eigen procedure kunnen opstellen. NVBF-leden kunnen dit snel implementeren en zullen dit zo lang als nodig is, moeten blijven uitvoeren.

Door de bioscopen met de bijbehorende beperkende maatregelen te openen, kunnen we naast een vertrouwd uitje tevens continuïteit aan onze medewerkers bieden om van daaruit continuïteit voor de bioscopen en filmtheaters zelf te creëren (investering in de toekomst).

Films - Bioscopen - Events - Pathé All Stars - Pathé Unlimited -

Zoeken

MAATREGELEN OMTRENT HET CORONAVIRUS

Gezondheid en veiligheid van onze bezoekers en medewerkers staan altijd voorop. We respecteren daarom de maatregelen die nu opgedragen worden vanuit de overheid en RIVM.

- Volg de richtlijnen op van het RIVM. Ben je verkouden? Blijf dan thuis! We ontvangen je graag weer op een ander moment.
- De bioscoop is voorlopig geen ontmoetingsplek. Kom bij voorkeur alleen of met mensen uit je huishouden.
- Bezoek de bioscoop uit je eigen regio, vermijd hierbij zoveel mogelijk het gebruik van OV.
- Koop je tickets snel en gemakkelijk online! De capaciteit van de zalen is maar 25% van de beschikbare stoelen, dus de zalen kunnen snel uitverkocht zijn.
- Je bent vanaf 15 minuten voor aanvang van de voorstelling welkom in de bioscoop.
- Extra voorzorgsmaatregelen om rekening mee te houden:
 - Volg ten alle tijden de aanwijzingen van onze medewerkers op.
 - In de bioscoop kun je alleen met PIN betalen
 - Het tonen van je ticket is voldoende.
- Bezoek het toilet voorafgaand aan de voorstelling. Zo hoef je andere bezoekers niet te storen tijdens de film!
- Probeer ten alle tijden 1,5 meter afstand te houden van elkaar.
- Wees lief voor elkaar! Dan zorgen wij dat je je vertrouwde uitje bij Pathé kan beleven. Alvast een hele fijne voorstelling.

Afbeelding: Actiepagina coronavirus www.pathe.nl

Heropening Bioscopen en Filmtheaters

Pagina 5 van 10

Social Distancing

Het spreiden van de bezoekers gedurende het gehele bezoek. Het minimaliseren van het contact tussen bezoekers onderling en tussen medewerkers en bezoekers. We kunnen hierin de 1,5 meter regel probleemloos ten uitvoer brengen.

Uitgangspunten

Onderstaande uitgangspunten zijn de basis voor Social Distancing binnen de bioscopen/filmtheaters:

- Veilige omgeving voor alle medewerkers en bezoekers.
- Het bieden van een welkom en vertrouwd uitje.
- Vertrouwen terugwinnen van onze bezoekers.
- Naleven van de 1,5 meter maatregel.
- Er is nimmer sprake van rechtstreeks fysiek contact tussen bezoeker en medewerker.
- Aanvullende hygiëne maatregelen.

Afbeelding vloersticker

Uitgangspunten ticketverkoop/zaalbezetting

- De capaciteit per zaal wordt teruggebracht naar een maximum van 100 stoelen per voorstelling. We kunnen dit aantal zo nodig naar boven of beneden bijstellen.
- 100% vrij zitten. Bezoekers kunnen hierdoor zelf een plek in de zaal kiezen met voldoende afstand tot andere bezoekers. Op deze manier kunnen gezinnen bij elkaar zitten en kunnen we 1,5 mtr afstand tot bezoekers garanderen. Dit proces wordt actief begeleid door een medewerker.

Cluster

Om de uitgangspunten na te kunnen leven zijn de maatregelen in onderstaande 3 clusters verdeeld:

1. Beheersen bezoekersstroom naar theater toe.
2. Social Distancing tijdens bezoek.
3. Veiligheid en Hygiëne voor medewerkers en bezoekers.

1. Beheersen bezoekersstroom naar theater toe.

- *Beperkte openingstijden en terugbrengen van het aantal voorstellingen:* NVBF-leden kunnen op een verantwoorde manier hun bioscopen weer openstellen met een beperkt aantal voorstellingen en een voor iedere doelgroep interessant filmprogramma. Dit zal per bioscoop/filmtheater verschillen, omdat de bioscopen/filmtheaters allemaal een andere capaciteit hebben. Bij doelgroepen moet ook rekening worden gehouden met de zo benoemde kwetsbare groepen in de samenleving mbt Coronavirus (Ouderen).
- *Stimuleren online ticketverkoop:* NVBF adviseert haar leden om zoveel mogelijk tickets via het online kanaal te verkopen. Hierdoor wordt het aantal contact- en wachtmomenten voor de bezoekers in de bioscoop/het filmtheater verminderd.
- *Vervoer naar bioscoop/filmtheater:* NVBF adviseert om bezoekers er op te attenderen zoveel mogelijk lopend, met de fiets of, als het niet anders kan, met de auto naar de bioscoop/het filmtheater te komen. Roep uw bezoeker in ieder geval op om het Openbaar Vervoer te mijden, dit kan via digitale uitingen maar bijvoorbeeld ook via een melding bij de online-transactie.
- *Spreiding van de filmprogrammatie:* naast het inperken van het aantal beschikbare stoelen per voorstelling, wordt met het maken van de filmprogrammering een aanzienlijke spreiding tussen aanvangstijden aangehouden. Onze bezoekers wordt tevens gevraagd om niet eerder dan 15 minuten voor aanvang van de voorstelling naar de bioscoop te komen. Hiermee zal

Heropening Bioscopen en Filmtheaters

Pagina 6 van 10

de toestroom naar het theater toe beheersbaar blijven en zijn er maar een beperkt aantal bezoeker gelijktijdig in de algemene ruimtes.

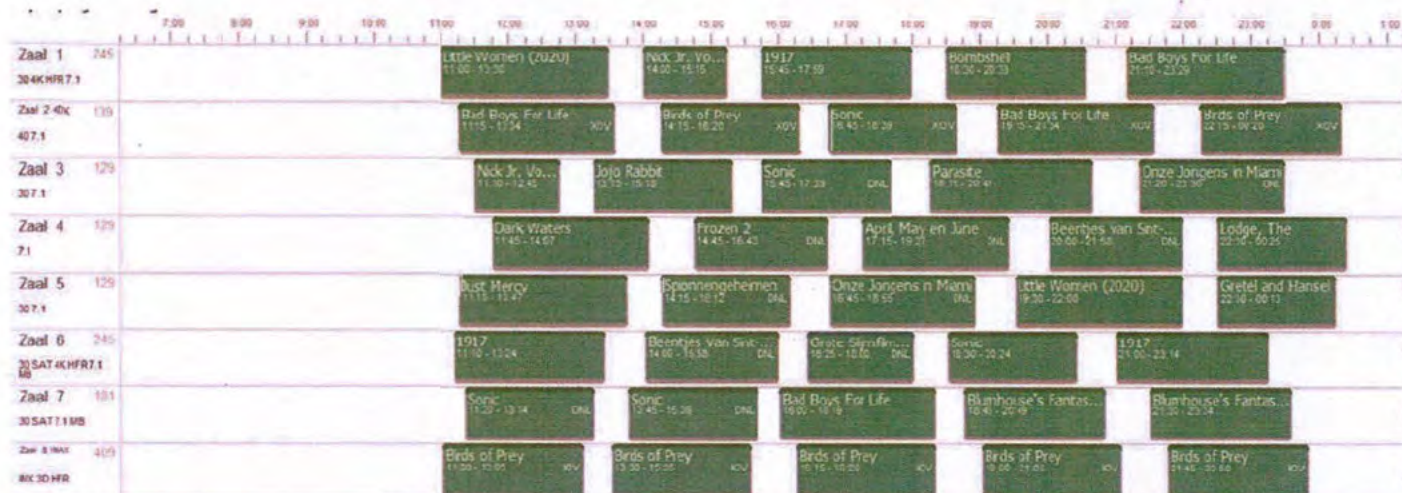
- **Extra inzet medewerkers deurcontrole:** daarnaast wordt het aantal bezoekers in de foyer, buffetruimte en toilet beheerst, gecontroleerd en verspreid door de inzet van medewerkers.
- **Groepsbezoek:** Bezoek in huishouden-samenstelling wordt gestimuleerd. Groepsarrangementen en groepstickets worden derhalve niet aangeboden.

Voorbeeld regulering Pathé Eindhoven (8 zalen)

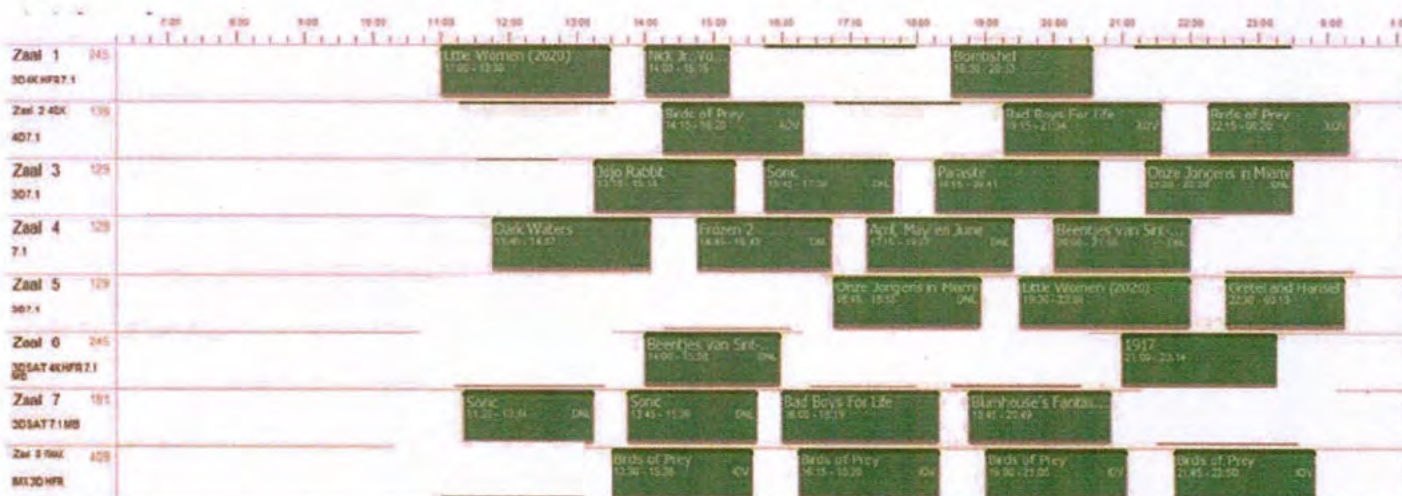
- Aantal voorstellingen normale situatie: 40 (zie afbeelding 1)
- Aantal voorstellingen met maatregelen: 26 (zie afbeelding 2)

Impact regulering:

- Daling van aantal voorstellingen: 33%
- Daling in capaciteit per voorstelling: 75%
- Maximale ticketsales van 8.030 per dag naar 1.305 per dag. Daling van 83,7%
- Toestroom bezoekers (12 uur open) van gemiddeld 670 bezoekers naar 109 bezoekers per uur.

Afbeelding 1

Afbeelding 2

2. Social Distancing tijdens het bezoek

- **Invulling 1,5 meter ruimte in de zaal:** Dit zal gedaan moeten worden door tussenrijen vrij te houden en in de rijen waar men kan/mag zitten telkens 3 stoelen over te slaan (met uitzondering van huishoudens), tenzij het type stoel aanleiding geeft om minder stoelen over te slaan (afhankelijk van soorten stoelen). Een andere mogelijkheid om te voldoen aan het 1,5 meter criterium is door diagonale placering toe te passen.
- **Ticketcontrole:** Uitgangspunt is dat contact moment tussen bezoeker en medewerkers veilig, soepel en snel verloopt. Er is enkel een visuele ticketcontrole ipv het 'scheuren van het kaartje'. De ticketcontrole dient steeds met 1 individu/huishouden tegelijk benaderd te worden. NVBF adviseert de leden om bijvoorbeeld een tafeltje neer te zetten waarop de bezoeker zijn/haar device of fysieke ticket neer kan leggen. De medewerker kan dan zonder contact het kaartje scannen/controleren om daarna verdere instructie aan de bezoeker te kunnen geven.
- **Pauzes:** NVBF adviseert haar leden om films zonder pauze te vertonen. Een pauze zou wel ingezet kunnen worden om juist de stroom mbt in- en uitloop beheersbaar te houden/maken.
- **Toiletgebruik:** NVBF adviseert haar leden om het bezoek aan toiletruimte te maximaliseren zodanig dat voldaan kan blijven worden aan de 1,5 meter maatregel. Hiertoe moet personeelstoezicht worden ingezet.
- **In- en uitloop voorstellingen:** een bezoek aan een bioscoop/filmtheater moet zorgeloos verlopen. Plaatsing in de zaal, maar ook het verlaten van de zaal moet conform de afstandsregels worden uitgevoerd. Om te voorkomen dat bezoekers elkaar hierop moeten aanspreken, moeten medewerkers worden ingezet om de in- en uitloop soepel te laten verlopen. NVBF adviseert haar leden om te zorgen dat er maar één zaal tegelijkertijd uitloopt. Bioscopen/filmtheaters moeten 'eenrichtingsverkeer' stimuleren/creëren, een en ander kan bijvoorbeeld via grondstickers (in, uit), posters, raamstickers etc, etc.

The infographic is divided into two main sections. The left section has an orange background and shows a simplified theater seating chart with white seat icons. Some seats are marked with a white 'X', indicating they are not to be used. Below the chart, the text reads: 'ER ZIJN VOLDOENDE ZITPLAATSEN' and 'ER ZIJN GEEN VASTE STOELPLEKKEN'. The right section has a dark green background. At the top, it features the Pathé logo and the title 'VOORZORGSMAATREGELEN CORONAVIRUS'. Below this, there are four bullet points in white text: '• HOUD 1,5M AFSTAND TUSSEN JOU EN JE MEDEBEZOEKER', '• LAAT MINIMAAL 3 STOELN VRIJ TUSSEN ANDERE BEZOEKERS IN DEZELFDE RIJ', '• GA NIET DIRECT VOOR OF ACHTER EEN ANDERE BEZOEKER ZITTEN', and '• VERGEET STRAKS NA DE VOORSTELLING OOK NIET DE AFSTAND TE BEWAREN BIJ HET VERLATEN VAN DE ZAAL'. At the bottom of the right section, it says 'HARTELIJK DANK VOOR JE BEGRIJP!' in orange text.

**ER ZIJN VOLDOENDE ZITPLAATSEN
ER ZIJN GEEN VASTE STOELPLEKKEN**

**PATHE VOORZORGSMAATREGELEN
CORONAVIRUS**

- HOUD 1,5M AFSTAND TUSSEN JOU EN JE MEDEBEZOEKER
- LAAT MINIMAAL 3 STOELN VRIJ TUSSEN ANDERE BEZOEKERS IN DEZELFDE RIJ
- GA NIET DIRECT VOOR OF ACHTER EEN ANDERE BEZOEKER ZITTEN
- VERGEET STRAKS NA DE VOORSTELLING OOK NIET DE AFSTAND TE BEWAREN BIJ HET VERLATEN VAN DE ZAAL

HARTELIJK DANK VOOR JE BEGRIJP!

Afbeelding: Dia in de zaal tijdens inloop voorstelling, Pathé Theaters B.V.

3. Veiligheid & Hygiëne voor medewerkers en bezoekers

NVBF adviseert haar leden met betrekking tot veiligheid en hygiëne omtrent de volgende zaken:

- *PIN only*: indien toch aan de kassa betaald moet worden, probeer cash betalingen tot een minimum te beperken of het liefst zelfs uit te sluiten. Dit geldt voor zowel ticketkassa's alsook F&B kassa's. Contactloos betalen moet duidelijk worden gestimuleerd.
- *Personeelsinstructie*: Om de veiligheid van bezoekers maar zeker ook van personeel te kunnen garanderen, is een adequate training van uw personeel van groot belang. Zorg daarom voordat de bioscoop/het filmtheater open gaat voor een goede uitleg met betrekking tot alle processen in en rondom de bioscoop/het filmtheater. Denk hierbij aan het maken van een beknopt instructieboekje waarin de processen zo goed mogelijk worden beschreven, zie voorbeelden volgende pagina. Daarnaast adviseert NVBF ook om 1 op 1 gesprekken te laten voeren tussen bioscoopmanagers en personeel, hierin kan alles rondom veiligheid worden besproken, daarnaast creëert dit op voorhand al meer duidelijkheid voor personeel.
- *Handhaving door personeel*: management wordt duidelijk gemaakt dat personeel rugdekking heeft om bioscoopbezoekers aan te spreken op het schenden van de regels en hen uiteindelijk de toegang tot de vestiging te ontfangen wanneer geen gehoor wordt gegeven aan de ingestelde regels. Dit kan derhalve ook meegenomen worden in 1 op 1 gesprekken met medewerkers.
- *Inzet mystery guests*: om te kunnen waarborgen dat regels in het protocol worden nageleefd en nageleefd blijven worden, adviseert NVBF om mystery guests in te zetten. Deze mystery guests zullen dan aan directie/management van bioscopen/filmtheaters rapporteren. Hiermee kan directie/management ingrijpen/bijsturen waar nodig.
- *Extra bescherming medewerkers*: Faciliteer voor medewerkers extra materialen zoals de kuschermen en het gebruik van hygiëne handschoenen. Daarnaast worden de medewerkers voorzien van extra hygiëne instructies. Zie voorbeelden op pagina 10.
- *Desinfectie*: plaats op meerdere plaatsen in de bioscoop/het filmtheater desinfectiemiddelen voor bezoekers en medewerkers.
- *Extra schoonmaak*: alle deurknoppen en andere handcontactpunten moeten doorlopend worden gereinigd.
- *Open Food F&B*: In de shops moet naast extra hygiëne instructies voor medewerkers anders worden omgegaan met open food. De popcornkasten zullen bijvoorbeeld een stuk minder en anders gevuld worden, zie voorbeelden volgende pagina. Zet geen open food tevoren klaar op de counter, schep bijvoorbeeld popcorn op verzoek van een klant.
- *Toiletten*: De toiletten worden vaker en met extra hygiëne maatregelen schoongemaakt.
- *Social Distancing communicatie*: probeer op zoveel mogelijk plekken in de bioscoop/het filmtheater bezoekers te attenderen op de Social Distancing regels. Hiervoor kunnen bijvoorbeeld wachtlijnen en vloerstickers, maar ook de narrowcasting kanalen worden ingezet.

Heropening Bioscopen en Filmtheaters

Pagina 9 van 10

NVBF

NVBF zal zoveel als mogelijk ondersteuning bieden bij uitvoering van de in dit protocol gestelde regels. Dit zal zij doen door op regelmatige basis (2x per week) een nieuwsbrief onder de leden te verspreiden waarin de ervaringen worden beschreven. Aanpassingen van het protocol worden via 'speciale nieuwsbrief' gecommuniceerd. NVBF zal ook een mailadres openstellen waar zowel bezoekers alsook bioscooppersoneel bevindingen aan kunnen sturen. Waar nodig zal NVBF dan contact maken met betrokken bioscoop/filmtheater om daarmee aanpassing of anderszins te kunnen bewerkstelligen.

NVBF verwacht met dit protocol en de branchegewijze aanvulling met daarin de set van maatregelen dat de bioscopen en filmtheaters op een verantwoorde manier vanaf 28 april weer open kunnen gaan. Vanzelfsprekend zijn we flexibel om eventuele aanvullende maatregelen in onze plannen te verwerken.

Voorbeelden instructie medewerkers

Voorbeelden presentatie popcorn gesloten kasten (oude en nieuwe situatie)

Voorbeelden (hygiëne) materialen

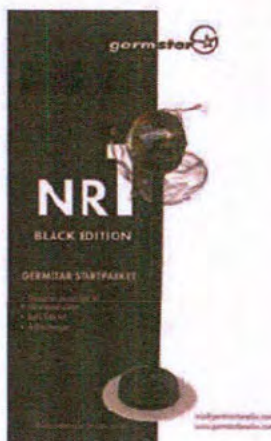
Kuchschermen

Wachtlijnen

Attentiehесjes aanvullers

Desinfectiezuilen

1d

DEFINITIEVE EN
CONCEPT-
PROTOCOLLEN
**1,5 METER
ECONOMIE**

INHOUD

1.	Inleiding.....	4
2.	Protocollen vrijetijdsindustrie	6
2.1	Concept protocol Verantwoord Sporten.....	6
2.1.1.	Branchegewijze aanvulling: Golfsport.....	7
2.2	Hygiëne richtlijn touring cars	9
2.3	Protocol Cultuurconnectie – cultuureducatie	11
2.4	Protocol Club van Elf & NVD – dagrecreatie en dierentuinen.....	13
2.5	Protocol HISWA-RECRON Watersport- en recreatiebedrijven	21
2.6	Gedragscodex voor waterrecreanten – HISWA/RECRON	23
2.7	Protocol NVBF – Bioscopen en Filmtheaters.....	24
2.8	PRIJSVRAAG BESTE IDEEËN 1,5 METER ECONOMIE TOERISTISCHE SECTOR IN HET NOORDEN	29
3.	Protocollen Industrie, bouw en techniek	31
3.1	Protocol samen veilig doorwerken	31
3.2	Maatregelen VNPI	36
3.3	Klussen bij de klant.....	40
3.4	Voorzorgsmaatregelen bij Gunnebo in doetinchem (metaalbedrijf)	41
4.	Protocollen zakelijke dienstverlening.....	43
4.1	Basistekst Protocol Zakelijke dienstverlening	43
4.2	Protocol Makelaars en taxateurs	45
4.3	Protocol NRTTO – trainingen en examens	47
4.4.	Protocol Financieel advies.....	49
4.5.	Handreiking Verbond van Verzekeraars.....	50
5.	Protocollen detailhandel.....	53
5.1	Protocol Verantwoord winkelen	53
5.2	Brancheprotocol Vakcentrum - Supermarkten	54
5.3	Brancheprotocol Vakcentrum – Drogisterijen.....	56
5.4	Brancheprotocol Vakcentrum – Slijterijen	57
5.5	Raamposter veilig lossen.....	58
5.6	Deurbeleid.....	59
5.7	Brancheprotocol VDN - Slijterijen	60
5.8	Brancheprotocol Dibevo – Dierenwinkels.....	61
5.9	Protocol novaka - Kantoorvakhandel	62
5.10	Protocol NBOV - Bakkers.....	64

5.11 Speciale t-shirts voor bakkers	65
5.12 Protocol KNS - Slagers	66
5.13 Poster schoenmakers	68
5.14 Protocol CBD	69
5.15 Aanvullend protocol BOL.COM	70
5.16 Protocol winkelen tijdens het paasweekend	71
5.17 Protocol tuincentra tijdens het paasweekend	72
5.18 Protocol NSO – Tabak- en Gemakswinkels.....	73

Work in progress

Dit boekje geeft een overzicht van definitieve en concept protocollen, waarmee we invulling geven aan de 1,5 meter economie. De protocollen van de detailhandel zijn definitief, net als het protocol veilig werken voor sectoren in de bouw en techniek. De basistekst Protocol zakelijke dienstverlening, die breder wordt gebruikt, is afgestemd met het RIVM.

Voor de protocollen in overige sectoren geldt dat het allemaal eerste concepten zijn, oftewel work in progress. Ze dienen als basis om te toetsen bij overheden en ondernemers of het kan werken en of het voldoende is.

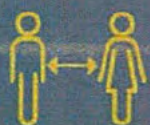
Er zijn meer branches bezig met het ontwikkelen van een protocol dan in dit boekje zijn opgenomen. Concreet zijn dat:

- FME / Metaalunie
- Opticiens en kappers
- schadeherstel auto's
- alle culturele branches met een inrichting (bibliotheken, theaters, poppodia, musea)
- evenementen en festivals
- sportbranches

Het streven is deze inventarisatie in hoog tempo uit te breiden zodat de 1,5 meter economie in zo veel mogelijk sectoren op een zo kort mogelijke termijn kan worden ingevoerd. Voor sectoren in de vrijetijdsindustrie betekent opengaan dat er weer geld verdiend kan worden. Rendabel ondernemen zal vanwege de veel lagere bezettingsgraad echter onmogelijk worden. Overheidssteun blijft voor die sectoren dus cruciaal om faillissementen te voorkomen.

10 april 2020

DEFINITIEVE EN
CONCEPT-
PROTOCOLLEN
VRIJETIJD SINDUSTRIE

2. PROTOCOLLEN VRIJETIJDINDUSTRIE

2.1 CONCEPT PROTOCOL VERANTWOORD SPORTEN

Een initiatief van Platform Ondernemers in de Sport/MKB en NOC-NSF

Preambule

1. Deze afspraken gelden voor sportactiviteiten waarbij er geen sprake is van contact tussen de sporters.
2. Uitgangspunt is dat de voorwaarden en maatregelen waarop de sportactiviteiten kunnen worden bedreven helder en hanteerbaar moeten zijn voor alle sportaccommodaties, medewerkers en sporters.
3. Voor specifieke maatregelen wordt verwezen naar de branchegewijze voorlichting.
4. Ondernemers en klanten houden zich aan de RIVM-richtlijnen.
5. Brancheorganisaties, sportaccommodaties en overheid communiceren over de afspraken. Sportaccommodaties maken afspraken zichtbaar op de sportaccommodatie.

Protocol Bepalingen

Voor de ondernemers:

1. Hygiëneregels hangen bij de ingang van de sportaccommodatie en worden binnen herhaald.
2. Regels voor klanten staan op de website (pop-up en/of homepage).
3. Zorg dat iedereen 1,5 meter afstand tot elkaar kan houden, zorg dat stoelen en werkplekken op anderhalve meter van elkaar verwijderd zijn.
4. Neem vooraf een intake af met de klant, waarin gezondheidsregels worden besproken.
5. Zorg voor maximale hygiëne, zeep, desinfecterende middelen en wijs aanwezigen op het belang van handen wassen (bijv. ook regels ophangen in toilet). Maak regelmatig schoon.
6. Beheers het maximumaantal sporters dat tegelijkertijd op de accommodatie mag zijn, (afgestemd op naleving van de 1,5 meter afstand).
7. Werk zoveel mogelijk op afspraak, zodat de klantcontacten gedoseerd kunnen worden en verspreid over de dag.
8. Maak afspraken met klanten over het maximaal aantal personen dat tegelijk naar de sportaccommodatie komt (afgestemd op naleving van de 1,5 meter afstand).
9. Voor een eventuele sportwinkel geldt het protocol verantwoord winkelen.
10. Wijs een medewerker aan die verantwoordelijk is voor de naleving van het protocol en dit ook actief controleert.
11. Medewerkers en sporters maken gebruik van de tracing app van de rijksoverheid.
12. Als er updates komen op deze afspraken worden die zo snel mogelijk gecommuniceerd <https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/coronavirus-covid-19>

Voor de sporters:

1. Houd 1,5 meter afstand.
2. Kom alleen naar de sportaccommodatie tenzij je beiden uit hetzelfde huishouden komt.

3. Niet langer dan 10 minuten voor aanvang van het sporten op de accommodatie aanwezig zijn.
4. Direct na het sporten de accommodatie verlaten.
5. Blijf thuis als je een van de volgende klachten hebt: neusverkoudheid, loopneus, niezen, keelpijn, lichte hoest, verhoging (tot 38 C°).
6. Blijf thuis als iemand in jouw huis koorts heeft (vanaf de 38 C°) en/of benauwdheidsklachten.
7. Schud geen handen.
8. Volg altijd de aanwijzingen van het personeel op.
9. Betaal met pin of contactloos (pin of mobiel).
10. Maak eerst een afspraak/reservering voor je gaat sporten.
11. Douches en kleedruimtes zijn gesloten.
12. *Maak gebruik van de tracing app van de rijksoverheid ter bescherming van jezelf en anderen.*

Voor de gemeente:

1. Handhaaf de gemaakte afspraken, voorkom samenscholing buiten de sportaccommodatie.

Voor medewerkers:

1. Werkzaamheden waarvan de aard van het werk het toelaat, worden vanuit huis gedaan.
2. Houd 1,5 meter afstand.
3. Was vaker je handen
4. Schud geen handen.
5. Hoes en nies in je elleboog en gebruik papieren zakdoekjes.
6. Blijf thuis als je een van de volgende klachten hebt: neusverkoudheid, loopneus, niezen, keelpijn, lichte hoest, verhoging (tot 38 C°).
7. Blijf thuis als iemand in jouw huis koorts heeft (vanaf de 38 C°) en/of benauwdheidsklachten.
8. *Maak gebruik van de tracing app van de rijksoverheid ter bescherming van jezelf en anderen.*

2.1.1. BRANCHEGEWIJZE AANVULLING: GOLFSPOORT

Golfbanen werken toe naar gefaseerd en verantwoord opengaan. Iedere fase werkt een stap verder naar de reguliere opening toe. Per onderdeel is beschreven voor welke fase deze geldt.

- Fase 0 alles gesloten
- Fase 1 eerste beperkte opening
- Fase 2 een stap verder
- Fase 3 reguliere opening inclusief horeca

Golfbaan

1. Clubhuis en indoor faciliteiten blijven gesloten.
2. Uitgangspunt is dat sporters altijd 1,5 meter afstand van elkaar en van de medewerkers kunnen houden.
3. Er kan alleen op basis van vooraf gereserveerde starttijden worden gespeeld. 1, 2
4. Aankomst op de golfbaan vindt niet eerder plaats dan tien minuten voor de gereserveerde starttijd en de spelers rijden direct na afloop van de wedstrijd naar huis. 1, 2
5. Speel bij voorkeur met familieleden.
6. Interval starttijden minimaal 8 minuten. 1 (fase 2: minimaal 10 minuten)
7. De hole cups worden boven de grond geheven zodat de bal niet uit de hole opgepakt hoeft te worden
8. Alle bunkerharken worden verwijderd, ballenwassers verwijderd of afgedekt, vuilnisbakken verwijderd of afgedekt.
9. Per gedesinfecteerde golfbuggy maximaal 1 persoon (fase 1 of 2?)
10. Alle trainingsfaciliteiten blijven gesloten (fase 1). Oefengreens open: geen holevlaggetjes.
11. Alle sanitaire voorzieningen behalve toiletten blijven gesloten. (fase 2 open)
12. Zo lang bezoek aan horeca verboden is, is er geen terras.
13. Zorg voor beschikbaarheid desinfecterende handgel
14. Fase 1: generaties zoveel mogelijk niet mixen
15. Neem je eigen golfset mee – huren is niet mogelijk
16. Trolleys en golfbuggies worden voor gebruik gedesinfecteerd

Golfles

1. Les is alleen 1 op 1 mogelijk (fase 1, 2)
2. Geen toeschouwers bij de les

Driving Range

1. Driving range is alleen open voor individuele golflessen (Fase 1)
2. Driving range is beperkt geopend, met de helft van de matten open (om/om) (fase 2)
3. Ballenmandjes en ballen worden gedesinfecteerd (fase 2)

Regels voor de individuele golfer

1. Houd 1,5 meter afstand en schud geen handen
2. Blijf thuis als je een van de volgende klachten hebt: neusverkoudheid, loopneus, niezen, keelpijn, lichte hoest, verhoging (tot 38 C°)
3. Blijf thuis als iemand in jouw huis koorts heeft (vanaf de 38 C°) en/of benauwdheidsklachten
4. Reserveer vooraf jouw starttijd.
5. Arriveer niet eerder dan 10 minuten voor aanvangstijd.
6. Was voor en na het golfen je handen.
7. Houd gelijke tred met andere flights, bij oponthoud bal oppakken en doorlopen.
8. Vermijd fysiek contact met andere golfers en hun spullen.
9. Raak de vlaggenstok niet aan
10. Ga na het voltooien van de ronde meteen weer naar huis.
11. Volg de aanwijzingen van het personeel
12. *Maak gebruik van de tracing app van de rijksoverheid ter bescherming van jezelf en anderen.*

2.2 HYGIËNE RICHTLIJN TOURING CARS

Veilig touringcarvervoer tijdens de Corona crisis

Hoewel het grootste deel van de Nederlandse touringcars is stil gezet worden bijvoorbeeld voor het vervoer van werknemers of voor repatriëring touringcars ingezet. Er bestaat geen algemene richtlijn over de manier waarop dat vervoer conform de nieuwste overheidsmaatregelen in verband met het Corona virus kan plaatsvinden. Duidelijk is echter dat de gezondheidsmaatregelen van de overheid, zoals de anderhalve meter afstand, in acht moeten worden genomen.

Busvervoer Nederland zet de belangrijkste aandachtspunten voor vervoerders op een rij.

1. De touringcar
 - Zorg voor extra reiniging van de bus
 - Meet uit welke zitplaatsen veilig gebruikt kunnen worden, zodanig dat de anderhalve meter tot de volgende passagier geborgd wordt
 - Scheidt indien mogelijk de zitplaatsen van elkaar met een scherm
Er zijn geen algemene richtlijnen te geven voor de maximale bezetting. Afhankelijk van het type touringcar zal het maximum aantal op minder dan de helft van de normale bezettingsgraad uit komen
 - Markeer zitplaatsen waar niet op gezeten mag worden, bijvoorbeeld met lint en/of ducttape.
2. Veilige werkplek voor de chauffeur
 - De vooringang van de bus wordt uitsluitend door de chauffeur gebruikt
 - Scherm de bestuurdersplek af van het passagiersgedeelte met bijvoorbeeld waarschuwingslint, plexiglas of anderszins
 - Zorg voor extra reiniging van de bestuurdersplaats (stuur, dashboard, etc.)
3. Passagiers
 - Wijs passagiers op de algemene hygiënemaatregelen
 - Vervoer geen mensen met koorts, verkoudheid of andere symptomen van Corona besmetting
 - Geef van te voren uitleg over in- en uitstappen. Laat passagiers bijvoorbeeld één voor één, met in achtneming van de afstand van ten minste anderhalve meter instappen en ook weer uitstappen. Bij instappen geldt dat passagiers zo ver mogelijk doorlopen en plaatsnemen. Bij uitstappen geldt dat eerst de passagiers die het dichtst bij de uitgang zitten het voertuig verlaten. First in, last out dus.
 - Laat passagiers aan de raanzijde plaats nemen

Tekst gaat verder op de volgende pagina

4. Rolstoelvervoer

Belangrijk punt van aandacht is het vervoer van rolstoelgebruikers indien dit plaatsvindt. Het is onvermijdelijk om bij het in- en uitrijden en vastzetten, binnen 1,5 meter van uw passagiers te komen. Neem daarom de volgende maatregelen in acht:

- Maak geen fysiek contact met passagier, alleen met de rolstoel en het vastzetsysteem;
- Maak de handrem van de rolstoel en andere zaken die aangeraakt moeten worden van de rolstoel eerst schoon, of gebruik handschoenen;
- Blijf zoveel mogelijk achter de passagier (houdt de maximale afstand in acht die mogelijk is, ook op de rolstoellift);
- Blijf zo kort mogelijk bij de passagier in de buurt, alleen bij aan/loshaken van de rolstoel;
- Plaats de passagier zover mogelijk achterin het voertuig.

5. Aansprakelijkheid

Neem de volgende passage op in uw overeenkomst met de opdrachtgever:

"Ons bedrijf volgt de hygiënemaatregelen van de overheid nauwgezet op en heeft het ingezette materieel zorgvuldig gereinigd. Passagiers worden gewezen op de extra getroffen maatregelen in verband met voorkoming van de verspreiding van het Coronavirus. In aanvulling op artikel 8 van de algemene vervoer- en reisvoorwaarden is de vervoerder niet aansprakelijk voor schade die ontstaat vanwege het niet in acht nemen van de maatregelen of het niet opvolgen van de aanwijzingen van vervoerder."

2.3 PROTOCOL CULTUURCONNECTIE – CULTUUREDUCATIE

Protocol Cultuureducatie

Verantwoord deelnemen aan lessen, cursussen en trainingen van muziekscholen, centra voor de kunsten en volksuniversiteiten, zowel voor individuele als groepslessen

Preambule

1. Deze afspraken gelden voor alle brancheactiviteiten.
2. Uitgangspunt is dat het helder en hanteerbaar is voor alle organisaties, medewerkers en deelnemers en cursisten.
3. Voor specifieke maatregelen wordt verwezen naar de branchegewijze voorlichting.
4. Organisaties, medewerkers en deelnemers en cursisten houden zich aan de RIVM-richtlijnen.
5. Brancheorganisaties, organisaties en overheid communiceren over de afspraken.

Protocol Bepalingen:

Voor de organisaties:

- Hygiëneregels hangen op een zichtbare plek in de organisatie (poster Rijksoverheid).
- Regels voor deelnemers en cursisten staan op de website (pop-up en/of homepage).
- Werkzaamheden waarvan de aard van het werk het toelaat, worden vanuit huis gedaan. Lessen, cursussen en trainingen worden waar mogelijk op afstand gegeven.
- Zorg dat iedereen 1,5 meter afstand tot elkaar kan houden, zorg dat stoelen en werk/lesplekken op anderhalve meter van elkaar verwijderd zijn.
- Zorg voor maximale hygiëne, zeep, desinfecterende middelen en wijs aanwezig op het belang van handen wassen (bijvoorbeeld ook regels ophangen in toilet). Maak regelmatig schoon. Reinig en/of steriliseer gebruikte cursusmaterialen.
- Werk zoveel mogelijk op afspraak, zodat de deelnemers- en cursistencontacten gedoseerd kunnen worden en verspreid over de dag.
- Maak afspraken met deelnemers en cursisten over het maximaal aantal personen dat naar de locatie komt (afgestemd op naleving van de 1,5 meter afstand). Stem het aantal cursisten zodanig af dat de 1,5 meter afstand gegarandeerd kan worden.
- Neem vooraf een intake af met de deelnemer/cursist, waarin gezondheidsregels worden besproken.
- De docent zorgt voor naleving van de regels.
- Als er updates komen op deze afspraken worden die zo snel mogelijk gecommuniceerd
- <https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/coronavirus-covid-19>.
- Cursisten, docenten en overige medewerkers maken gebruik van de tracing app van de overheid.

Voor medewerkers en docenten:

- a. Werkzaamheden waarvan de aard van het werk het toelaat, worden vanuit huis gedaan.
- b. Houd 1,5 meter afstand.
- c. Was vaker je handen.
- d. Schud geen handen.
- e. Hoest en nies in je elleboog en gebruik papieren zakdoekjes.
- f. Blijf thuis als je een van de volgende klachten hebt: neusverkoudheid, loopneus, niezen, keelpijn, lichte hoest, verhoging (tot 38 C°).
- g. Blijf thuis als iemand in jouw huis koorts heeft (vanaf de 38 C°) en/of benauwdheidsklachten.
- h. Handhaaf de regels tijdens de cursussen.
- i. *Je moet de app van de rijksoverheid gebruiken ter bescherming van jezelf en van anderen.**

Voor de deelnemers en cursisten:

- Houd 1,5 meter afstand.
- Schud geen handen.
- Handel zaken indien mogelijk digitaal of telefonisch af.
- Maak eerst een afspraak voordat je langskomt.
- Kom zo mogelijk alleen.
- Blijf thuis als je een van de volgende klachten hebt: neusverkoudheid, loopneus, niezen, keelpijn, lichte hoest, verhoging (tot 38 C°).
- Blijf thuis als iemand in jouw huis koorts heeft (vanaf de 38 C°) en/of benauwdheidsklachten.
- Volg altijd de aanwijzingen van de docent en/of het personeel.
- *Je moet de app van de rijksoverheid gebruiken ter bescherming van jezelf en van anderen.**

**Vooruitlopend op en onder voorbehoud van het beschikbaar komen van deze app.*

Protocol voor Nederlandse dagrecreatiebedrijven (Club van Elf en Nederlandse Vereniging van Dierentuinen)

Preambule

1. Deze afspraken zijn van toepassing op alle dagrecreatiebedrijven.
2. Uitgangspunt is dat het helder en hanteerbaar zijn voor alle dagrecreatiebedrijven, medewerkers en gasten.
3. Voor specifieke maatregelen wordt verwezen naar branchegewijze voorlichting.
4. Ondernemers en gasten houden zich aan de RIVM-richtlijnen.
5. Brancheorganisaties, dagrecreatiebedrijven en overheid communiceren over de afspraken. De dagrecreatiebedrijven maken afspraken zichtbaar voor en in de bedrijven.

Protocol Bepalingen

Voor de ondernemers:

1. Hygiëneregels hangen bij de ingang van de watersport- en recreatiebedrijven en worden binnen herhaald.
2. Regels voor gasten staan op de website (pop-up en/of homepage).
3. Zorg dat iedereen 1,5 meter afstand tot elkaar kan houden, zorg dat stoelen en werkplekken op anderhalve meter van elkaar verwijderd zijn.
4. Communiceer vooraf af met de gast over de maatregelen op het bedrijf, waarin gezondheidsregels worden besproken.
5. Zorg voor maximale hygiëne, stimuleer online verkoop, contactloos betalen, desinfecteer waar nodig
6. Beheers het maximaal aantal gasten dat tegelijkertijd op het dagrecreatiebedrijf mag zijn. Beheersing kan door maximaal aantal aan te houden voor het dagrecreatiebedrijf en tickets alleen op datum en/of tijd te verkopen.
7. Voor een winkel op het recreatiebedrijf geldt het protocol Verantwoord winkelen.
8. Elke medewerker krijgt een uitgebreide training/instructie over naleving en handhaving van het protocol binnen het dagrecreatiebedrijf.
9. Er zijn voldoende medewerkers aangesteld die verantwoordelijk zijn voor de naleving van het protocol en dit ook actief controleren.
10. Als er updates komen op deze afspraken worden die zo snel mogelijk gecommuniceerd <https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/coronavirus-covid-19>
11. Controleer of medewerkers en bezoeker de tracing app van de rijksoverheid op hun mobiel hebben (voor hun eigen veiligheid). *

Voor de gasten:

1. Houd 1,5 meter afstand.
2. Kom alleen gezamenlijk naar het recreatiebedrijf tenzij je uit hetzelfde huishouden komt.
3. Blijf thuis als je een van de volgende klachten hebt: neusverkoudheid, loopneus, niezen, keelpijn, lichte hoest, verhoging (tot 38 C°).
4. Blijf thuis als iemand in jouw huis koorts heeft (vanaf de 38 C°) en/of benauwdheidsklachten.
5. Schud geen handen.
6. Volg altijd de aanwijzingen van het personeel op.
7. Betaal met pin of contactloos (pin of mobiel).
8. Je bent vooraf in bezit van een geldig kaartje voor de dag/dagdeel/tijdstip waarop u komt.
9. *Je moet gebruik maken van de App van de rijksoverheid, ter bescherming van jezelf en van anderen.**

Voor de gemeente:

1. Handhaaf de gemaakte afspraken, voorkom samenscholing buiten het dagrecreatiebedrijf.

Voor medewerkers:

1. Werkzaamheden waarvan de aard van het werk het toelaat, worden vanuit huis gedaan.
2. Houd 1,5 meter afstand.
3. Was vaker je handen
4. Schud geen handen.
5. Hoes en nies in je elleboog en gebruik papieren zakdoekjes.
6. Blijf thuis als je een van de volgende klachten hebt: neusverkoudheid, loopneus, niezen, keelpijn, lichte hoest, verhoging (tot 38 C°).
7. Blijf thuis als iemand in jouw huis koorts heeft (vanaf de 38 C°) en/of benauwdheidsklachten.
8. *Je moet gebruik maken van de app van de rijksoverheid, ter bescherming van jezelf en van anderen.**

Branchegewijze aanvulling: Dagrecreatie algemeen

Volgen van richtlijnen

De RIVM-richtlijnen worden strikt nageleefd en gasten worden zowel voorafgaand als tijdens hun bezoek nadrukkelijk opgeroepen zich daaraan te houden.

Zorg voor goede hygiënemaatregelen:

- Was je handen
 - 20 seconden lang met water en zeep, daarna handen goed drogen
 - Voordat je naar buiten gaat, als je weer thuis komt, als je je neus hebt gesnoten, natuurlijk voor het eten en nadat je naar de wc bent geweest.
- Hoest en nies in de binnenkant van je elleboog
- Gebruik papieren zakdoekjes om je neus te snuiten en gooi deze daarna weg
- Was daarna je handen
- Schud geen handen
- Houd 1,5 meter afstand (2 armlengtes) van anderen

Bedrijven roepen actief op om bij gezondheidsklachten niet te komen en behouden zich verder het recht voor om gasten en/of medewerkers toegang tot het bedrijf te weigeren bij twijfel over de gezondheidstoestand van een gast of medewerker.

Volgens de huidige richtlijnen geldt:

- *Heb je verkoudheidsklachten, zoals neusverkoudheid, loopneus, keelpijn, lichte hoest of verhoging (tot 38 graden Celsius)? Blijf thuis,*
- *Heb je verkoudheidsklachten en koorts (boven 38 graden Celsius) en/of benauwdheid? Blijf thuis en dat is ook van toepassing op huisgenoten.*

Medewerkers

Voor medewerkers in de dagrecreatie is het zo goed mogelijk willen zorgen voor gasten een tweede natuur. Het is daarom extra van belang hen te wijzen op de aangescherpte afspraken.

- Algemeen: alle RIVM-richtlijnen gelden altijd voor zowel gasten als medewerkers.
- Elke medewerker krijgt een uitgebreide training of instructie over het toepassen van het protocol in het dagrecreatiebedrijf.
- Kleding: Landelijke voorschriften t.a.v. persoonlijke beschermingsmiddelen worden gehanteerd.
- Fysiek contact: er is nimmer sprake van rechtstreeks fysiek contact. Dit geldt zowel voor bijvoorbeeld hulp bij in- en uitstappen als bij het aanraken of aannemen van fysieke spullen van gasten (fototoestel etc.).
- Daar waar contact niet voorkomen kan worden (evacuatie/hulpverlening) zullen aanvullende maatregelen genomen en kunnen bestaan uit: mondkapjes, handschoenen, fysieke afscherming.
- Medewerkers die mogelijk gebruik moeten maken van deze persoonlijke beschermingsmiddelen krijgen een instructie over het goed toepassen/aandoen ervan.
- Als er een tracing app beschikbaar komt van de rijksoverheid, worden medewerkers verplicht deze te gebruiken ter bescherming van zichzelf en de bezoekers.

Handhaving

De veiligheid van gasten en medewerkers staat centraal bij onze voorschriften. Hierbij zijn huishoudelijke reglementen van het betreffende bedrijf de ondergrens en leidraad en worden

speciaal aangewezen en opgeleide teams van medewerkers dagelijks aangesteld om toe te zien op de handhaving van alle gemaakte afspraken.

Maximaal aantal bezoekers tegelijk aanwezig

Het aantal gasten dat gelijktijdig aanwezig is binnen een bedrijf wordt bij de heropeningsfase gemaximeerd op basis van de betreffende norm. Voor outdoor attracties/bedrijven geldt de norm van 50 m² per bezoeker (berekend over het bruto totale parkoppervlakte incl. parkeerterreinen), voor indoor attracties/bedrijven geldt 10 m² per bezoeker. Deze maximering kan bijvoorbeeld geborgd worden door tickets op datum of tijd te verkopen.

Boeking en betalingen

- Tickets (parkeerkaarten etc.) worden enkel online en niet fysiek aan de kassa verkocht.
- Bezoek in huishouden-samenstelling wordt gestimuleerd. Groepsarrangementen en groepstickets worden derhalve niet aangeboden.

Parkeerterrein

- Parkeerplaatsen zijn aangepast en ingericht met extra tussenruimte.

Entree: gastenservice en kaartcontrole

- De kaartcontrole/gastenservice dient steeds met 1 individu/huishouden tegelijk benaderd te worden.
- Bij de kaartcontrole zijn duidelijke instructies aanwezig, strepen getrokken die de afstand aangeven van minimaal 1,5 meter, en na de controle zijn er mogelijkheden voor het desinfecteren en het wassen van handen. De toegangscontrole zal langer duren dan normaal, maar waar mogelijk wel (zowel fysiek als in tijd) gespreid plaatsvinden.

Extra hygiëne algemeen

- De "handcontactpunten" zoals lichtknopjes en deurklinken/knoppen worden extra gereinigd met professionele middelen.
- Op centrale plaatsen zijn extra hygiëne/desinfectie faciliteiten gerealiseerd.

Terrein

- Op wandelpaden wordt altijd 1,5 meter afstand tot anderen gehouden. Bij smalle paden geldt eenrichtingsverkeer.
- Voor het kunnen voldoen aan de 1,5 meter afstand worden er maatregelen genomen om doorstroming te realiseren en opstopping te voorkomen.
- Op het terrein worden extra schoonmaakmomenten gerealiseerd bij contactpunten zoals hekwerken, relingen.

Toilet

- Het toiletgebouw wordt vaker en met extra hygiëne maatregelen schoongemaakt.
- Het aantal gebruikers per toiletgebouw wordt beperkt en de 1,5 meter afstand wordt geborgd.

Rookplek

- Daar waar rookplekken zijn ingericht dient ook de 1,5 meter afstand te worden gehandhaafd tussen rokers en middels bebording dient dit extra onder de aandacht te worden gebracht.

EHBO/BHV/Hulpverlening

Hulpverlening houdt zich aan (beroeps)richtlijnen zoals die door de betreffende relevante organisatie wordt opgesteld (bijv. Rode Kruis, Oranje Kruis, NIBHV).

Branchegewijze aanvulling: Attracties en speeltoestellen

Attracties

- Bij alle attracties zijn duidelijke instructies aanwezig hoe de attractie te benaderen en te betreden.
- In elke wachtrij zijn vakken gecreëerd en/ of strepen getrokken die een afstand aangeven van minimaal 1,5 meter.
- Het instappen van een voertuig van een attractie dient per individu/huishouden plaats te vinden.
- Er mag alleen plaatsgenomen worden naast gasten uit het eigen huishouden.
- Waar mogelijk en noodzakelijk worden ook in de voertuigen maatregelen genomen.
- De zogenoemde "handcontactpunten" zoals veiligheidsbeugels/knoppen worden extra gereinigd met professionele middelen en voor en na bezoek zijn er mogelijkheden voor het desinfecteren en het wassen van handen.
- Fysiek contact tussen gasten en met een medewerker wordt vermeden, uitgezonderd situaties van evacuatie/hulpverlening waarbij dan passende beschermingsmaatregelen (waaronder kleding en aangevuld met handschoenen, mondkapjes en fysieke afscherming) worden getroffen.

Speeltuin/toestellen

- De speeltoestellen zijn toegankelijk voor kinderen t/m 12 jaar oud en toezicht is toegestaan van een ouder/voogd. Bij drukte bij het betreffende toestel wordt de toegankelijkheid beperkt.
- De ouders of verzorgers die toezicht houden, moeten 1,5 meter afstand tot elkaar houden.
- Er wordt tevens toezicht gedaan door medewerkers op het houden van afstand en zullen aanvullende maatregelen nemen bij drukte.
- Er zal extra worden schoongemaakt.

Branchegewijze aanvulling: Dierentuinen

PM.....

Branchegewijze aanvulling: overige

Dagrecreatiebedrijven kennen vaak een uitbreiding van het primaire aanbod met winkels, horecafaciliteiten en overnachtingsmogelijkheden. Hiervoor geldt dat steeds verwezen wordt naar de geldende nationale richtlijnen op dat gebied en alle daarin genoemde maatregelen ook gelden voor de dagrecreatie bedrijven in die betreffende situaties:

Winkels

De basis voor deze aanvullingen zijn de maatregelen uit het protocol 'Verantwoord Winkelen'.

Voor de ondernemers:

- Regels hangen aan de buitenkant van de winkel en worden binnen herhaald.
- Zorg dat iedereen 1,5 meter afstand tot elkaar kan houden in de winkels, maar ook vóór de winkel
- Geef in winkels het maximaantal gasten aan dat tegelijkertijd in de winkel mag zijn. Richtlijn is maximaal 1 gast per 10 vierkante meter winkelvloeroppervlak.
- Zorg voor maximale hygiëne, vooral pinterminal.
- Haal samples, proeverijen, monsters, probeerartikelen uit winkel.

Voor de gasten:

- Houd 1,5 meter afstand, voor de winkel en in de winkel
- Kom zoveel mogelijk alleen/beperkt tot 2 personen uit hetzelfde huishouden in de winkel
- Doe doelgericht aankopen en koop niet meer dan je nodig hebt
- Raak alleen het product aan dat u nodig heeft
- Volg altijd de aanwijzingen van het personeel
- Betaal met pin of contactloos (pin of mobiel)
- Gebruik een winkelwagen/mandje indien aanwezig

Horeca

- Regels hangen aan de buitenkant van de horecapunt en worden binnen herhaald.
- Zorg dat iedereen 1,5 meter afstand tot elkaar kan houden in het horecapunt, maar ook vóór het horecapunt
- Geef in het horecapunt het maximaantal gasten aan dat tegelijkertijd in het horecapunt mag zijn. Richtlijn is maximaal 1 gast per 10 vierkante meter vloeroppervlak van het horecapunt.
- Zorg voor maximale hygiëne, vooral pinterminal.
- Zet extra medewerkers in voor toezicht
- Wanneer binnen zitten toegestaan is borg dan altijd voldoende afstand, bijvoorbeeld door capaciteit te verkleinen en tafels en stoelen weg te halen. Markeer ook zitplaatsen.
- Bij afhaken aan een balie, wat ook buiten kan zijn, dienen deze maatregelen ook te worden toegepast. Zorg ervoor dat iedereen 1,5 meter afstand kan houden en spreek gasten aan als hier niet aan voldaan wordt.
- Plaats fysieke afscherming bij uitgifte en kassa's tussen gast en medewerker als de ruimte kleiner dan 1,5 meter is.

Verblijf

De basis voor deze aanvullingen zijn o.a. de maatregelen uit het protocol van HISWA RECRON

Boeking en gastcontact

- Houd bij persoonlijk contact altijd 1,5 meter afstand.
- Maak zoveel mogelijk gebruik van online boeken en betalen.
- Gebruik zoveel mogelijk de telefoon en mail.

Receptie

- Beperk zoveel mogelijk fysiek contact.
- Laat gasten met vragen niet naar de receptie komen maar laat ze mailen of bellen.
- Zorg voor tape op de grond zodat je gasten afstand houden.
- Afhankelijk van de grootte van de receptie: beperk het aantal personen dat binnen mag komen.
- Werk met een kaartsysteem. Bijvoorbeeld 2 kaarten: rood is wachten, groen is naar binnen.
- Je kunt overwegen om de receptie helemaal te sluiten. Zorg dan voor een duidelijke instructie bij de deur.

Sanitairgebouw

- Laat gasten indien mogelijk gebruikmaken van het privé-sanitair. Maak slim gebruik van het spreiden van de gasten en stel het privé-sanitair beschikbaar.
- Het gebruik van het sanitairgebouw is afhankelijk van het aantal en de indeling. Sluit een deel af als de 1,5 meter afstand niet gehaald wordt. Plak voor 1,5 meter afstand tape op de vloeren bij de wastafels.
- Zorg voor extra hygiënische maatregelen bij het schoonmaken.
- Beperk het aantal gasten per toiletgebouw door een keuze te maken uit deze opties (kies uit afhankelijk van je situatie):
 - Hang de poster hygiëne-wat-moet-je-doen van de rijksoverheid in het toilet.
 - Privatiser toiletten en douches en werk met rouleerschema's. Maak extra vaak schoon.
 - Haal sommige douches/toiletten uit de roulatie door ze af te sluiten i.v.m. de 1,5 meter afstand tussen mensen.
 - Limiteer het aantal bezoekers dat het toiletgebouw tegelijkertijd wil bezoeken. Zet bijvoorbeeld een pilon neer. Als de pilon voor de deur staat is het toiletgebouw bezet. Staat de pilon naast de deur dan kunnen gasten naar binnen. Laat gasten dit zelf regelen.
 - Heeft een toiletgebouw meerdere ingangen, scheid dan de ingang en uitgang.
- Geef aan bij het gebouw wat je maatregelen zijn en hoe je ze toepast.
- Geef aan de gasten aan dat zij de afwas moeten doen bij de accommodatie, caravan of tent en niet bij/in het sanitairgebouw.
- Zorg voor duidelijke regels bij elk gebouw, hang ze duidelijk leesbaar op.
- Controleer ook (steekproefsgewijs) of mensen zich aan de voorschriften houden.

Hotel

- Voor wat betreft faciliteiten wordt op basis van richtlijnen en maatregelen gekeken wat er aangeboden kan worden.
- F&B volgt richtlijnen horeca en aanvullende maatregelen zijn roomservice en aanbieden van afhaal en meeneem mogelijkheden.
- Al het linnengoed wordt met een temperatuur van minimaal 60 graden gewassen.

- Beperk tussentijdse schoonmaak van kamers door alleen bij wisselingen een grondige schoonmaak toe te passen.

Entertainment

- Er is geen fysiek contact tussen acteurs en gasten.
- Entertainment kan worden ingezet om doorstroming te bevorderen.
- Er wordt altijd 1,5 meter afstand gefaciliteerd.

2.5 PROTOCOL HISWA-RECROEN WATERSPORT- EN RECREATIEBEDRIJVEN

Protocol Watersport- en recreatiebedrijven

HISWA-RECROEN, 10 april 2020

Preamble

1. Deze afspraken gelden voor recreatie- en watersportbedrijven
2. Uitgangspunt is dat de voorwaarden en maatregelen waarop gasten deze bedrijven bezoeken helder en hanteerbaar moeten zijn voor alle recreatie- en watersportbedrijven, medewerkers en gasten.
3. Voor specifieke maatregelen wordt verwezen naar de branchegewijze uitwerkingen voor bungalowparken, kampeerbedrijven, jachthavens en watersportbedrijven, groepsaccommodaties, dagrecreatiebedrijven, zeil- en surfscholen en buitensportbedrijven.
4. Ondernemers en klanten houden zich aan de RIVM-richtlijnen.
5. Brancheorganisaties, recreatie- en watersportbedrijven en overheid communiceren over de afspraken. Watersport- en recreatiebedrijven maken afspraken zichtbaar op het bedrijf.

Protocol Bepalingen

Voor de ondernemers:

1. Hygiëneregels hangen bij de ingang van de watersport- en recreatiebedrijven en worden binnen herhaald.
2. Regels voor gasten staan op de website (pop-up en/of homepage).
3. Zorg dat iedereen 1,5 meter afstand tot elkaar kan houden, zorg dat stoelen en werkplekken op anderhalve meter van elkaar verwijderd zijn.
4. Communiceer vooraf af met de gast over de maatregelen op het bedrijf, waarin gezondheidsregels worden besproken.
5. Zorg voor maximale hygiëne, zeep, desinfecterende middelen en wijs aanwezig op het belang van handen wassen (bijv. ook regels ophangen in toilet). Maak regelmatig schoon.
6. Beheers het maximum aantal gasten dat tegelijkertijd op de locatie mag zijn, (afgestemd op naleving van de 1,5 meter afstand).
7. Werk zoveel mogelijk op afspraak, zodat de contacten met gasten gedoseerd kunnen worden en verspreid over de dag.
8. Maak afspraken met klanten over het maximaal aantal personen dat tegelijk naar de watersport- en recreatiebedrijven komt (afgestemd op naleving van de 1,5 meter afstand).
9. Voor een eventuele winkel binnen het watersport- en recreatiebedrijf geldt het protocol verantwoord winkelen.
10. Er zijn voldoende medewerkers aangesteld die verantwoordelijk zijn voor de naleving van het protocol en dit ook actief controleren.
11. Medewerkers krijgen een uitgebreide instructie over naleving en handhaving van het protocol.
12. Medewerkers en gasten gebruiken de tracing app van de rijksoverheid.
13. Als er updates komen op deze afspraken worden die zo snel mogelijk gecommuniceerd <https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/coronavirus-covid-19>

Voor de gasten:

1. Houd 1,5 meter afstand.
2. Kom alleen naar het watersport- en recreatiebedrijf tenzij je beiden uit hetzelfde huishouden komt.
3. Ga na het gebruik van de watersport- en recreatievoorzieningen direct weer naar huis.
4. Blijf thuis als je een van de volgende klachten hebt: neusverkoudheid, loopneus, niezen, keelpijn, lichte hoest, verhoging (tot 38 C°).
5. Blijf thuis als iemand in jouw huis koorts heeft (vanaf de 38 C°) en/of benauwdheidsklachten.
6. Schud geen handen.
7. Volg altijd de aanwijzingen van het personeel op.
8. Betaal met pin of contactloos (pin of mobiel).
9. *Gebruik de tracing app van de rijksoverheid ter bescherming van jezelf en anderen.*

Voor de gemeente:

1. Handhaaf de gemaakte afspraken, voorkom samenscholing buiten de watersport- en recreatiebedrijven.

Voor medewerkers:

1. Werkzaamheden waarvan de aard van het werk het toelaat, worden vanuit huis gedaan.
2. Houd 1,5 meter afstand.
3. Was vaker je handen
4. Schud geen handen.
5. Hoes en nies in je elleboog en gebruik papieren zakdoekjes.
6. Blijf thuis als je een van de volgende klachten hebt: neusverkoudheid, loopneus, niezen, keelpijn, lichte hoest, verhoging (tot 38 C°).
7. Blijf thuis als iemand in jouw huis koorts heeft (vanaf de 38 C°) en/of benauwdheidsklachten.
8. *Gebruik de tracing app van de rijksoverheid, ter bescherming van jezelf en anderen.*

Branchegewijze invullingen

De volgende uitgebreide, branchegewijze invullingen worden in de week na Pasen opgeleverd (in 1e concept):

1. **Bungalowparken** (incl. receptie, park-horeca, privé sanitair, speelvoorzieningen, park-winkel, rijwielverhuur)
2. **Kampeerb企业** (incl. receptie, park-horeca, gedeeld sanitair, speelvoorzieningen, park-winkel, rijwielverhuur)
3. **Jachthavens en watersportbedrijven** (incl. receptie/havenkantoor, haven-horeca, gedeeld sanitair, speelvoorzieningen, bootverhuur, dienstverlening en werkzaamheden aan boten)
4. **Groepsaccommodaties**
5. **Dagrecreatiebedrijven** (in samenwerking met Club van Elf) → 1^e concept is er al
6. **Zeil- en surfscholen** (tevens onderdeel Protocol (buiten)sport)
7. **Buitsportbedrijven** (tevens onderdeel Protocol (buiten)sport)

2.6 GEDRAGSCODE VOOR WATERRECREANTEN – HISWA/RECRO

HISWA

Gedragscode voor de waterrecreant

Even buiten zijn om een frisse neus te halen, lichaamsbeweging op het water en genieten van de natuur. Laten we in deze tijd er samen voor zorgen dat het veilig en mogelijk blijft. Naleving van de regels van 'de gedragscode voor waterrecreanten' draagt daar aan bij!

Altijd..

- Houd altijd 1,5 meter afstand van elkaar, ook bij sluisen en aanlegplaatsen.
- Ga niet met drie personen of meer op pad (gezinnen uitgezonderd), behalve als je kunt garanderen dat je 1,5 meter afstand van elkaar houdt.
- Vermijd sociale contacten met andere watersporters.
- Hoest je, ben je verkouden of heeft een gezinslid koorts, blijf dan thuis!
- Voorkom drukte in gebieden, vaar dan liever niet.

Bereid u goed voor!

- Brug en sluisbedieningen zijn in deze tijd minder frequent, tijden kunnen afwijken en per dag wisselen.
Check de website van de beheerder om onnodig wachten bij een sluis of brug te voorkomen.
Zie: www.vaarweginformatie.nl en <https://www.vaarweginformatie.nl/frp/main/#/nts/map>
- Controleer voor vertrek uw overnachtingshaven of aanleghaven op openstelling.

Een veilig vertrek

- Op de jachthaven geldt een protocol. Neem er kennis van en volg strikt de voorschriften.
- Houd voldoende afstand bij openbare trailerhellingen en voorkom groepsvorming.

Onderweg bij sluisen en bruggen

- Voorkom zo veel mogelijk het aanleggen aan wachtsteigers bij sluisen en bruggen. Indien het niet anders kan, houdt dan voldoende afstand tot de andere boten. Voorkom langszij (dubbel) liggen.
- Volg bij het schutten strikt de aanwijzingen van de sluiswachter op.

Aanleggen en overnachten

- Houd bij openbare aanlegplaatsen met boxen een box tussen u en een andere boot vrij, indien u met een open boot vaart. Bij kajuitboten (waarbij je ook in de kajuit stuurt) hoeft dit niet, maar dan geldt: wacht tot de naast gelegen bemanning van de boot is uitgestapt en de 1.5 meter afstand kan hanteren.
- Neem voldoende afstand als u ankert en ga zeker niet langszij (dubbel) liggen.

Heropening Bioscopen en Filmtheaters

Pagina 1 van 5

Protocol Verantwoord bioscoop- en filmtheaterbezoek

Preamble

1. Deze afspraken gelden voor vertoningsactiviteiten door bioscopen en filmtheaters aangesloten bij NVBF, alle bioscopen en filmtheaters zijn aangesloten bij NVBF. Hierbij is er geen sprake van contact tussen de bezoekers en medewerkers en bezoekers onderling.
2. Uitgangspunt is dat het helder en hanteerbaar is voor alle bioscopen, filmtheaters, medewerkers en bezoekers.
3. Voor specifieke maatregelen wordt verwezen naar de branchegewijze voorlichting (zie onder).
4. Bioscopen, filmtheaters, medewerkers en bezoekers houden zich aan de RIVM-richtlijnen.
5. NVBF en overheid communiceren over de afspraken. Bioscopen en filmtheaters maken afspraken zichtbaar op en binnen in de bioscopen/filmtheaters en via hun digitale kanalen.

Protocol Bepalingen

Voor de bioscopen/filmtheaters:

1. Regels hangen bij de ingang van de bioscopen/filmtheaters en worden binnen zoveel mogelijk herhaald.
2. Zorg dat iedereen 1,5 meter afstand tot elkaar kan houden in de ruimten van bioscopen/filmtheaters.
3. Beheers het maximaal aantal bezoekers dat tegelijkertijd in de bioscoop/het filmtheater mag zijn en die in- en uitstromen. Beheersing kan door maximaal aantal bezoekers aan te geven bij de ingang en hierop toe te zien. Welhaast belangrijker, per vertoning mag een maximum van 100 bezoekers worden toegelaten in de zalen zodat voldoende afstand (1,5 meter) kan worden gegarandeerd.
4. Zorg voor maximale hygiëne, vooral de pinterminal, deurknoppen en andere contactoppervlakten moeten gedesinfecteerd blijven worden. Reinig ook objecten die aangeraakt kunnen worden door bezoekers zoals prullenbakken, ed. zo regelmatig mogelijk.
5. Als er updates komen op deze afspraken worden die zo snel mogelijk gecommuniceerd.
6. Bioscopen/filmtheaters roepen op om bij gezondheidsklachten niet te komen en behouden zich verder het recht voor om gasten en/of medewerkers toegang tot het bedrijf te weigeren bij twijfel over de gezondheidstoestand van een gast of medewerker.

Voor de bezoekers:

1. Houd 1,5 meter afstand van andere personen, zowel in de bioscoop/het filmtheater als ook in de omgeving ervan.
2. Kom zoveel mogelijk alleen naar de bioscoop/het filmtheater tenzij een groep bezoekers uit hetzelfde huishouden komt.

Heropening Bioscopen en Filmtheaters

Pagina 2 van 5

3. Ga alleen naar een bioscoop/filmtheater in de regio van uw woonomgeving.
4. Niet eerder dan 15 minuten voor aanvang van de voorstelling in de bioscoop/het filmtheater aanwezig zijn.
5. Direct na de voorstelling de bioscoop/het filmtheater via duidelijk aangegeven route verlaten.
6. Kom niet naar de bioscoop/het filmtheater als je verkouden bent of griepklachten hebt.
7. Volg altijd de aanwijzingen van het personeel op.
8. Koop het toegangskaartje van tevoren online via website van de bioscoop/het filmtheater. Indien dat niet mogelijk is, betaal het toegangskaartje bij de kassa met pin of contactloos (pin of mobiel).
9. U maakt vooraf (bij de ingang) kenbaar aan de bioscoop/het filmtheater dat u een voorstelling komt bekijken in de bioscoop/het filmtheater, na goedkeuring van personeel bent u welkom.

Voor de gemeente:

1. Handhaaf de gemaakte afspraken, voorkom samenscholing buiten de bioscoop of het filmtheater.

Branchegewijze aanvulling: Heropening van bioscopen en filmtheaters

Vanaf het moment dat de bioscopen en filmtheaters weer open gaan voor publiek staat voor NVBF-leden veiligheid voorop. Voor onze bezoekers en onze medewerkers. We vinden het belangrijk om in de periode dat het voor mensen lastig is om vertier te vinden een lichtpuntje te zijn.

De eerste periode vanaf opening zal alles beperkt zijn. We beschikken over minder films, omdat de filmstudio's veel van hun producten naar volgend jaar hebben doorgeschoven. NVBF zal aan haar leden nadrukkelijk rekenschap geven van de (nieuwe) voorwaarden van een 1,5 meter economie, een en ander via de protocol bepalingen zoals hierboven geschetst. Binnen deze protocol bepalingen zullen aanpassingen gemaakt moeten worden mbt bijvoorbeeld openingstijden, de maximaal toegestane capaciteit van een zaal e.d. Hierdoor kunnen we iedereen weer op een veilige en prettige manier ontvangen in onze bioscopen en filmtheaters.

Een bioscoop/filmtheater beschikt over meerdere ruimtes waaronder foyer, buffetruijnte, toiletten en natuurlijk de zalen. Met een juiste programmering is het hierdoor relatief gemakkelijk om de bioscoopbezoekers te scheiden en de toeloop te doseren. NVBF adviseert haar leden om hiertoe een Social Distancing procedure met aangescherpte hygiëne en veiligheidsmaatregelen op te stellen. NVBF zal daartoe een voorbeeld procedure opstellen waarlangs NVBF leden hun eigen procedure kunnen opstellen. NVBF-leden kunnen dit snel implementeren en zullen dit zo lang als nodig is, moeten blijven uitvoeren.

Door de bioscopen met de bijbehorende beperkende maatregelen te openen, kunnen we naast een vertrouwd uitje tevens continuïteit aan onze medewerkers bieden om van daaruit continuïteit voor de bioscopen en filmtheaters zelf te creëren (investering in de toekomst).

Heropening Bioscopen en Filmtheaters

Pagina 3 van 5

Social Distancing

Het spreiden van de bezoekers gedurende het gehele bezoek. Het minimaliseren van het contact tussen bezoekers onderling en tussen medewerkers en bezoekers. We kunnen hierin de 1,5 meter regel probleemloos ten uitvoer brengen.

Uitgangspunten

Onderstaande uitgangspunten zijn de basis voor Social Distancing binnen de bioscopen/filmtheaters:

- Veilige omgeving voor alle medewerkers en bezoekers.
- Het bieden van een welkom en vertrouwd uitje.
- Vertrouwen terugwinnen van onze bezoekers.
- Naleven van de 1,5 meter maatregel.
- Er is nimmer sprake van rechtstreeks fysiek contact tussen bezoeker en medewerker.
- Aanvullende hygiëne maatregelen.

Uitgangspunten ticketverkoop/zaalbezetting

- De capaciteit per zaal wordt teruggebracht naar een maximum van 100 stoelen per voorstelling. We kunnen dit aantal zo nodig naar boven of beneden bijstellen.
- 100% vrij zitten. Bezoekers kunnen hierdoor zelf een plek in de zaal kiezen met voldoende afstand tot andere bezoekers. Op deze manier kunnen gezinnen bij elkaar zitten en kunnen we 1,5 mtr afstand tot bezoekers garanderen. Dit proces wordt actief begeleid door een medewerker.

Cluster

Om de uitgangspunten na te kunnen leven zijn de maatregelen in onderstaande 3 clusters verdeeld:

1. Beheersen bezoekersstroom naar theater toe.
2. Social Distancing tijdens bezoek.
3. Veiligheid en Hygiëne voor medewerkers en bezoekers.

1. Beheersen bezoekersstroom naar theater toe.

- *Beperkte openingstijden en terugbrengen van het aantal voorstellingen:* NVBF-leden kunnen op een verantwoorde manier hun bioscopen weer openstellen met een beperkt aantal voorstellingen en een voor iedere doelgroep interessant filmprogramma. Dit zal per bioscoop/filmtheater verschillen, omdat de bioscopen/filmtheaters allemaal een andere capaciteit hebben. Bij doelgroepen moet ook rekening worden gehouden met de zo benoemde kwetsbare groepen in de samenleving mbt Coronavirus (Ouderen).
- *Stimuleren online ticketverkoop:* NVBF adviseert haar leden om zoveel mogelijk tickets via het online kanaal te verkopen. Hierdoor wordt het aantal contact- en wachtmomenten voor de bezoekers in de bioscoop/het filmtheater verminderd.
- *Spreiding van de filmprogrammatie:* naast het inperken van het aantal beschikbare stoelen per voorstelling, wordt met het maken van de filmprogrammering een aanzienlijke spreiding tussen aanvangstijden aangehouden. Onze bezoekers wordt tevens gevraagd om niet eerder dan 15 minuten voor aanvang van de voorstelling naar de bioscoop te komen. Hiermee zal de toestroom naar het theater toe beheersbaar blijven en zijn er maar een beperkt aantal bezoeker gelijktijdig in de algemene ruimtes.
- *Extra inzet medewerkers deurcontrole:* daarnaast wordt het aantal bezoekers in de foyer, buffetruijnte en toilet beheerst, gecontroleerd en verspreid door de inzet van medewerkers.
- *Groepsbezoek:* Bezoek in huishouden-samenstelling wordt gestimuleerd. Groepsarrangementen en groepstickets worden derhalve niet aangeboden.

2. Social Distancing tijdens het bezoek

- **Invulling 1,5 meter ruimte in de zaal:** Dit zal gedaan moeten worden door tussenrijen vrij te houden en in de rijen waar men kan/mag zitten telkens 3 stoelen over te slaan (met uitzondering van huishoudens), tenzij het type stoel aanleiding geeft om minder stoelen over te slaan (afhankelijk van soorten stoelen). Een andere mogelijkheid om te voldoen aan het 1,5 meter criterium is mogelijk door diagonale placering toe te passen.
- **Ticketcontrole:** het ticketcontrole gebied zal verruimd worden met, indien nodig, extra inzet van medewerkers om een vlotte doorstroom te garanderen. Uitgangspunt is dat contact moment tussen bezoeker en medewerkers soepel en snel verloopt met afstand die hiervoor nodig is. Er is enkel een visuele ticketcontrole ipv het 'scheuren van het kaartje'. De ticketcontrole dient steeds met 1 individu/huishouden tegelijk benaderd te worden.
- **Pauses:** NVBF adviseert haar leden om films zonder pauze te vertonen. Een pauze zou wel ingezet kunnen worden om juist de stroom mbt in- en uitloop beheersbaar te houden/maken.
- **Toiletgebruik:** NVBF adviseert haar leden om het bezoek aan toiletruimte te maximaliseren zodanig dat voldaan kan blijven worden aan de 1,5 meter maatregel. Hiertoe moet personeelstoezicht worden ingezet.
- **In- en uitloop voorstellingen:** een bezoek aan een bioscoop/filmtheater moet zorgeloos verlopen. Plaatsing in de zaal, maar ook het verlaten van de zaal moet conform de afstandsregels worden uitgevoerd. Om te voorkomen dat bezoekers elkaar hierop moeten aanspreken, moeten medewerkers worden ingezet om de in- en uitloop soepel te laten verlopen. NVBF adviseert haar leden om te zorgen dat er maar één zaal tegelijkertijd uitloopt. Bioscopen/filmtheaters moeten 'eenrichtingsverkeer' stimuleren/creëren, een en ander kan bijvoorbeeld via grondstickers (in, uit), posters, raamstickers etc, etc.

3. Veiligheid & Hygiëne voor medewerkers en bezoekers

NVBF adviseert haar leden met betrekking tot veiligheid en hygiëne omtrent de volgende zaken:

- **PIN only:** probeer cash betalingen tot een minimum te beperken of zelfs uit te sluiten. Zowel bij ticketkassa's en F&B kassa's moet contactloos betalen worden gestimuleerd.
- **Extra bescherming medewerkers:** Faciliteer voor medewerkers extra materialen zoals de kuschschermen en het gebruik van hygiëne handschoenen. Daarnaast worden de medewerkers voorzien van extra hygiëne instructies.
- **Desinfectie:** plaats op meerdere plaatsen in de bioscoop/het filmtheater desinfectiemiddelen voor bezoekers en medewerkers.
- **Extra schoonmaak:** alle deurknoppen en andere handcontactpunten moeten doorlopend worden gereinigd.
- **Open Food F&B:** In de shops moet naast extra hygiëne instructies voor medewerkers anders worden omgegaan met open food. De popcornkasten zullen bijvoorbeeld een stuk minder en anders gevuld worden. Zet geen open food tevoren klaar op de counter, schep bijvoorbeeld popcorn op verzoek van een klant.
- **Toiletten:** De toiletten worden vaker en met extra hygiëne maatregelen schoongemaakt.
- **Social Distancing communicatie:** probeer op zoveel mogelijk plekken in de bioscoop/het filmtheater bezoekers te attenderen op de Social Distancing regels. Hiervoor kunnen bijvoorbeeld wachtlijnen en vloerstickers, maar ook de narrowcasting kanalen worden ingezet.

Heropening Bioscopen en Filmtheaters

Pagina 5 van 5

Voorbeelden communicatie

NVBF verwacht met dit protocol en de branchegewijze aanvulling met daarin de set van maatregelen dat de bioscopen en filmtheaters op een verantwoorde manier vanaf 28 april weer open kunnen gaan. Vanzelfsprekend zijn we flexibel om eventuele aanvullende maatregelen in onze plannen te verwerken.

Terwijl onze provincies op hun mooist zijn, zitten onze toeristen thuis

Gezocht

Wat is de beste manier om de
toeristische sector in het noorden
op gang te krijgen?

Het voorjaar juicht in Friesland, Groningen, Drenthe. Ons Noorderland is prachtig nu. Maar geen toerist die ervan kan genieten. Terwijl de natuur zich opent, zit heel veel op slot. Bezoekers worden opgeroepen om vooral niet met vakantie te gaan. Maar er komt een tijd dat we de teugels weer een beetje mogen laten vieren. Waarschijnlijk nog wel met de anderhalve-meter-restrictie. Maar toch. Dan zetten wij onze poorten weer open voor de kwaliteitstoerist die wil genieten van onze prachtige provincies.

Wanneer dat is? We weten het niet. Maar die tijd komt. Dan willen we een plan hebben. Wij geven namelijk dat straks iedereen vooral aan één ding behoefte heeft: ruimte. Ruimte, openheid en frisse lucht om die heerlijkheid van allebei te ontdekken. En waar vind je dat allemaal? Juist, bij ons in het Noorden.

Een plan dus. Een goed plan. Wij als Noorderland organiseren daarom de handen in een om dat anderhalve-meter-toerisme op gang

te brengen. Toerisme is zo belangrijk voor het Noorden. Wat je dat het voor werk zorgt voor bijna 60.000 Friezen, Drenten en Groningers? Zou sector moet geholpen worden. We moeten zorgen dat we de toeristen, die we nu missen, terug naar ons land mogelijk terugkrijgen.

We zijn op zoek naar jouw originele ondernemersinitiatieven. Hoeveel ideeën dat ook maar kunnen worden op het moment dat het mag. Heb jij een goed plan om het anderhalve-meter-toerisme op gang

te brengen? Laat het ons horen. De winnaar mag zijn of haar idee uitvoeren met hulp van specialisten van onze organisatie.

Waar we op beoordelen? Op originaliteit, haalbaarheid en uitvoerbaarheid. Stuur je idee op maximaal één A4-tje uiterlijk 17 april naar: ideeen@vnoncw-mkbnoord.nl.

Het winnende idee wordt gepubliceerd in deze krant in de week van 20-04 april. Het is op. We zijn benieuwd. En bedankt alvast.

Denk mee. 60.000 Friezen, Groningers en Drenten rekenen op je.

Fryslân

MARKETING
GRONINGEN

groningen
marketing

marketingdrenthe

VNOUW

MKB

HISWA

NDC

2-8-7071

DEFINITIEVE EN
CONCEPT-
PROTOCOLLEN

INDUSTRIE, BOUW EN TECHNIEK

3. PROTOCOLLEN INDUSTRIE, BOUW EN TECHNIEK

3.1 PROTOCOL SAMEN VEILIG DOORWERKEN

Dit protocol wordt ondersteund door:

- Aedes
- AFNL-NOA
- Bouwend Nederland
- CNV
- FNV Bouwen en Wonen
- FNV Metaal
- OnderhoudNL
- TechniekNederland
- Woonbond

Rijksoverheid

'Samen veilig doorwerken'

Dit protocol biedt duidelijkheid aan bedrijven, bewoners, opdrachtgevers, klanten, en alle werkenden over veilig werken tijdens de coronacrisis. Ook aan bod komt de manier waarop werkzaamheden bij mensen thuis veilig doorgang kunnen vinden. Het protocol is door Bouwend Nederland en Techniek Nederland aan het ministerie van BZK aangeboden en in het overleg met de Ministers van BZK en TEW met diverse andere bouwbranches en vakbonden aangevuld en vastgesteld.

Uitgangspunt van dit protocol zijn de geldende adviezen en maatregelen van het RIVM. Het protocol is gebaseerd op de stand van zaken op 26 maart 2020 en zal steeds zo snel als mogelijk worden gewijzigd wanneer nieuwe adviezen of maatregelen van kracht worden. Het protocol is bedoeld als handvat voor de veilige uitvoering van werkzaamheden. Vanuit de praktijk kan er aanleiding zijn om door partijen berekend af te wijken als de situatie daarom vraagt.

Dit protocol richt zich op de bouw- en technieksector en aanverwante activiteiten. Raadpleeg de website van het RIVM voor de algemene maatregelen en voorschriften rondom het handelen in het geval van (een verdenking van) coronabesmetting.

Partijen richten een Helpdesk Corona Bouw en Techniek in. Dit is een centraal loket voor vragen, informatie en om overtredingen van de regels van veilig samen doorwerken te melden.

Uitgangspunt van het protocol

Het protocol is gebaseerd op de arbeidshygiënische strategie. Deze insteek waarborgt dat er minimaal beriep gedaan hoeft te worden op de inzet van beperkt beschikbare persoonlijke beschermingsmiddelen, behalve in specifieke situaties zoals werk in zorginstellingen. De strategie bestaat er uit dat als eerste maatregelen worden getroffen om besmetting te voorkomen dat er in een omgeving wordt gewerkt met besmettingsrisico. En als dat niet mogelijk is, dus werk in gebieden met besmettingsrisico is nodig, dat met technische en organisatorische maatregelen worden getroffen om besmetting te voorkomen. Tot slot zijn er specifieke situaties waarbij ook persoonlijke beschermingsmiddelen ingezet moeten worden. Bij werkzaamheden in gebouwen waar bewoners of gebruikers verblijven is er reden voor extra voorzichtigheid. Voorafgaand is instemming van de bewoners of gebruikers nodig. Wordt geen instemming gegeven dan wordt geargument dat het werk niet veilig kan worden uitgevoerd.

De concrete uitwerking van het protocol treft u aan op de volgende pagina's. Vervolgens worden een aantal aspecten daarvan uitgelicht. Een checklist om het protocol om te zetten naar een dagelijkse dagroutine zal zo snel mogelijk worden ontwikkeld.

Samenvatting maatregelen ten aanzien van het nieuwe coronavirus voor de bouw-/technieksector

Sector	Situatie	Bronzaepak	Technisch en organisatorisch	PBM (adembescherming, handschoenen etc.)
Alle sectoren				
Algemeen (deze preventieve maatregelen moeten altijd worden opgevolgd in alle onderstaande sectoren)	Alle werkzaamheden	<ul style="list-style-type: none"> Niet naar het werk gaan door werknemer bij Corona-infectie van jipz of een gezinslid. Wet naar het werk gaan bij verkoudheidsklachten. Niet naar het werk gaan als een gezinslid koud is heeft. Pas weer naar het werk gaan als werknemer of gezinslid minimaal 24 uur klachtenvrij is. Thuiswerk organiseren als de functie dat toelaat. <p>Uitzondering is de werknemer in een cruciaal beroep in een vitaal proces!</p>	<ul style="list-style-type: none"> Geen handen schudden. Regelmatig de handen wassen en/of gebruik maken van desinfecterende handgel met minimaal 70% alcohol. Was je handen min. 60 sec dag, volgens de instructie. In ieder geval voor het eten, na toiletbezoek, na het reizen met het openbaar vervoer, na het schoonsmaken. Gezicht niet of zo weinig mogelijk aanraken, in de elleboog niesen/hoesten, zelf papieren zakdoekjes meenemen. En deze na één keer gebruik weg gooien. Daarna handen wassen. Houd zoveel mogelijk 1,5 meter afstand, zowel bij het verkeer naar en van de werkplek als op de werkplek zelf. Pas daarop het werk aan en richt de werkplek hierop in. Indien minder dan 1,5 meter onvermijdbaar is, streng op RIVM hygiëne regels.¹¹ Regelmatig schoonsmaken. Als het kan spullen desinfecteren met 70% isopropylalcoholoekjes Daal je gereedschap en telefoon niet met anderen. Houd materieel, gereedschap en PBM's schoon. Verlief werk- en kantoorruimte. Werk zoveel mogelijk in vaste teams 	Alle hygiënische voorzorgsmaatregelen!

1. Die angegebenen Beispiele sind nur als Orientierung zu verstehen und nicht als verbindliche Muster. Es ist möglich, dass die Beispiele in der Praxis anders aussehen. Die Beispiele sind nur zur Illustration der Aufgabenstellung gegeben. Die Beispiele sind nicht als Muster zu betrachten. Die Beispiele sind nur zur Illustration der Aufgabenstellung gegeben. Die Beispiele sind nicht als Muster zu betrachten.

Sector	Situatie	Bronaank	Technisch en organisatorisch	PBM (adembescherming, handschoenen etc.)
Specifieke sectoren of werksituaties (aanvullende maatregelen bovenop de algemene preventieve maatregelen voor alle sectoren)				
Werken voor particulieren en huurders van woningcorporaties/ vastgoedeigenaren	Algemeen (deze preventieve maatregelen moeten altijd worden opgevolgd in alle onderstaande situaties)	<p>Vooraf:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Uitdrukkelijk instemming van bewoners/huurlaers/gebruikers vragen voor toegang. - Klanten/gebruikers vragen of zij of huisgenoten/villages etc. gezondheidsklachten hebben in relatie tot Corona (hoesten, keelpijn, koorts) of behoren tot de categorie kwetsbare personen? Bewoners bepalen of zij toegang geven tot hun woning. - Klanten vragen om huis goed te ventileren - Klanten vragen om de installatie goed bereikbaar te maken 	<ul style="list-style-type: none"> - Klanten moeten 1,5 meter afstand houden - Het bezoek beperken tot het noodzakelijke werk - Bij afkeuren contact door klanten met documenten of apparatuur zoveel mogelijk vermijden 	
	Klanten/gebruiker of huisgenoten/collega's zonder gezondheidsklachten (in relatie tot Corona) (hoesten, keelpijn, koorts) en ook niet behorende tot de groep kwetsbare personen	<ul style="list-style-type: none"> - Regulier werk kan met instemming van bewoners of gebruikers uitgevoerd worden. Met inachtneming van de landelijke maatregelen m.b.t. afstand houden en hygiëne 	geen	geen
	Klanten of huisgenoten met het nieuwe coronavirus of gezondheidsklachten (in relatie tot Corona) (hoesten, keelpijn, koorts) of behorende tot de groep kwetsbare personen	<ul style="list-style-type: none"> - Alleen werk uitvoeren bij ernstige storing of calamiteit. Ernstig is als algemeen dagelijkse levensbehoeftes (koken, toiletgebruik, wassen, schoonmaken en derg.) niet uitgevoerd kunnen worden 	<ul style="list-style-type: none"> - De buitendeur staat open of wordt door iemand anders vanaf buiten geopend. - De klanten bevinden zich in een andere ruimte. - Communiceer indien nodig met de klant via de telefoon. 	<p>Voor extra bescherming eventueel</p> <ul style="list-style-type: none"> - Wegwerp handschoenen, elke kwaliteitsklasse volstaat - Wegverpoverall - Wegverpoverall - Veiligheidsbel (wegverpoverall of anders desinfecteren)

1. *Wissenschaft und ihre Methoden*

Sector	Situatie	Bronaankpak	Technisch en organisatorisch	PBM (adembescherming, handschoenen etc.)
Externe locaties (infra, bouw, utiliteit)	Alleen werken op locatie	Geen	Geen	Geen
	Met meerdere mensen op locatie	Geen	<p>In de schuifleet of vergaderruimte:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Houd de regels en instructies op. - Bepaal een maximum aantal aanwezigen in de ruimte, zodanig dat 1,5 m afstand gehouden kan worden. - Houd ook bij het betreden van een ruimte rekening met 1,5 m afstand. - Spreid de schuifleden of bied extra ruimtes en schuifplekken aan. - Bij instructie en toolboxen, lees er alert op dat iedereen op 1,5 m van andere personen kan blijven. Geef de instructie eventueel in meerder kleine groepen. - Instrueer de medewerkers en deelnemers aan de vergadering vooraf. - Zorg dat de ruimtes vaker schoongemaakt worden en dat er schoontsmetings-middel en wegwerphanddoeken aanwezig zijn. - Overleg met leveranciers, onderaannemers, opdrachtgevers: Leg waar mogelijk telefonisch contact. 	Geen

Sector	Situatie	Bronaankpak	Technisch en organisatorisch	PBM (adembescherming, handschoenen etc.)
Zorglocatie	Laag risico ruimte	geen	geen	geen
	Hoog risico ruimte	Volg de instructies van de opdrachtgever	Volg de instructies van de opdrachtgever	Volg de instructies van de opdrachtgever
	Luchtbehandelingskast van IC of de longafdeling	geen	geen	Als men de afgevoerde luchtstroom kan inademen, dan FFPa masker
Samen in een bus reizen	Alle werkzaamheden	<ul style="list-style-type: none"> - Stel vast of er noodzaak is om samen te reizen. - Zoveel mogelijk met eigen vervoer - Alleen samen reizen als apart vervoer niet geregeld kan worden 	<ul style="list-style-type: none"> - Extra ventilatie in vervoersmiddel, door raam te openen bij mooi weer of het ventilatiesysteem. - Telkens op dezelfde plek plaatsnemen - Houd onderling zoveel mogelijk afstand. - Rijd bij in- en uitstappen 1,5 meter aan. - zorg voor optimale hygiëne door de bedieningsmiddelen extra te reinigen (ruist, versnellingspook, deursleutel, touchscreens, etc.) en regelmatig te desinfecteren met 70% isopropylalcoholoplossing 	geen

a. Aritmici sau geometrice sunt cele care au o singura variabilă care este egală cu numărul n .
b. Dacă variabila este egală cu numărul n , atunci este o variabilă egală cu numărul n .

Communicatie

De Rijksoverheid heeft een uitgebreide hoeveelheid campagne-middelen (posters, flyers etc.) met uitleg over de richtlijnen van het RIVM en praktische aanwijzingen over hoe de verspreiding van het coronavirus tegengesteld kan worden. Via [deze link](#) kunt u deze downloaden. Deze posters en flyers kunt u gebruiken binnen uw bedrijf en op uw bouwplaats. Er is ook materiaal beschikbaar voor laaggeletterden. Sociale partners hebben hun eigen kanalen om te communiceren (o.a. via [Yolanda](#) en [ArboTechniek](#)).

Algemene maatregelen en voorschriften

Maandag 23 maart heeft het kabinet maatregelen verscharpt in de strijd tegen het coronavirus. Dit betekent onder meer dat alle vergunningsplichtige bijeenkomsten, evenementen en samenkomsten verboden worden tot 1 juni 2020. Daaronder vallen de werkzaamheden van de bouw en techniek niet. Uiteraard moet u zich wel aan de RVM-richtlijnen houden, zowel bij het servoen naar en van de werkplek als op de werkplek zelf.

- Houd minimaal 1,5 m afstand van andere mensen
- Geef andere mensen geen hand
- Was regelmatig je handen
- Blijf thuis bij milde verkoudheidsklachten zoals snuiten, hoesten, keelpijn of koorts
- Blijf thuis als je huisgenoten hebt met koorts
- Als je niest of hoest, doe dat dan in je elleboogholte
- Als je je neus snuit, gebruik dan papieren zakdoekjes en gooi deze direct weg

Dit protocol biedt kaders en richtlijnen. Wanneer u twijfelt over de naleving van het protocol, dan moet u daar melding van doen bij de werkgever, de opdrachtgever of bij het bedrijf.

Vertaling van advies naar dagelijkse werksituatie

Van belang is goede vertaling van het protocol naar een dagelijkse werksituatie. In bijlage 1 is hiervoor een uitwerking opgenomen.

Stel een Corona verantwoordelijke aan op het werk

In de eerste plaats is iedereen zelf verantwoordelijk om de regels na te leven. Om hierop toe te zien, stelt u op de werklocatie één werknemer aan. Hij/zij ziet toe op naleving van het protocol. Hij/zij kent de coronaregels en spreekt – indien nodig – personen op de werklocatie aan op overtreding van de regels.

Servicekwaliteit Pagina 8

Wanneer moeten werknemers thuisblijven?

1. Werknemers blijven thuis bij klachten van neusverkoudheid of hoesten, keelpijn of koorts.
2. Werknemers blijven thuis als één van hun huisgenoten koorts heeft (totdat de huisgenoot 24 uur klachtenvrij is).
3. Wanneer ziekteverschijnselen verspreiden (koorts > 38 graden Celsius en moeite met ademen) moeten zij telefonisch contact opnemen met hun huisarts.

Uitzondering op de punten 1 en 2 zijn is de werknemer in een cruciaal beroep in een vitaal proces.¹⁾

Besluitvorming hoogrisico groep

Bij twijfel of een medewerker behoort tot de hoog-risicogroep kan de bedrijfsarts/Arbo-dienst worden geraadpleegd om advies.

Wanneer ga je naar huis?

Van iedere aanwezige op de bouwplaats of monteur die bij consumenten thuis komt wordt verwacht dat deze verantwoordelijkheid neemt voor de eigen veiligheid en gezondheid en voor die van anderen. Ga dus naar huis bij milde verkoudheidsklachten zoals snuiten, hoesten, keelpijn of koorts. Ook hier geldt, in geval van milde klachten, de uitzondering dat bij een cruciaal beroep in een vitale functie een andere afweging gemaakt kan worden.

Wanneer worden werknemers naar huis gestuurd?

Als werknemers verkoudheidsklachten hebben, bij koorts of het niet hanteren van de veiligheids- en voorzorgsmaatregelen worden zij naar huis gestuurd. Ook hier geldt, in geval van milde klachten, de uitzondering dat bij een cruciaal beroep in een vitale functie een andere afweging gemaakt kan worden.

Mogen mensen thuiswerken?

Je werkt thuis als dat kan. Maar niet ieder beroep leent zich daarvoor. Het is voor werknemers van belang dat zij dit op een zo gezond mogelijke manier doen, denk hierbij bijvoorbeeld aan het zorgen voor een goede werkhouding. Werkgevers kunnen werknemers hierover informeren. Dit is echter niet voor alle beroepen mogelijk. Het protocol 'samen veilig doorwerken' biedt handvatten voor als thuiswerken niet mogelijk is.

<https://www.bouwendoodedood.nl/acties/bouwshirts/indoor-samen-veilig-doorwerken-dat-mijn-werknemers-op-eten-gezonde-manier-thuiswerken-overheid> <https://www.technieknederland.nl/cms/showpage.aspx?id=3333>

1) Niettegenstaande het advies van de Rijksoverheid om thuis te blijven, kan het noodzakelijk zijn dat werknemers naar hun werk moeten komen. Dit kan bijvoorbeeld het geval zijn bij een noodoproep van de politie of brandweer, bij een noodoproep van de brandweer, bij een noodoproep van de politie of brandweer, bij een noodoproep van de politie of brandweer.

Maatregelen op de werkvloer en tijdens het werk

Welke maatregelen gelden er voor de werklocaties?

In principe kan er doorgewerkt worden. Bouwplaatsen in de openlucht vormen namelijk een verminderde kans op besmetting. En voor andere locaties biedt het protocol een handreiking om besmettingsrisico te beteugelen.

Wel moeten de volgende richtlijnen worden nageleefd, bespreek deze voorafgaand aan het werk met elkaar:

1. Stel een corona verantwoordelijke aan op de werklocatie
2. a. Houd zoveel mogelijk 1,5 meter afstand, zowel bij het vervoer naar en van de bouwplaats als op de bouwplaats zelf.
b. Pas daarop het werk aan en richt te werkruimte hierop in. Spits bijvoorbeeld groepen tijdens schaft. Lunch zoveel mogelijk in de open lucht. Lunch is in je bus? Dan doe je dat alleen.
c. Voor situaties waar deze afstand niet altijd realiseerbaar is, worden afspraken gemaakt hoe toch veilig gewerkt kan worden in overeenstemming met de hygiëne-richtlijnen van het RIVM.
3. Hygiëne regels voor de werkplaats moeten worden nageleefd:
 - extra schoonmaken van toiletten,
 - deuren/klinken goed schoonhouden,
 - materiaal voor gedeeld gebruik reinigen, voor het desinfecteren van materialen en producten is schoonmaakalcohol van 70% (IPA) geschikt.
4. Beperk contacten met externen zo veel als mogelijk. Maak hierover afspraken met leveranciers en onderaannemers. Denk aan leveranties buiten de bouwplaats.
5. Laat de werknemers zoveel mogelijk in dezelfde teams en op dezelfde locaties werken, zodat men niet telkens met anderen in contact komt.
6. Spreek elkaar (streng) aan op (gevaar anderszittend) afwijkend gedrag en corrigeer elkaar. Neem je verantwoordelijkheid voor jezelf en collega's. Stel vragen en meld problemen bij je leidinggevende.
7. Schakel bij twiifel of grote onrust de Arbodienst of de kenniscentra van sociale partners in (Volandis, Arbo Techniek).

Welke maatregelen gelden er voor het werken bij particulieren?

De plicht van werkgevers om ervoor te zorgen dat werknemers veilig kunnen werken in een veilige omgeving, geldt ook voor werkzaamheden bij particulieren.

Vooraf

- Klanten vragen:
 - o of zij er bezwaar tegen hebben dat de werkzaamheden worden verricht
 - o of zij of huisgenoten gezondheidsklachten hebben in relatie tot Corona
 - o of zij of huisgenoten tot de groep 'kwetsbare personen' behoren, (u.m. ongewilde besmetting door de medezakker(s)).
 - o om huis goed te ventileren
 - o om de installatie goed bereikbaar te maken
 - o om toiletten schoon te houden.
 - o om de handvatten, deuren/klinken meerdere malen per dag worden schoongemaakt
- Informeer werknemers dat ze vrij zijn om de werklocatie te verlaten op het moment dat ze zich tegen situaties aanlopen waarin ze zich onveilig voelen. Bijvoorbeeld als een klant hoestend en niezend de deur opendoet. De werknemer geeft dan aan de klant aan dat hij het i.v.m. het risico op besmetting met corona niet verstandig vindt om naar binnen te gaan en geeft dit ook door aan zijn leidinggevende of planner
- Informeer de klanten/bewoners dat ze vrij zijn om de werknemer te vragen de werklocatie te verlaten op het moment dat ze zich tegen situaties aanlopen waarin ze zich onveilig voelen. Bijvoorbeeld als de werknemer hoest of niest voor of tijdens de werkzaamheden. De klant/bewoner geeft dan aan de werknemer aan dat hij het i.v.m. het risico op besmetting met corona niet verstandig vindt om de werkzaamheden te verrichten. De werknemer geeft dit ook door aan zijn leidinggevende of planner.

Uitvoering

Mocht er sprake zijn van gezondheidsklachten bij de klant of huisgenoten die wijzen op een Corona besmetting (hoesten, verkoudheid, koorts) of bij een klant die tot de groep 'kwetsbare personen' wordt gerekend, dan wordt het werk alleen uitgevoerd in geval van stoning of calamiteit. En dan zijn aanvullende maatregelen nodig. Zie hiervoor het schema.

Afhandeling werkzaamheden

Voor het afmaken van werkzaamheden wordt, vanwege de mogelijke besmetting via hand-/mond-/neus-/oogcontact waar een anders oplossing gekozen. Alternatieven zijn voorhanden (zie FAQ Corona Helpdesk van Arbo Techniek)

Wat is de werkwijze wanneer het werk vraagt om samenwerking waarbij het niet mogelijk is om 1,5 meter afstand te houden?

Uitgangspunt is dat dit zoveel mogelijk voorkomen moet worden. Indien minder dan 1,5 meter afstand echt onvermijdbaar is, wees dan extra alert en maak afspraken gemaakt hoe toch veilig gewerkt kan worden in overeenstemming met de hygiëne-richtlijnen van het RIVM.

Communicatieactiviteiten op de werkvloer:

Plan een toolboxmeeting (eventueel online) waarin je aan de werknemers aangeeft welke voorzorgsmaatregelen zijn voorgesteld om zo veilig mogelijk te kunnen werken, en bespreek met hen het beleid dat jullie hanteren.

Kan er nog gezamenlijk gereisd worden met een bedrijfsbus?

Stel vast of er een noodzaak is om samen te reizen. Kom zoveel mogelijk alleen naar het werk. Reis alleen samen als apart vervoer niet geregeld kan worden. Als er toch samen reizen moet hanteren dan de volgende aanwijzingen:

- Houd onderling zoveel mogelijk afstand, houd bij in- en uitstappen 1,5 meter aan.
- Zorg voor extra ventilatie in vervoersmiddel, bij mooi weer door het raam te openen bijvoorbeeld of anderszins het ventilatiesysteem te gebruiken.
- Neem telkens op dezelfde plek plaats.
- Zorg voor optimale hygiëne door de bedieningsmiddelen extra te reinigen (stuur, versnellingspook, deuren/klink, touchscreen, etc.) en regelmatig te desinfecteren met 70% isopropylalcoholdekkjes.

Het protocol Veilig samen doorwerken wordt ondersteund door: Aedes, AFNL-NOA, Bouwend Nederland, CNV, FNV Bouwen en Wonen, FNV Metaal, OnderhoudNL, Techniek Nederland en Woonbond.

Implementatie van maatregelen bij raffinaderijen en retail ter bestrijding van de COVID-19 uitbraak

De uitbraak van het COVID-19 virus in Nederland is een zeer ernstige bedreiging van de volksgezondheid. De Rijksoverheid heeft ter bescherming van de burgers daarom ver rijkende maatregelen ingesteld die gebaseerd zijn op het wetenschappelijk advies van o.a. het RIVM.

De maatregelen hebben grote effecten op de burgers die geacht worden zo veel mogelijk thuis te blijven en sociale activiteiten te mijden zo die activiteiten niet al verboden zijn. Mede als gevolg hiervan legt het corona virus ook beslag op de economische activiteit in Nederland en wordt het economische effect voor bedrijven maar ook de maatschappij steeds duidelijker. Ondernemers en bedrijven proberen zo goed mogelijk met de omstandigheden om te gaan terwijl zij zich aan de voorschriften van de overheid houden.

Bepaalde processen zijn zo essentieel voor de Nederlandse samenleving dat uitval of verstoring tot ernstige maatschappelijke ontwrichting kan leiden. Voorbeelden zijn de voorziening van elektriciteit, drinkwater of brandstoffen, de toegang tot internet, en het betalingsverkeer.

Raffinaderijen produceren enerzijds brandstoffen en anderzijds de basismaterialen voor de chemische industrie. De brandstoffen worden via het retail business over heel Nederland verdeeld en stelt zo het vervoer van personen en goederen veilig. De chemisch industrie is wederom een belangrijke leverancier van grondstoffen, hulpstoffen en producten die juist in deze COVID 19 pandemie heel hard nodig zijn. Hierbij kan worden gedacht aan de productie en levering van desinfectie- en geneesmiddelen, grondstoffen voor het produceren van medische hulpmiddelen en persoonlijke beschermingsmiddelen. Maar ook hulpstoffen en katalysatoren voor de productie van brandstoffen in raffinaderijen.

De tankstation-branche is extra alert op de veiligheid en gezondheid van de medewerkers en klanten. De aangegeven maatregelen van de Rijksoverheid/RIVM worden strikt opgevolgd. Dat betekent van iedereen een positieve houding en respect voor elkaars gezondheid. Binnen de bedrijven wordt zoveel mogelijk een beroep gedaan op de collectiviteit: we hebben elkaar hard nodig, dus toon begrip voor je collega etc. Tankstations zijn nog gewoon open waar veel andere detailhandelbedrijven sluiten dus er is extra aandacht voor de mensen die ervoor zorgen dat dit kan.

Dat tankstations open blijven is van belang voor de vrachtwagenchauffeurs, hulpdiensten en zorgverleners die van brandstof, voedsel en sanitair kunnen worden voorzien. Voor al degene die nu zo hard nodig zijn, staan de sector klaar en draagt zijn steentje bij. De VNPI en Beta hebben hun leden dan ook opgeroepen de chauffeurs, zorgverleners en hulpdiensten te helpen waar mogelijk. De oproep is binnen de branche breed omarmd, door zowel grote ketens als individuele ondernemers. Als gevolg hiervan zijn er bijvoorbeeld initiatieven opgestart waarbij deze partijen een gratis consumptie krijgen aangeboden en het sanitair gratis toegankelijk is. Ook zijn er initiatieven gestart zoals in Zeeland door een tankstationhouder die op de naastgelegen vrachtwagenparkeerplaatsen de chauffeurs in de avond voorziet van een warme maaltijd die hen wordt aangereikt via de cabine.

Hieraan is te zien dat de verschillende (vitale) processen gekenmerkt zijn als een complexe keten met sterke onderlinge afhankelijkheid. Hierbij spelen onder meer ook logistieke dienstverleners, contractoren voor onderhoud en inspectie, beveiliging, afvalverwerkers, schoonmaakdiensten een belangrijke ondersteunende rol. Vanwege de sterke verwovenheid proberen bedrijven hun activiteiten zo goed mogelijk op pijl te houden zodat de keten in stand gehouden kan worden.

Zo beschikken bedrijven over crisis/bedrijfscontinuïteitplannen. Deze worden nu toegepast. Verder hebben BRZO productielocaties een veiligheidsbeheerssysteem waarin de veiligheidsrisico's zijn geïdentificeerd en mitigerende maatregelen zijn vastgesteld. Het veilig afschakelen is onderdeel hiervan. Bedrijven hebben deels al voor aankondiging van de maatregelen door de Rijksoverheid (proactief) specifieke maatregelen genomen om besmetting met het corona virus te voorkomen die aan minimaal aan de eisen van het RIVM voldoen.

Algemeen

- Inventarisatie van welke medewerkers hun taken vanuit een home office kunnen verrichten
- Reduceren non critical business bezoekers on site
- Medewerkers die relevante ziektesymptomen tonen blijven thuis (Afb. 1)
- Voorlichting over hygiëne maatregelen
- Afstand houden medewerkers (social distancing) en beperking face to face meetings (Afb. 1 en 3)
- Diverse hygiënische maatregelen zoals extra schoonmaken/desinfecteren, regelmatige ontsmetting gemeenschappelijke gebruiksvoorwerpen en ruimtes

Afbeelding 1:

Corona update

Social distance

- Volg de RIVM richtlijn van 1.5 meter
 - Ook in rookvoorziening!
 - Indien nodig voor werk binnen 1.5 m gebruik face shield
- Respecteer de ring fencing

Self-monitoring

- check jezelf voor je naar het werk komt (neem je temperatuur op)
- Bij twijfel neem contact op met de medische dienst/ bedrijfsarts

Koorts, 38 graden of hoger

Veel hoesten, niezen of kortademig

Raffinaderij, Terminal / Depot

Ploegendiensten:

- Houd ploegenteams zo klein mogelijk
- Overdracht van shift gebeurt virtueel
- Ploegendiensten ontmoeten elkaar niet (b.v. aparte Medekamers)
- Scheiding van interne en externe teams
- Verandering in diensttijden om de scheiding te vergroten

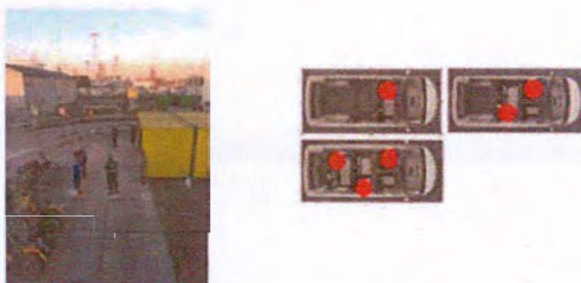
Persoonlijke Beschermmiddelen (PBM):

- Als toch gewerkt moet worden onder omstandigheden waar geen afstand van 1,5m in acht genomen kan worden worden gezichtsmaskers gebruikt
- Handschoenen voor eenmalig gebruik
- Personeel van de werkvergunningsovername draagt PBM

Sociale afstand: (Afb. 1, 2)

- Controlekamers zijn gesloten, alleen telefonische communicatie
- Plexiglas scherm opgetrokken in werkvergumniguitgifte
- Speciale ruimtes / gebieden voor roken worden uitgebreid zodat rokers voldoende afstand (>1,5m) kunnen houden (Afb. 2)
- Indien vergaderingen toch nodig zijn dan worden de zitplaatsen zo opgesteld dat voldoende afstand (>1,5m) gehouden kan worden
- Herschik kantoorwerkplekken om mensen uit elkaar te houden (>1,5m)
- Beperk het gebruik van de lift tot 1 of max. 2 personen tegelijk

Afbeelding 2:

Reizen van werknemers van / naar hun werk(plek):

- De pendelbusdiensten voor werknemers zijn toegenomen om de drukte te verminderen
- Busjes voor vervoer op site met aangepaste aantal en verdeling van zitplaatsen (Afb. 2)

Vervoer

- Bestuurders instrueren om de regels voor social distancing en hygiëne na te leven
- Laden en lossen - er gelden regels voor social distancing
- Vrachtwagens van werknemers die ziek worden desinfecteren

Voor zee- en binnenvaartschepen is door enkele brancheorganisaties een aparte Handreiking "MOC Informatie voor ship/shore interface gedurende Corona" opgesteld.

<https://vnpi.nl/informatie-voor-ship-shore-interface-gedurende-corona/>

Tankstations

Communicatie klanten/medewerkers:

- Sluiten van de kogelvrije balie dan wel het plaatsen van plexiglas schermen om klant en personeel te scheiden om besmettingsgevaar te beperken
- Medewerkers en klanten wijzen op het belang van handhygiëne (b.v. handschoenen, papieren handdoekjes)
- Informeren klant over voorkeur voor elektronisch betalen (contant wordt nog wel geaccepteerd, personeel draagt handschoenen en/of geld wordt in een bakje gedaan om handcontact te voorkomen; Afb. 4)
- Banken hebben inmiddels de betalingslimiet contactloze betalingen verhoogd
- Afstandsmarkeringen t.b.v. van de gehele tankstationbranche op vloer en borden om afstand te houden (>1,5m; Afb. 4)

Afbeelding 3

- Raamstickers tbv de gehele tankstationbranche (Afb. 4b)
- Beperking aantal klanten in de shop (1 persoon per 10m²)
- Advisering klant over route in en uit de shop
- Voedselvoorziening beperkt tot voorverpakt voedsel. Gekochte producten mogen alleen buiten genuttigd worden
- Verzoek aan klant gericht aankopen te doen en daarna de shop te verlaten (Afb. 4)
- Verhoging van de beschikbaarheid van hand desinfecterende producten
- Hogere frequentie qua reiniging van winkelsite en voorterrein met ontsmettingsmiddel, met speciale aandacht voor betalingsapparatuur en vulpistolen.
- Instructies voor werknemers over het wisselen van kleding op het werk en thuis
- Winkelsites sluiten als personeel ziek wordt en geen vervanging beschikbaar is

Afbeelding 4

27 maart 2020

Rijksoverheid

Maatregelen werkzaamheden in en rond het huis

Houd onderstaande regels aan om veilig te werken tijdens de coronacrisis. Ga hierover in gesprek met het gezin of de pandeigenaar waar je aan de slag gaat.

Kom met eigen vervoer naar het huis van de klant.
Lukt dat niet? Hou dan zoveel mogelijk afstand van elkaar. Hou de bedrijfsbus schoon en geventileerd.

Is iedereen gezond?
Vraag de klant elke ochtend opnieuw of iemand in het huishouden last heeft van verkoudheidsklachten, koorts en/of benauwdheid. Bij twijfel, ga niet aan de slag.

Houd 1,5 meter afstand.
Vraag de klant en collega's om je de ruimte te geven. Schud geen handen. Voer overleg op minstens twee armengtes van elkaar. Eet en drink niet met de klant.

Een gezonde werkplek.
Vraag de klant om de werkplek goed bereikbaar te maken, schoon te houden en te zorgen voor goede ventilatie.

De volgende maatregelen blijven van kracht:

Hou je aan de hygiënemaatregelen

Was vaker je handen.

Hoest en nies in de binnenkant van je elleboog.

Heb je (milde) verkoudheidsklachten?

Blijf thuis als je ziek bent.

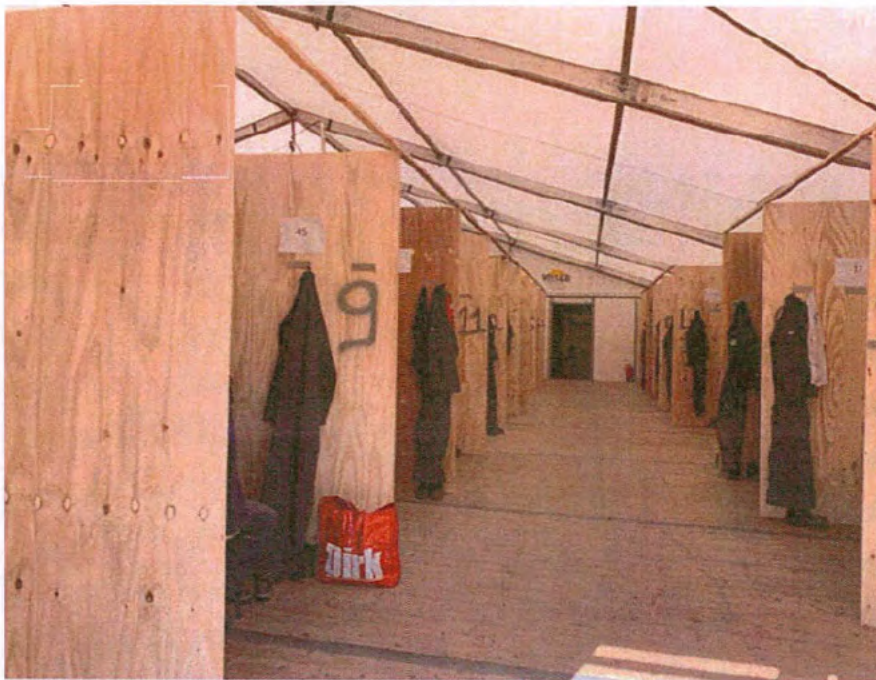
Beperk (sociale) contacten.

**alleen samen krijgen we
corona onder controle**

Helpdesk Corona Bouw en Installatietechniek:
www.helpdeskcorona-bt.nl
of bel 085-080 1544

3.4 VOORZORGSMaatregelen bij Gunnebo in Doetinchem (Metaalbedrijf)

Gunnebo produceert kluisen en geldautomaten en is lid van Metaalunie

DEFINITIEVE EN
CONCEPT-
PROTOCOLLEN
**ZAKELIJKE
DIENSTVERLENING**

4. PROTOCOLLEN ZAKELIJKE DIENSTVERLENING

4.1 BASISTEKST PROTOCOL ZAKELIJKE DIENSTVERLENING

Preambule

1. Deze afspraken gelden voor alle brancheactiviteiten
2. Uitgangspunt is dat het helder en hanteerbaar is voor alle ondernemers, medewerkers en klanten.
3. Voor specifieke maatregelen wordt verwezen naar de branchegewijze voorlichting.
4. Ondernemers en klanten houden zich aan de RIVM-richtlijnen.
5. Brancheorganisaties, bedrijven en overheid communiceren over de afspraken.
6. Het protocol is gebaseerd op de informatie van <https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/coronavirus-covid-19>

Protocol Bepalingen:

Voor de ondernemers:

- Hygiëneregels hangen op een zichtbare plek in het bedrijf (poster Rijksoverheid)
- Regels voor klanten staan op de website (pop-up en/of homepage).
- Werkzaamheden waarvan de aard van het werk het toelaat, worden vanuit huis gedaan.
- Zorg dat iedereen 1,5 meter afstand tot elkaar kan houden, zorg dat stoelen en werkplekken op anderhalve meter van elkaar verwijderd zijn.
- Zorg voor maximale hygiëne, zeep, desinfecterende middelen en wijs aanwezig op het belang van handen wassen (bijv. ook regels ophangen in toilet). Maak regelmatig schoon.
- Werk zoveel mogelijk op afspraak, zodat de klantcontacten gedoseerd kunnen worden en verspreid over de dag.
- Maak afspraken met klanten over het maximaal aantal personen dat naar de afspraak komt (afgestemd op naleving van de 1,5 meter afstand).
- Neem vooraf een intake af met de klant, waarin gezondheidsregels worden besproken.
- Plaats (plastic) schermen voor balies/recepties.
- Zorg dat de regels goed worden nageleefd.
- Als er updates komen op deze afspraken worden die zo snel mogelijk gecommuniceerd <https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/coronavirus-covid-19>
- *Controleer of zowel medewerkers als klanten de tracing app van de rijksoverheid gebruiken.**

Voor medewerkers:

- Werkzaamheden waarvan de aard van het werk het toelaat, worden vanuit huis gedaan.

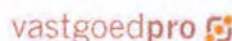
- Houd 1,5 meter afstand.
- Was vaker je handen
- Schud geen handen.
- Hoes en nies in je elleboog en gebruik papieren zakdoekjes.
- Blijf thuis als je een van de volgende klachten hebt: neusverkoudheid, loopneus, niezen, keelpijn, lichte hoest, verhoging (tot 38 C°).
- Blijf thuis als iemand in jouw huis koorts heeft (vanaf de 38 C°) en/of benauwdheidsklachten.
- *Je moet de app van de rijksoverheid gebruiken ter bescherming van jezelf en van anderen**

Voor de klanten:

- Houd 1,5 meter afstand
- Schud geen handen.
- Handel zaken indien mogelijk digitaal of telefonisch af.
- Maak eerst een afspraak voordat je langskomt.
- Kom zo mogelijk alleen, en bespreek anders met hoeveel personen je komt.
- Blijf thuis als je een van de volgende klachten hebt: neusverkoudheid, loopneus, niezen, keelpijn, lichte hoest, verhoging (tot 38 C°).
- Blijf thuis als iemand in jouw huis koorts heeft (vanaf de 38 C°) en/of benauwdheidsklachten.
- Volg altijd de aanwijzingen van het personeel.
- *Je moet de app van de rijksoverheid gebruiken ter bescherming van jezelf en van anderen.**

** Dit is afhankelijk van het beschikbaar komen van deze app.*

4.2 PROTOCOL MAKELAARS EN TAXATEURS

Protocol Zakelijke dienstverlening Makelaars en Taxateurs

Preamble

1. Deze afspraken gelden voor alle brancheactiviteiten.
2. Uitgangspunt is dat het helder en hanteerbaar is voor alle ondernemers, medewerkers en klanten.
3. Voor specifieke maatregelen wordt verwezen naar de branchegewijze voorlichting.
4. Ondernemers en klanten houden zich aan de RIVM-richtlijnen.
5. Brancheorganisaties, bedrijven en overheid communiceren over de afspraken. Makelaars maken de afspraken zichtbaar in hun kantoor.
6. Het protocol is gebaseerd op de informatie van <https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/coronavirus-covid-19>.

Protocol Bepalingen:

Voor makelaars en taxateurs:

- Houd 1,5 meter afstand en schud geen handen.
- Hygiëneregels hangen op een zichtbare plek in het kantoor (poster Rijksoverheid).
- Regels voor kopers en verkopers staan op de website (pop-up en/of homepage).
- Werkzaamheden waarvan de aard van het werk het toelaat, worden vanuit huis gedaan.
- Zorg voor maximale hygiëne, zeep, desinfecterende middelen en wijs aanwezig op het belang van handen wassen (bijvoorbeeld ook regels ophangen in toilet). Maak regelmatig schoon.
- Werk zoveel mogelijk op afspraak, zodat de contacten met personen gedoseerd kunnen worden en verspreid over de dag.
- Beperk afspraken op kantoor tot maximaal 2 personen.
- Neem vooraf een intake af met de personen, waarin gezondheidsregels worden besproken.
- Beperk bezichtigingen tot maximaal 2 personen per bezichtiging en zorg dat er verder niemand thuis is.
- Open deuren voor personen en reinig deurklinken.
- Spreek af dat er bij taxaties alleen door het huis gelopen wordt.
- Meterstanden worden door de makelaar in het bijzijn van de koper opgenomen (maximaal 2 personen), met inachtneming van 1,5 meter afstand.
- De inspectieformulieren hoeven niet ondertekend te worden, maar worden ter bevestiging aan partijen gemaild.
- Ga niet mee naar de notaris.
- Als er updates komen op deze afspraken worden die zo snel mogelijk gecommuniceerd. <https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/coronavirus-covid-19>.

Voor medewerkers:

- Werkzaamheden waarvan de aard van het werk het toelaat, worden vanuit huis gedaan.
- Houd 1,5 meter afstand.
- Was vaker je handen.
- Schud geen handen.
- Hoest en nies in je elleboog en gebruik papieren zakdoekjes.
- Blijf thuis als je een van de volgende klachten hebt: neusverkoudheid, loopneus, niezen, keelpijn, lichte hoest, verhoging (tot 38 C°).
- Blijf thuis als iemand in jouw huis koorts heeft (vanaf de 38 C°) en/of benauwdheidsklachten.

Voor kopers:

- Houd 1,5 meter afstand.
- Schud geen handen.
- Handel zaken indien mogelijk digitaal of telefonisch af.
- Maak eerst een afspraak voordat je langs gaat bij een makelaarskantoor.
- Kom met maximaal 2 personen op afspraak of bezichtiging.
- Raak tijdens bezichtigingen zo min mogelijk aan, de makelaar opent alle deuren.
- Blijf thuis als je een van de volgende klachten hebt: neusverkoudheid, loopneus, niezen, keelpijn, lichte hoest, verhoging (tot 38 C°) en zeg afspraken in jouw huis af.
- Blijf thuis als iemand in jouw huis koorts heeft (vanaf de 38 C°) en/of benauwdheidsklachten en zeg afspraken in jouw huis af.
- Volg altijd de aanwijzingen van de makelaar en taxateur.

Voor verkopers:

- Houd 1,5 meter afstand.
- Schud geen handen.
- Handel zaken zo veel mogelijk digitaal of telefonisch af.
- Maak eerst een afspraak voordat je langs gaat bij een makelaarskantoor.
- Zorg dat er niemand thuis is tijdens bezichtigingen en de eindinspectie. Wat de fotosessie betreft, wordt de fotograaf begeleid door maximaal 1 andere persoon, bij voorkeur alleen de verkoper of, indien niet anders mogelijk, de makelaar.
- Laat de taxateur alleen door het huis lopen.
- Zeg de afspraak met de makelaar of taxateur af als je een van de volgende klachten hebt: neusverkoudheid, loopneus, niezen, keelpijn, lichte hoest, verhoging (tot 38 C°).
- Zeg de afspraak met de makelaar of taxateur af als iemand in jouw huis koorts heeft (vanaf de 38 C°) en/of benauwdheidsklachten.
- Volg altijd de aanwijzingen van de makelaar en taxateur.

Protocol verantwoord naar een (bedrijfs-)training/ examen

Dit protocol geldt voor trainingen en examens die verplicht zijn om een beroep te kunnen uitoefenen.

Preamble

1. Deze afspraken gelden voor alle brancheactiviteiten.
2. Uitgangspunt is dat het helder en hanteerbaar is voor alle ondernemers, medewerkers en deelnemers.
3. Voor specifieke maatregelen wordt verwezen naar de branchegewijze voorlichting.
4. Ondernemers, medewerkers, en klanten houden zich aan de RIVM-richtlijnen.
5. Brancheorganisaties, bedrijven en overheid communiceren over de afspraken.

Protocol Bepalingen:

Voor de ondernemers:

- a. Hygiëneregels hangen bij de ingang van de trainings/examenlocatie en worden binnen herhaald.
- b. Zet de (Hygiëne)regels voor deelnemers ook op de website (pop-up of homepage) en communiceer ze via de digitale weg.
- c. Werkzaamheden waarvan de aard van het werk het toelaat, worden vanuit huis gedaan.
- d. Trainingen, cursussen, lessen en examens worden waar mogelijk op afstand gegeven.
- e. Zorg dat iedereen 1,5 meter afstand tot elkaar kan houden, zorg dat stoelen en werkplekken op anderhalve meter van elkaar verwijderd zijn.
- f. Doceer het aantal deelnemers zodat de 1,5 meter afstand gegarandeerd kan worden.
- g. Zorg voor maximale hygiëne, zeep, desinfecterende middelen en wijs aanwezig op het belang van handen wassen (bijv. ook regels ophangen in toilet en vaker schoonmaken).
- h. Zie er op toe dat alle trainers/examinatoren, deelnemers, en ondersteunend personeel die aanwezig zijn handelt volgens dit protocol.
- i. Als er updates komen op deze afspraken worden die zo snel mogelijk gecommuniceerd via de gebruikelijke communicatiekanalen.

- j. *Deelnemers en medewerkers gebruiken de app van de rijksoverheid ter bescherming van zichzelf en anderen.*

Voor medewerkers:

- k. Werkzaamheden waarvan de aard van het werk het toelaat, worden vanuit huis gedaan.
- l. Houd 1,5 meter afstand.
- m. Was geregeld je handen
- n. Schud geen handen.
- o. Hoest en nies in je elleboog en gebruik papieren zakdoekjes.
- p. Werkzaamheden waarvan de aard van het werk het toelaat, worden vanuit huis gedaan.
- q. Reis zo min mogelijk met het OV en ga niet carpoolen.
- r. Kom niet naar werk bij neusverkoudheid, loopneus, niezen, keelpijn, lichte hoest, verhoging (vanaf 38 graden C).
- s. Kom niet naar werk als iemand in jouw huis koorts heeft (vanaf de 38 C°) en/of benauwdheidsklachten.
- t. *Gebruik de tracing app van de rijksoverheid ter bescherming van jezelf en anderen.*

Voor de deelnemers:

- u. Houd te allen tijde 1,5 meter afstand tot iedereen binnen en buiten de locatie.
- v. Schud geen handen.
- w. Was voorafgaand aan de training, na toiletbezoek en na afloop van de training grondig uw handen.
- x. Hoest en nies in je elleboog en gebruik papieren zakdoekjes.
- y. Ga na de training direct naar huis of –als dat weer mogelijk is- naar het hotel.
- z. Neem niet deel aan de training bij neusverkoudheid, loopneus, niezen, keelpijn, lichte hoest, verhoging (vanaf 38 graden C).
- aa. Neem niet deel aan een training als iemand in jouw huis koorts heeft (vanaf de 38 C°) en/of benauwdheidsklachten.
- bb. Neem niet deel aan een training als er in de directe omgeving corona gevallen zijn of serieuze verdenking ervan.
- cc. Volg altijd de aanwijzingen van het personeel.
- dd. *Gebruik de tracing app van de rijksoverheid ter bescherming van jezelf en anderen.*

4.5. HANDREIKING VERBOND VAN VERZEKERAARS

Handreiking omgaan met coronavirus

Preamble

1. Deze handreiking geven wij voor al onze leden.
2. Uitgangspunt is dat het helder en hanteerbaar is voor alle leden, medewerkers en klanten.
3. Voor specifieke maatregelen wordt verwezen naar onze website en het ledennet.
4. Het is belangrijk dat iedereen zich houdt aan de RIVM-richtlijnen.
5. Wij roepen op om duidelijk te communiceren over getroffen voorzorgsmaatregelen.

Aanbevelingen:

Voor de leden:

- a. Hygiëneregels hangen op een zichtbare plek in het bedrijf (poster Rijksoverheid)
- b. Regels voor klanten staan op de website (pop-up en/of homepage).
- c. Werkzaamheden waarvan de aard van het werk het toelaat, worden vanuit huis gedaan.
- d. Zorg dat iedereen 1,5 meter afstand tot elkaar kan houden, zorg dat stoelen en werkplekken op anderhalve meter van elkaar verwijderd zijn.
- e. Zorg voor maximale hygiëne, teep, desinfecterende middelen en wijs aanwezig op het belang van handen wassen (bijv. ook regels ophangen in toilet). Mask regelmatig schoon.
- f. Werk zoveel mogelijk op afspraak, zodat de klantcontacten gedoseerd kunnen worden en verspreid over de dag.
- g. Maak afspraken met klanten over het maximaal aantal personen dat naar de afspraak komt (afgestemd op naleving van de 1,5 meter afstand).
- h. Neem vooraf een intake af met de klant, waarin gezondheidsregels worden besproken.
- i. Als er updates komen op deze afspraken worden die zo snel mogelijk gecommuniceerd <https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/coronavirus-covid-19>

Voor medewerkers:

- j. Werkzaamheden waarvan de aard van het werk het toelaat, worden vanuit huis gedaan.
- k. Houd 1,5 meter afstand.
- l. Was vaker je handen

- m. Schud geen handen.
- n. Hoes en nies in je elleboog en gebruik papieren zakdoekjes.
- o. Blijf thuis als je een van de volgende klachten hebt: neusverkoudheid, loopneus, niezen, keelpijn, lichte hoest, verhoging (tot 38 °C).
- p. Blijf thuis als iemand in jouw huis koorts heeft (vanaf de 38 °C) en/of benauwdheidsklachten.

Voor de klanten:

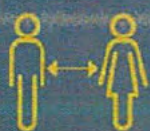
- q. Houd 1,5 meter afstand.
- r. Schud geen handen.
- s. Handel zaken indien mogelijk digitaal of telefonisch af.
- t. Maak eerst een afspraak voordat je langskomt.
- u. Kom zo mogelijk alleen.
- v. Blijf thuis als je een van de volgende klachten hebt: neusverkoudheid, loopneus, niezen, keelpijn, lichte hoest, verhoging (tot 38 °C).
- w. Blijf thuis als iemand in jouw huis koorts heeft (vanaf de 38 °C) en/of benauwdheidsklachten.
- x. Volg altijd de aanwijzingen van het personeel.

3 april 2020

Verbond van Verzekeraars

2-8-2021

DEFINITIEVE EN
CONCEPT-
PROTOCOLLEN
DETAILHANDEL

5. PROTOCOLLEN DETAILHANDEL

5.1 PROTOCOL VERANTWOORD WINKELN

Protocol Verantwoord Winkelen

Preamble

1. Deze afspraken gelden voor alle detailhandelsactiviteiten
2. Uitgangspunt is dat het helder en hanteerbaar is voor alle winkeliers, medewerkers en klanten
3. Voor specifieke maatregelen wordt verwezen naar de branchegewijze voorlichting
4. Ondernemers en klanten houden zich aan de RIVM-richtlijnen
5. Brancheorganisaties, winkels en overheid communiceren over de afspraken. Winkels maken afspraken zichtbaar in en voor de winkel.

Protocol Bepalingen

Voor de ondernemers:

1. Regels hangen aan de buitenkant van de winkel en worden binnen herhaald.
2. Zorg dat iedereen 1,5 meter afstand tot elkaar kan houden in de winkels, maar ook vóór de winkel
3. Geef in winkels het maximum aantal klanten aan dat tegelijkertijd in de winkel mag zijn. Richtlijn is maximaal 1 klant per 10 vierkante meter winkelvloeroppervlak.
4. Lever online bestellingen tot aan de voordeur, niet binnen.
5. Zorg voor maximale hygiëne, vooral pinterminal.
6. Haal samples, proeverijen, monsters, probeerartikelen uit winkel, niet inzetten op beleving.
7. Als er updates komen op deze afspraken worden die zo snel mogelijk gecommuniceerd

Voor ondernemers die 1,5 meter niet kunnen waarborgen (opticiens bijv.)

1. Werk zoveel mogelijk op afspraak, zodat de klantcontacten gedoseerd kunnen worden
2. Neem een intake af met de klant, waarin gezondheidsregels worden besproken
3. Zorg dat de mensen met klantcontact elke ochtend hun temperatuur opmeten (zodat veiligheid klant gewaarborgd is)

Voor de klanten:

1. Houd 1,5 meter afstand, voor de winkel en in de winkel
2. Kom zoveel mogelijk alleen naar de winkel
3. Kom niet naar de winkel als je verkouden bent of griepklachten hebt
4. Doe doelgericht boodschappen en koop niet meer dan je nodig hebt
5. Raak alleen het product aan dat u nodig heeft
6. Volg altijd de aanwijzingen van het personeel
7. Betaal met pin of contactloos (pin of mobiel)
8. Online bestelde producten worden geleverd tot de deur.
9. Gebruik een winkelwagen indien aanwezig

Voor de gemeente:

1. Handhaaf de gemaakte afspraken, voorkom buiten samenscholing

Protocol Verantwoord Winkelen voor supermarkten

Protocol Verantwoord Winkelen voor supermarkten

Preambule

1. Deze afspraken gelden voor alle detailhandelsactiviteiten
2. Uitgangspunt is dat het helder en hanteerbaar is voor alle winkeliers, medewerkers en klanten
3. Voor specifieke maatregelen wordt verwezen naar de branchegewijze voorlichting
4. Ondernemers en klanten houden zich aan de RIVM-richtlijnen
5. Brancheorganisaties, winkels en overheid communiceren over de afspraken. Winkels maken afspraken zichtbaar in en voor de winkel.

Protocol Bepalingen:

Voor de ondernemers:

- a. Regels hangen aan de buitenkant van de winkel en worden binnen herhaald. Overal hangen posters over 1,5 meter afstand. Zowel binnen als buiten de supermarkt. Bovendien hebben veel medewerkers de oproep tot 1,5 meter afstand zichtbaar op de kleding.
- b. Zorg dat iedereen 1,5 meter afstand tot elkaar **KAN** houden in de winkels, maar ook vóór de winkel. Voor de kassa's zijn vaak strepen op de vloer aangebracht. Waar mogelijk en relevant zijn elders in de supermarkt ook strepen op de vloer aangebracht. Wanneer de lokale omstandigheden dit vragen, is ook voor de supermarkt met dranghekken of inter aangegeven afstand te houden. Handhaving in de publieke ruimte is aan de overheid.
- c. Geef in winkels het maximum aantal klanten aan dat tegelijkertijd in de winkel mag zijn. Richtlijn is maximaal 1 klant per 10 vierkante meter winkelvloeroppervlakte. Deze norm hanteert de supermarktbranche. De norm van 1 klant per 10 m² geldt voor Verkoop Vloer Oppervlakte. Dat wil zeggen de gehele supermarktoppervlakte waar de consument toegang toe heeft, zonder het magazijn of andere opslagruimte. Om deze norm te handhaven en er zeker van te zijn dat niet meer dan 1 klant per 10 m² VVO aanwezig is, zijn winkelwagentjes en/of mandjes verplicht. Het aantal wagentjes en/of mandjes is gelimiteerd op maximaal 1 klant met 10 m². Alle supermarkten hanteren dit brancheprotocol en communiceren hierover met klanten via posters en winkelmedewerkers. Met de norm van 1 klant per 10 m² is er voldoende ruimte in de winkel om anderhalve meter afstand te houden. Een klant die voor een schap staat, heeft ongeveer 3,5 m² ruimte nodig (halve cirkel met een straal van 1,5 meter).
- d. Lever online bestellingen tot aan de voordeur, niet binnen. Dit is reeds enkele weken de standaardpraktijk voor thuisbezorging.
- e. Zorg voor maximale hygiëne, vooral pinterminal. Supermarkten nemen extra hygiënemaatregelen. Vooral pinterminals worden met grote regelmaat gereinigd.
- f. Haal samples, proeverijen, monsters, probeerartikelen uit winkel, niet inzetten op beleving. Dit is sinds weken de praktijk. Supermarkten zetten deze coronacrisis niet in op beleving.
- g. Als er updates komen op deze afspraken worden die zo snel mogelijk gecommuniceerd.

Voor de klanten:

- h. Houd 1,5 meter afstand, voor de winkel en in de winkel
- i. Kom zoveel mogelijk alleen naar de winkel
- j. Kom niet naar de winkel als je verkouden bent of griepklachten hebt
- k. Doe doelgericht boodschappen en koop niet meer dan je nodig hebt
- l. Raak alleen het product aan dat u nodig heeft
- m. Volg altijd de aanwijzingen van het personeel
- n. Betaal met pin of contactloos (pin of mobiel)
- o. Online bestelde producten worden geleverd tot de deur.
- p. Gebruik een winkelwagen indien aanwezig

Voor de gemeente:

- q. Handhaaf de gemaakte afspraken, voorkom buiten samenscholing

Zelfs vindgrind door de Rijksvoord. Vrijd. en 1805-1806-1807 en gepubliceerd op Rijksvoord.nl
Inhoud: door de Rijksvoord. en 1805-1806-1807 en gepubliceerd op Rijksvoord.nl

03-04-2020

www.vakcentrum.nl

Protocol Verantwoord Winkelen voor drogisterijen

Protocol Verantwoord Winkelen voor drogisterijen

Onderstaand protocol geldt voor de gehele drogisterijbranche. Belangrijk is om aan onderstaande richtlijnen te voldoen.

Voor de ondernemers en winkels

- a. Regels hangen aan de buitenkant van de winkel en worden binnen herhaald.
- b. Geef maximum aantal klanten aan dat tegelijkertijd in de winkel mag zijn en hanteer het mandjesbeleid zoals onder uitgelegd onder Klanten
- c. Zorg dat iedereen 1,5 meter afstand tot elkaar kan houden in de winkels, maar ook vóór de winkel. Gebruik tapes op de winkelvloer om de afstand van 1,5 meter aan te geven
- d. Lever online bestellingen tot aan de voordeur, niet binnen
- e. Zorg voor maximale hygiëne door:
 - Plaats kuschschermen bij kassa
 - Stel voor alle medewerkers desinfecterende gel met instructie beschikbaar
 - Afrekenen contactloos tenzij de klant niet anders kan
 - Maak pinpads, zelfscans en mandjes regelmatig schoon
 - Desinfecteer mandje nadat klant winkel verlaat en voordat andere klant mandje gebruikt
- f. Vullen schappen gebeurt zoveel mogelijk buiten openingstijd of in afgesloten gangpaden
- g. Maak gangpaden zoveel mogelijk vrij van obstakels
- h. Voor advisering van de klant is er bij het zelfzorgschap een afgegrensde plaats beschikbaar voor de (assistent)drogist
- i. Winkels met gangpaden waar nodig routing aanbrengen met 1-richting
- j. Haal samples, proeverijen, monsters, schepsnoepgoed en probeerartikelen uit winkel, niet inzetten op beleving

Voor de klanten

- a. Houd 1,5 meter afstand, voor de drogisterij en in de winkel
- b. Kom zoveel mogelijk alleen naar de drogisterij
- c. Kom niet naar de winkel als je verkouden bent of griepklachten hebt
- d. Doe doelgericht boodschappen en koop niet meer dan je nodig hebt
- e. Volg altijd de aanwijzingen van het personeel
- f. Betaal contactloos (pin of mobiel)
- g. Online bestelde producten worden geleverd tot de deur
- h. Gebruik een winkelmandje. Is er even geen mandje dan vragen we je om te wachten

Toelichting maximaal aantal klanten

Drogisterijen hanteren een maximaal aantal klanten dat tegelijkertijd in de winkel aanwezig is. Uitgangspunt daarbij is 10 m² ruimte per klant. Om de toegang te reguleren hanteren drogisten een systeem. Bijvoorbeeld het systeem van "mandje uit, mandje in" dat hieronder wordt omschreven. Een alternatief systeem is alleen mogelijk als daarmee de norm van maximaal één klant per 10 m² niet wordt overschreden.

Uitleg systeem "mandje uit, mandje in":

- Klanten zijn verplicht om de winkel binnen te gaan met een beschikbaar winkelmandje
- Deze winkelmandjes staan bij de ingang van de winkel
- Het aantal winkelmandjes dat beschikbaar is is afhankelijk van de vloeroppervlakte van de winkel. Bij een winkeloppervlakte van 100 m² is dat 10 (100/10=10)
- Het is niet mogelijk om zonder een winkelmandje de winkel in te gaan

Voorzitter: dr. ir. H. J. van der Grinten van het Centraal Bureau Drogisterijonderzoek op 21 maart 2020

31.03.2020

www.vakcentrum.nl

Protocol Verantwoord Winkelen voor slijterijen

Brancheprotocol Veilig Winkelen voor slijterijen

Voor de ondernemers en slijtlokalen

- a. Regels zijn zichtbaar aan de buitenkant van de slijterij en worden binnen herhaald
- b. Geef het maximum aantal klanten aan dat tegelijkertijd in de slijterij mag zijn
- c. Zorg dat iedereen 1,5 meter afstand tot elkaar kan houden in de slijterij. Gebruik tape in het kassagebied om afstanden van 1,5 meter aan te geven
- d. Op momenten en daar waar nodig, voer actief deurbeleid in
- e. Bij nood, meteen de politie bellen
- f. Lever online bestellingen tot aan de voordeur van de klant, niet binnen
- g. Zorg voor maximale hygiëne door:
 - het plaatsen van kuschschermen bij kassa
 - voor alle medewerkers desinfecterende gel met instructie beschikbaar te stellen
 - contactloos of met pin te laten afrekenen, tenzij de klant echt niet anders kan
 - pinpads, zelfscans, kassalade en winkelmandjes regelmatig schoon te maken
- h. Haal samples, proeverijen, monsters uit winkel, niet inzetten op beleving

Voor de klanten

- a. Houd 1,5 meter afstand van onze medewerkers en anderen. Ook vóór onze slijterij
- b. Wij vragen u het op de poster aangegeven aantal mensen dat maximaal in de slijterij welkom is te respecteren. Wacht zo nodig voor de deur en houd 1,5m afstand tot anderen.
- c. Kom zoveel mogelijk alleen naar onze slijterij
- d. Was regelmatig uw handen, voor en na een winkelbezoek
- e. Blijf thuis als u verkouden bent of griep heeft. Vraag meerderjarige familieleden of buren om uw aankopen te doen. Of bestel deze online
- f. Raak alleen het product aan dat u nodig heeft of
- g. Betaal het liefst met pin of contactloos
- h. Volg altijd de aanwijzingen op van onze medewerkers
- i. Doe uw aankopen zoals u altijd doet. Dan is er genoeg voor iedereen.
- j. Online bestelde producten worden geleverd tot de voordeur

VEILIG LOSSEN

Houd afstand,
ook bij het lossen.

**Handen wassen of
toilet gebruiken?**
Dat mag natuurlijk!

Kopje koffie?
Pak gerust, maar
**graag opdrinken
in je wagen.**

**alleen samen krijgen we
corona onder controle**

DEURBELEID

**Doe uw
boodschappen
alleen**

**Winkelwagen of
mandje verplicht**

Houd afstand

**alleen samen krijgen we
corona onder controle**

5.7 BRANCHEPROTOCOL VDN - SLIJTERIJEN

Brancheprotocol Veilig Winkelen voor slijterijen, aangesloten bij de VDN

Onderstaand protocol geldt voor de leden die zijn aangesloten bij de Vereniging Drankenhandel Nederland (VDN). Belangrijk is om aan onderstaande richtlijnen te voldoen. Als er updates komen op deze afspraken worden die zo snel mogelijk gecommuniceerd naar de leden.

1. Voor de ondernemers en slijtlokalen

- a. Regels zijn zichtbaar aan de buitenkant van de slijterij en worden binnen herhaald
- b. Geef het maximum aantal klanten aan dat tegelijkertijd in de slijterij mag zijn
- c. Zorg dat iedereen 1,5 meter afstand tot elkaar kan houden in de slijterij. Gebruik tape in het kassagebied om afstanden van 1,5 meter aan te geven
- d. Op momenten en daar waar nodig, voer actief deurbeleid in
- e. Bij nood, meteen de politie bellen
- f. Lever online bestellingen tot aan de voordeur van de klant, niet binnen
- g. Zorg voor maximale hygiëne door:
 - het plaatsen van kuschschermen bij kassa
 - voor alle medewerkers desinfecterende gel met instructie beschikbaar te stellen
 - contactloos of met pin te laten afrekenen, tenzij de klant echt niet anders kan
 - pinpads, zelfscans, kassalade en winkelmandjes regelmatig schoon te maken
- h. Haal samples, proeverijen, monsters uit winkel, niet inzetten op beleving

2. Voor de klanten

- a. Houd 1,5 meter afstand van onze medewerkers en anderen. Ook vóór onze slijterij
- b. Wij vragen u het op de poster aangegeven aantal mensen dat maximaal in de slijterij welkom is te respecteren. Wacht zo nodig voor de deur en houd 1,5m afstand tot anderen.
- c. Kom zoveel mogelijk alleen naar onze slijterij
- d. was regelmatig uw handen, voor en na een winkelbezoek
- e. Blijf thuis als u verkouden bent of griep heeft. Vraag meerderjarige familieleden of burens om uw aankopen te doen. Of bestel deze online
- f. Raak alleen het product aan dat u nodig heeft aub
- g. Betaal het liefst met pin of contactloos
- h. Volg altijd de aanwijzingen op van onze medewerkers
- i. Doe uw aankopen zoals u altijd doet. Dan is er genoeg voor iedereen.
- j. Online bestelde producten worden geleverd tot de voordeur

Vastgesteld door het bestuur van de Vereniging Drankenhandel Nederland (VDN) op 25 maart 2020

Coronavirus Voorzorgsmaatregelen in onze winkel

- 1** Houd 1,5 meter afstand van ons winkelpersoneel en anderen. Ook vóór de winkel.
- 2** Maximaal klanten tegelijk in de winkel
- 3** Verkouden of griep? Ga niet naar binnen
- 4** Kom zoveel mogelijk alleen naar de winkel
- 5** Raak alleen het product aan dat u nodig heeft
- 6** Aai geen dieren
- 7** Koop niet meer dan u nodig heeft
- 8** Volg altijd de aanwijzingen op van ons personeel
- 9** Betaal met pin of contactloos

Dank voor
uw begrip

BRANCHEORGANISATIE
Dibevo

Protocol Verantwoord Winkelen

1

Regels hangen aan de buitenkant van de winkel en worden binnen herhaald.

2

Zorg dat iedereen 1,5 meter afstand tot elkaar kan houden in de winkel, maar ook vóór de winkel

3

Geef in winkels het maximum aantal klanten aan dat tegelijkertijd in de winkel mag zijn. Richtlijn is max. 1 klant per 10 M² wvo

4

Lever online bestellingen tot aan de voordeur, niet binnen

5

Zorg voor maximale hygiëne, vooral pinterminal

6

Haal inlijxemplaren uit de winkel, niet inzetten op beleving

7

Als er updates komen op deze afspraken worden die zo snel mogelijk gecommuniceerd

Alleen samen krijgen we corona onder controle

Voor meer informatie: www.rijksoverheid.nl/coronavirus of bel 0800 - 1351
#ikwinkelverantwoord

Voorzorgsmaatregelen in onze winkel

Wanneer het te druk wordt in onze winkel vragen wij u buiten op 1,5 meter van elkaar te wachten

Blijf thuis bij verkoudheid of griep

Blijf thuis als u verkouden bent of griepklachten heeft.
Vraag een familielid of buren om uw aankopen te doen.
Of bestel online

Kom zoveel mogelijk alleen naar de winkel

Houd 1,5 m afstand!

Houd 1,5 meter afstand van ons winkelpersoneel en anderen.
Ook als u voor de winkel staat.

Raak alleen het product aan dat u nodig heeft.

Betaal met pin of contactloos!

Volg aanwijzingen op van het personeel

Doe uw aankopen zoals u altijd doet

Dan is er genoeg voor iedereen!

In deze winkel zijn klanten
tegelijktijdig welkom

Alleen samen krijgen wij corona onder controle

Voor meer informatie: www.rijksoverheid.nl/coronavirus
of bel 0800 - 1351

NOVAKA

MKB

VNO
NCW

Protocol Verantwoord Winkelen

Inleiding

1. Deze afspraken gelden voor alle detailhandelsactiviteiten.
2. Uitgangspunt is dat het helder en hanteerbaar is voor alle winkeliers, medewerkers en klanten.
3. Voor specifieke maatregelen wordt verwezen naar de branchegewijze voorlichting.
4. Ondernemers en klanten houden zich aan de RIVM-richtlijnen.
5. Brancheorganisaties, winkels en overheid communiceren over de afspraken. Winkels maken afspraken zichtbaar in en voor de winkel.

Protocol bepalingen

Voor de ondernemers:

- Regels hangen aan de buitenkant van de winkel en worden binnen herhaald.
- **Zorg dat iedereen 1,5 meter afstand tot elkaar kan houden in de winkels, maar ook vóór de winkel.**
- Geef in winkels het maximum aantal klanten aan dat tegelijkertijd in de winkel mag zijn. Richtlijn is maximaal 1 klant per 10 vierkante meter winkelvloeroppervlak. 1 klant per 10 vierkante meter gaat uit van minimaal 1,5 meter rondom een persoon.
- Verkopers achter de counter houden 1,5 meter (zij-)afstand aan.
- Lever online bestellingen tot aan de voordeur, niet binnen.
- Zorg voor maximale hygiëne, vooral bij de pinterminal.
- Haal samples, proeverijen, monsters, probeerartikelen uit de winkel. Niet inzetten op beleving.
- Als er updates komen op deze afspraken worden die zo snel mogelijk gecommuniceerd.

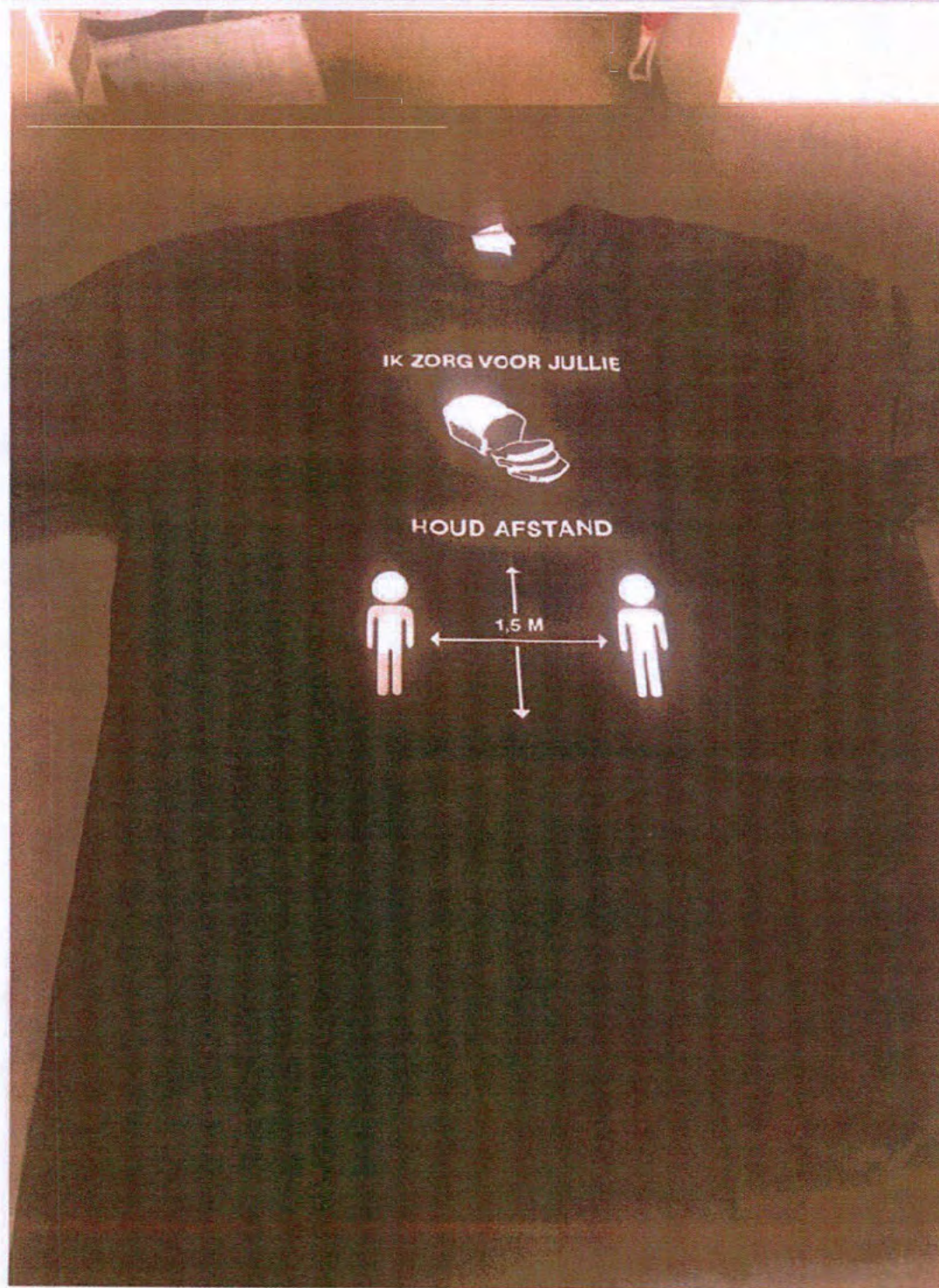
Aanvullende voorzorgsmaatregelen bakkerijbranche:

- Verpak zoveel mogelijk producten voor en pas de hygiënemaatregelen toe.
- Beperk het aantal bestellingen in de winkel(s). Neem bij voorkeur alleen bestellingen aan via webshop, telefoon, e-mail of een boodschappenbriefje.
- Laat de bestellingen bij voorkeur buiten afhalen of op een andere locatie waar de klanten niet de winkelruimte hoeven ingaan.
- Reserveer tijdsblokken voor het afhalen van de bestellingen. Zorg voor een georganiseerde aan- en afvoer en waarborg de 1,5 meter afstand.
- Bezorg bestellingen aan huis waar het kan.
- Zorg voor vloermarkeringen waarop de 1,5 meter afstand duidelijk zichtbaar is. Hierop zal worden gecontroleerd door Buitengewoon opsporingsambtenaren (BOA's).
- Maak duidelijke afspraken met uw personeel voor de werkzaamheden achter uw toonbank. Waarborg ook hier de 1,5 meter afstand.
- Aandacht voor ouderen: reserveer een apart tijdsblok voor het afhalen van bestellingen, bezorg de producten aan huis en neem de bestelling van buurtgenoten mee.

Voor de klanten:

- Houd 1,5 meter afstand, voor de winkel en in de winkel.
- Kom zoveel mogelijk alleen naar de winkel.
- Kom niet naar de winkel als je verkouden bent of griepklachten hebt.
- Doe doelgericht boodschappen en koop niet meer dan je nodig hebt.
- Raak alleen het product aan dat u nodig heeft.
- Volg altijd de aanwijzingen van het personeel.
- Betaal met pin of contactloos (pin of mobiel).
- Online bestelde producten worden geleverd tot de deur.
- Gebruik een winkelwagen indien aanwezig.

5.11 SPECIALE T-SHIRTS VOOR BAKKERS

5.12 PROTOCOL KNS - SLAGERS

Protocol Verantwoord Winkelen voor slagers

Vanuit de overheid zijn nieuwe maatregelen afgekondigd en op basis hiervan is het protocol 'Verantwoord Winkelen voor slagers' ontwikkeld.

Deze afspraken gelden voor alle winkeliers, medewerkers en klanten. Uitgangspunt is dat RIVM-richtlijnen worden gehandhaafd in combinatie met alle richtlijnen en protocollen vanuit de *Hygiëncode voor het Slagersbedrijf*.

Samengevat:

- Zorg dat iedereen 1,5 meter afstand tot elkaar kan houden in de winkels, maar ook vóór de winkel
- Geef in je winkel het maximum aantal klanten aan dat tegelijkertijd in de winkel mag zijn. Richtlijn is maximaal 1 klant per 10 vierkante meter winkelvloeroppervlak. Arceer dit door een vak, lijn of kruis waar klanten kunnen staan
- Zorg voor maximale hygiëne, let zeker ook op pinterminal.
- Bied geen proeverijen of het bekende plakje worst aan, niet inzetten op beleving.
- Verpak vlees en vleeswaren zoveel mogelijk voor.
- Laat de bestellingen bij voorkeur buiten afhalen of op een andere locatie buiten de winkelruimte.
- Lever (online) bestellingen tot aan de voordeur, niet binnen.

Hoe vertel je dit aan je klanten?

- Regels zijn zichtbaar aan de buitenkant van de winkel en in de winkel heb je de 'huisregels' ook in een display staan of opgehangen. Gebruik hiervoor deze raamposter www.knsnet.nl/fag/hygiene-verkoop

Waar moet jouw klant zich aan houden?

Als ondernemer ben jij de verantwoordelijk voor een veilige plek voor medewerkers en klanten. Maar in deze coronacrisis hebben klanten ook een plicht:

- Houd 1,5 meter afstand, voor de winkel en in de winkel
- Kom zoveel mogelijk alleen naar de winkel
- Kom niet naar de winkel als je verkouden bent of griepklachten hebt
- Doe doelgericht boodschappen en koop niet meer dan je nodig hebt
- Raak alleen het product aan dat je nodig hebt
- Volg altijd de aanwijzingen van het personeel
- Betaal met pin of contactloos (pin of mobiel)
- Online bestelde producten worden geleverd tot de deur

Vanuit diverse kanalen wordt ook de Nederlandse consument op deze duidelijke regels geattendeerd. Spreek jouw klanten aan wanneer zij zich niet aan de regels houden

Meer weten? Check onze veelgestelde vragen www.knsnet.nl/praktisch-a-z/coronavirus-covid-19

15:58

facebook.com

Slagerij Beerens

Voorzorgsmaatregelen tegen het Coronavirus.

Onze winkel blijft de komende periode gewoon open, maar wel met enkele updates.

Bestellingen kunnen telefonisch worden doorgegeven.

#SlagerijBeerens

Tijdlijnfoto's · 18 mrt. · 📷

Volledige grootte weergeven · Meer opties

Vind ik leuk · Opmerking plaatsen · Delen

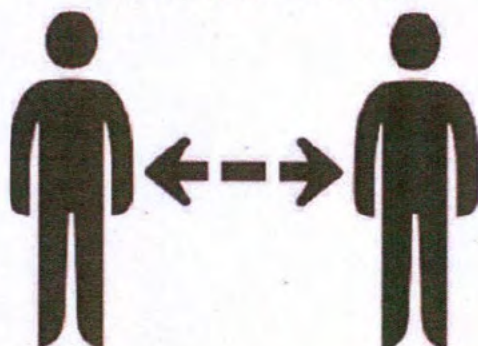
WELKOM!

WIJ ZIJN BLIJ DAT U ER BENT!

HOU AFSTAND!
MINIMAAL 1,5 METER

MAX. 1 KLANT IN DE WINKEL!
RAAK ALLEEN HET PRODUCT AAN DAT U
NODIG HEEFT!
LUISTER NAAR ONZE AANWIJZINGEN!
BETAAL HET LIEFST MET PIN OF
CONTACTLOOS!

DANK U WEL EN TOT ZIENS!

5.14 PROTOCOL CBD

Centraal Bureau
Drogisterijbedrijven

Protocol bescherming en veiligheid medewerkers en klanten drogisterijbranche

Onderstaand protocol geldt voor de gehele drogisterijbranche. Belangrijk is om aan onderstaande richtlijnen te voldoen. Als er updates komen op deze afspraken worden die zo snel mogelijk gecommuniceerd.

1. Voor de ondernemers en winkels

- a. Regels hangen aan de buitenkant van de winkel en worden binnen herhaald.
- b. Geef maximum aantal klanten aan dat tegelijkertijd in de winkel mag zijn en hanteer het mandjesbeleid zoals onder uitgelegd onder Klanten
- c. Zorg dat iedereen 1,5 meter afstand tot elkaar kan houden in de winkels, maar ook vóór de winkel. Gebruik tapes op de winkelvloer om de afstand van 1,5 meter aan te geven
- d. Lever online bestellingen tot aan de voordeur, niet binnen
- e. Zorg voor maximale hygiëne door:
 - Plaats kuschschermen bij kassa
 - Stel voor alle medewerkers desinfecterende gel met instructie beschikbaar
 - Afrekenen contactloos tenzij de klant niet anders kan
 - Maak pinpads, zelfscans en mandjes regelmatig schoon
 - Desinfecteer mandje nadat klant winkel verlaat en voordat andere klant mandje gebruikt
- f. Vullen schappen gebeurt zoveel mogelijk buiten openingstijd of in afgesloten gangpaden
- g. Maak gangpaden zoveel mogelijk vrij van obstakels
- h. Voor advisering van de klant is er bij het zelfzorgerschap een afgegrensde plaats beschikbaar voor de (assistent)drogist
- i. Winkels met gangpaden waar nodig routing aanbrengen met 1-richting
- j. Haal samples, proeverijen, monsters, schepsnoepgoed en probeerartikelen uit winkel, niet inzetten op beleving

2. Voor de klanten

- a. Houd 1,5 meter afstand, voor de drogisterij en in de winkel
- b. Kom zoveel mogelijk alleen naar de drogisterij
- c. Kom niet naar de winkel als je verkouden bent of griepklachten hebt
- d. Doe doelgericht boodschappen en koop niet meer dan je nodig hebt
- e. Volg altijd de aanwijzingen van het personeel
- f. Betaal contactloos (pin of mobiel)
- g. Online bestelde producten worden geleverd tot de deur
- h. Gebruik een winkelmandje. Is er even geen mandje dan vragen we je om te wachten

Toelichting maximaal aantal klanten

Drogisterijen hanteren een maximaal aantal klanten dat tegelijkertijd in de winkel aanwezig is. Uitgangspunt daarbij is 10 m² ruimte per klant. Om de toegang te reguleren hanteren drogisten een systeem. Bijvoorbeeld het systeem van "mandje uit, mandje in" dat hieronder wordt omschreven. Een alternatief systeem is alleen mogelijk als daarmee de norm van maximaal één klant per 10 m² niet wordt overschreden.

Uitleg systeem "mandje uit, mandje in":

- Klanten zijn verplicht om de winkel binnen te gaan met een beschikbaar winkelmandje
- Deze winkelmandjes staan bij de ingang van de winkel
- Het aantal winkelmandjes dat beschikbaar is is afhankelijk van de vloeroppervlakte van de winkel. Bij een winkeloppervlakte van 100 m² is dat 10 (100/10=10)
- Het is niet mogelijk om zonder een winkelmandje de winkel in te gaan

Vastgesteld door het bestuur van het Centraal Bureau Drogisterijbedrijven op 23 maart 2020

5.15 AANVULLEND PROTOCOL BOL.COM

Garantie in levering essentiële non-food artikelen

Als bol.com zien we het als onze verantwoordelijkheid om consumenten zo goed mogelijk te voorzien in de vraag naar essentiële artikelen. Bol.com kiest er in deze periode bewust voor zich niet primair te laten leiden door marges, efficiency of concurrentiepositie. Wij geven voorrang aan onze maatschappelijke rol in het voorzien van consumenten in Nederland en België van essentiële artikelen naast voeding. Om te garanderen dat bovengenoemde artikelen breed beschikbaar blijven en snel geleverd kunnen worden, prioriteert bol.com in haar algehele bedrijfsvoering assortiment essentiële artikelen voorrang krijgen (bovengenoemd assortiment gerangschikt in volgorde van meeste prioriteit). De volgende prioritering assortiment-breed wordt aangehouden:

- 1: essentieel assortiment t.v.m. corona, bijv. zeep, schoonmaakmiddelen, baby artikelen zoals luiers en doekjes (bovenstaande lijst 1 t/m 3)
- 2: assortiment t.b.v. tijdsbesteding, bijv. thuis sport, thuiswerken en leren, speelgoed (bovenstaande lijst 4 t/m 7)
- 3: overig → voor dit assortiment kan het dus voorkomen, indien logistiek noodzakelijk, dat wij onze servicekaders tijdelijk aanpassen (minder snelle levering), of het assortiment tijdelijk even offline zetten.

Dagelijks monitoren we de vraag van onze klanten (d.m.v. data) en passen we waar nodig de prioritering aan.

Bijdrage aan vraag zorginstanties

- Naast het ruim beschikbaar stellen en het op tijd aan huis bezorgen van relevante artikelen voor onze klanten, probeert bol.com ook een bijdrage te leveren aan de vraag naar artikelen voor zorginstanties, in overleg met Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn & Sport (VWS). Ook is contact met de Belgische overheid. Mondmaskers zullen daarom niet langer meer verkocht worden via ons platform. Door de verkoop per direct te stoppen hoopt bol.com de kans te vergroten dat zoveel mogelijk voorraad van maskers (met prioriteit op de types Ffp1, ffp2 en ffp3 en N95) naar zorginstanties gaat in plaats van naar particulieren en bedrijven via de verkoop op bol.com.

Ter achtergrond cijfers t.a.v. bereik en aanbod bol.com

- Bol.com bestaat 21 jaar en bedient inmiddels 10,7 miljoen consumenten in Nederland en België (2,2 miljoen met focus Vlaanderen).
- Bol.com heeft in Nederland een bekendheid van >95%, in België (Vlaanderen) van >85%.
- Dagelijks wordt bol.com gemiddeld 2,5 miljoen keer bezocht.
- Als onderdeel van Ahold Delhaize (sinds 2012) biedt bol.com het breedste en diepste non-food assortiment in de Benelux; ruim 24 miljoen verschillende artikelen.
- Bestellingen bij bol.com kunnen in alle delen van Nederland en België geleverd worden, voor het overgrote deel en populairste assortiment binnen 24 uur.
- Bol.com werkt voor de logistiek met name samen met PostNL en bpost (België).

INRETAIL

Protocol paasweekend

Veilig winkelen tijdens het paasweekend 2020

(Van zaterdag 11 april tot en met maandag 13 april)

Dit protocol is aanvullend op het 'Protocol veilig winkelen' en geldt voor zaterdag 11 april en Eerste en Tweede Paasdag 2020 voor bouwmarkten, tuincentra, woonwinkels en verdere non-food winkels die zich bevinden op de perifere winkellocaties (PDV en GDV). Dit betreft bijvoorbeeld retailparken, woonboulevards en winkelboulevards. Het geldt niet voor winkels in binnensteden en binnenstedelijke winkelgebieden.

Preambule

- » Brancheorganisaties, winkels en overheid communiceren over deze aanvullende afspraken. Winkels maken afspraken zichtbaar in en voor de winkel.
- » De overheid roept mensen op veilig te winkelen en aanwijzingen van personeel op te volgen.

Voor de ondernemer

1. Dagelijks worden alle werkplekken, klantcomputers, pinapparaten en kassa's meermalen gedesinfecteerd.
2. Handgrepen van winkelwagens en winkelmandjes worden meerdere malen per dag schoongemaakt.
3. Klanten winkelen zoveel mogelijk alleen.
4. Maximaal 1 klant per 25 vierkante meter winkelvloeroppervlak bij winkels met een vloeroppervlak van 1000 vierkante meter of meer.
5. Maximaal 1 klant per 10 vierkante meter winkelvloeroppervlak bij winkels met een vloeroppervlak van minder dan 1000 vierkante meter.
6. Zo mogelijk is er fysieke scheiding van de ingaande en de uitgaande klantenstroom.
7. Bij iedere entree staat een medewerker die de klanten wijst op de richtlijnen en regels alvorens ze de winkel mogen betreden.
8. In elke winkel wordt het maximum aan toegestane klanten actief gecontroleerd en nageleefd.
9. Strepen op de vloer geven bij de kassa en klantenbalie de afstandsindicatie van 1,5 meter weer.
10. Voor de verdere winkelvloer wordt geadviseerd met grondmarkering (strepen/vakken) de 1,5 meter afstand aan te geven.
11. Beveiligers en/of winkelpersoneel houden kassa's nauwgezet in de gaten en sturen klantenstromen waar nodig, zodat drukte wordt voorkomen bij de kassa.

12. Waar dit veilig kan, zijn zoveel mogelijk kassa's open om snelle doorstroming van klanten te stimuleren.
13. Bij de kassa zijn schotten geplaatst (bijvoorbeeld van plexiglas) om afstand tot de klant en de gezondheid van de medewerker te garanderen.
14. In de winkel worden smalle gangpaden (smaller dan twee meter) waar mogelijk ingericht met één looprichting (eenrichtingsverkeer). Gangpaden worden verder zoveel mogelijk verbreed naar drieënhalft tot vier meter breed.
15. Op eigen parkeerterreinen zijn verkeersregelaars aanwezig die de 1,5 meter afstand garanderen.
16. Op gedeelde parkeerterreinen wordt in samenwerking met de beheerder van het winkelgebied gezorgd voor verkeersregelaars die de 1,5 meter afstand garanderen.
17. Winkels houden géén promoties en/of acties om extra klanten te trekken gedurende specifiek het paasweekend.
18. We voorkomen zo veel als mogelijk funshopping.

Voor de gemeente en de veiligheidsregio

1. De toe- en afvoerwegen naar en van perifere winkelgebieden, zoals retailparken, woonboulevards en winkelboulevards, worden door gemeenten in overleg met veiligheidsregio's door middel van verkeersregelaars gereguleerd en waar nodig worden toe- en afvoerwegen afgesloten.
2. Gemeenten en de collectieve vertegenwoordiger van ondernemers op een perifere winkelgebied (zoals de centrummanager of ondernemersvereniging) gaan hierover met elkaar in overleg.

Protocol paasweekend

Veilig winkelen tijdens het paasweekend 2020

(Van zaterdag 11 april tot en met maandag 13 april)

TUINBRANCHE
NEDERLAND

Dit protocol is aanvullend op het 'Protocol veilig winkelen' en geldt voor zaterdag 11 april en Eerste en Tweede Paasdag 2020 voor bouwmarkten, tuincentra, woonwinkels en verdere non-food winkels die zich bevinden op de perifere winkellocaties (PDV en GDV). Dit betreft bijvoorbeeld retailparken, woonboulevards en winkelboulevards. Het geldt niet voor winkels in binnensteden en binnenstedelijke winkelgebieden.

Preambule

- » Brancheorganisaties, winkels en overheid communiceren over deze aanvullende afspraken. Winkels maken afspraken zichtbaar in en voor de winkel.
- » De overheid roept mensen op veilig te winkelen en aanwijzingen van personeel op te volgen.

Voor de ondernemer

1. Dagelijks worden alle werkplekken, klantencomputers, pinapparaten en kassa's meermaals gedesinfecteerd.
2. Handgrepen van winkelwagens en winkelmandjes worden meerdere malen per dag schoongemaakt.
3. Klanten winkelen zoveel mogelijk alleen.
4. Maximaal 1 klant per 25 vierkante meter winkelvloeroppervlak bij winkels met een vloeroppervlak van 1000 vierkante meter of meer.
5. Maximaal 1 klant per 10 vierkante meter winkelvloeroppervlak bij winkels met een vloeroppervlak van minder dan 1000 vierkante meter.
6. Zo mogelijk is er fysieke scheiding van de ingaande en de uitgaande klantenstroom.
7. Bij iedere entree staat een medewerker die de klanten wijst op de richtlijnen en regels alvorens ze de winkel mogen betreden.
8. In elke winkel wordt het maximum aan toegestane klanten actief gecontroleerd en nageleefd.
9. Strepen op de vloer geven bij de kassa en klantenbalie de afstandsindicatie van 1,5 meter weer.
10. Voor de verdere winkelvloer wordt geadviseerd met grondmarkering (strepen/vakken) de 1,5 meter afstand aan te geven.
11. Beveiligers en/of winkelpersoneel houden kassa's nauwgezet in de gaten en sturen klantenstromen waar nodig, zodat drukte wordt voorkomen bij de kassa.
12. Waar dit veilig kan, zijn zoveel mogelijk kassa's open om snelle doorstroming van klanten te stimuleren.

13. Bij de kassa zijn schotten geplaatst (bijvoorbeeld van plexiglas) om afstand tot de klant en de gezondheid van de medewerker te garanderen.
14. In de winkel worden smalle gangpaden (smaller dan twee meter) waar mogelijk ingericht met één looprichting (eenrichtingsverkeer). Gangpaden worden verder zoveel mogelijk verbreed naar drieënhalft tot vier meter breed.
15. Op eigen parkeerterreinen zijn verkeersregelaars aanwezig die de 1,5 meter afstand garanderen.
16. Op gedeelde parkeerterreinen wordt in samenwerking met de beheerder van het winkelgebied gezorgd voor verkeersregelaars die de 1,5 meter afstand garanderen.
17. Winkels houden geen promoties en/of acties om extra klanten te trekken gedurende specifiek het paasweekend.
18. We voorkomen zo veel als mogelijk funshopping.

Voor de gemeente en de veiligheidsregio

1. De toe- en afvoerwegen naar en van perifere winkelgebieden, zoals retailparken, woonboulevards en winkelboulevards, worden door gemeenten in overleg met veiligheidsregio's door middel van verkeersregelaars gereguleerd en waar nodig worden toe- en afvoerwegen afgesloten.
2. Gemeenten en de collectieve vertegenwoordiger van ondernemers op een perifeer winkelgebied (zoals de centrummanager of ondernemersvereniging) gaan hierover met elkaar in overleg.

Beste ondernemer,

Uw winkel mag openblijven tijdens de coronacrisis. Maar daar zit wel een duidelijke verplichting aan. Een verplichting die voortkomt uit een protocol dat het kabinet met de detailhandel is overeengekomen. Een protocol ook waar wij vanuit NSO Retail bijzonder veel belang aan hechten dat dit zorgvuldig en volledig wordt uitgevoerd.

Om u daarbij te helpen treft u bijgaand winkelmateriaal aan om in uw winkel op te hangen. Maar ook om de consument die uw winkel wil gaan bezoeken van buitenaf te informeren. Dit betreft met name het feit dat er maar een beperkt aantal klanten in uw winkel mogen komen. **VUL daarom in hoeveel klanten er maximaal in uw winkel terecht kunnen op de poster; Voorzorgsmaatregelen in onze winkel.**

Deze materialen biedt NSO Retail u aan met het dringend verzoek ze direct op te hangen.

U treft ook het protocol aan voor de gehele detailhandel. Daarnaast hebben wij de volgende branche specifieke afspraken voor communicatie richting de consument:

1. **Laat uw ID-bewijs leesbaar zien, maar houd deze zelf vast**

2. En indien er postale diensten verleend worden:

Geef uw postpakket niet aan, maar leg deze op de toonbank.

3. Voor zover van toepassing ook graag het volgende doen:

**Haal samples, proeverijen, monsters, probeerartikelen uit de winkel.
Laat uw klanten geen e-liquids proberen. Niet inzetten op beleving.**

Ik ben niet zo van boetes, maar toch moet ik u erop wijzen dat als deze richtlijnen niet strikt gehandhaafd worden u het risico loopt op een boete van 4.000 euro en/of sluiting van uw winkel.

Veel succes en ik reken op uw ondernemerskracht,

Met vriendelijke groet,
Jos Zuiddijk

A handwritten signature in black ink, appearing to be "Jos Zuiddijk".

Voorzitter NSO Retail

Bevorderen Ambemse Bovenweg 100, 3708 AG Zeist
t (088) 00 342 20
e nso@tabaksdetailhandel.nl | www.tabaksdetailhandel.nl

Postbus Postbus 762, 3700 AT Zeist
IBAN NL44 INGB 0667 5133 61, BIC INGBNL2A
KvK 40594109, BTW NL0049 50 565 801

Protocol Verantwoord Winkelen

Preamble

1. Deze afspraken gelden voor alle detailhandelsactiviteiten
2. Uitgangspunt is dat het helder en hanteerbaar is voor alle winkeliers, medewerkers en klanten
3. Voor specifieke maatregelen wordt verwezen naar de branchegewijze voorlichting
4. Ondernemers en klanten houden zich aan de RIVM-richtlijnen
5. Brancheorganisaties, winkels en overheid communiceren over de afspraken.
Winkels maken afspraken zichtbaar in en voor de winkel.

Protocol Bepalingen

Voor de ondernemers:

1. Regels hangen aan de buitenkant van de winkel en worden binnen herhaald.
2. Zorg dat iedereen 1,5 meter afstand tot elkaar kan houden in de winkels, maar ook vóór de winkel
3. Geef in winkels het maximum aantal klanten aan dat tegelijkertijd in de winkel mag zijn. Richtlijn is maximaal 1 klant per 10 vierkante meter winkelvloeroppervlak.
4. Lever online bestellingen tot aan de voordeur, niet binnen.
5. Zorg voor maximale hygiëne, vooral pinterminal.
6. Haal samples, proeverijen, monsters, probeerartikelen uit winkel, niet inzetten op beleving.
7. Als er updates komen op deze afspraken worden die zo snel mogelijk gecommuniceerd

Voor ondernemers die 1,5 meter niet kunnen waarborgen (opticiens bijv.)

1. Werk zoveel mogelijk op afspraak, zodat de klantcontacten gedoseerd kunnen worden
2. Neem een intake af met de klant, waarin gezondheidsregels worden besproken
3. Zorg dat de mensen met klantcontact elke ochtend hun temperatuur opmeten (zodat veiligheid klant gewaarborgd is)

Voor de klanten:

1. Houd 1,5 meter afstand, voor de winkel en in de winkel
2. Kom zoveel mogelijk alleen naar de winkel
3. Kom niet naar de winkel als je verkouden bent of griepklachten hebt
4. Doe doelgericht boodschappen en koop niet meer dan je nodig hebt
5. Raak alleen het product aan dat u nodig heeft
6. Volg altijd de aanwijzingen van het personeel
7. Betaal met pin of contactloos (pin of mobiel)
8. Online bestelde producten worden geleverd tot de deur.
9. Gebruik een winkelwagen indien aanwezig

Voor de gemeente:

1. Handhaaf de gemaakte afspraken, voorkom buiten samenscholing

Samenlevings Arnhemse Bovenweg 100, 3708 AG Zeist
t (088) 00 342 20
nso@tabaksdetailhandel.nl, www.tabaksdetailhandel.nl

Postboks Postbus 762, 3700 AT Zeist
IBAN NL44 INGB 0667 5133 61, BIC INGBNL2A
KvK 40594109, BTW NL0049 50 665 B01

Opdracht voor opstellen protocollen anderhalvemetersamenleving

Aanleiding

Er zijn de afgelopen weken ongekende maatregelen genomen om verspreiding van het coronavirus tegen te gaan. De maatregelen hebben impact, maar zijn ook nodig. Maar dergelijk zware maatregelen hebben ook veel andere effecten. Op de kwaliteit van leven in brede zin, op de economie, en via andere kanalen dan corona ook op onze gezondheid. Met het oog op deze brede maatschappelijke effecten, moet goed gekeken worden naar wat er binnen de medisch noodzakelijke maatregelen wel door kan gaan: de anderhalvemetersamenleving.

In de crisisfase waarin we voorlopig zitten, is het daarbij in eerste instantie van belang dat er voor zoveel mogelijk maatschappelijke sectoren werkbaar protocollen komen, waarmee binnen de anderhalvemetersamenleving doorgedaan kan worden met maatschappelijke en economische activiteiten.

Opdrachten voor de ministeries

1. Ontwerp protocollen waarmee samenleven weer mogelijk wordt

Het draaiende houden van bedrijven en openbare voorzieningen in den brede vergt een niet-binaire blik. Het hoeft niet te zijn "open" of "dicht"; we zouden branches (bijv. VNO) en publieke sectoren in plaats daarvan moeten uitdagen de creatieve blik te hanteren in navolging van de retail- en bouwsector, waarvoor inmiddels protocollen zijn opgesteld.

Daarom wordt aan alle departementen gevraagd om voor het eigen domein protocollen op te stellen, dan wel op te laten stellen door de sector zelf:

- a) Voor sectoren die niet vanuit overheidswege gesloten zijn: protocollen ontwerpen voor veilig werken en samenleven, en deze breed uitdragen. Protocollen zijn er voor de sectoren detailhandel en bouw, en wordt aan gewerkt voor o.a. industrie. Doel is dit voor zoveel mogelijk sectoren mogelijk te maken. Protocollen bevatten drie typen maatregelen:

1. Maatregelen gericht op afstand houden;
2. Maatregelen gericht op hygiëne;
3. Maatregelen gericht op bescherming.

Daarnaast moet elk protocol ingaan op de wijze waarop gedrag van relevante actoren (klanten, werknemers, burgers etc.) zodanig beïnvloed wordt dat zij zich houden aan deze maatregelen. Daarnaast wordt de wijze waarop door de sector zelf (al dan niet in groepsverband via bv. winkeliersvereniging) voor compliance en handhaving gezorgd zal gaan worden.

- b) Voor sectoren die nu gesloten zijn, protocollen ontwikkelen hoe deze na medisch advies geleidelijk geopend kunnen worden. Meest urgent: onderwijs en kinderopvang. Goed denkbaar: restaurants, bioscopen, sportscholen. Ook hierbij hierboven genoemde drie typen maatregelen.

Maatregelen tegen verspreiding Covid-19

2. Creëer de juiste randvoorwaarden voor de anderhalvemetersamenleving

De anderhalvemetersamenleving vraagt meer dan een optelsom van een reeks protocollen. Als bijvoorbeeld meer mensen hun normale werk weer kunnen hervatten, of weer naar school of sportschool kunnen, creëert dit ook weer extra druk op de publieke ruimte en het openbaar vervoer. Ook vragen meer gedetailleerde maatregelen veel van de overheidscommunicatie. Dit zijn dwarsdoorsnijdende thema's, die de komende weken al spelen en van belang zijn voor alle protocollen.

Daarom wordt aan een aantal vakdepartementen en het NKC gevraagd om een aanpak te ontwikkelen voor deze dwarsdoorsnijdende thema's:

- Financieel-economisch

- Internationale handel
- Verkeersstromen en OV
- Werknemersrechten (+ ARBO)
- Wergeversbetrokkenheid
- Communicatie
- Gedrag
- Handhaafbaarheid en compliance
- Crowd control

Voor de langere termijn moeten daarnaast ook meer structurele vragen beantwoord worden, bijvoorbeeld over het wetgevend kader voor de anderhalvemetersamenleving. Hiervoor wordt via het SGO een structuur voorgesteld, en daarop wordt in dit stuk dan ook nog niet vooruitgelopen.

Toelichting

Hieronder wordt eerst ingegaan op het belang om te komen tot een anderhalvemetersamenleving. Daarna wordt context gegeven voor het opstellen van sectorprotocollen. Tot slot worden een tijdlijn en een voorstel voor een governance-structuur toegevoegd.

Anderhalvemetersamenleving van groot belang

De genomen maatregelen zijn ingezet om verspreiding van het coronavirus tegen te gaan en blijken effectief. Maar dergelijk zware maatregelen hebben ook veel andere effecten. Op de kwaliteit van leven in brede zin, op de economie, en via andere kanalen dan corona ook op onze gezondheid.

Allereerst de zeer brede effecten op de kwaliteit van leven. Isolatie leidt tot verergering van eenzaamheid. Er ligt veel druk op ouders om zelf hun kinderen op te vangen en te ondersteunen met schoolwerk en tegelijkertijd om vanuit huis te werken. Het langdurig uitvallen van fysiek onderwijs komt de kwaliteit ervan niet ten goede en kan zorgen voor meer *dropouts* (en daarmee op lange termijn een daling van menselijk kapitaal). Dit effect zal zich waarschijnlijk sterker voordoen bij kwetsbare groepen waardoor ook de kansengelijkheid onder druk komt te staan. *Social distancing* vormt een risico bij probleemgezinnen. Er is minder contact met familie en vrienden mogelijk en de gehele vrijetijdssector is gesloten, van restaurants en cafés tot theaters, bioscopen en sportverenigingen.

Over de aard en omvang de economische effecten van de maatregelen is nog veel ongewis, maar duidelijk is dat effecten enorm zullen zijn. Het CPB heeft een analyse gedaan van de mogelijke impact van het coronavirus op de economie in 2020 en 2021 in vier scenario's. In al deze scenario's zal er sprake zijn van een recessie, verslechterde overheidsfinanciën en oplopende werkloosheid. De effecten zijn fors: het bbp krimpt in 2020 met 1,2% tot 7,7% bbp. In drie van de vier scenario's is de neergang dieper dan in de crisis van 2008/2009. De werkloosheid loopt in het lichtste scenario beperkt op (4,5%), maar stijgt in het zwaarste scenario tot 9,4% in 2021. Voor Frankrijk, Duitsland en Engeland wordt geschat dat elke extra maand met forse maatschappelijke restricties leidt tot circa 3,5%-afname van het bbp. Noodmaatregelen leggen ook beslag op overheidsfinanciën, wat op termijn leidt tot welvaartsverlies (lagere uitgaven aan zorg en sociale zekerheid en/of hogere belastingen).

Vervolgens zijn er ook nu al effecten op de gezondheid en breder op de kwaliteit van leven van Nederlanders. Circa 40% van de niet-spoedeisende zorg wordt niet geleverd. Niet-acute medische ingrepen worden bijvoorbeeld uitgesteld. Ook huisartsen, GGZ en tandartsen leveren minder zorg, terwijl juist tijdig ingrijpen effectief is. Werkloosheid is geassocieerd met gezondheidsproblemen als roken, obesitas, drankmisbruik en ook

zelfmoord. Ten slotte kan isolatie leiden tot eenzaamheid onder ouderen, toename van huislijk geweld en depressie.

Protocollen voor de anderhalvemetersamenleving

Protocollen kunnen een belangrijke rol spelen bij het weer opstarten van maatschappelijke activiteiten. Die protocollen gaan in op afstand (hoe houden medewerkers anderhalve meter afstand tot elkaar en tot klanten?), hygiëne (wat moet met welke regelmaat schoongemaakt worden?) en bescherming (waar komen schotten te staan of worden handschoenen gebruikt om overdracht van het virus voorkomen?).

In veel sectoren zal dit veel creativiteit vergen, in andere sectoren vergt het weinig tot geen aanpassingen. Hieronder wordt in meer detail aangegeven wat de rol is van de departementen bij de uitwerking van de protocollen en de dwarsdoorsnijdende thema's.

Opdracht aan de ambtelijke werkgroep onder het IAO

De coördinatie komt te liggen bij een werkgroep onder het IAO (bestaande uit beleidsmedewerkers van de NCTV, EZK, SZW en VWS). Die werkgroep krijgt drie taken:

- *Vraagbaak*: voor vakdepartementen t.a.v. protocollen en dwarsdoorsnijdende thema's;
- *Coördinatie*: check dat alle protocollen en dwarsdoorsnijdende thema's worden uitgewerkt;
- *Vorbereiden besluitvorming*: voorbereiden en samenvoegen besluitvorming in IAO over de anderhalvemetersamenleving, binnen de structuur van de 'flexibele vervolgaanpak';

Lijn 1: Protocollen voor de anderhalvemetersamenleving

De ICCb van 7 april heeft aan alle departementen gevraagd te komen tot samenlevingsprotocollen. Dit gaat om richtlijnen waarmee gewerkt kan worden binnen de anderhalvemetersamenleving.

Daarbij is het uitgangspunt dat moet worden gewerkt binnen de huidige maatregelen ter bestrijding van het Corona-virus; indien deze maatregelen wijzigen, kan dit dus ook aanleiding zijn om de protocollen te actualiseren. Ook moeten de protocollen met gesloten beurzen kunnen worden afgesloten. De protocollen moeten daarnaast zo specifiek en concreet mogelijk zijn – waar relevant kunnen visualisaties van de protocollen daarbij helpen.

De protocollen veranderen niets aan bestaande ARBO-regelgeving en afspraken, maar vormen een addendum op de arbocatalogi die de sectoren zelf maken om aan te geven hoe ze invulling geven aan de arboregelgeving in hun sector. Bij het vaststellen van de protocollen is het van belang dat niet alleen werkgevers maar ook de werknemers nauw betrokken worden. Dit kan in de meeste gevallen via de vakbonden.

Voor sectoren waar de overheid zelf "verantwoordelijk" voor is (bijvoorbeeld vanuit de rol van werkgever) ligt de bal daarvoor bij de vakdepartementen zelf, waar relevant in afstemming met medeoverheden. Voor andere sectoren is het aan het vakdepartement om bijvoorbeeld sociale partners daarvoor te activeren. In overleg met het RIVM wordt een proces vormgegeven zodat RIVM medisch advies geeft op de protocollen en aangeeft in hoeverre deze passen binnen maatregelen in de brede Covid-19 aanpak.

Voor de protocollen voor sectoren die niet expliciet gesloten zijn door de Rijksoverheid (zoals retail, bouw, industrie) kunnen de protocollen na een check door het RIVM en de ambtelijke werkgroep, vastgesteld worden door departementen zelf in overleg met de sectoren. Voor de sectoren die wel gesloten zijn (bijv. scholen, horeca) geldt dat de protocollen dienen ter voorbereiding op toekomstige besluitvorming over eventuele opening. Die besluitvorming loopt in de reguliere route via het IAO, ICCb en MCCb.

In de afbeelding op de laatste pagina doen wij een voorzet voor mogelijke protocolafbakening. Het is uiteindelijk aan de vakdepartementen om een voorstel te doen voor welke protocollen daadwerkelijk nodig zijn.

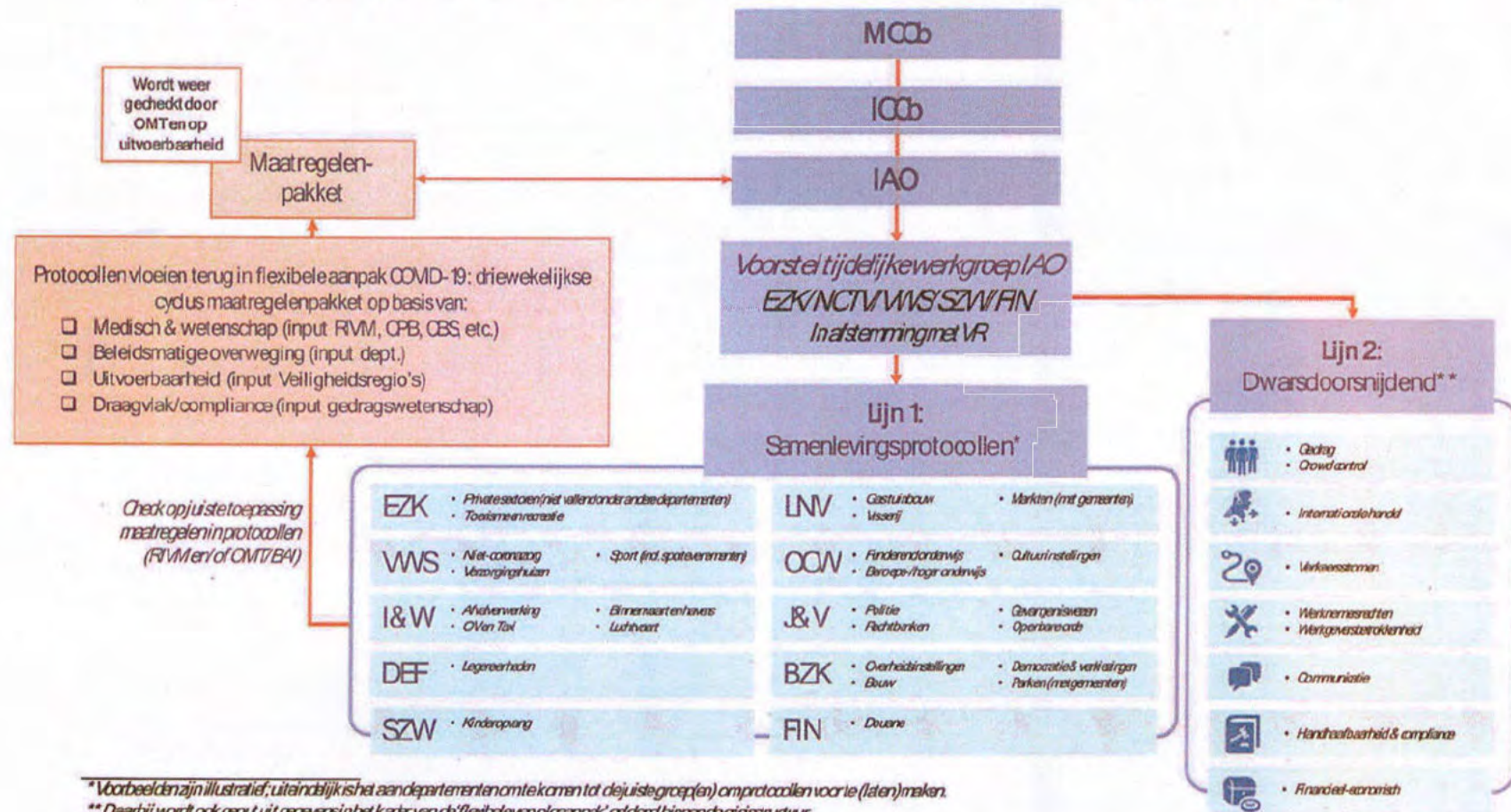
Lijn 2: Dwarsdoorsnijdend

Zoals al gesteld in de inleiding is de anderhalvemetersamenleving meer dan een som van protocollen. Een serie dwarsdoorsnijdende thema's zal uitgewerkt moeten worden om de protocollen te doen functioneren. Aan vakdepartementen en het NKC wordt gevraagd om de werkgroep te voeden voor wat betreft de dwarsdoorsnijdende thema's. Waar mogelijk zal geput worden uit gegevens die er al zijn in het kader van de 'flexibele vervolgaanpak' geldend binnen de crisisstructuur. De uiteindelijke besluitvorming op hoofdlijnen over de dwarsdoorsnijdende thema's en protocollen vindt plaats in het IAO en binnen het kader dat de NCTV schetst voor de 'flexibele vervolgaanpak'.

Acties en tijdpad

Wat	Wie	Wanneer
Oproep aan alle ministeries: begin met opstellen protocollen	ICCb	7 april
Bespreking voorstel formulering opdracht protocollen en dwarsdoorsnijdende thema's	ICCb	9 april
Inleveren eerste opzet (contouren van) protocollen bij werkgroep	Departementen	10 april
Input vanuit medische invalshoek op protocollen	OMT	13 april
Deadline voor protocollen en input op dwarsdoorsnijdende thema's voor zover relevant voor besluitvorming op de 21 april	departementen	15 april, 12 uur
Leveren stuk voor besluitvorming IAO, ICCb, MCCb	werkgroep	15 april
Besluitvorming over opgeleverde protocollen en stukken voor dwarsdoorsnijdende thema's cf. 'flexibele vervolgaanpak'	MCCb	21 april
Doorlopende besluitvorming over protocollen en stukken voor dwarsdoorsnijdende thema's in driewekelijkse cycli van 'flexibele vervolgaanpak'	Werkgroep, IAO, ICCb, MCCb	Na 21 april
Aanpak voor de anderhalvemetersamenleving in 'transitiefase': structurele vraagstukken, bijvoorbeeld ten aanzien van wetgeving, oppakken	Te besluiten in SGO	Na 21 april

Besluitvorming in crisisfase: eerste uitwerking naar anderhalve metersamenleving d.m.v. protocollen

TER ADVISERING

Aan de Minister
CC de Staatssecretaris

Directoraat-generaal
Bedrijfsleven & Innovatie

Auteur

10.2.e

@minezk.nl

Datum

24 april 2020

Kenmerk

DGBI / 20129260

Bhm: 20129289

Kopie aan

10.2.e

Bijlage(n)

1

nota

Catshuissessie Persoonlijk Beschermingsmiddelen

Parafenroute

10.2.e

TOP. 10.2.e

Leest parallel

BBR

10.2.e

Aanleiding

Zondag 26 april staat een Catshuissessie gepland voor VWS een stavaza presenteert over Persoonlijke Beschermingsmiddelen (PBM's). Deze nota adviseert u over uw inbreng in het overleg.

Advies

U kunt overwegen om onderstaande punten in te brengen.

Kernpunten

Bereiken

Draagvlak vinden voor de urgentie van het adequaat organiseren van de voorziening van PBM's in sectoren buiten de zorg voor:

- het borgen van continuïteit van vitale processen
- het borgen van continuïteit van reguliere bedrijfsprocessen waar met BPM's wordt gewerkt
- het realiseren van een slimme opstart van de anderhalvemetersamenleving.

Brengen

- Notitie van VWS geeft goed overzicht van de te maken overwegingen.
- Zorg heeft prioriteit, maar er is een vraag naar PBM's die nog veel groter wordt, afhankelijk van nog te nemen beslissing over PBM's om de 1,5 metersamenleving te starten.
- De eerste schatting van McKinsey wijzen bijvoorbeeld op ca. 250 miljoen beschermingsmiddelen p/wk, waarvan 20 tot 20 miljoen mondkapjes. Dit vereist een strakke organisatie.
- We zijn met Defensie in overleg of zij met hun expertise rondom de inkoop van PBM's een coördinerende rol hierin kunnen pakken (zie verderop meer toelichting).

Ontvangen BBR

- EZK kan hier een ondersteunende rol in vervullen (zie schematisch overzicht hieronder voor meer toelichting).

Er zijn nog veel onzekerheden. Om de onzekerheden stapsgewijs weg te nemen is het nodig om:

1. allereerst het RIVM te vragen spoedig te komen met een advies over minimeisen aan beschermingsmiddelen voor de toepassing buiten de zorg. Daarbij onderscheid te maken in typen beschermingsmiddelen voor verschillende beschermingsdoelen. Immers de verschillende beschermingsdoelen hebben ieder specifieke vereisten. Dit betekent wellicht dat het verdringingseffect van beschermingsmiddelen in de zorg mogelijk beperkter is dan gedacht, omdat voor toepassingen buiten de zorg ander type beschermingsmiddelen vraagt. Dit is een aanname die onderzocht moet worden. Anders blijft het bij scenariodenken en blijven alle vervolgstappen onzeker;
2. op basis van het advies voor minimeisen aan beschermingsmiddelen de werkgroep protocollen te vragen om samen met de protocolindieners de vraag naar beschermingsmiddelen te preciseren en vervolgens - indien van toepassing - te wijzen op het beschikbaar zijn van alternatieven;
3. op basis van de inventarisatie van de vraag nagaan welke beschermingsmiddelen beschikbaar zijn op de huidige markt en waar productie moet worden opgeschaald.
4. eventuele marktverstoring oplossen (bijvoorbeeld door het aanleggen van noodvoorraden).

Halen

- Is er draagvlak om Defensie de coördinatie te laten voeren op PBM's buiten de zodat een stabiele vraag ontstaat waarmee NL/EU productie op gang kan komen?
- Hoe wordt de verzorging van PBM's aan vitale processen en reguliere bedrijfsprocessen geborgd waar buiten coronatijd ook met PBM's wordt gewerkt?

Vermijden

- Gehele verantwoordelijkheid voor de verzorging van PBM's bij EZK leggen.
- ZK kan een ondersteunende rol bieden bij het inventariseren van aanbod, vraag en behoefte aan PBM's (zie onderstaand schematisch overzicht) en nadenken over mogelijke andere betrokkenheid, bijvoorbeeld via RVO.

Toelichting inzet defensie

- Defensie gesteund door BZK (Rijksinkoop) heeft het aanbod gedaan om voor het Rijk, en mogelijk andere partners, de inkoop van PBM's op zich te nemen en te coördineren.
- Defensie wil voldoende volume aan de vraagkant creëren, zodat hiermee productiecapaciteit in NL/EU kan worden opgezet t.b.v. betere producten en een structurele aanvoer van PBM's. NB: Ook LCH beschikt slechts over mandaat voor drie maanden, en kan structurele aanvoer daarna niet faciliteren. Daarnaast is er voor PBM's buiten de zorg nu nog geen partij die dit op zich neemt.

- Defensie acht het daarbij tevens van belang om een strategische voorraad van PBM's aan te leggen, om bij piekbelasting snel uit te kunnen leveren.
- EZK is positief over het aanbod van Defensie, onder het aandachtspunt dat het model ook toekomstbestendig moet zijn (op den duur moet normale marktwerking zijn werk kunnen doen). Ander aandachtspunt zijn de aanbestedingsregelingen.
- Aanbod Defensie sluit ook aan bij de suggestie van VWS om een marktplaats in te richten om vraag en aanbod bij elkaar te brengen, met als belangrijk verschil dat Defensie daarbij wel voorziet in een kwaliteitstoets. VWS wil dat achterwege laten, iets wat wij politiek niet haalbaar achten.
- Defensie en BZK zullen het voorstel verder uitwerken en stemmen dit nader af met EZK t.a.v. productieteam vanuit LSH/HTSM, PBM-tekorten in de topsectoren en de sectorprotocollen voor de anderhalvemetersamenleving.

Achtergrond lopende trajecten voor de voorziening van PBM's			
Inzet in	Bescherming vanwege	Toelichting	Betrokkenheid EZK
Zorg	Contact met patiënten	Ziekenhuizen, verzorgingstehuizen Realisatie aanbodkant, NL-productie	LCH (aanbod/productie) (TOP)
Vitale processen	Aanraking met chemicaliën, bacteriën en virussen binnen regulier bedrijfsprocessen	Elektriciteit-, gas- en telecominfrastructuur; Drinkwatervoorziening en waterwering; Betalingsverkeer. Lijst staat hier https://www.nctv.nl/onderwerpen/vitale-infrastructuur/overzicht-vitale-processen	Projectgroep PBM's buiten de zorg (TOP)
Reguliere bedrijfsprocessen	Aanraking met chemicaliën, bacteriën en virussen binnen regulier bedrijfsprocessen	Fabrieken, werkplaatsen en laboratoria in reguliere bedrijfsprocessen die geen deel uitmaken van vitale processen, bv. in de metaalindustrie, chemische industrie, laboratoria van universiteiten of rioolwaterzuivering, etc.	Secr. topsectoren en accounthouders (TOP)
Anderhalve meter economie	Menselijk contact	<ul style="list-style-type: none"> De werkgroep protocollen brengt op dit moment in kwalitatieve zin in beeld in hoeverre sectoren de RIVM-richtlijnen beogen in te vullen met extra gebruik van (medische) persoonlijke beschermingsmiddelen; De eerste ervaring van de werkgroep is dat protocollen, wanneer zij spreken over beschermingsmiddelen, zij dit niet doen op het detailniveau waaruit zou blijken of sprake zou kunnen zijn van kannibalisatie van de vraag uit medische en vitale sectoren; Vanuit VWS is bij het RIVM de uitvraag gedaan een nadere leidraad vast te stellen over het benodigd beschermingsniveau in verschillende sectoren. Deze wordt spoedig verwacht. Zodra deze leidraad beschikbaar is, kan de werkgroep richting protocolindieners vragen hun protocollen op dat punt te preciseren. Hierdoor kan mogelijk, op 	Team Protocollen

Directoraat-generaal
Bedrijfsleven & Innovatie

		basis van de ingediende protocollen, een beter beeld gevormd worden van de vraag die bestaat (voor open sectoren) of zal ontstaan (voor nu gesloten sectoren) vanuit niet-vitale en medische sectoren.	
--	--	--	--

Kenmerk
DGBI / 20129260

Redeneerlijn Wie heeft hulpmiddelen nodig en hoe is dit geregeld ook gerelateerd aan de exitstrategie?

- Deze crisis vraagt om veel hulp- en beschermingsmiddelen.
- Dit is eerst zichtbaar geworden in de **zorg** omdat hier door de coronacrisis een topprestatie moet worden geleverd. Zorgmedewerkers moeten hun werk veilig kunnen doen.
- Er zijn ook sommige essentiële processen bij een aantal **vitale sectoren** waar in sommige situaties de veiligheid van de medewerker vereist dat deze met beschermingsmiddelen werkt, bijvoorbeeld de rioolmedewerker.
- In een normale situatie, kopen zorginstellingen en bedrijven uit vitale sectoren hun eigen beschermings- en hulpmiddelen in via hun reguliere kanalen.
- Onder druk van de coronacrisis, is de markt voor hulpmiddelen onder spanning komen te staan. Onder het dreigende risico voor de continuïteit van de zorg, is VWS de zorg gaan ondersteunen bij de inkoop en sinds 24 maart vindt de inkoop voor hulpmiddelen voor de zorg plaats via het Landelijk Consortium voor Hulpmiddelen (LCH).
- Het LCH koopt -zonder winsttoegmerk- schaarse persoonlijke beschermingsmiddelen in voor de Nederlandse gezondheidszorg om daarmee te voorzien in de extra behoefte naar deze middelen als gevolg van het Coronavirus.
- De verdeling van de beschermingsmiddelen voor de zorg van het LCH vindt plaats conform het verdeelmodel zoals dit is opgesteld door de rijksoverheid in overleg met de GGD/GHOR en ROAZ.
- Zorginstellingen kunnen ook zelf nog schaarse beschermingsmiddelen inkopen via hun reguliere kanalen. Dit past binnen de huidige afspraken, mits zorginstellingen de inkoop via hun eigen kanalen ook betrekken bij wat zij daarenboven nog aanvragen bij de ROAZ in het kader van het verdeelmodel en dus niet meer aanvragen dan ze nodig hebben. De schaarse hulpmiddelen moeten immers zo zorgvuldig mogelijk worden verdeeld.
- Bovendien heb ik in mijn brief van gister benadrukt dat initiatieven om de zorg weer op te kunnen schalen niet mag leiden tot onttrekking van beschermingsmiddelen die voor de COVID-19 zorg noodzakelijk zijn.
- Voor de beschikbaarheid van beschermingsmiddelen voor essentiële processen bij een aantal vitale sectoren (niet zijnde de zorg), werkt het landelijk operationeel team Corona (=samenwerking operationele diensten) aan het creëren van een marktplaats door het koppelen van vragers aan aanbieders, zonder aan de prioriteit voor middelen aan de zorg afbreuk te doen. Op de korte termijn worden noodverzoeken voor dergelijke vitale sectoren gekoppeld aan bestaande noodvoorraden of aan leveranciers waarvan bekend is dat deze kunnen leveren.

Er staan nu nog twee vragen uit bij het OMT:

1. De vraag in hoeverre het gebruik van mondkapjes een plek zou kunnen krijgen in de exit strategie? Hierbij wordt onder meer het volgende meegenomen:
 - a. De inzet van mondkapjes in situaties waar het moeilijk is de 1,5 m. afstand te bewaren.
 - b. De type mondkapjes: is er een verschil of gebruik wordt gemaakt van het chirurgische mondkapje of van de type mondmaskers dat in andere landen door burgers op straat wordt gedragen ('community masks').
 2. De vraag over de rol van besmetting bij contactberoepen (niet zijnde (para)medische beroepen), en – in verband hiermee – de noodzaak van het gebruik van persoonlijke beschermingsmiddelen buiten de zorg. Dit vraagstuk wordt verkend in een afwegingskader dat wordt opgesteld door de Nederlandse Vereniging voor Arbeids- en Bedrijfsgeneeskunde en zal in het OMT worden besproken.
- Ik wacht deze adviezen af. Voor nu geldt hier nog steeds we houden ons allemaal aan de 1,5 meter. Dat is wat werkt. Hulpmiddelen zijn schaars. Die moeten we dus allereerst inzetten voor de zorg.

Inzet van persoonlijke beschermingsmiddelen (=PBM) bij contactberoepen + publieke ruimte – mogelijk scenario's RIVM

Doel van onderstaand:

- Onderstaand een eerste gedachtegang van scenario's op basis van mogelijk RIVM advies + principes.
- Dit is een zeer algemene weergave van vragen die spelen bij mogelijke uitkomsten van het RIVM advies en het effect voor de markt voor medische PBM's.

NB:

- Bescherming hoeft niet altijd uit PBM te komen, maar kan ook door andere materialen zoals plexiglas (adviesvraag hierover aan OMT wenselijk?).
- Bij het openstellen van contactberoepen gelden mogelijke neveneffecten, zoals gebruik van OV, drukte in de publieke ruimte. Het vraagstuk voor het openstellen van contactberoepen behelst dus veel meer dan alleen de inzet van beschermingsmiddelen

Ad 1. Scenario's mogelijke uitkomsten RIVM advies inz. inzet mondkapjes bij exit strategie

Scenario 1. Advies RIVM is dat binnen de 1,5 meter geen inzet van beschermingsmiddelen nodig zijn.

Scenario 2. Advies RIVM is dat in situaties waar de 1,5 meter niet gehandhaafd kan worden, een mondkapje geadviseerd wordt:

- A. Medische beschermingsmiddelen (MBM) zijn nodig. Dit vereist dat:
 - i. Er een oplossing wordt gevonden waarbij zeker wordt gesteld dat de vraag naar deze M-PBM's op geen enkele wijze ten koste gaat van de middelen die nodig zijn voor de zorg.
 - ii. Dus het aanbod wat voor NL beschikbaar komt, moet worden vergroot. Gesprek met VNO-NCW? Eigen productie verhogen? Meer importeren? Tijdpad?
- B. Community masks zijn voldoende:
 - i. Concurrereert in principe niet met schaarse markt M-PBM
 - ii. Sectoren kunnen zelf aan de slag met productie, inkoop ect.
 - iii. Hoe vergroten we aanbodvraag in NL? En hoeveel tijd hebben we hiervoor nodig? Gesprek VNO-NCW?

Ad 2. Scenario's mogelijke uitkomsten RIVM advies inzet beschermingsmiddelen bij contactberoepen buiten de zorg

Scenario 1. Advies RIVM is dat contactberoepen buiten de zorg open kunnen *zonder* inzet beschermingsmiddelen → geen probleem voor beschikbaarheid PBM.

Scenario 2. Advies RIVM = contactberoepen moeten gesloten blijven → geen probleem voor beschikbaarheid PBM.

Scenario 3. Advies RIVM = contactberoepen kunnen open *met* inzet van beschermingsmiddelen. Hierbij 2 varianten:

- A. Medische beschermingsmiddelen (M-PBM) zijn nodig. Dat vereist vervolgstappen:
 - i. RIVM moet advies geven over welke beschermingsmiddelen voor welke handelingen nodig zijn.
 - ii. Contactberoepen moeten middels hun protocollen in beeld brengen hoe zij aan deze hulpmiddelen denken te komen en hoe zij zorgen dat ze dit niet onttrekken aan de beschikbaarheid van M-PBM voor de zorg.
 - iii. Hoe vergroten we aanbodvraag? En hoeveel tijd hebben we hiervoor nodig? Gesprek VNO-NCW?
- B. Community masks (NB. waarvoor géén grondstoffen nodig zijn die ook benut moeten worden voor medische beschermingsmiddelen):
 - i. Concurrereert in principe niet met schaarse markt M-PBM
 - ii. Sectoren kunnen zelf aan de slag met productie, inkoop ect.
 - iii. Hoe vergroten we aanbodvraag in NL? En hoeveel tijd hebben we hiervoor nodig? Gesprek VNO-NCW?

Principes/randvoorwaarden/uitgangspunten

1. Volgorde bij schaarste

- In tijden van schaarste mag inzet van medische beschermingsmiddelen in andere sectoren op geen enkele wijze ten koste mag gaan van de beschikbaarheid van beschermingsmiddelen voor COVID-19 zorg of urgente zorg. Continuïteit van COVID-19 zorg en noodzakelijke urgente reguliere zorg moet ten allen tijden geborgd blijven.
- VWS is verantwoordelijk voor de continuïteit van de zorg. Voor de extra vraag voor PBM voor COVID-19 zorg of urgente zorg, hebben we de beschikbaarheid van PBM geborgd via het LCH en op gang gebrachte NL productie.
- J&V en VWS coördineren de beschikbaarheid van beschermingsmiddelen voor essentiële processen bij een aantal vitale sectoren (niet zijnde de zorg), via het landelijk operationeel team Corona (=samenwerking operationele diensten) door het koppelen van vragers aan aanbieders, zonder aan de prioriteit voor middelen aan de zorg afbreuk te doen.
- Indien blijkt dat contactberoepen in gevolge het advies moeten maken van medische mondkmaskers, mag dit niet leiden tot het onttrekken van medische beschermingsmiddelen voor de zorg.
- Dat betekent dat er naar wegen moet worden gezocht om meer aanbod in NL beschikbaar te krijgen, gegeven economische belangen logisch dat dit wordt opgepakt door het ministerie van EZK ism vakdepartement?

2. Type beschermingsmiddelen

- Voor verschillende type handelingen of werkzaamheden gelden verschillende hulpmiddelen. Het RIVM heeft in richtlijnen voor de zorg vastgesteld voor welke handelingen welke type mondkmasker moet worden benut.
- Het advies van het RIVM over *welke* type mondkmasker nodig is van belang om inzicht te krijgen in de markt en potentiële aanbieders hierop. Alleen al in de zorg maakt het uit of je het over een chirurgisch of een FFP2-masker hebt. Buiten de zorg worden allerlei andere type maskers gebruikt ('bouwmarkt', zakdoek, ect).
- Schaarste wordt bepaald door vraag en aanbod. Vraag is:
 - o Vraag = welke maskers, wanneer, voor wie?
 - o Aanbod = productie & import

3. Gevoel van onveiligheid

- Als het RIVM in haar advies aangeeft dat het dragen van medische mondkmaskers in de publieke ruimte niets toevoegt aan de bescherming, kan *alsnog* de grote wens bij werkgevers, werknemers en het bredere publiek bestaan om mondkmaskers aan te schaffen.
- Ter overweging:
 - o Het kabinet doet een moreel appel op het niet aanschaffen van medische hulpmiddelen, want zolang er schaarste is, geldt niet 'baat het niet

- Gaat het kabinet gebieden/verbieden?

TER ADVISERING

Aan de Minister
Cc de Staatssecretaris

nota

Persoonlijke beschermingsmiddelen voor de opstart van
de 1,5m economie

Directoraat-generaal
Bedrijfsleven & Innovatie

Auteur

10.2.e

@minezk.nl

Datum

29 april 2020

Kenmerk

DGBI / 20132625

Bhm: 20134400

Kopie aan

10.2.e

Bijlage(n)

1

Parafenroute

10.2.e

TOP

10.2.e

BBR

10.2.e

Aanleiding

Op dit moment is er onduidelijkheid over de noodzaak en de beschikbaarheid van persoonlijke beschermingsmiddelen (PBM's) voor de opstart van de 1,5m economie en reguliere bedrijfsprocessen. Ook is onduidelijk waar de verantwoordelijkheden liggen voor het snel en adequaat beschikbaar krijgen van PBM's om de opstart van de 1,5m economie te realiseren. Deze nota adviseert u over mogelijke handelingsopties en de rol van EZK. Het thema staat waarschijnlijk geagendeerd voor de Catshuissessie op zondag 3 mei.

Advies

U wordt geadviseerd om:

- Een aanjagende rol te pakken bij het snel en adequaat beschikbaar krijgen van PBM's bij de opstart van de 1,5m economie en reguliere bedrijfsprocessen.
- Interdepartementaal te bepleiten om de verschillende initiatieven rondom PBM's zo veel mogelijk te kanaliseren, mede om te voorkomen dat de initiatieven elkaar gaan beconcurreren.
- Uw voorkeur aan te geven voor één van de twee voorgestelde opties voor de uitvoering van het beschikbaar krijgen van de PBM's in de 1,5m economie:
 - o Optie 1. Een mogelijkheid is om de uitvoering te beleggen bij een samenwerkingsinitiatief van private en publieke partners voor de inkoop en distributie van PBM's voor de 1,5m economie, een voorstel van VNO-NCW en McKinsey.
 - o Optie 2. Een andere mogelijkheid is om deze, zoals eerder aangeboden, te beleggen DEF en BZK (Rijksinkoop).

Kernpunten belang PBM's 1,5m economie

- De beschikbaarheid van voldoende PBM's is van belang voor de opstart van de 1,5m economie en het borgen van de continuïteit van reguliere bedrijfsprocessen waar met PBM's wordt gewerkt.
- De beschikbaarheid van voldoende beschermingsmiddelen kan bijvoorbeeld essentieel te zijn voor de opening van contactberoepen en de daaraan verbonden druk op het openbaar vervoer (OV).
- Eerste inschattingen van McKinsey wijzen op een toename van de vraag naar PBM's van ca. 250 mln. p/wk, waarvan ca. 30 mln. aan adembeschermingsmaskers. Ondanks de onzekerheid over de noodzaak

Ontvangen BBR

- van PBM's voor de slimme opstart (zie toelichting verderop), is te verwachten dat de vraag naar PBM's zal toenemen.
- Het is nog onduidelijk of de markt voor PBM's buiten de zorg voldoende functioneert en of er daardoor belemmeringen ontstaan bij de opstart van de 1,5m economie.
 - U wordt geadviseerd om een aanjagende rol voor EZK te pakken bij het snel en adequaat beschikbaar krijgen van PBM's voor de opstart van de 1,5m economie om zo mogelijke belemmering te minimaliseren.
 - Een aanjagende rol kan de volgende zaken behelzen:
 - Zorgen dat het beschikbaar krijgen van PBM's voor het opstarten van de 1,5m economie is geborgd, bijvoorbeeld via onderstaande voorgestelde opties.
 - De contacten met de sectoren (en de protocolindieners) benutten om te zorgen dat bij het opstarten van de anderhalve meter de juiste typen PBM's worden gevraagd/ingekocht zodat deze niet de beleving van de hoogwaardige PBM's aan ziekenhuizen gaan beconcurreren.
 - Het meewerken aan nadere marktanalyse voor laagwaardige PBM's ten behoeve van de opstart van de 1,5m economie.
 - In tabel 1 (onderaan) staat schematisch weergegeven hoe EZK tot nu toe betrokken is bij trajecten gericht op het beschikbaar krijgen van PBM's.

Interdepartementaal krachtenveld bij het beschikbaar krijgen van PBM's

- Zorg: VWS heeft de regie op de PBM's in de zorg. Die is nu geregeld via het Landelijk Coördinatiecentrum Hulpmiddelen (LCH). VWS geeft aan dat dit nu redelijk geborgd is conform de huidige RIVM-richtlijnen. Er is geen draagvlak bij VWS om het mandaat van het LCH uit te breiden (zie verderop toelichting). VWS vreest vooral dat de vraag die gepaard gaat met de opstart van de 1,5m economie de beleving aan ziekenhuizen gaat verdringen.
- Vitale processen en cruciale beroepen: VWS heeft ook regie op de PBM's die buiten de zorg nodig zijn voor de continuïteit van vitale processen en cruciale beroepen via het LOT-C. Het LOT-C bemiddelt tussen vraag en aanbod (4 leveranciers), en heeft te maken met relatief kleine aantallen voor het oplossen van acute knelpunten/tekorten.
- Publieke taken: Defensie zet zich in voor het beschikbaar krijgen van PBM's voor overheidsinstanties (DJI, RWS). DEF signaleert dat 1) kleine partijen onvoldoende toegang krijgen tot PBM's; 2) er geen opdrachtgever is voor de aankoop; c) er geen budget is voor de aankoop; d) er onvoldoende aanbieders zijn. DEF kijkt daarom naar mogelijke productiecapaciteit binnen EU, maar wijst erop dat die alleen kan worden georganiseerd bij voldoende en constante vraag.

Uitvoering beschikbaar krijgen PBM's

- Voor onderstaande opties geldt dat nog verkend moet worden wat de mogelijkheden zijn voor het geven van financiële garanties ten behoeve van de risico's van grootschalige inkoop, het oplossen van eventuele marktverstoringen, en het verzoek tot het opschorten van invoerrechten.

2-3-2011

Optie 1. Initiatief van VNO-NCW en McKinsey

- McKinsey werkt in opdracht van VNO-NCW aan een voorstel voor een samenwerkingsverband waarbij private partijen (zonder winstoogmerk met alleen inkoop en distributiekosten) de inkoop en distributie van PBM's realiseren bij de opstart van de 1,5m economie.
- In bijlage 1 treft u een presentatie van het voorstel van VNO-NCW en McKinsey (vertrouwelijk).
- Het beoogde samenwerkingsverband faciliteert vertrouwelijke uitwisseling van informatie voor het identificeren van mogelijke schaalvoordelen (prijs, kwaliteit, levertijd) en de samenwerking met de overheid.
- Betrokken partijen zijn groothandelaren, supermarkten en e-commerce bedrijven. Zij verzorgen zo goed mogelijk de inkoop- en distributie van PBM's voor medewerkers en klanten. Hiermee worden de bestaande logistieke ketens en netwerken zo veel mogelijk benut.
- Mogelijke deelnemers aan het initiatief zijn o.a. Ahold, Bol.com, Blokker, Kruidvat en het Nederlands Verbond van de Groothandel.
- De PPS kan bijdragen aan het inschatten van de vraag en deze vergelijken met het beschikbare aanbod. In het geval van schaarste kan gezamenlijk opgetrokken worden om in de bevoorrading te voorzien.
- Deze PPS wordt naast – maar niet in concurrentie met – het Landelijk Coördinatiecentrum Hulpmiddelen (LCH) opgericht. LCH heeft aangegeven niet in staat te zijn om PBM's beschikbaar te krijgen voor de opstart van de 1,5m economie omdat het LCH een tijdelijke crisisstructuur is en zich beperkt tot het beschikbaar krijgen van PBM's voor de zorg.
- De voorgestelde PPS samenwerking van VNO-NCW en McKinsey zal het LCH niet beconcurreren, maar juist aanvullen. Eventuele onvervulde PBM vraag vanuit de zorg zou aangevuld kunnen worden via de PPS inkoopkanalen. Mocht er andersom juist een overschot aan PBM's zijn in de zorg dan kan de PPS de overschotten 'overnemen/overkopen'.
- Met VNO-NCW is momenteel overleg over de rol van de overheid hierbij, en EZK in het bijzonder. Het voorstel zal naar verwachting ook aan MP worden voorgelegd.
- U kunt overwegen om EZK te positioneren als eerste aanspreekpunt voor het initiatief. Bij akkoord hierop zal contact worden gelegd met VNO-NCW over de rol van EZK bij de verdere ondersteuning bij de follow-up van dit voorstel, zonder de inkoop bij EZK te beleggen.

Optie 2. Traject bij DEF/BZK

- Een alternatief is om het beschikbaar krijgen van PBM's voor de opstart van de 1,5m economie onder te brengen bij DEF/BZK.
- Defensie gesteund door BZK (Rijksinkoop) heeft het aanbod gedaan om voor het Rijk, en mogelijk andere partners, de inkoop van PBM's op zich te nemen en te coördineren. Aandachtspunt is wel dat DEF eerder deze week aangaf zich zorgen te maken over de zware belasting van de eigen organisatie in dit scenario.

- DEF wil voldoende aankoopvolume aan de vraagkant organiseren, zodat hiermee productiecapaciteit in NL/EU kan worden opgezet ten behoeve van betere producten en een structurele aanvoer van PBM's, mogelijk ook voor de opstart van de 1,5m economie.
- DEF acht het daarbij tevens van belang om een strategische voorraad van PBM's aan te leggen, om bij piekbelasting snel uit te kunnen leveren.
- U kunt overwegen om dit aanbod te steunen, zonder de inkoop bij EZK te beleggen.

Waarom niet beleggen bij VWS?

- Het landelijk consortium hulpmiddelen (LCH) is een tijdelijke crisisorganisatie onder aansturing van VWS.
- Doel van LCH is om schaarse medische hulpmiddelen voor de zorg in te kopen om hiermee de extra vraag in de zorg te kunnen opvangen.
- EZK is gevraagd om hierbij te helpen door het opzetten van productielijnen in Nederland te ondersteunen. Daarnaast kopen zorginstellingen zelf ook nog beschermingsmiddelen via hun reguliere kanalen.
- Omdat het LCH een tijdelijke crisisstructuur is die alleen gericht is op de zorg, is er weinig draagvlak om het mandaat van LCH te verruimen naar het beschikbaar stellen van PBM's voor de opstart van de 1,5m economie.
- Het is wel mogelijk de kennis en de leads die zijn voortgekomen uit de LCH-productielijnen te verleggen naar (DEF/BZK of VNO-NCW/McKinsey) de organisatie van het beschikbaar krijgen van PBM's voor de opstart van de 1,5m economie.
- Wel is het in dat geval noodzakelijk om dit organisatorisch goed te borgen met de juiste expertise (o.a. inkoop/staatssteunaspecten). Ook omdat naar verwachting de omvang van benodigde PBM buiten de zorg groter zal zijn en ook langer kan duren. Dit heeft consequenties voor de inzet van capaciteit.

Aandachtspunt: onzekerheid minimeisen aan beschermingsmiddelen

- Er is onzekerheid over de minimeisen aan beschermingsmiddelen voor de opstart van de 1,5m economie en de reguliere bedrijfsprocessen. VWS is waakzaam op een advies voor brede toepassing van beschermingsmiddelen in de 1,5m economie vanwege de vrees dat dit leidt tot schijnzekerheid, en uiteindelijk een nieuwe toename van infecties.
- Vanuit VWS is bij het RIVM de uitvraag gedaan om een advies op te stellen over het benodigd beschermingsniveau in verschillende sectoren.
- Zodra het advies beschikbaar is, kan de werkgroep richting protocolindieners vragen hun protocollen op dat punt te preciseren. Hierdoor kan mogelijk, op basis van de ingediende protocollen, een beter beeld gevormd worden van de vraag die bestaat (voor open sectoren) of zal ontstaan (voor nu gesloten sectoren) vanuit reguliere bedrijfsprocessen buiten de vitale sectoren en de zorg.
- VWS laat weten dat het OMT-advies voor contactberoepen volgende week wordt verwacht. Het RIVM heeft aangegeven mogelijk binnenkort met een breder advies te komen. Dat is mogelijk te laat om mee te nemen in de sectorplannen.

2-6-2021

Schatting van PBM's voor de opstart van de 1,5m economie

- Naar schatting is de uitbreidingsvraag naar professionele mondkapjes voor medewerkers buiten de zorg ten minste 5x groter dan in de zorg. Eerste inschattingen van McKinsey wijzen op een toename van ca. 250 mln PBM's p/wk, waarvan ca. 30 mln aan adembeschermingsmaskers.
- De eventuele productie van laagwaardige 'community masks' (i.e. lager dan type IIR) ten behoeve van de opstart van de 1,5m economie kan naar verwachting worden georganiseerd met dezelfde 6 partijen met wie contact is over de productie van hoogwaardige mondkapjes voor de zorg.
- Voor de productie van hoogwaardige chirurgische mondkapjes (type IIR) zijn op dit moment 6 partijen aangemerkt als kansrijk. Een voorzichtige schatting is dat deze partijen, na een opstartfase, in staat zouden moeten zijn om minimaal 12 mln. IIR-kapjes per week te produceren voor de zorg.
- VWS zal naar verwachting op korte termijn een of meerdere van deze initiatieven selecteren om voor een periode van 1 jaar in totaal circa 3 miljoen IIR-kapjes per week af te nemen voor toepassing in de zorg.
- Sourcing van materiaal is nog een belangrijk aandachtspunt, evenals de capaciteit om de kwaliteit te testen.
- Aandachtspunt is ook dat PBM's breder zijn dan alleen mondkapjes. Er is nog onvoldoende zicht op noodzaak voor eventuele productie voor PBM's buiten de zorg anders dan de mondkapjes.

Tabel 1: Achtergrond lopende trajecten voor de voorziening van PBM's			
Inzet in	Bescherming vanwege	Toelichting	Betrokkenheid EZK
Zorg (operationeel binnen LCH)	Contact met patiënten	Het EZK/RVO crisisteam werkt momenteel in opdracht van VWS en in samenwerking met het Landelijk Consortium Hulpmiddelen (LCH) bij het helpen opzetten van diverse initiatieven voor de productie van medische hulpmiddelen. In overleg met partners uit het bedrijfsleven, brancheverenigingen, ziekenhuizen en kennisinstellingen wordt gekeken hoe initiatieven het beste opgevolgd kunnen worden en welke ondersteuning hiervoor nodig is. Het kan hierbij gaan om het helpen opzetten van bijvoorbeeld een volledig nieuwe productielijn in Nederland maar ook om het verbinden van partijen aan elkaar waardoor een productieketen bij elkaar wordt gebracht. Ziekenhuizen, verzorgingstehuizen Realisatie aanbodkant, NL-productie	VWS voert regie op LCH. EZK/TOP werkt mee aan de uitvoering via de aanbod/productielijn.
Vitale processen (operationeel binnen LOT-C en AMT)	Aanraking met chemicaliën, bacteriën en virussen binnen regulier bedrijfsproces van vitale processen	Het Landelijk Operationeel Team Corona (LOT-C) en AMT coördineren de verzorging van PBM's in vitale processen (Elektriciteit-, gas- en telecominfrastructuur; Drinkwatervoorziening en waterwering; Betalingsverkeer) en cruciale beroepen (onderwijs, voedseldistributie). Dit gebeurt via een marktplaats, die reeds operationeel is.	VWS voert regie op de projectgroep PBM's buiten de zorg. EZK is aangesloten via een klankbordgroep.
Regulier bedrijfsproces (nog niet operationeel)	Aanraking met chemicaliën, bacteriën en virussen binnen regulier bedrijfsproces	EZK/TOP onderhoudt contact met sectoren en bedrijven (via de topsectoren en de accounthouders) over de tekorten en de vraag naar PBM's. Het gaat dan om inzet van PBM's in reguliere bedrijfsprocessen in fabrieken, werkplaatsen en laboratoria die geen deel uitmaken van vitale processen, bv. in de metaalindustrie, chemische industrie, laboratoria van universiteiten of rioolwaterzuivering, etc.	Secr. topsectoren en accounthouders (TOP)
1,5m economie (nog niet operationeel)	Menselijk contact	De werkgroep protocollen brengt in kwalitatieve zin in beeld in hoeverre sectoren de RIVM-richtlijnen beogen in te vullen met extra gebruik van (medische) persoonlijke beschermingsmiddelen; De eerste ervaring van de werkgroep is dat protocollen, wanneer zij spreken over beschermingsmiddelen, zij dit niet doen op het detailniveau waaruit zou blijken of sprake zou kunnen zijn van kannibalisatie van de vraag uit medische en vitale sectoren;	Team Protocollen

Ministerie van Economische Zaken
en Klimaat

3a

De gefaseerde herstart

3 mei 2020

Concept – validatie nodig

Er moet nagedacht worden over een verstandige fasering van openstelling van sectoren in mei/juni (transitiefase) gericht op de controlefase daarna

- ✓ Protocol reeds gecontroleerd door werkgroep
 ✓ Aangeleverd bij protocollenwerkgroep

- ✓ Wordt aan protocol gewerkt
 – Protocol niet begonnen / geen info

Concept – validatie nodig

- Lage impact ● Hoge impact/verwachte bottleneck
 ● Beperkte impact N/A Impact onbekend

Heropening kan in drie batches – slide 1/2

Een eerste indicatie van batches, gebaseerd op een inschatting van maatschappelijke en medische gevolgen openstelling

BATCH 1	Sector	Toelichting	Protocol status	OV-impact
	Contactberoepen ¹	Beschermingsmiddelen mogelijk noodzakelijk – afhankelijk van advies OMT	✓	● <1% van het OV, met een beperkte tot gemiddelde druk op de spits
	Fitness & non-contactsporten	Geloofwaardig protocol aanwezig, nadere afspraken over toezicht nodig	✓	● <1% van totale vraag naar OV
	Geplaceerde voorstellingen	Digitale plaatsbeschikking op minimaal anderhalve meter – crowd control nodig bij ingang en in gangen	✓	● <1% van de vraag naar OV, maar met weinig druk op de spits
	Grote restaurants	In grotere restaurants meer ruimte om ook met anderhalve meter afstand voldoende schaalgrootte te bereiken	✓ Horeca	● Restaurants & café's beslaan ~5% van vraag. Grote restaurants zijn hier een deel van
	Stranden	Vergt goede uitwerking van crowd control, in samenwerking met gemeentes en veiligheidsregio's; pilot mogelijk in veiligheidsregio Rotterdam (zie slide 6)	–	N/A Onbekend. Niet-noodzakelijke reizen met OV wellicht beperken, vanwege verlaagde OV-capaciteit
	Campings & vakantieparken	Meest kansrijk waar gemeenschappelijke ruimtes (douches, campingwinkels) niet noodzakelijk zijn voor opening	✓	● <0.5% van totale vraag naar OV
	Musea	Maximum aantal bezoeker omlaag, toezichtstructuur al aanwezig met suppoosten; pilot mogelijk in veiligheidsregio Rotterdam (zie slide 6)	✓	● ~1% van de vraag. Openingstijden aanpassen om spits te mijden en onderling coördineren wellicht nodig om druk te beperken

1. Te weten: kappers, schoonheidssalons, massagesalons, opticiens en rijinstructeurs. Protocolstatus varieert bij contactberoepen.

- ✓ Protocol reeds gecontroleerd door werkgroep
 ✓ Aangeleverd bij protocollenwerkgroep

- ✓ Wordt aan protocol gewerkt
 - Protocol niet begonnen / geen info

Concept – validatie nodig

- Lage impact ● Hoge impact/verwachte bottleneck
 ● Beperkte impact N/A Impact onbekend

Heropening kan in drie batches – slide 2/2

Een eerste indicatie van batches, gebaseerd op een inschatting van maatschappelijke en medische gevolgen openstelling

	Sector	Toelichting	Protocol status	OV-impact
BATCH 2	Terrassen	Alleen mogelijk met nadere uitwerking van terrasinrichting en bedienroutines; pilot mogelijk in veiligheidsregio Rotterdam (zie slide 6)	✓ Horeca	● Restaurants & café's beslaan ~5% van vraag. Terrassen zijn hier een deel van
	Kantines	Behorend bij een herstart van non-contactsporten	✓	● <0.5% van totale vraag naar OV
	Bibliotheken	Afstand-management goed mogelijk vanwege beperkte dynamiek bezoekers	✓	● <0.5% van totale vraag naar OV
	Casino en speelhallen	Crowd control goed mogelijk, niet alle spellen op dezelfde manier meer te spelen	✓	● <0.5% van totale vraag naar OV
BATCH 3	Sauna's	Eerste inschatting - relatief ingewikkelde sector voor tegengaan verspreiding virus, voorzichtige heropening in batch 3	✓	● <0.5% van totale vraag naar OV
	Contactsporten	Eerste inschatting - relatief ingewikkelde sector voor tegengaan verspreiding virus, voorzichtige heropening in batch 3	-	● <0.5% van totale vraag naar OV
	Niet-geplaceerde voorstellingen	Eerste inschatting - relatief ingewikkelde sector voor tegengaan verspreiding virus, voorzichtige heropening in batch 3	-	● ~1% van totale vraag naar OV

- ✓ Protocol reeds gecontroleerd door werkgroep
- ✓ Aangeleverd bij protocollenwerkgroep

- ✓ Wordt aan protocol gewerkt
- Protocol niet begonnen / geen info

Concept – validatie nodig

- Lage impact
- Beperkte impact
- Hoge impact/verwachte bottleneck
- N/A Impact onbekend

De veiligheidsregio Rotterdam heeft aangeboden pilots te begeleiden om crowd management te leren toepassen, als Rijk daartoe verzoek doet

Pilots in veiligheidsregio Rotterdam

Sector	Toelichting	Protocol status	OV impact
Stapsgewijze generieke openstelling binnenstad	Rotterdam heeft crowd management van straten met looproutes en gecontroleerde wachtrijen in voorbereiding (eventueel op termijn ook horeca, afhankelijk van besluitvorming Rijk)	✓	● Ruim baan voor fietsers: parkeerplaatsen worden daarvoor opgeofferd. Om te oefenen en te controleren: stapsgewijze opening
Stranden, te beginnen met strand Goeree-Overflakkee	Te bezien hoe (te) veel lokaal toerisme voorkomen kan worden; uitbreiding naar andere stranden in de regio mogelijk (eventueel op termijn ook horeca, afhankelijk van besluitvorming Rijk)	✓	● Relatief beperkt, maar kan mogelijk tot drukte leiden op specifieke trajecten
Eén of enkele Rotterdamse musea	Beperkte openstelling met reservering tijdslots om grote aanloop te voorkomen – afhankelijk van besluitvorming Rijk	✓	● Relatief beperkt, maar kan mogelijk tot drukte leiden op specifieke trajecten
Dierentuin Blijdorp	Beperkte openstelling met reservering tijdslots om grote aanloop te voorkomen – afhankelijk van overleg NCTV met veiligheidsregio's ¹	✓	● Relatief beperkt, maar kan mogelijk tot drukte leiden op specifieke trajecten

1. Dierentuinen mogen van Rijksweg al open zijn; veiligheidsregio's zijn doorgaans zelf overgegaan tot sluiting. NCTV in overleg met veiligheidsregio's over coördinatie openstelling.

Mogelijke nadere uitwerking mobiliteitsplan

Deze moet bestaan uit een set aan sociale en afdwingbare normen en afspraken, en zal zich kenmerken door een *lerende aanpak*

In samengevatte vorm – moet nog nader uitgewerkt worden in overleg tussen IenW en EZK:

1 Publieke sociale normen – beperk mobiliteit en OV-gebruik zo veel mogelijk:

- Werk zo veel mogelijk thuis;
- Stay local;¹
- OV is er niet voor recreatief gebruik;
- Mijd de spits.

2 Afdwingbare norm van prioritering en spreiding OV-gebruik:

- In de spits is OV alleen toegankelijk voor vitale sectoren: dus níét voor onderwijs, níét voor kantoorwerkers.

3 Afspraken: over inperking en spreiding van mobiliteit

- Met werkgeversorganisaties zal worden afgesproken:
 - dat zij de publieke norm in hun bedrijfsvoering zullen onderstrepen (bv. kantoorwerk gebeurt zo veel mogelijk thuis!);
 - dat zij met werknemers die fysiek aanwezig moeten zijn afspraken maken over werktijdspreiding;²
- Met onderwijsinstellingen wordt de afspraak gemaakt gespreide lestijden te hanteren, start- en eindtijd buiten de spits; met HBO en WO wordt daarnaast de afspraak gemaakt dat alléén praktijkonderwijs en toetsen op locatie zullen worden gedaan.

4 Vinger aan de pols met gefaseerde, lerende aanpak:

- Bij voortdurend moet gekeken worden of het mobiliteitssysteem op deze manier past 'in het nieuwe normaal'.³

1. Bij verdere openstelling van sectoren kan hier enigszins in gedifferentieerd worden, bv. vakantie in eigen provincie, horeca in eigen gemeente.

2. Zowel met de koepelorganisaties (VNO-NCW) als sectoren. Protocolen kunnen hierin een rol spelen.

3. Zo zal gekeken moeten worden naar knelpunten die door beperkt gebruik OV bij andere modaliteiten optreden, hoe compliance zich door de tijd ontwikkelt en hoe regionale verschillen zich manifesteren in het mobiliteitssysteem. Een lerende en gefaseerde aanpak past daarnaast bij de grote veranderingen die wij 'in het nieuwe normaal' vragen van ons mobiliteitssysteem.

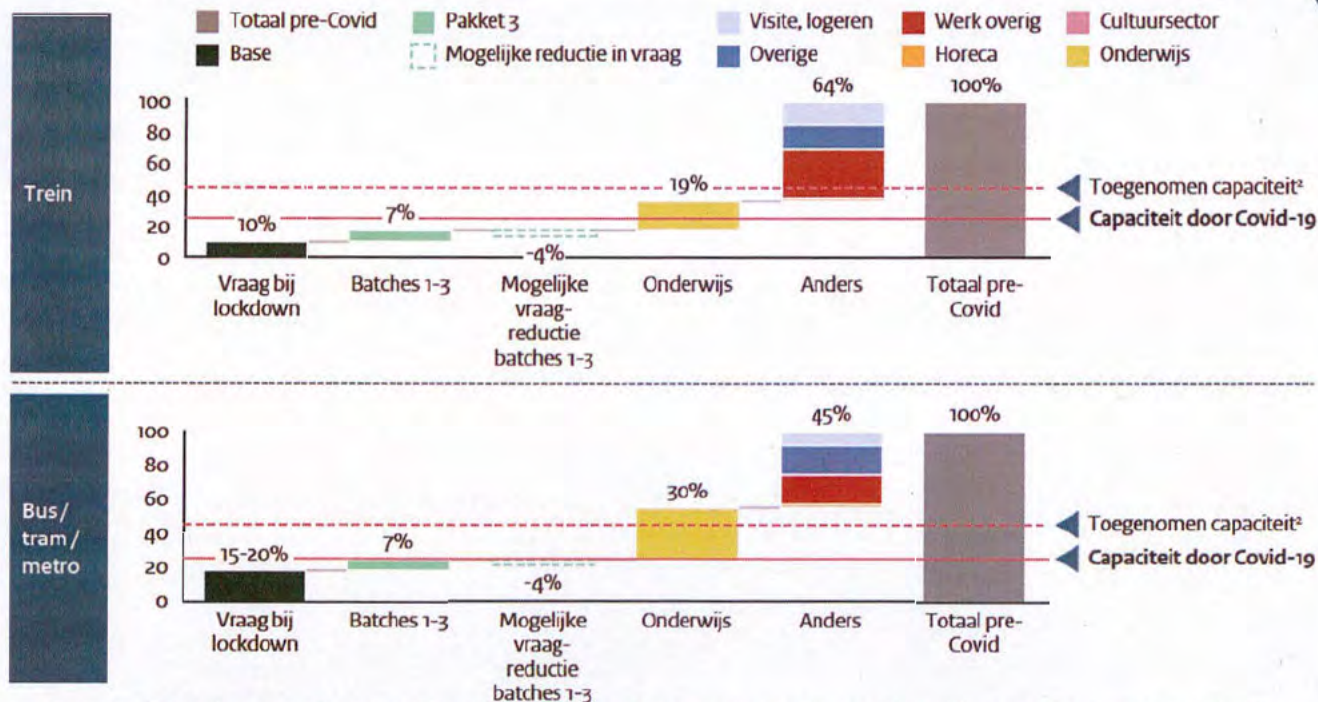
Concept – validatie nodig

REGIONALE VERSCHILLEN KUNNEN OPTREDEN - LANDELIJK BEELD

Afspraken onderwijs en potentiële non-compliance sociale normen van factoren grotere invloed op OV-vraag dan openstelling sectoren batches 1-3

Vraag naar openbaar vervoer per reismotief 2018 (% van totale reizigerskilometers)¹

Inzichten

Toelichting

Pakket 3 als percentage totale reiz. km:

- Pakket 2: >5%
- Kantines: <0,5%
- Niet geplaatste voorstellingen: ~1%
- Bibliotheken: <0,5%
- Casino's en speelhallen: <0,5%
- Sauna's: <0,5%
- Contactsporten: ~0,5%

Maatregelen

Combinatie van geopende sectoren leidt tot meer druk op het OV en mogelijke dichte benadering capaciteit voor bus, tram, metro. Trein lijkt niet direct een risico

Conclusie

Het OV als randvoorwaarde kan een mogelijk knelpunt gaan vormen zonder uitbreiding capaciteit. Belangrijk om voorheen genoemde normen (werk/school) voor het OV te hanteren

1. Aanname mogelijke reductie in vraag: compliance rate van 50% met de maatregelen 'blijf lokaal' en 'ga zoveel mogelijk met de voet/op de fiets' voor alle sectoren. Voor de sectoren musea, geplaatste voorstellingen, horeca reductie naar 25% bezettingsgraad vanwege geldende maatregel anderhalve meter.
2. Aan OMT/RIVM is gevraagd een advies uit te brengen over mogelijkheid het anderhalvemeterregime te versoepelen bij gebruik persoonlijke beschermingsmiddelen (gezien ervaringen in het buitenland). Dat zou dan kunnen leiden tot extra OV-capaciteit.

Bron: Reizigerskilometerverdeling per reismotief via KIM gemodelleerd naar subsectoren

Concept – validatie nodig

Volgende stappen

- › Validatie nodig van medische en maatschappelijke impact van openstelling sectoren;
- › Uitwerking van mobiliteitsplan;
- › Verder werken aan introductie persoonlijke beschermingsmiddelen in sectoren waar die nodig zijn, en zodra die beschikbaar zijn.

2-8-2020

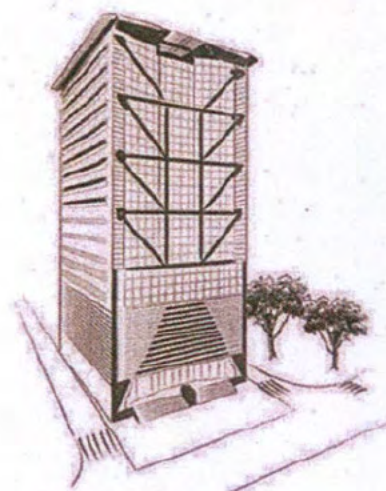
3b

VNO NCW MKB
Nederland

Uitbreidingsvraag persoonlijke beschermingsmiddelen

Voorbereiding van de 1,5 meter samenleving

Voorlopig

www.vno-ncw.nl | www.mkb.nl

VOORLOFIC EN VERTROUWELIJK
ER KUNNEN GEEN RECHTEN AAN DIT DOCUMENT ONTLEEND WORDEN

Den Haag, 29 april 2020

Leeswijzer

Dit document richt zich op de mogelijke inrichting van de logistieke keten om aan een eventuele uitbreidingsvraag naar Persoonlijke Beschermingsmiddelen (PBM) te voldoen

Vooropgesteld staat dat tijdens een eventuele slimme heropening van de economie de aanlevering van PBM voor de zorg en vitale sectoren ten alle tijden prioriteit behoudt. Een eventuele aanpak kan wel ingezet worden om ook de zorg en vitale sectoren tijdig van PBM te voorzien.

De bevindingen in dit document hebben geen betrekking op de bredere maatregelen van de 1,5 meter samenleving (zoals afstand houden)

Dit document is een voorlopige versie. Er kunnen geen rechten ontleend worden aan dit document.

De vraag en aanbod van PBM voor de zorg en vitale sectoren is ingericht, maar nog niet voor de herstart van de economie

Focus voor vandaag

Persoonlijke beschermingsmiddelen (PBM)¹

	Inzicht in de vraag?	Voorziening van het aanbod?
Zorg	✓ Zorginstellingen communiceren behoeften en eventuele tekorten door aan Landelijk Consortium Hulpmiddelen (LCH)	✓ Centraal – LCH helpt bij het oplossen van tekorten via centrale inkoop. Initiatieven als Hulptroupen.nu springen bij
Vitale sectoren ²	✓ Decentraal – private vitale sectoren schatten individueel de vraag; publieke vitale sectoren geven door aan Publieke Gezondheidsdienst	✓ Decentraal – vooralsnog via bestaande distributiekkanalen, maar signalen dat voorraad schaarser wordt
Niet-vitale sectoren & publiek	✗ Nog niet	✗ Nog niet – schaars aanbod gaat logischerwijs eerst naar de zorg

Tijdens de herstart moet gewaarborgd worden dat zorg en vitale sectoren ten alle tijden prioriteit behouden

1. Tot Persoonlijke beschermingsmiddelen (PBM) behoren: mondkapjes, handschoenen, brillen, schorten, etc.

2. D.a., landbouw, energievoorziening, delen van de industrie. Gebruiken grotendeels al PBM en hebben bestaande distributiekkanalen voor

3. Er zijn signalen dat de voorziening van PBM voor vitale sectoren schaarser wordt door de toegenomen wereldwijde vraag naar PBM producten

2-6-2020

VOORLOPIG EN VERTROUWELIJK. TOETS OP JURIDISCH KADER VEREIST

Het gebruik van PBM is al opgenomen in vrijwel alle concept sectorprotocollen en lijkt onafwendbaar in het OV

Voorbeelden uit de 50 aangeleverde sectorprotocollen

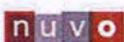
Kappers

"Draag een wegwerp werkschoort, handschoenen (max 4 uur p.d.) en zo nodig een mondkapje."

Mobiliteitssector¹

"Vervang PBM's (wegwerphandschoenen) regelmatig bijvoorbeeld na iedere klus."

Opticiens

"De opticien draagt tijdens de oogmeting beschermende middelen, bestaande uit: Handschoenen, mondkapje en beschermbril"

Openbaar vervoer

Op1
@op1npo | 306,607 followers

"Anderhalve meter in het OV, dat kan niet"

"Het wordt onafwendbaar dat wij onze conducteurs mondkapjes laten dragen. En de overheid zal mensen zover moeten krijgen dat ze die ook gaan dragen' @rogervanboxtel #Op1 #NS

In Duitsland is 27 april het verplichte mondkapje ingevoerd. De mond en de neus moeten zijn bedekt in het openbaar vervoer en meestal ook in winkels.

In België zijn vanaf 4 mei mondkapjes verplicht op scholen en in het openbaar vervoer. Op andere drukke plaatsen worden ze sterk aanbevolen. De overheid voorziet er alvast één per persoon.

1. Samenwerking: Rai Vereniging, Foowa, Vaco, Beta, VNA, VIV, Stiba, ARN, OOMT, Innovam, FNV, CNV en De Unie
BRON: RIVM.nl, VNO-NCW, Op1

De uitbreidingsvraag naar PBM zal afhangen van de richtlijnen voor gebruik

De uitbreidingsvraag zal afhangen van de richtlijnen voor het gebruik van PBM, bijvoorbeeld:

Wat voor type PBM moet gebruikt worden?

In welke sectoren / omstandigheden moet PBM gebruikt worden?

Hoe vaak moeten de verschillende PBM vernieuwd of gewassen worden?

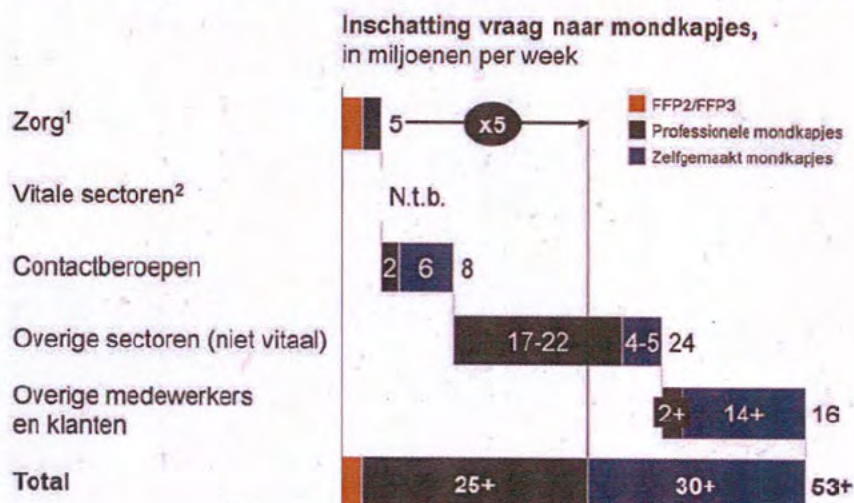
Wat is strikt noodzakelijk en wat is optioneel gebruik (bij eventueel schaars aanbod)?

Wat zijn de specificaties en kwaliteitseisen waar PBM aan moet voldoen?

Private partijen geven aan dat er aan inkoop- en distributie mogelijkheden geen gebrek is. Door onzekerheid over richtlijnen wordt PBM nog niet aangeboden

Naar schatting is de uitbreidingsvraag naar mondkapjes vele malen groter dan nu in de zorg gebruikt wordt

VOORLOPIG. Niet gevalideerde inschatting. Aannames onderhevig aan richtlijnen RIVM

Toelichting aannames

Naar schatting is de uitbreidingsvraag naar professionele mondkapjes voor medewerkers buiten de zorg ten minste 5x groter dan in de zorg.

O.b.v. de klad sectorprotocollen kan een eerste inschatting gemaakt worden van de wekelijkse uitbreidingsvraag naar PBM en een inschatting wordt gemaakt voor het OV en klanten voor alle sectoren. De minimum- maximum inschatting houdt rekening met een 20-40% afname in de vraag naar / aanbod van werk / diensten.

Voor vitale sectoren is nog geen inschatting gemaakt. Voorlopige aanname dat sectoren die voor Corona al gebruikt maakten van PBM (bijv. chemische industrie) individueel in bevoorrading blijven voorzien.

Tot contactberoepen behoren o.a.: kappers, schoonheidszorg, taxi, fysiotherapeuten, sport- en recreatieonderwijzers, wellness, auto- en motorrij scholen, opciens en aanname van 25% in overige sectoren. Gemiddelde aanname is dat medewerkers tot en met 3 chirurgische mondkapjes gebruiken en tot en met 8 paar handschoenen per dag gebruiken.

Voor overige sectoren (niet vitaal) aanname dat medewerkers in Horeca en Schoonmaak 3 chirurgische mondkapjes per dag gebruiken en 20% van de andere medewerkers in niet vitale sectoren 2 chirurgische mondkapjes per week. Aanname 2 zelfgemaakte mondkapjes per week per medewerker.

Tot overige medewerkers en klanten behoort iedereen niet meegenomen in contactberoepen en overige niet-vitale sectoren. Aanname 2 zelfgemaakte mondkapjes per medewerker / klant per week (een week lang herbruikbaar).

1. De zorg maakt gebruik van FFP2/FFP3 mondkapjes en chirurgische mondkapjes. Inschatting Felke Sijbesma (Coronagazet) NPO Op1, 24 april, 4,5 mln mondkapjes per week voor medische toepassing. Geen data over verhouding FFP2/FFP3 t.o.v. chirurgische mondkapjes voor de zorg beschikbaar

2. Tot vitale sectoren behoren vitale processen en kritieke beroepen zoals: energie, watervoorziening, infrastructuur, politie.

Ook voor andere PBM is de uitbreidingsvraag groot

Inschatting uitbreidingsvraag PBM, in miljoenen per week

Contactberoepen

Totaal

Kappers en schoonheid

Taxi

Fysiotherapeuten

Sport

Wellness

Rijscholen

Opleiders

Overige contact-beroepen

Min - Max

Min - Max

Min - Max

Min - Max

Min - Max

Min - Max

Min - Max

Min - Max

Min - Max

PBM artikelen

Chirurgisch

Zelfgemaakt

2 - 2

1 - 1

0 - 0

0 - 0

0 - 0

0 - 0

0 - 0

0 - 0

0 - 1

Handschoenen

3 - 4

1 - 1

0 - 0

0 - 0

0 - 0

0 - 0

0 - 0

0 - 0

1 - 1

Isolatiejassen

0 - 1

0 - 0

- - -

0 - 0

- - -

0 - 0

- - -

0 - 0

0 - 0

Brillen

0 - 0

0 - 0

- - -

- - -

0 - 0

- - -

- - -

0 - 0

- - -

Niet-vitale sectoren

Totaal

Schoonmaak

Handel

Horeca

Industrie

Vervoer en opslag

Bouwnijverheid

Cultuur, recreatie en sport

Min - Max

Min - Max

Min - Max

Min - Max

Min - Max

Min - Max

Min - Max

Min - Max

Dienstverlening (prof, zakelijk, ICT, onroerend goed, overig)

Chirurgisch

Zelfgemaakt

17 - 22

3 - 4

4 - 6

2 - 2

3 - 4

4 - 5

0 - 1

0 - 1

0 - 1

Handschoenen

51 - 68

14 - 19

12 - 16

8 - 11

8 - 11

4 - 5

2 - 3

2 - 3

1 - 1

Isolatiejassen

2 - 2

0 - 0

1 - 2

0 - 0

- - -

- - -

0 - 0

0 - 0

0 - 0

Brillen

- - -

- - -

- - -

- - -

- - -

- - -

- - -

- - -

- - -

Overige medewerkers en klanten

Totaal

OV¹

Onderwijs²

Overig

Min - Max

Min - Max

Min - Max

Min - Max

PBM artikelen

Chirurgisch

Zelfgemaakt

2 - 3

1 - 1

- - -

1 - 2

Handschoenen

14 - 14

2 - 2

- - -

12 - 12

Isolatiejassen

138 - 142

15 - 20

- - -

123 - 122

Brillen

1 - 1

- - -

- - -

1 - 1

VOORLOPIG, Niet gevalideerde inschatting. Aannames onderhevig aan richtlijnen RIVM

1. Voor OV is de aanname dat medewerkers 3 chirurgische mondkapjes en 8 paar handschoenen per dag gebruiken en reizigers 2 zelfgemaakte mondkapjes per week en 2 paar handschoenen per dag

2. Momenteel nog geen inschatting voor gebruik PBM in onderwijs omdat momenteel nog geen protocol / richtlijn van gebruik voor is bekend gemaakt. Scholieren en studenten die gebruik maken van OV zijn opgenomen in categorie OV.

BRON: CBS werkzame banen (2018 waar beschikbaar, anders 2015). Protocolen ingediend bij VNO-NCW, Berekeningen kernteam

Om de uitbreidingsvraag naar PBM te realiseren zullen diverse knelpunten opgelost moeten worden

Mogelijke knelpunten

	Richtlijnen en kwaliteit	<p>Onduidelijkheid over de richtlijnen voor gebruik PBM (wanneer, welke producten, welke specificaties)</p> <p>Uitdaging in de waarborging van de kwaliteit van aanbod PBM artikelen</p>
	Planning	<p>Beperkte mogelijkheid om de vraag naar zorg, vitale- en niet vitale sectoren te combineren</p> <p>Beperkt inzicht in wekelijkse vraag naar PBM artikelen (per type product, per week) van niet-vitale sectoren</p>
	Inkoop	<p>Risico op prijsvorming, onzekere levertijden en gefragmenteerd aanbod (wanneer schaalvoordelen beperkt gehaald worden)</p> <p>Financieel risico bij inkoop van grote hoeveelheden PBM. Zowel werkkapitaal (leveranciers verwachten voorafbetaling) en risicokapitaal (schade, verkeerde levering, etc.)</p> <p>Beperkt netwerk, ervaring en capaciteit met inkoop van PBM op grote schaal</p> <p>Buitenlandse landen en producenten stellen hoge eisen in krappe markt (zeer korte beslistermijn offertes, betaling voor levering, garanties vanuit overheid, beperkingen aan export)</p>
	Distributie	<p>Logistieke opgave (distributie en opslag) in het tijdig leveren van PBM artikelen naar ~6 miljoen werknemers en ~10 miljoen klanten</p> <p>Risico op gefragmenteerd aanbod zonder prioritering</p>

Een Publiek Private Samenwerking lijkt het meest aantrekkelijke model om de knelpunten op te lossen

 Voorstel

Mogelijke modellen voor inrichting PBM supply chain

	Opschaling LCH (centraal)	Publiek Private Samenwerking	Brancheorganisaties / individuele ondernemingen (decentraal)
Richtlijnen en kwaliteit	<ul style="list-style-type: none"> + Directe aansluiting bij richtlijnen RIVM en specificaties + Kwaliteitswaarborging door publieke instellingen, betrekken private experts mogelijk 	<ul style="list-style-type: none"> ~ Nauwe aansluiting bij richtlijnen RIVM en specificaties + Gezamenlijke kwaliteitswaarborging van publieke & private expertise 	<ul style="list-style-type: none"> - Minder directe aansluiting bij richtlijnen RIVM en specificaties - Moeilijker om kwaliteit te waarborgen bij gedifferentieerd inkopen zonder toezicht
Planning	<ul style="list-style-type: none"> - Beperkt inzicht in private sectoren (buiten zorg en vitale sectoren) 	<ul style="list-style-type: none"> + Inzicht in vraag private en publieke sectoren 	<ul style="list-style-type: none"> - Beperkte mogelijkheid vraag van zorg en vitale sectoren aan te laten sluiten
Inkoop	<ul style="list-style-type: none"> + Schaalvoordelen en garanties om risico's te dekken - Beperkt netwerk, ervaring en capaciteit met inkoop op grote schaal van publieke partijen 	<ul style="list-style-type: none"> + Schaalvoordelen (eventueel samen met zorg) om prijsvorming te minimaliseren ~ Eventuele Overheids garanties / tegemoetkomingen om risico's te dekken 	<ul style="list-style-type: none"> - Risico op prijsvorming, gefragmenteerd aanbod en onzekere levertijden indien beperkte schaal wordt gehaald - Geen financiële garantie voor afname, riskeert een beperkt aanbod
Distributie	<ul style="list-style-type: none"> - Geen distributiekkanalen buiten de zorg 	<ul style="list-style-type: none"> + Bestaande distributiekkanalen en opslagcapaciteit om aan vraag te voldoen 	<ul style="list-style-type: none"> + Bestaande distributiekkanalen en opslagcapaciteit om aan vraag te voldoen

Een Publiek Private Samenwerking (PPS) brengt de bestaande logistieke keten samen met overheidsondersteuning

Voorstel

Ondernemingen (o.a., groothandelaren, supermarkten en e-commerce) verzorgen zo ver mogelijk de inkoop- en distributie van PBM voor medewerkers en klanten. Hiermee wordt de bestaande logistieke keten zoveel mogelijk benut.

Een overlegorgaan wordt ingericht om ervaringen tussen partijen uit te wisselen, mogelijkheden tot schaalvoordelen (prijs, kwaliteit, levertijd) te identificeren en de samenwerking met de overheid te faciliteren. Een coördinatieteam kan middels een "cleanroom" de vertrouwelijke uitwisseling van informatie faciliteren. Ook kan zij de macro vraag inschatten en vergelijken met het beschikbare aanbod en het overlegorgaan adviseren. In het geval van schaarste kan gezamenlijk opgetrokken worden om in de bevoorrading te voorzien.

Binnen het overlegorgaan werken aangesloten partijen samen met als doel om zonder winstoogmerk (tegen inkoop- en distributiekosten) de inkoop en distributie van PBM zo goed mogelijk te voorzien aan sectoren buiten de zorg.

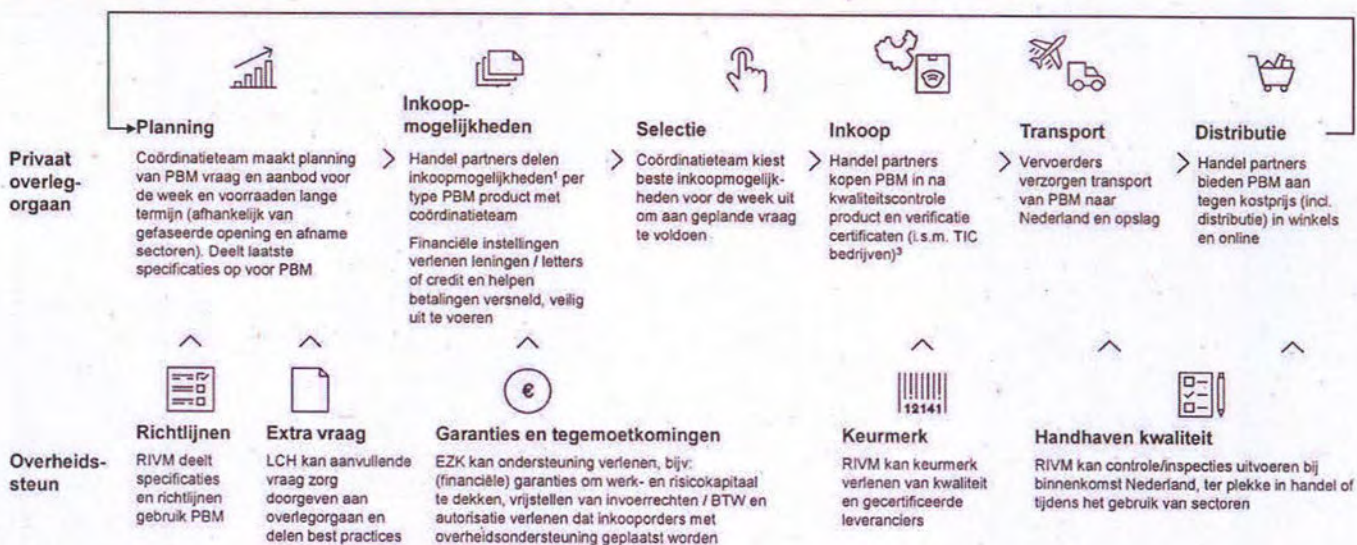
Het overlegorgaan wordt naast de LCH opgericht met als randvoorwaarde dat de levering aan de zorg onbelemmerd blijft. Het overlegorgaan kan eventuele onvervulde PBM vraag vanuit de zorg wel aanvullen via haar inkoopkanalen.

Mogelijke partners overlegorgaan

Handel¹	Verzamelen inkoopmogelijkheden van PBM binnen eigen supply chain Kopen PBM middelen in Verzorgen distributie aan bedrijven (o.a., contactberoepen, OV, etc.), retail & e-commerce aan bredere samenleving (klanten)
TIC bedrijven	Testen, inspecteren en certificeren van aanbod in land van herkomst en in Nederland
Vervoer & opslag	Verzorgen van transport en opslag van PBM naar en in Nederland
Financiële instellingen	Verstrekken van leningen, kredieten en verzekeringen om werk- en risicokapitaal te dekken
Coördinatie-team	Stemmen in "cleanroom" aanbod inkoopmogelijkheden af met prognoses naar vraag Delen wat beste inkooporders zijn en hoe distributie verdeeld kan worden Verzorgen afstemming met partners en overheidsinstellingen
Overheidsinstellingen	Delen richtlijnen en specificaties voor PBM materialen Ondersteunen d.m.v. (financiële) garanties en tegemoetkomingen Waarborgen handhaving kwaliteit

1. O.a., groothandels, supermarkten, e-commerce en inkopers

De PPS benut de bestaande logistieke keten van partners, terwijl de overheid op diverse punten ondersteunt

1. Eerste prognoses o.b.v. klad sectorprotocollen, over tijd aangevuld met daadwerkelijke afname cijfers
2. Onder andere specificaties, kwantiteit, kwaliteit, tijd tot levering, prijs, land van herkomst
3. Test inspectie controle bedrijven zoals bureau Veritas, SGS, KIWA

Voorstel vervolgstappen voor deze week

EZK en VNO-NCW

Benaderen ondernemingen en brancheorganisaties om aan te sluiten bij pilot.

Uitwerken van voorstel voor pilot (zie vorige pagina)

Afstemmen binnen overheid en onderzoeken haalbaarheid (financiële) garanties en tegemoetkomingen.

Zover mogelijk opschalen van lokale productie.

Onderzoeken mogelijkheid tot vaststelling prijzen per product (bijv. inkoop prijs + distributiemarge).

VWS (LCH, RIVM en PGD)

Delen richtlijnen en specificaties voor gebruik PBM niet-vitale sectoren voor medewerkers en klanten¹

Delen ervaringen / best practices uit eerdere inkopen (netwerk, prijslijsten, kwaliteit partijen, etc.)

Onderzoeken mogelijkheid tot handhaving kwaliteit (keurmerken, vergunningen, certificaten en inspecties)

1. Deze kunnen wijzigen over tijd

TER INFORMATIE

Aan de Minister

Chief Economist

Auteur

10.2.e

@minezk.nl

Datum

5 juni 2020

Kenmerk

CE / 20160773

BHM: 20160752

Kopie aan

10.2.e

Bijlage(n):

1

nota

Vooroverleg Catshuissessie en BWO hervormingen

Parafenroute

10.2.e

BBR

10.2.e

Aanleiding

Op 14 juni is er een Catshuissessie en op 17 juni is er een BWO die beiden gaan over het economische beleid na afloop van het noodpakket 2.0. Tijdens dit vooroverleg willen we met u van gedachten wisselen over wat een verstandige lijn is hiervoor en wat voor voorbereiding u hiervoor wil hebben.

Advies

U kunt kennis nemen van de nota.

Kernpunten

Tijdens het overleg is het goed om in ieder geval de onderstaande zaken te bespreken:

1. Bespreking achtergrond en doelen voor Catshuissessie en BWO.
2. Inhoudelijke bespreking onderdelen van sessie.
 - a. Noodpakket
 - b. Conjunctuurmaatregelen: stimuleren
 - c. Structurele maatregelen: hervormen
 - d. Het verhaal
 - i. Economie verandert/verschuift
 - ii. Geen lastenverhoging, maar wat wel?
 - iii. Groeiagenda en groeifonds
 - iv. Investerings naar voren halen
 1. Infra
 2. Woningen
 3. Verduurzaming
 - v. Hervormingen
 1. Borstlap

Ontvangen BBR

Toelichting

Discussie over herstel en volgende fase bestaat uit drie onderdelen:

1. Noodpakket (WHOA, kapitaalsteun)
2. Conjunctuurmaatregelen
3. Structurele maatregelen.

Bij BWO en naar verwachting ook in Catshuissessie ligt focus op laatste twee delen.

Planning korte termijn

- 8 juni Voorbespreking
- 9/11 juni Kort gesprek MSZW met oog op Catshuissessie
- 13 juni Voorbereiding Catshuissessie
- 13 juni Stukken BWO in weekendtas
- 14 juni Catshuissessie
- 16 juni Voorbereiding BWO hervormingen en begroting
- 17 juni BWO hervormingen en begroting
- 23 juni Politieke Vijfhoek

TER ADVISERING

Aan de Minister
de Staatssecretaris

Directoraat-generaal
Bedrijfsleven & Innovatie
Directie Topsectoren en
Industriebeleid

Auteur

10.2.e

@minezk.nl

Datum

8 juni 2020

Kenmerk

DGBI-TOP / 20162245

nota

Advies MCC-19 9/6 2020

Kopie aan

10.2.e

Bijlage(n)

Parafenroute

10.2.e

10.2.e TOP

10.2.e

BBR-paraaf

10.2.e

Aanleiding

Dinsdag 9 juni 12 mei 2020 vindt er vanaf 12:45 uur de mcc-19 plaats in de Rolzaal op het Binnenhof. U wordt begeleid door 10.2.e.

Agendapunten;

1. Mededelingen
2. Algemeen beeld
3. Internationale ontwikkelingen
4. Organisatie MCC-19
 - a. Instellingsbesluit
 - b. Voorraadagenda en vergaderplanning tijdens recesperiode
5. Stand van zaken toerisme
6. Notitie financiële bonus voor zorgverleners
7. W.v.t.t.k.

Advies

U kunt kennis nemen van de nota.

Op uw verzoek vindt u in de bijlage een overzicht van zaken die spelen in de verschillende sectoren, inclusief touringcars, bowlingbanen en de kermisbranche.

Ontvangen BBR

2. Algemeen beeld

Aanleiding

Wisselen algemeen beeld departementen.

Advies

Onderstaande punten inbrengen.

Toelichting

In de rondvraag zullen departementen een algemeen beeld Covid-19 wisselen. Hier kunt u de volgende punten aanstippen;

1. U kunt wijzen dat diverse sectoren langskomen met klachten over te strenge maatregelen (bowlingbanen, kermissen, touringcars). Zie bijgevoegd overzicht van de diverse maatregelen.
2. **De Nederlandse economie is in het 1^e kwartaal met 1,7% gekrompen (t.o.v. het voorgaande kwartaal).** In krap twee weken met is het bbp teruggeworpen naar het niveau van begin 2019. Dit impliceert een bbp-daling van circa 11-12% eind maart en wijst op ongekende krimp in 2020K2.
 - **De daling van het bbp is vooral toe te schrijven aan de lagere consumptie door huishoudens.** In maart kromp de consumptie door huishoudens met 6,7 procent (t.o.v. maart 2019). Uitgaven aan diensten lagen maar liefst 11,8% lager dan vorig jaar.
3. **De eerste internationale bbp-cijfers voor het 1e kwartaal laten een vergelijkbaar beeld zien.** De krimp in Europa (-3,8%) is gemiddeld wel groter dan in Nederland, en overtreft voor een aantal EU-landen al het effect van de financiële crash van 2008 (dit betekent niet dat Nederland ook de aankomende kwartalen minder geraakt zal worden). Verschillende analisten verwachten voor EU ruim 15-20% krimp in 2020K2.
4. Het **consumentenvertrouwen en het producentenvertrouwen is nog nooit zo sterk gedaald** en historisch pessimistisch over de komende 12 maanden.
5. **Het aantal gewerkte uren per week is in april fors lager:** t.o.v. begin maart -12% bij werknemers en -24% bij zelfstandigen. Het verschil tussen eind maart en april is beperkt, dus er lijkt sprake van stabilisatie.
6. Hoewel het aantal binnengekomen aanvragen voor de NOW afneemt, ligt **het gebruik van de verschillende regelingen hoog.** Zo zijn er ondertussen bijna 120 duizend aanvragen NOW en 190 duizend aanvragen voor de TOGS. Er zijn inmiddels 149 duizend aanvragen van belastinguitstel. **Het niveau is nog laag, maar deze aanvragen stijgen recent zeer sterk.** Piek in aanvragen komt waarschijnlijk nog.

3. Internationale ontwikkelingen

Aanleiding

Wisselen belangrijkste internationale ontwikkelingen.

Advies: Aanhoren.

Toelichting

De internationale ontwikkelingen in andere landen zullen met name vanuit VWS en BZ naar voren worden gebracht. Voor EZK relevant zijn:

Europees herstellepakket:

- Eind mei presenteerde de Europese Commissie in het kader van het Meerjarig Financieel Kader (MFK) 2020-2027 haar voorstellen voor het herstellepakket met een waarde van 750 miljard EUR.
- Een eerste appreciatie op hoofdlijnen is deze week gedeeld. De Kamerbrief wordt vrijdag besproken in de MR. De appreciatie van de deelvoorstellen volgt in de week van 22 juni d.m.v. een tweede Kamerbrief.
- **Het proces:** De overkoepelende mededelingen worden op 9 juni in de Ecofinraad en op 11 juni in de Eurogroep behandeld. Naast de staande inzet t.a.v. een financieel houdbaar en gemoderniseerd MFK, zet NL ook in op het stimuleren van structurele hervormingen en investeringen groene en digitale transitie binnen het herstellepakket. Begin juli vindt waarschijnlijk een Europese Raad over het MFK plaats, waarbij mogelijk een politiek akkoord wordt bereikt.

Economie internationaal:

- Eurostat gaf de cijfers over de werkloosheid in april vrij. In de EU steeg de werkloosheid in april met slechts 0,2% van 6,4% naar 6,6%. De werkloosheid in de Eurozone is met 7,3% iets hoger.
- Deze cijfers verhullen waarschijnlijk een groot deel van de verschuivingen op de arbeidsmarkt. Ten eerste omdat mensen die hun baan verliezen mogelijk de arbeidsmarkt geheel verlaten vanwege de sombere vooruitzichten. Deze mensen tellen dan niet mee in werkloosheidscijfers. Ten tweede hebben de overheidsprogramma's zoals arbeidstijdverkorting en het gedeeltelijk doorbetalen van salarissen een dempend effect.
- In Italië is de werkloosheid zelfs gedaald van 8,0% in maart naar 6,3% in april. En dat met een bijna volledige lockdown. Waarschijnlijk wordt deze daling verklaard door het eerste fenomeen.
- Een ander opmerkelijk cijfer is de inflatie in de Eurozone. In mei lagen de consumentenprijzen 0,1% hoger dan een jaar geleden. Dat is opvallend omdat in het verleden een pandemie meestal gepaard ging met een stevige inflatie.
- De oorzaak van de gematigde stijging is dat de energieprijzen maar liefst 12% lager liggen dan een jaar geleden. Dat geeft ook meteen aan dat er dus wel degelijk sprake is van stevige prijsstijgingen elders. Vooral de prijzen van voeding zijn gestegen, die zijn 3,3% hoger dan een jaar geleden en ook 0,2% hoger dan een maand eerder.

4a. Organisatie Mcc-19: Instellingsbesluit

Aanleiding

De MCC-19 wordt gevraagd om het voorstel voor instellingen van de Ministeriele Commissie COVID-19 (MCC-19), en voorraadagenda en vergaderplanning te aanvaarden.

Advies

Instemmen.

Toelichting

4a. Instellingsbesluit

- Doel van MCC-19 is om integraal over het beleid van de bestrijding en gevolgen van de COVID-19 pandemie te besluiten.
- Medische, economische, sociale en maatschappelijke belangen worden hierbij besproken en afgewogen.
- Concreet gaat het om de volgende drie thema's:
 1. Beheersbaar maken/houden van de pandemie;
 2. Sociaal-economische en maatschappelijke gevolgen voor de samenleving; en
 3. Verantwoording, nazorg en herstel.
- Indien de situatie daar om vraagt en directe besluitvorming vereist is, kan de MP in overleg met de meest betrokken ministers te allen tijde besluiten om weer tijdelijk de crisisstructuur in werking te stellen en een MCCB te organiseren.
- Besluitvorming over het vervolg van het financieel-economische noodpakket, inclusief eventuele sectorale noodsteun blijft via de Vijfhoek lopen.
- Alle leden van het kabinet zijn lid van de MCC-19 die zo vaak bijeenkomt als nodig (vooralsnog één keer per week).
- Het ambtelijke voorportaal (ACC-19) is op DG- of SG-niveau.
- In de MR van 5 juni lag eerder het instellingsbesluit voor de MCC-19 voor.

4b. Voorraadagenda en vergaderplanning tijdens recesperiode

Kenmerk
DGBI-TOP / 20162245

Aanleiding

Bespreken voorraadagenda en vergaderplanning tijdens recesperiode.

Advies

Instemmen.

Toelichting

- Op de voorraadagenda van de MCC-19 voor de komende periode staan onder andere besluitvorming 1 juli batch op basis van het OMT-advies, besluit over gebruik van plexiglas in de horeca, internationale ontwikkelingen, stand van toerisme, uitrol routekaart en op- en afschaling maatregelen.
- EZK-ambtelijk heeft geen aanvullingen op de beoogde voorraadagenda. Deze voorraadagenda dekt de belangrijkste onderwerpen.

5. Stand van zaken toerisme

Kenmerk
DGBI-TOP / 20162245

Aanleiding

Vorige week is het besluit genomen om inkomend en uitgaand toerisme binnen de EU/Schengen en VK per 15 juni weer op te starten. U wordt bijgepraat over de vervolgacties die hieruit voortvloeien.

Advies/spreekpunten

- U kunt informeren naar de toepassing van de quarantaine maatregel voor reizigers uit landen van buiten EU/Schengen/VK. (quarantaine maatregel voor alle oranje landen of alleen de landen met een slechte COVID 19 situatie)
- Indien het aan de orde komt kunt u aangeven dat de aanbevelingen van het RIVM rond capaciteitsbeperking en het naleven van hygiëne maatregelen in de recreatieve en toeristische sector al zijn uitgevoerd en opgenomen in de protocollen die de sector voor dagrecreatie en alle typen verblijfsaccommodaties heeft gemaakt.
- U kunt informeren naar het OMT-advies naar de natte cellen op campings dat deze week bekend zal worden.

Toelichting

Vorige week is het besluit genomen om inkomend en uitgaand toerisme binnen de EU/Schengen/VK per 15 juni weer op te starten. Nederland zal zoveel mogelijk landen binnen EU/Schengen/VK een geel reisadvies geven. Nog niet alle landen hebben al besloten buitenlandse toeristen toe te laten per 15 juni. VK en Zweden krijgen i.v.m. de gezondheidssituatie een oranje reisadvies. Denemarken wordt op oranje gezet omdat dit land geen buitenlandse gasten wil ontvangen.

Naar verwachting zal J&V u op een aantal deelonderwerpen rond toerisme bijpraten:

Vervolgacties besluitvorming 3 juni:

- **Het inreisverbod verlengen:** In de kamerbrief is opgenomen dat Nederland inzet op verlenging van het inreisverbod tot 15 juli. BZ geeft aan dat op dit moment in de EU een consensus lijkt te ontstaan voor een vereniging tot 1 juli. De vraag is wat de opties zijn voor de periode na 1 juli. Het inreisverbod is een nationale bevoegdheid. Nederland kan een inreisverbod handhaven, maar dat is weinig effectief zonder maatregelen aan de binnengrenzen. Inzet van Nederland kan zijn om een gefaseerde aanpak te bepleiten en binnen de EU een limitatieve lijst op te stellen met landen waarvoor een inreisverbod langer dan 1 juli geldt.
- **Communicatie:** er is een communicatieplan opgesteld voor gedragsregels en voorlichting richting buitenlandse gasten (BZ) en vervoerder (I&W) en Nederlandse toeristen (NKC).
- **Quarantaine:** Er is enige verwarring rond de quarantainemaatregel voor landen buiten EU/Schengen/VK. Bij het opstellen van deze voorbereiding was BZ van mening dat voor reizigers uit landen met een oranje reisadvies en een goede gezondheidssituatie (bijv. Nieuw Zeeland) een quarantaine maatregel niet voor de hand ligt. VWS wijst erop dat nu op de

site van de Nederlandse overheid is vermeld dat quarantaine voor alle oranje landen een dringend advies is. Voorgesteld is dat morgen in de vergadering hier duidelijkheid over wordt gegeven door BZ/VWS.

- Aangepaste capaciteit op campings en groep accommodaties: In het advies van het RIVM was als aandachtspunt opgekomen 'het aanpassen van capaciteit van campings, jeugdherbergen en gedeelde vakantievoorzieningen zodat 1,5 meter te handhaven is'. Deze actie is al uitgevoerd. In de alle protocollen van verblijfsaccommodaties is de 1,5 meter, evt. aangepaste capaciteit en communicatie richting gasten opgenomen.
- Advies OMT natte cellen: Vorige week is in de MCCb een principebesluit genomen over het versneld openen van natte cellen op campings op 15 juni na advies van het OMT van deze week. U kunt informeren naar het advies.

6. Notitie financiële bonus voor zorgverleners

Aanleiding

Naar aanleiding van de motie dd 18 maart 2020 (Van Kooten-Arissen):
"...verzoekt de regering de mogelijkheid te onderzoeken om de zorgverleners van wie nu extra inzet wordt gevraagd in de bestrijding van het coronavirus...een bonus toe te kennen...". Daarbij is nog aangegeven dat het om een financiële blijk van waardering moet gaan.

VWS vraagt om mandaat te verlenen aan de minister van VWS om:

1. Een onafhankelijk facilitator aan te stellen die verdere invulling van de bonusregeling door vakbonden en werkgevers begeleidt.
2. Daarbij een macrobudgetplafond mee te geven van €400 miljoen voor de bonusuitkering, te vermeerderen met 80% van dat bedrag ter dekking van de eindheffing bij de zorgwerkgevers.

Advies

Instemmen.

Toelichting

Een aandachtspunt is dat de beloningssystematiek niet leidt tot grote verschillen in de beloning per fte tussen instellingen en regio's. In de motie van 18 maart (Van Kooten-Arissen) is de regering verzocht om zorgverleners van wie extra inzet is gevraagd in de bestrijding van het coronavirus een financiële bonus toe te kennen. In dit voorstel stelt VWS een lumpsum-uitkering aan zorgwerkgevers voor als meest haalbare optie. De zorgwerkgevers zouden dan vervolgens bepalen welke medewerkers in aanmerking voor een bonus komen, aangezien zij hier het beste zicht op hebben. Het voorstel is om de verdere uitwerking met vakbonden en werkgevers verder in te kleuren, onder begeleiding van een onafhankelijke facilitator. In dit kader wordt er gevraagd om de minister van VWS mandaat te verlenen om:

1. Een onafhankelijk facilitator aan te stellen die verdere invulling van de bonusregeling door vakbonden en werkgevers begeleidt.
2. Daarbij een macrobudgetplafond mee te geven van €400 miljoen voor de bonusuitkering, te vermeerderen met 80% van dat bedrag ter dekking van de eindheffing bij de zorgwerkgevers.

Bijlage: Sectoroverzicht

'Sector'	Stavaza, moment opening, regels	Onderzoeken, besluitvorming, overige
Sporten buiten	<ul style="list-style-type: none"> • Per 11 mei mag iedereen weer buiten sport op 1,5 m afstand van elkaar. • Wedstrijden, competities en toernooien zijn verboden. • kleedruimtes en kantines blijven gesloten. 	
Sporten binnen	<ul style="list-style-type: none"> • Gesloten tot 1 september 	Eind juni wordt door kabinet gezien of sportscholen/fitnesscentra per 1 juli weer binnensporten mogen toestaan.
Sportscholen/fitnesscentra	<ul style="list-style-type: none"> • Gesloten tot 1 september 	<ul style="list-style-type: none"> • Eind juni wordt door kabinet gezien of sportscholen/fitnesscentra per 1 juli weer binnensporten mogen toestaan.
Sportkantines	<ul style="list-style-type: none"> • Gesloten tot 1 september (omdat dit teveel mensen bij elkaar brengt) • Commerciële uitbater van sportkantines mogen wel open per 1 juni omdat dit onder horeca valt. • Juridisch gezien zijn horecagelegenheden en eet- en drinkgelegenheden van verenigingen niet hetzelfde. 	<ul style="list-style-type: none"> • Eind juni wordt door kabinet gezien of sportkantines open kunnen.
Terrassen	<ul style="list-style-type: none"> • Open per 1 juni om 12.00 uur • Op terrassen geen max aantal personen (zoals beschreven in de horecaverunning) • Gasten moeten aan een tafel zitten. • Gasten moeten 1,5 meter afstand houden van andere bezoekers. • Mensen uit 1 huishouden, hoeven geen afstand te houden. 	<ul style="list-style-type: none"> • Ondernemers zijn zelf verantwoordelijk voor handhaving. • Er komt een pilot met plexiglas schermen op terras (KHN met MKB-NL en TNO) • In het advies van 15 mei heeft het OMT aangegeven dat voor zover bekend geen wetenschappelijke onderbouwing voor de effectiviteit van dergelijke schermen is en daarom kan het OMT geen eenduidig advies geven. • Een positief resultaat van de pilot leidt niet automatisch tot doorvoering. • De nieuwe projectorganisatie gaat bekijken of eventuele spatschermen ook bij andere sectoren gebruikt kunnen worden.
Horeca binnen	<ul style="list-style-type: none"> • Open per 1 juni om 12.00 uur. • Binnen mogen 30 gasten zijn (exclusief personeel) • Reserveren is verplicht. • Gasten moeten aan een tafel zitten. • In een checkgesprek vooraf tussen ondernemer en klant wordt ingeschat of een bezoek risico's oplevert. 	<ul style="list-style-type: none"> • Het besluit tot openstelling op 1 juni 12:00 uur is genomen op nadrukkelijk verzoek van de voorzitters van de Veiligheidsregio's (openstelling gedurende een vrij weekend zou te veel druk op de handhaving leggen) • Ondernemers zijn zelf verantwoordelijk voor handhaving.

	<ul style="list-style-type: none"> • Gasten moeten 1,5 meter afstand houden. 	
Casino's	<ul style="list-style-type: none"> • Tot 1 september gesloten. 	Eind juni wordt gezien of opening per 1 juli mogelijk is
Sauna's/ Wellness	<ul style="list-style-type: none"> • Tot 1 september gesloten 	<ul style="list-style-type: none"> • Eind juni wordt gezien of opening per 1 juli mogelijk is
Campings met gezamenlijk sanitair	<ul style="list-style-type: none"> • Tot 1 juli gesloten 	<ul style="list-style-type: none"> • OMT-advies als basis voor besluitvorming wordt deze week verwacht. • Vervroegde opening sanitaire voorzieningen ligt in de lijn der verwachtingen.
Kerken	<ul style="list-style-type: none"> • Kerkdiensten zijn toegestaan tot maximaal 30 personen en met inachtneming van de 1,5 m. 	Als positief advies OMT op stap 3 dan kerkdiensten per 1 juli toegestaan voor maximaal 100 personen.
Betaald voetbal	<ul style="list-style-type: none"> • Per 1 september weer sportwedstrijden zonder publiek 	Wanneer weer met publiek is helaas nog niet te zeggen. Dit gaat waarschijnlijk gelijk op met evenementen. Het is nog niet te voorspellen wanneer dit weer mogelijk is. Verdienmodel betaald voetbal is ingericht op het spelen voor publiek. KNVB heeft steunverzoek neergelegd bij VWS (mogelijkheden worden momenteel verkend)
Evenementen	<ul style="list-style-type: none"> • Alle meld- en vergunning plichtige evenementen zijn in beginsel verboden tot ten minste 1 september. 	Op lange termijn gaat het vooral over massale evenementen met groot publiek en landelijke uitstraling. Het is nog niet te voorspellen wanneer dit weer mogelijk is
Discotheken / clubs	<ul style="list-style-type: none"> • Gesloten tot 1 september 	
OV	<ul style="list-style-type: none"> • Per 1 juni: • In tram, bus, metro en trein is mondkapje verplicht (vanaf 13 jaar) • Boete is €95,- • Op stations en perrons is het mondkapje niet verplicht. • In het OV zo ver mogelijk uit elkaar zitten. • Bij halte of op perron wel 1,5 m afstand. • Reizen met OV alleen als het niet anders kan. • Dienstregeling weer 100% 	
Musea	<ul style="list-style-type: none"> • Open per 1 juni • Musea mogen meer dan 30 personen ontvangen, dat hangt af van de grootte van het museum. • Bezoekers moeten 1,5 meter afstand houden en vooraf reserveren. 	

Concertzalen / bioscopen / theaters	<ul style="list-style-type: none"> • Open per 1 juni • Max 30 bezoekers (per zaal) • Reserveren is verplicht • Een medewerker vraagt aan de bezoekers of er klachten zijn. • Bezoekers moeten 1,5 meter afstand houden. 	
Congressen, zakelijke evenementen/ beurzen	<ul style="list-style-type: none"> • Open per 1 juni voor maximaal 30 mensen per locatie. • Vanaf 1 juli voor 100 personen. • Voor meer dan 100 personen ligt gesloten tot 1 september; nog geen datum wanneer weer wel (stap 5) 	<ul style="list-style-type: none"> • Uitzondering van 30 personen per zaal geldt alleen voor bioscopen en culturele instellingen (concertzalen/ theaters) • Precieze regels rond zalencentra nog onduidelijk. Wordt voorgelegd aan NKC om duidelijkheid op te verschaffen. • Nog geen datum voor OMT-advies bekend
Bowlingbanen	<ul style="list-style-type: none"> • Gesloten tot 1 september (omdat dit teveel mensen bij elkaar brengt) • Bowlen wordt gezien als een binnensport. • Bowlingbanen zijn vergelijkbaar met biljart- en poolcentra die naar eigen zeggen ook beter te kwalificeren zijn als horecaonderneming dan als binnensport. 	<ul style="list-style-type: none"> • Positie van binnensport wordt eind juni opnieuw bekeken. • Ondernemers kunnen gebruik maken van NOW, TOGs en TLV. • Bowlingondernemers kwalificeren zich als horecaonderneming i.p.v. sportaccommodatie. • Ondersteunde argumenten: 97% van het gebruik is recreatief, 70% van de omzet van een bowlingbedrijf is horeca. • Branche NVB/ONL verzoekt het Rijk bowlingscentra uiterlijk 1 juli, as te openen/ • Sector heeft reeds protocollen opgesteld.
Kermis	<ul style="list-style-type: none"> • Zoals alle meld- en vergunning plichtige evenementen zijn ook de kermissen in beginsel verboden tot ten minste 1 september. 	<ul style="list-style-type: none"> • Op lange termijn gaat het vooral over massale evenementen met groot publiek en landelijke uitstraling. Het is nog niet te voorspellen wanneer het weer mogelijk is dat kermissen worden georganiseerd. • Kermissector kan gebruik maken van de TOGs- en TVL-regeling. Deze regelingen dekken slecht beperkt hun kosten. • Verder kunnen zij gebruik maken van de Tozo aangezien er veel zelfstandige werkzaam zijn in de sector. • De kermissector vraagt om maatwerk zodat (kleine) kermissen op korte termijn open kunnen en niet onder het algemene verbod op evenementen vallen. • Ter compensatie van gedolven inkomsten wil de kermissector graag een aanvullende voorziening vanuit de overheid.

		<ul style="list-style-type: none"> • Er is veel onrust binnen de kermissector zo hebben zij vandaag aangekondigd om te gaan protesteren. • SEZK spreekt woensdag 10-6 met evenementenbranche. De kermissector zou hierin kunnen meelopen (n.a.v. uitkomsten gesprek). • Een specifieke regeling voor deze sectoren lijkt nu dan ook niet logisch en passend.
Touringcars	<ul style="list-style-type: none"> • Regels omtrent samenkomsten stellen max 30 mensen binnen en 1,5 meter afstand houden. • Indien touringcars voor het ov rijden, kunnen zij onder het regime ov worden gerekend (nog niet formeel vastgelegd, maar wel voorstel I&W). 	<ul style="list-style-type: none"> • Door de 1,5 meter eis kunnen Touringcars slecht een beperkt aantal reizigers vervoeren (gemiddeld 13 per bus). Aangezien de lasten gelijk zijn is het dus niet mogelijk om kostendekkend te vervoeren. • Touringcarondernemers kunnen gebruik maken van de TVL, de TOGs en NOW. • Een aantal ondernemers heeft aangekondigd om graag op korte termijn meer mensen te gaan vervoeren. • Ze vragen het Rijk om de regels voor touringcars verder te versoepelen zodat er meer reizigers per bus mee kunnen. • Een specifieke regeling voor deze sectoren lijkt nu dan ook niet logisch en passend.

TER ADVISERING

Aan de Minister
Cc de Staatssecretaris

Directoraat-generaal
Bedrijfsleven & Innovatie

Auteur

10.2.e

@minezk.nl

Datum

11 juni 2020

Kenmerk

DGBI / 20163287

Bhm: 20165633

Kopie aan

Bijlage(n)

nota

Vorbereiding Catshuissessie 14 juni

Parafenroute

10.2.e

10.2.e

BBR

10.2.e

Aanleiding

Zondag 14 juni 2020 is er weer een Catshuissessie waarvoor u bent uitgenodigd. De voorbespreking is op 12 juni. Stukken worden ter plekke uitgedeeld. De volgende derwerpen staan op de agenda:

1. Economie
2. Evaluatie aanpak Covid-19

Advies

U kunt kennis nemen van de nota.

Ontvangen BBR

Punt 1 Economie (MEZK en MSZW)

- Bijgaand treft u de presentatie/notitie aan die ambtelijk is afgestemd met Financiën en SZW en die u uit kunt delen.
- Tevens treft u hierbij de door u gevraagde spreekpunten bij de presentatie aan voor het economisch beleid na noodpakket 2.0.
- Bijgaand treft u tevens een een separaat stuk met betrekking tot de Vpb aan.

Spreekpunten Economie

Geen noodpakket 3.0

- Dat betekent concreet geen nieuwe NOW, geen TOZO, geen TVL.
- Ook geen sectorale regelingen voor sierteelt, culturele sector etc.
- Hooguit steun voor sectoren die nog steeds gesloten zijn (denk aan de evenementensector).
- In plaats van steun om te overbruggen willen we prikkels geven om aan te passen aan de nieuwe situatie.

Groeiagenda / investeringsfonds

- Vernieuwing komt door veranderingen binnen bestaande bedrijven, maar ook van nieuwe spelers en uitdagers. Daarom belangrijk om startups en scale ups ruimte te geven.

Hervormingen

- Bij stappen die we nu al zetten is het belangrijk om een balans te vinden tussen zoet en zuur. Als we het zoet al weggeven, gaat het zuur niet meer lukken.
- Maar vertrouwen is belangrijk in tijden van herstel, dus ook zeker voldoende zoet.

Punt 2 Evaluatie aanpak Covid 19 (MVWS en NCTV)

- Wat betreft VWS richt het gesprek zich op de reeds door de OVV (op verzoek van MJ&V) en Rekenkamer (AR) in gang gezette evaluaties en de voorgenomen evaluatie die de projectdirectie in oprichting zal doen bij afronding van dat project inclusief geleerde lessen.
- Onderdeel van de laatstgenoemde evaluatie is tevens de archivering en het netjes afronden van het project (nazorg).
- Centrale vraag bij dit punt zal wat VWS betreft zijn of er naast deze geplande evaluaties nog andere evaluaties nodig zijn.
- Ambtelijk achten wij het totaal aan voorgenomen evaluaties tamelijk compleet.
- Ten aanzien van het OVV onderzoek (zie de toelichting) kunt u eventueel vragen of/om de beschikbaarheid van medische hulpmiddelen en de daartoe genomen maatregelen ook onderdeel (te laten) uitmaken van de OVV evaluatie. Mogelijk levert dit nog waardevolle informatie op met betrekking tot waardeketens ten aanzien van deze goederen.
- Er is nu nog geen evaluatie voorzien naar de gemaakte keuzes ten aanzien van de noodpakketten. Het betreft naast de effectiviteit van de genomen maatregelen (voor zover niet door de AR geëvalueerd) ook de vraag of de juiste maatregelen genomen zijn en de intensiteit daarvan, bijvoorbeeld door middel van een vergelijking (van genomen maatregelen) met andere landen. Daarvoor lijkt het nu echter nog te vroeg om dat goed te kunnen bepalen/evalueren.
- Desalniettemin is een aandachtspunt dat er een politieke wens kan ontstaan om ook dit te evalueren. Het is echter de vraag in hoeverre de kennis die met zo'n evaluatie op gedaan kan worden, bruikbaar is voor een volgende crisis aangezien iedere crisis eigen eigenschappen heeft, die eigen maatregelen vergen. Daarnaast zal er waarschijnlijk in ruime mate economisch onderzoek naar de huidige crisis(maatregelen) worden gedaan.

Toelichting

De volgende evaluaties zijn al in gang gezet:

OVV

Het OVV onderzoek richt zich in ieder geval op de voorbereiding op een pandemie, de crisisbeheersing en -organisatie, de getroffen maatregelen om verspreiding van het virus tegen te gaan en de uitfasering van deze maatregelen. Daarnaast zal in het onderzoek ook gekeken worden naar de effecten van de coronacrisis op de veiligheid van kwetsbare mensen in de samenleving, bijvoorbeeld door het wegvallen van reguliere zorg of maatschappelijke diensten. Op enig moment in de tijd zal het onderzoek nader worden afgebakend teneinde de focus op de meest relevante aspecten te richten. Economische steunmaatregelen zullen buiten de focus van het onderzoek vallen.

AR

De AR heeft aangegeven drie onderzoeken te zullen uitvoeren en daarnaast een monitor op te zetten. De onderzoeken betreffen:

1. Onderzoek gericht op het beleid en de capaciteit om mensen te testen op het coronavirus en op de ervaringen met de toegang tot de testen.
2. Onderzoek over de risico's voor de overheidsfinanciën als gevolg van leningen en garanties die zijn verstrekt. Dat zal in oktober/november verschijnen.
3. Onderzoek naar de steunmaatregelen aan grote ondernemingen, bestaande uit twee delen, te weten:

Directoraat-generaal
Bedrijfsleven & Innovatie

Kenmerk
DGBI / 20163287

- a. een beschrijvend deel dat de lessen uit eerdere ervaringen met overheidssteun aan bedrijven op een rij zet. Dit moet leiden tot een overzicht dat eind juni zal worden gepubliceerd.
- b. onderzoek naar de toepassing van die lessen bij gevallen waarin steun is verleend. Dit staat voor dit najaar op de rol.

De monitor gaat vanaf eind juni inzicht bieden in de opzet, kosten en beoogde effecten van de financiële regelingen die zijn getroffen. De monitor zal regelmatig ververs worden. De AR zal hiernaast ook binnen de Europese Unie en wereldwijd de vinger aan de pols houden.

Narrative Vpb

6a

1. Het is begrijpelijk dat het Vpb-tarief op tafel ligt zo vlak voor de verkiezingen, dit in combinatie met de beeldvorming vanuit de media en de opstelling van de oppositie. **"Feiten zijn uit, beelden bepalen."**
2. Desalniettemin zou het zeer onverstandig zijn dit niet door te laten gaan, om meerdere redenen. Laten we hier bij de feiten en de inhoud blijven.
3. Allereerst is dit een belofte vanuit het Regeerakkoord die wij gestand moeten houden. Er is al de afgelopen jaren telkens aan gemorreld, dit is simpelweg niet goed voor het **vertrouwen van bedrijven**. Juist in deze tijd is vertrouwen belangrijk.
4. Ook moeten wij niet vergeten dat de tariefverlaging (ondertussen meer dan) **gefinancierd is uit grondslagverbredende maatregelen**. Structureel is er sprake van een lastenverzwaring van circa EUR 1,6 miljard rondom de Vpb. Het niet laten doorgaan van de tarief zou nog een extra structurele lastenverzwaring van EUR 2,8 miljard betekenen.
5. De huidige stand van beleid is dat de totale mutatie van de jaarlijkse lasten in deze kabinetsperiode voor het bedrijfsleven een lastenverzwaring van 5,2 miljard (inclusief basispad) met zich meebrengt, terwijl voor de burger de totale mutatie van de jaarlijkse lasten negatief is met 4,2 miljard (inclusief basispad) (Miljoenennota 2020).
6. Daarnaast is belangrijk op te merken dat het **hoge Vpb-tarief volstrekt niet alleen het grootbedrijf raakt**:
 - De Vpb-opbrengsten worden nagenoeg geheel opgebracht door circa 50.000 bedrijven, die in het hoge Vpb-tarief vallen.
 - **90% hiervan is MKB**, dit zijn bedrijven met veel werkgelegenheid.
 - Gemiddeld betalen MKB-bedrijven VPB tegen een tarief van 22,1% (nationaal handelend MKB) tot 23,8% (internationaal handelend MKB). Dit terwijl het lage VPB-tarief 20% is tot EUR 200.000 en 25% daarboven (tot en met 2018).
7. Uit het recente rapport van de **Adviescommissie belastingheffing multinationals** blijkt onder meer:
 - De vormgeving van de Vpb is van belang voor bedrijvigheid, het stimuleren en aantrekken van investeringen en werkgelegenheid. Laten we daarbij niet vergeten dat het internationale winstbelastingstelsel vooralsnog een concurrerend systeem is.
 - Zowel het grootbedrijf als MKB betalen als groep 'gewoon' Vpb. De eerste groep zelfs iets meer dan de helft van het totaal.
 - Een aantal van de voorgestelde unilaterale hervormingen zien op concerns en grensoverschrijdende activiteiten, waarover op het niveau van de G20/OESO en Europese Commissie wordt gesproken (onder het thema digitale economie). De kans is aannemelijk dat in 2022/2023 nieuwe richtlijnen worden ontwikkeld

- 2-8-2021
- 2-8-2021
- waarbij de multilaterale aanpak een geheel andere aanpak is dan wat nu in Nederland voorligt. Nederland moet hierbij niet op de troepen vooruitlopen.
- Desalniettemin moeten wij het nooit nalaten **verstandige dingen** te doen. Zo is het bespreekbaar om besluiten te nemen. Ik denk aan maatregelen rondom de verliesverrekening (A1 uit het rapport) en informeel kapitaal (A6 uit het rapport). Dit zijn overigens ook de maatregelen met de hoogste geraamde opbrengst, tezamen circa EUR 550 miljoen.
 - Hier moet dan wel **duidelijk iets tegenover** staan (i. gestandhouden tariefverlaging, ii. innovatiebox, iii. liquidatieverliesregeling).
8. Als aanvullende maatregel is de afgelopen weken een verdere beperking van de generieke fiscale renteaftrekbeperking genoemd (**earningsstrippingmaatregel**: aftrek van rente tot 30% van de EBITDA). Dit is om meerdere redenen niet aan te raden:
- Allereerst blijkt uit onderzoek van de DNB dat Nederlandse bedrijven juist hoge buffers kenden, pre-corona. Dus welk probleem zou het verlagen het EBITDA-percentage oplossen?
 - Geen enkel ander Europees land in de uitgevoerde landenvergelijking kent een EBITDA-percentage van lager dan 30%. Bovendien heeft Nederland de maatregel al strenger geïmplementeerd dan andere landen (een laag franchise van EUR 1 miljoen en geen uitzonderingen).
 - De maatregel werkt reeds procyclisch: nu winsten verdampen en de rentelasten gelijk blijven, krijgen veel meer bedrijven juist nu last hiervan. **Op Europees niveau wordt daarom gepleit (o.a. door Frankrijk en Italië), de maatregel te versoepelen.**
 - Van de (beperkt aantal) bedrijven die - in goede tijden al - door deze generieke maatregel geraakt worden, zijn woningbouwcorporaties een relevante groep.
9. Wij moeten ons **investeren uit de crisis**. Een verdere lastenverzwaring - naast o.a. de reeds aangekondigde verdere verhoging van de innovatiebox en beperking van de liquidatieverliesregeling per 2021 - is onwenselijk. Er geldt een zekere mate van *rentmeesterschap* voor het verdienvermogen van Nederland om verstandige dingen te doen rondom de Vpb. Dit is een **belangrijk moment om niet uit de pas te lopen**, de kaarten worden opnieuw geschud.

Kernpunten

- Duitse coalitie heeft op 3 juni overeenstemming bereikt over nieuw stimuleringspakket van €130 miljard. Het pakket bevat uiteenlopende maatregelen, die tezamen typisch product van compromisbereidheid zijn tussen CDU/CSU en SPD. De staatschuld zal volgens de OESO dan stijgen van rond de 60% in 2019 naar 75% a 78% in 2021. Dit is nog altijd 15%-punt hoger dan de verwachting voor de Nederlandse staatsschuld in 2021 (60,9%, DNB-raming).
- Het pakket richt zich op 2020 en 2021 en de Duitse coalitie zet hiermee in op een V-recessie en het voorkomen van een L-recessie. Naast €95,9 miljard aan lastenverlichting en financiële steun bestaat het pakket ook uit €49,8 miljard aan overheidsinvesteringen in o.a. R&D, digitalisering en klimaat en €3 miljard voor hulp aan Afrika. Daarmee richt het pakket zich niet alleen op de conjunctuur (komend 1,5 jaar) maar ook op een versterking van de Duitse economie op de lange termijn.

Toelichting**Appreciatie**

- Het eerste doel van het pakket is vraagstimulering. De spaarquote is, net zoals in NL, sterk opgelopen en de Duitse regering verwacht dat de echte economische klap nog moet komen. Om de vraag aan te jagen wordt gebruik gemaakt van zowel ongerichte als gerichte maatregelen (bij elkaar €100 miljard). In de huidige tijden van onzekerheid zijn gerichte maatregelen effectiever in het aanjagen van de vraag. De combinatie van ongerichte met gerichte maatregelen kan echter ook vertrouwen bij huishoudens en bedrijven versterken. Een blik op de maatregelen wijst uit dat ze allen voorzien zijn van een plausibele beleidstheorie die zich richt op de problemen die ontstaan zijn sinds maart: o.a. oplopende werkloosheid en inkomensonzekerheid, wegvallende investeringen, liquiditeits- en solvabiliteitsproblemen.
- Het tweede doel van het pakket is het versterken van de Duitse economie. Zo wordt er grofweg €50 miljard vrijgemaakt voor investeringen in digitalisering, sleuteltechnologieën en klimaat. Dit is een uitstekende strategische zet. De Duitse economie kampt namelijk al langer met structurele uitdagingen: o.a. verduurzaming binnen de auto-industrie, moeizame digitalisering en vergrijzing. Genoeg reden om maatregelen te treffen met een perspectief van tien jaar. Risico bestaat wel dat ze niet al het geld binnen twee jaar weggezet krijgen. Vóór Corona kampte de Duitse economie voornamelijk met arbeidstekorten (bijv. bij digitaliseringsprojecten). Het is onduidelijk of de snelgroeiende werkloze beroepsbevolking ingezet kan worden bij banen die ontstaan als gevolg van deze investeringen. Het is ook opmerkelijk dat het pakket weinig aandacht heeft voor omscholing.

Tabel 1: Overzicht stimuleringsdomeinen binnen het Duits stimuleringspakket

	Directe uitgaven in €mld.
A. <u>Versterk de economie en ontketen de Duitse economische macht</u>	<u>95,9</u>
Directe lastenverlichting voor burgers en bedrijven	46,3
Financiële steun voor burgers en bedrijven	27,6
Financiële tegemoetkoming aan deelstaten en gemeenten	13
Gezins- en jeugdbeleid	9
B. <u>Toekomstige investeringen en investeringen in klimaattechnologieën (zie bijlage voor overzicht)</u>	<u>49,8</u>
Innovatiebeleid	2,3
Mobiliteitsbeleid	10,2
Energie en klimaatbeleid	11
Digitalisering	16,3
Gezondheidszorg en pandemie-proof worden	10
C. <u>Europese en internationale verantwoordelijkheid</u>	<u>3</u>

Hoofdpijnen coalitieakkoord

Het conjunctuurprogramma van de coalitie komt overeen met ongeveer 3,8% van het Duitse bbp en bevat uiteenlopende maatregelen op de volgende terreinen:

- Lastenverlichting voor burgers en bedrijven (circa 66,2 miljard, waarvan 46,7 directe uitgaven en restant verwachte stimulerings-effect): tijdelijke verlaging btw van 19% naar 16% in de tweede helft van 2020, stabilisatie sociale verzekeringspremies op maximaal 40%, verlaging stroomkosten (EEG-Umlage), fiscale afschrijvingsmogelijkheden verruimen, fiscale verruiming voor participatie werknemers in startups, aanpassing faillissementswetgeving, overheidsinvesteringen vervroegen en aanbestedingstermijnen waar mogelijk verkorten en agenda voor betere wetgeving (ook Europees);
- Financiële steun voor burgers en bedrijven (circa €27,7 miljard): regeling voor arbeidstijdverkorting na 1 januari 2021, programma voor overbruggingsfinanciering voor zwaar getroffen sectoren voor drie maanden, vereenvoudigde toegang tot de bijstand, ondersteuning maatschappelijke ondernemingen, culturele instellingen, bosbeleid en dierenwelzijn;
- Financiële tegemoetkoming aan deelstaten en gemeenten (circa €14 miljard): Compensatie gemeenten voor extra kosten bijstand, compensatie teruggang gemeentelijke belastingen, subsidieprogramma voor gemeentelijk klimaatbeleid voor armere gemeenten, vergoeding door Bondsregering voor ondersteuning gemeentelijke vervoersbedrijven door gemeenten en deelstaten, kredietversterking overheidsbedrijven en maatschappelijke ondernemingen, investeringen in sportaccommodaties;
- Gezins- en jeugdbeleid (circa €9 miljard): verhoging kinderbijslag met 300 euro per kind, vergroting capaciteit kinderopvang, uitbouw naschoolse opvang, ondersteuning alleenstaande ouders, versterking leer-werkomgeving jongeren;
- Innovatiebeleid (circa 2,3 miljard): fiscale aftrek voor onderzoek- en innovatie uitgaven met terugwerkende kracht verruimd, medefinancieringspercentages voor bedrijven bij toegepast onderzoek van niet-universitaire onderzoeksinstituten verlaagd, projectgebonden onderzoek en innovatie financieel verruimd;
- Mobiliteitsbeleid (circa 10,2 miljard): motorrijtuigenbelasting sterker verbonden aan CO₂-uitstoot, innovatiepremie voor aanschaf e-auto's, innovatiefinanciering voor aanpassing automobiellindustrie en toeleverende industrie, gerichte ruilprogramma's voor MKB en sociale instellingen in steden, uitbouw laad-infrastructuur, elektromobiliteit en batterijceltechnologie, verruimen eigenkapitaal Deutsche Bahn, uitbouw internetdekking, moderniseringsprogramma voor elektrisch openbaar vervoer en vrachtverkeer, scheepvaart en luchtvaart;
- Energie en klimaatbeleid (circa €11 miljard): Duitse waterstofstrategie en uitbouw H-infrastructuur, versterking internationale waterstofallianties, verdere uitbouw hernieuwbare energiebronnen (zon en wind), isolatie gebouwde omgeving;
- Digitalisering (circa €16,3 miljard): uitbouw digitale overheid, investeringen in kunstmatige intelligentie, quantumtechnologie, ontwikkeling toepassingen 5G en 6G, glasvezelnetwerk uitbouwen, 5G dekking realiseren, smart-city concepten uitbouwen;
- Gezondheidszorg en pandemie-proof worden (circa €10 miljard): GGD's versterken, investeringen in ziekenhuiszorg (nadruk op digitalisering), opbouw noodzakelijke medische goederen (bescherming en vaccinstoffen), ontwikkeling vaccins COVID en andere mogelijke pandemische virussen, noodvoorraden medische beschermingsmiddelen;
- Internationaal (circa €3 miljard): uitbreiding humanitaire hulp en intensiveren inspanningen in het kader van Compact for Africa.

Bijlage: Maatregelen voor toekomstige investeringen en investeringen in klimaattechnologieën

Nr.	Maatregel	€ in miljarden
32	Fiscale aftrek voor onderzoek- en innovatieuitgaven met terugwerkende kracht verruimd	1
33	Medefinancieringspercentages voor bedrijven bij toegepast onderzoek verlaagd	1
34	Projectgebonden onderzoek en innovatie financieel verruimd	0,3
35	Mobiliteitsbeleid	
a	motorrijtuigenbelasting sterker verbonden aan CO2-uitstoot	
b	Verdubbeling aanschafpremie e-auto's	2,2
c	innovatiefinanciering voor automobiellindustrie en toeleverende industrie	2
d	gerichte ruilprogramma's voor MKB en sociale instellingen in steden	0,2
f	uitbouw laad-infrastructuur, elektromobiliteit en batterijceltechnologie	2,5
h	uitbouw internetdekking	0,15
i-l	moderniseringsprogramma voor elektrisch openbaar vervoer en vrachtverkeer	3,2
36	Waterstofstrategie	7
37	Versterking internationale waterstofallianties	2
38	Uitbouw hernieuwbare energie	
39	Isolatie gebouwde omgeving	2
40	Registermodernisering overheden	0,3
41	Online Zugangsgesetz	3
42	Uitbouw digitale overheid	1
43	Kunstmatige intelligentie	2
44	Quantum	2
45	5G en 6G toepaqsingen	2
46	Glasvezelnetwerk	
47	5G dekking realiseren	5
48	Smart City concepten uitbouwen	0,5
49	Centrum voor digitalisering en technologieonderzoek	0,5
50	GGD's versterken	4
51	Investeringen in ziekenhuiszorg (m.n. digitalisering)	3
52	Opbouw noodzakelijke medische goederen	1
53	R&D naar vaccin COVID	0,75
54	Noodvoorraden medische beschermingsmiddelen	1
55	Subsidieprogramma voor ombouw naar diervriendelijke stallen	0,3

TER ADVISERING

Aan de Minister
Aan de Staatssecretaris

**Directoraat-generaal
Bedrijfsleven & Innovatie**
Directie Topsectoren en
Industriebeleid

Auteur

10.2.e

@minezk.nl

Datum

15 juni 2020

Kenmerk

DGBI-TOP / 20167975

nota

Vorbereiding MCC-19, d.d. 16 juni 2020

Kopie aan

10.2.e

Bijlage(n)

Agenda MCC-19

Parafenroute

10.2.e **BBR** 10.2.e **TOP**
10.2.e 10.2.e 10.2.e

BBR-paraaf

10.2.e

Aanleiding

Dinsdag 16 juni 2020 vindt van 11:15-12.00 uur de MCC-19 plaats. Locatie is de
Rolzaal op het Binnenhof. U wordt begeleid door 10.2.e
().

Agendapunten:

1. Mededelingen
2. Algemeen beeld
3. Internationale ontwikkelingen
4. Stand van zaken toerisme
5. Stand van zaken luchtvaart
6. W.v.t.t.k.

Toelichting

- Tijdens de Corona-update op dinsdag 16 juni 2020 van 09:30 uur tot 10:00 uur zal de voorbespreking van deze MCC-19 plaatsvinden.

Ontvangen BBR

AGENDAPUNTEN

3. Mededelingen

Advies

Aanhoren.

2. Algemeen beeld

Advies

- U kunt samen met MSZW onderstaand sociaaleconomisch beeld delen. Dit is ambtelijk afgestemd met SZW.
- De BBP-cijfers over het eerste kwartaal (met twee weken corona) zijn al zeer negatief (1,7% krimp). Het bbp zal de komende maanden verder krimpen. Het CPB voorspelt een krimp van X% in 2020 [het percentage wordt op 16-06-2020 rond 09:00 uur verwacht]. Op basis van de huidige informatie wordt geen volledig en snel herstel meer verwacht (V-vormig). Internationale cijfers laten hetzelfde beeld zien. Zo is de Britse economie tussen februari en april met een kwart gedaald.
- Indicatoren, zoals het consumentenvertrouwen, de AEX-index en pintransacties liggen een stuk hoger dan op het dieptepunt van de crisis, maar liggen een stuk lager dan voor de crisis. Zo is het consumentenvertrouwen en het producentenvertrouwen historisch laag.
- De arbeidsmarkt heeft in april een historisch grote klap gehad: het werkloosheidspercentage steeg met 0,5%-punt tot 3,4% en het aantal werkenden daalde met 160 duizend. Het aantal gewerkte uren ligt in april 12% lager dan in maart. Vooral jongeren, zelfstandigen en flexwerkers worden geraakt. De schoonmaakbranche, uitzendbedrijven, detailhandel, cultuur en de horeca worden hard geraakt. Uitgaande van de ramingen zal de situatie de komende maanden verslechteren.
- Er wordt flink gebruik gemaakt van het noodpakket. Inmiddels zijn er 148 duizend aanvragen NOW (€8,7mrd) en naar schatting 374 duizend Tozo-aanvragen en 207.000 TOGS-toekenningen (€788mln). Daarnaast zijn er 177 duizend (€9,3mrd) aanvragen voor belastinguitstel.

Toelichting

- Bovenstaand advies is, op verzoek van de projectorganisatie Samenleving en Covid-19, in samenspraak met SZW opgesteld.
- Naar verwachting presenteert het CPB rond 09:00 uur, op 16-06-2020, de nieuwste schatting van de krimp voor dit jaar. Deze krijgt u in het vooroverleg om 09:30 uur mee.
- Vanuit de sectoren waarvoor EZK verantwoordelijk is zijn op dit moment geen specifieke aandachtspunten die hier ter tafel dienen te worden gebracht.

3. Internationale ontwikkelingen

Advies

- Aanhoren.

Toelichting

- Er zal naar alle waarschijnlijkheid geen stuk ter bespreking zijn. J&V zal een toelichting geven op dit agendapunt.
- Inreisverbod J&V/VWS: de Europese Commissie heeft donderdag (11-06-2020) het voorstel gedaan om het inreisverbod te verlengen tot 1 juli a.s. Het voorstel kan op veel draagvlak bij de lidstaten rekenen. Komende week (o.a. woensdag in Coreper) wordt in Brussel gesproken over criteria/gezondheidsindicatoren om het (gefaseerd) afschalen van het inreisverbod per 1 juli mogelijk te maken.
- Binnengrenzen EU/Schengen/VK: vanaf 15 juni is er weer toeristisch verkeer met 16 Europese landen mogelijk. Vanaf nu gaan de Europese binnengrenzen geleidelijk verder open.
- Op maandag 15 juni lanceerde de Europese Commissie een webplatform (Re-open EU) met realtime-informatie over de grenzen, de beschikbare vervoermiddelen, reisbeperkingen, maatregelen op het gebied van de volksgezondheid en de veiligheid zoals het afstand houden of het dragen van gezichtsmaskers en andere praktische informatie voor reizigers.

4. Stand van zaken toerisme

Advies

- In de werkgroep toerisme is afgesproken dat u een korte toelichting geeft over de stavaza in de sector. U kunt hiertoe onderstaande inbrengen:
- De verwachting voor inkomend toerisme in Nederland is dat in 2020 ongeveer 40% van het normaal aantal buitenlandse gasten naar Nederland komt (8 mln. gasten). De sector hoopt voor de zomervakantie de helft van het normaal aantal buitenlandse gasten te ontvangen, maar dat lijkt een optimistisch beeld.
- Voor komende zomer geeft 50% van de Nederlanders aan op vakantie te gaan, waarvan 40% in Nederland.
- Vliegverkeer neemt langzaam toe. 10.1.c ANVR is minder optimistisch. Op dit moment is het aantal geboekte vakanties voor het komend seizoen 25% van het normale aantal.
- Campings krijgen meer reserveringen sinds de versoepelingen t.a.v. het gebruik van gemeenschappelijk sanitair bekend zijn gemaakt.
- Horeca vraagt om versoepelingen op het terras. Gasten leven de maatregelen niet goed na (te dicht op elkaar en lopen). Omzet in de horeca valt de ondernemers tegen.
- EZK is samen met andere departementen nog in gesprek met een aantal sectoren over de voorbereidingen voor een mogelijke opstart. Bijvoorbeeld kermissen: komende twee weken wordt met EZK en J&V het protocol verder uitgewerkt.

Toelichting

- Vorige week was er nog sprake van een mogelijk OMT-advies in verband met touringcars. Het OMT heeft aangegeven niet meer open te staan voor sectorale adviezen en met name te adviseren over de algemene regels. Het implementeren hiervan is aan de departementen (in dit geval I&W). Voor de touringcars betekent dit dat de 1,5-meterregel wordt gehandhaafd.

5. Stand van zaken luchtvaart

Advies

- U kunt vragen of/op welke wijze wordt gehandhaafd? Eerder vroeg de Marechaussee om helderheid hierover en capaciteit hiervoor, maar reageerde I&W afwijzend. Voor het slagen van de opschaling op Schiphol, en draagvlak elders is een duidelijke aanpak op dit punt vereist.

Kenmerk
DGBI-TOP / 20167975

Toelichting

- I&W zal dit agendapunt mondeling toelichten.
- Sinds 15 juni is het weer mogelijk te reizen naar andere landen binnen de EU/Schengenzone.
- Vorige week heeft besluitvorming plaatsgevonden over het protocol aan boord van vliegtuigen. Mondkapjes zijn aan boord verplicht, er geldt echter geen 1,5-meterregel. Er wordt geen grens aan het aantal passagiers aan boord van vliegtuigen gesteld. Hiermee is het mogelijk de om luchtvaart stapsgewijs weer op te schalen.
- Schiphol en de luchtvaartmaatschappijen hebben aangegeven de adviezen van het RIVM te implementeren.
- Belangrijk conclusie van het RIVM t.a.v. de luchtvaart is dat de luchtverversing en de filtering voldoende zekerheid bieden om verspreiding van het virus te beperken.
- Veiligheidsregio's waar luchthavens in liggen hebben een aanwijzing gekregen om gezondheidsverklaringen te checken en het gebruik van mondkapjes te verplichten voor Nederlandse vliegtuigmaatschappijen.
- Op Schiphol blijft 1,5-meter de norm. Op plekken waar dat niet kan (inchecken, controle en grenspassage) zullen mondkapjes verplicht worden (opname in de huisregels van Schiphol).

6. W.v.t.t.k.

Toelichting

Kenmerk
DGBI-TOP / 20167975

- Mogelijk komt bij dit agendapunt de tijdelijke wet maatregelen Covid-19 ter sprake.
- Deze ligt sinds vorige week voor bij Raad van State. Deze week wordt het advies verwacht.
- U kunt er nogmaals op wijzen dat het wetsvoorstel samen met de ministeriële regeling in de MR behandeld moet worden.

TER ADVISERING

Aan de Minister
Aan de Staatssecretaris

Directoraat-generaal
Bedrijfsleven & Innovatie
Directie Innovatie en Kennis

Auteur

10.2.e

@minezk.nl

Datum

22 juni 2020

Kenmerk

DGBI-I&K / 20173582

nota

Voorbereiding MCC-19, d.d. 23 juni 2020

Kopie aan

10.2.e

Bijlage(n)

1

Parafenroute

10.2.e

BBR

10.2.e

10.2.e I&K

10.2.e

BBR-paraaf

Aanleiding

Dinsdag 23 juni 2020 vindt van 11:15-12.00 uur de MCC-19 plaats. Locatie is de Trêveszaal op het Binnenhof. MEZK wordt begeleid door 10.2.e). SEZK wordt begeleid door 10.2.e).

Agendapunten:

1. Mededelingen
2. Algemeen beeld
3. Vooruitblik MCCb d.d. 24 juni
4. Stand van zaken internationaal (incl. toerisme)
5. Procesvoorstel investeringsagenda
6. Aandacht voor verdriet en verlies
7. W.v.t.t.k.

Toelichting

- Tussen 09:15 en 09:30 zal MEZK telefonisch contact hebben met 10.2.e en 10.2.e in verband met de voorbereiding van de MCC-19.

Ontvangen BBR

AGENDAPUNTEN

1. Mededelingen

Advies

- Aanhoren.

2. Algemeen beeld

Advies

- U kunt samen met MSZW onderstaand sociaaleconomisch beeld delen. Dit is ambtelijk afgestemd met SZW.
- De BBP-cijfers over het eerste kwartaal (met twee weken corona) zijn al zeer negatief (1,7% krimp). Het bbp zal de komende maanden verder krimpen. Het CPB raamt in het basisscenario van de vorige week uitgekomen Koninginne-Macro Economische Verkenning een krimp van -6,4% in 2020. In twee alternatieve scenario's (traag herstel en tweede virusgolf) is de krimp nog groter. Herstel in 2021 zeer onzeker.
- Indicatoren, zoals het consumentenvertrouwen, de AEX-index en pintransacties liggen een stuk hoger dan op het dieptepunt van de crisis, maar liggen een stuk lager dan voor de crisis. Te zien is dat het maatschappelijk leven zich herstelt; het aantal vervoersbewegingen neemt toe.
- De arbeidsmarkt verslechtert in mei: de werkloosheid neemt met 16 duizend personen toe en de werkzame beroepsbevolking neemt met 24 duizend af. Hoewel deze verslechtering minder groot is dan in april, kunnen we op basis van de ramingen in combinatie met het op enig moment aflopen van steunpakketten verwachten dat de situatie de komende maanden fors gaat verslechteren. De werkloosheid zal van 3,6% oplopen naar 7% eind 2020. Vooral jongeren, zelfstandigen en flexwerkers worden geraakt. De schoonmaakbranche, uitzendbedrijven, detailhandel, cultuur en de horeca worden hard geraakt.
- Er wordt flink gebruik gemaakt van het noodpakket. Inmiddels zijn er 148 duizend aanvragen NOW (€9,8mrd) en 200.000 TOGS-toekenningen (€801mln) en naar schatting 374 duizend Tozo-aanvragen. Daarnaast zijn er 186 duizend (€10,1mrd) aanvragen voor belastinguitstel.

Toelichting

- Bovenstaand advies is, op verzoek van de projectorganisatie Samenleving en Covid-19, in samenspraak met SZW opgesteld.
- Vanuit de sectoren waarvoor EZK verantwoordelijk is zijn op dit moment geen specifieke aandachtspunten die hier ter tafel dienen te worden gebracht.

3. Vooruitblik MCCb, d.d. 24 juni

- Dit agendapunt wordt mondeling toegelicht.
- De volgende drie onderwerpen staan op de agenda voor de MCCb (a. noodopvang; b. maatregelenpakket; en c. besluitvorming LOT-C).
- U bent vooralsnog niet uitgenodigd voor de MCCb.
- Onderstaand treft u per MCCb-agendapunt de voorbereiding aan.

a. Noodopvang

- De tijdelijke noodopvang voor vitale en cruciale beroepen is per 1 juni afgeschaald naar alleen in avond en weekend voor zorgprofessionals. Het voorstel is om hier per 1 juli mee ook mee te stoppen. De reguliere opvang is weer beschikbaar. Door gemaakte afspraken met bijvoorbeeld gemeenten kan er snel weer worden opgeschaald indien nodig.

b. Maatregelenpakket

Stappenplan

- In de afgelopen weken steeds meer afgeweken van het stappenplan. Voorstel is om naar een andere versie te gaan van het stappen plan. Idee is dat het onderscheid tussen sectoren wordt los gelaten. Het verschil zal vooral gemaakt worden tussen binnen en buiten.
- Evenementen: Evenementen tot 100 personen vanaf 1 juli toestaan (buiten wel afgehekt). Het voornemen is om het verbod voor vergunningsplichtige evenementen na 1 september niet te verlengen. De komende 1,5 maand bekijken welke vergunningsvoorwaarden nodig zijn om evenementen zonder max weer toe te staan. Hiervoor zullen ook pilots uitgevoerd worden. Dit wordt georganiseerd vanuit de Werkgroep Evenementen onder de nieuwe programmadirectie.
- Uitzonderingen: Dansvoorzieningen (nachtclubs etc) en activiteiten waarbij in groepsverband de stem geforceerd wordt verheven blijven nog verboden na 1 juli. Er is hiervoor ook nog niet besloten dat deze uitzondering in beginsel per 1 september vervalt; hier zal nog een OMT-advies over worden gevraagd. Voor sommige evenementen (festivals bijv.) zouden dus ook na 1 september nog verdergaande beperkingen kunnen gelden/niet toegestaan kunnen zijn.
- Op basis van het OMT advies (dat naar verwachting maandagavond verschijnt) zal bovenstaande aanpak (eventueel nog aangepast) worden voorgelegd aan het ICCb en MCCb ter besluitvorming.

Advies/spreekpunten

- Aandacht te vragen voor de inconsistentie in deze redenering van enerzijds geen onderscheid tussen sectoren en anderzijds het vasthouden aan het maximum van 100 bij o.a. de evenementen, maar ook in theaters, bioscopen enz.

- Desgewenst wijzen op het verschil tussen de bespreking in het Catshuis op 14 juni en de adviesuitvraag/voorgenomen besluit waar nu op wordt aangestuurd; in uw terugkoppeling van die Catshuissessie leek meer ruimte te worden gezocht dan nu voorligt.

Toelichting

- Er zijn verschillende sectoren waarbij wel meer dan 100 mensen zijn toegestaan, mits de 1,5 meter kan worden aangehouden en het maximum dus samenhangt met de beschikbare oppervlakte. Expliciet geldt dit al voor musea, onder de voorwaarde van reserveren, impliciet ook voor winkels. Bijvoorbeeld vakbeurzen vragen zich – terecht – af waarom hetgeen bij de Ikea kan, niet ook op vakbeurzen kan. Zij geven aan stromen goed te kunnen reguleren en maximeren. De extra risico's die de achtergrond vormen voor de genoemde uitzonderingen, spelen hier ook niet.
- De maxima betekenen dat geen maatwerk wordt geboden, terwijl in grotere ruimtes de gezondheidsrisico's toch kleiner lijken, zeker als mensen stil zitten, en niet zingen/stemverheffen zoals in theaters en bioscopen. Door middel van goede protocollen, kan ook het binnenkomen en weggaan goed gereguleerd worden.

Vervoersmiddelen

- Afgelopen donderdag is de adviesaanvraag aan het OMT aangevuld met betrekking tot vervoer. Hier lopen naar wij begrijpen ook nog gesprekken over, in ieder geval tussen I&W en NCTV.

Advies/spreekpunten

- Er op aandringen dat er geen onderscheid wordt gemaakt bij de uiteindelijke beslissing in de MCCb tussen het (publieke) OV en commerciële vormen van vervoer, tenzij dit onderscheid vanuit gezondheidsperspectief op objectieve gronden gerechtvaardigd kan worden.

Toelichting

- Anders dan zowel aan SEZK toegezegd door de SGAZ en als besproken in het IAO, wordt in de adviesaanvraag wel een onderscheid gemaakt tussen OV en commercieel vervoer. Weliswaar wordt tav commercieel vervoer een parallel getrokken met de vraag tav het OV, maar uitsluitend voor commercieel vervoer wordt het OMT ook gevraagd naar de gevolgen/risico's van een 50% bezetting.
- Vanuit de gedachte van geen sectoraal onderscheid maken bij het nieuwe stappenplan, maar ook vanuit de gedachte dat een onderscheid in behandeling tussen een lijnbus en een touringcarbus vanuit gezondheidsperspectief niet uit te leggen valt, hebben wij gepleit voor een gelijke behandeling van beide zaken. De publieke functie van het OV kan dit onderscheid maatschappelijk niet rechtvaardigen, aangezien de beperkingen worden opgelegd vanuit gezondheidsperspectief. Die lijken bij het OV eerder groter dan kleiner dan bij commercieel vervoer, bijvoorbeeld door de

onmogelijkheid van triage in het OV, die er bij commerciële vervoersvormen vaak wel is.

- Het onderscheid tussen OV en andere vervoersvormen is hoe dan ook niet zuiver, omdat ook de commerciële waddenveren in de adviesaanvraag gelijk worden gesteld met het OV, schijnbaar omdat een onderscheid tussen publieke en commerciële waddenveren niet uitlegbaar (en concurrentievervalsend) wordt geacht. Hierdoor wordt echter ook een onderscheid tussen verschillende commerciële vervoersmodaliteiten gemaakt.
- c. **Besluitvorming LOT-C**
- Het Landelijke Operationeel Team Covid-19 is opgezet ter ondersteuning van de Veiligheidsregio's en de aansluiting tussen regionaal en nationaal zo goed mogelijk te laten verlopen. Er zal een voorstel gedaan worden hoe hier meer om te gaan na afschaling van de nationale crisisstructuur. (Het voorstel wordt morgen pas ingebracht in het IAO; wij kennen de inhoud derhalve nog niet).

4. **Stand van zaken internationaal (incl. Toerisme) – bijlage**

Advies

- Inzet van EZK blijft verder inzetten op herstellen vrijheden Interne Markt, afschalen lockdown maatregelen waar dat kan en om zoveel mogelijk duidelijkheid voor het bedrijfsleven en de vakantieganger te bieden.
- Reismogelijkheden binnen EU/Schengen: Inmiddels hebben 20 landen code geel. Overige landen openen hun grenzen de komende twee weken. VK en Zweden blijven voorlopig code oranje i.v.m. gezondheidssituatie.
- U wordt mondeling geïnformeerd door J&V en BZ over de stand van zaken rond het inreisverbod.
- In EU-verband wordt gesproken over twee plannen. Plan A heeft de voorkeur. Plan B kan als terugvaloptie kan worden gezien. Dit is onderwerp van gesprek in Coreper.
- Plan A: Gecoördineerd plan EU na 1 juli
 - Het inreisverbod van de EU voor niet-ingezeten verloopt op 1 juli. De EU-inzet is om daarna tot een gecoördineerde openstelling van de EU op basis van objectieve criteria. Dit is tevens de inzet van NL.
 - Indien er consensus bereikt worden neemt NL de lijst in principe onverkort over. Echter kan er op advies van RIVM wel gekozen worden om voor landen op de lijst staan om het inreisverbod op te heffen per 1 juli een dringend advies tot thuisquarantaine af te geven.
- Plan B: Gecoördineerd plan met buurlanden vanaf 8 juli
 - Indien er geen consensus bereikt wordt en het generieke inreisverbod ook niet verlengd wordt heeft de voorkeur om te verkennen of er gezamenlijk met de buurlanden tot een lijst van grenswaarden en criteria gekomen kan worden op basis waarvan besloten kan worden of inreisverboden vanuit landen. Immers betreft het hier een nationale bevoegdheid.
 - Het is denkbaar dat we beginnen met een relatief korte lijst van landen waarvan we relatief zeker zijn en deze na twee werken uitbreiden op basis van de informatie die we in de tussentijd ophalen.

- Mogelijk wordt tijdens de MCC-19 het draagvlak voor plan B getoetst. Zoals gesteld zet EZK in op het herstel van vrijheden. Nationale inreisverboden voor derde landen zijn ingewikkeld in de uitvoering i.v.m. open binnengrenzen.

Toelichting

- Inkomend toerisme loopt naar verwachting terug met -58% tot -74%; binnenlands toerisme daalt met -43% tot -58% in 2020 (naar schatting overnachten zo'n 24 tot 30 miljoen toeristen minder in Nederland in 2020).
- Op dit moment trekken boekingen aan op campings en vakantieparken in de groene delen van Nederland (Zeeland, Veluwe, Oost- Nederland en Heuvellandschap). Hier zijn nog geen zorgen voor teveel druk op de openbare ruimte.
- Hotels worden heel weinig geboekt. Terrasbezoek gaat met het mooie weer redelijk, maar restaurants benutten hun capaciteit niet. Musea en attracties geven aan dat mensen terughoudend zijn.
- Vrijdag heeft KHN aangegeven uit het overleg met het kabinet te stappen. O.l.v. de minister van J&V (met stas EZK) waren er gesprekken over de mogelijkheden binnen de 1,5 meter samenleving. KHN geeft aan dat 1,5 m binnen de horeca geen haalbare maatregel is die bovendien in andere sectoren (bijv bij detailhandel) ook niet wordt nageleefd en vindt dat het Kabinet onvoldoende openstaat voor alternatieven.
- Bestuur van de gemeente Amsterdam heeft vorige week een brief verstuurd aan de Raad, waarin is aangegeven dat de gemeente na de coronacrisis een andere koers voor toerisme voor ogen heeft. Minder bezoeker en andere bezoekers. Onder horeca-ondernemers heeft dit tot grote onrust geleid.
- In de brief is specifiek ingegaan op de COVID-19 wet die het mogelijk moet maken om het aantal toeristische overnachtingsplekken in een regio te beperken, als de gezondheidssituatie en de druk op de openbare ruimte daarom vraagt. Hierover gaat de gemeente in overleg met hotelhouders.

5. Procesvoorstel investeringsagenda – bijlage

Advies

- U kunt instemmen met opdrachtverlening voor het maken van een samenhangend pakket voor investeringen op het gebied van de leefomgeving (wonen, mobiliteit, energie, natuur).

Toelichting

- In de presentatie wordt terecht de noodzaak van investeringen in de bouw geschetst. De presentatie bevat op een paar voorbeelden na nog geen concrete maatregelen. Er moet haast worden gemaakt, wil dit nog meelopen in de Augustusbesluitvorming en besluitvorming over het herstelpakket.
- Vanwege de sterke link tussen woningenbouw, energie, infra en natuur logisch om deze in samenhang te bezien, maar beleidsopties liggen niet direct voor het oprapen.

- Het doorbouwplan, waar specifiek voor de woningmarkt over gedacht wordt, is al in een verder gevorderd stadium. Daar heeft u donderdag een overleg over met MFIN, MBZK MSZK. Hiervoor ontvangt u een separate voorbereiding.
- Belangrijk is dat de oplossingen aangrijpen bij de problemen die we zien. Beleidsopties moeten vooral gericht zijn op het wegnemen van aanbodrestricties (gebrek aan locaties, o.a. door stikstof/PFAS) en op peil houden van het vertrouwen onder investeerders en kopers.
- Aandachtspunt is dat investeringen (naar voren halen) en hervormingen op het gebied van energie/klimaat en de bouw ook in de vijfhoek worden besproken als onderdeel van het herstelpakket. Uiteindelijk moeten deze sporen bij elkaar komen.
- Het heeft de voorkeur om de bespreking van het pakket in beginsel in de MCC-19 te voeren, om te voorkomen dat de samenstelling van de Vijfhoek weer verbreedt.

6. Aandacht voor verdriet en verlies

Advies

- Dit agendapunt wordt mondeling toegelicht.
- DC adviseert om hier heel zorgvuldig mee om te gaan. Het is een uitzonderlijke periode geweest voor het hele land. Mensen hebben niet goed afscheid kunnen nemen van hun dierbaren of hun dierbaren niet kunnen bezoeken door de maatregelen die de overheid heeft opgelegd. Het is goed dat over verdriet in brede zin wordt gesproken en dat hieronder ook bijv. het verdriet valt van ondernemers die te maken hebben gehad met het omvallen van hun bedrijf. Ook kan een dergelijk moment worden aangegrepen om aan te geven dat we er 'nog niet zijn' en dat de maatregelen nog steeds moeten worden nageleefd.
- Wel is het van belang om heel goed oog te hebben en houden voor een aantal aandachtspunten en communicatieve risico's en hierop te anticiperen. Deze risico's kunnen worden verkleind door het stilstaan bij verdriet rond corona vooral lokaal aan te pakken, afhankelijk van de behoeftes van mensen. Daarnaast moet het geserreerd gebeuren en moet de externe communicatie nauwkeurig worden voorbereid.

Toelichting

- Het voorstel vanuit NCTV/NKC – dat zondag jl. ook in het Catshuis is besproken – is dat de MP op 10 juli na de laatste MR voor het reces tijdens zijn persconferentie ingaat op het onderwerp verdriet n.a.v. COVID-10 en dat hij daarbij aankondigt dat er ná de zomer een landelijk moment komt waarbij ruimte en erkenning wordt gegeven aan het verdriet dat mensen hebben (gehad) door de coronacrisis. De nadruk ligt op lokale initiatieven en het idee is dat 's avonds een TV-uitzending plaatsvindt met aandacht voor persoonlijke verhalen. Het zou over verdriet in brede zin gaan, dus niet alleen verdriet om dierbaren die zijn overleden aan COVID-19, maar ook bijv. om het omvallen van een (familie)bedrijf.
- Aandachtspunten/ communicatieve risico's

- Risico bestaat dat mensen zeggen 'waarom voor corona wel een nationaal moment van om stil te staan bij verdriet, maar niet voor herdenken van doden van andere ernstige ziektes waaraan veel mensen overlijden c.q. aan andere gebeurtenissen?'.
- Risico bestaat dat bij een landelijk moment de geluiden worden gevoed dat de overheid de afgelopen maanden een 'overreactie' heeft laten zien en teveel beperkingen heeft opgelegd.
- Risico bestaat dat de timing niet goed is, zeker als er nog een 'tweede golf' aankomt. De economische gevolgen zijn ook nog lang niet voorbij. De indruk kan worden gewekt dat de crisis 'over' is terwijl dat nog niet zo is.
- Risico bestaat dat de indruk wordt gewekt dat het omvallen van een bedrijf gelijkgeschakeld wordt met het overlijden van een dierbare.
- Risico is dat een dergelijk nationaal moment door mensen heel verschillend wordt ervaren: sommigen zullen het toejuichen en anderen zullen het overdreven vinden. Er zijn grote verschillen tussen provincies en grote verschillen tussen persoonlijke situaties van mensen.

7. W.v.t.t.k.

Advies

- Aanhoren

Bijlage Signalen uit sectoren:

- Touringcars: zie het advies onder agendapunt 3 (Vooruitblik MCCb - vervoersmiddelen). De touringcars hebben vorige week gedemonstreerd en een petitie overhandigd aan de staatsecretaris. De sector kijkt naar EZK voor aanvullende steun en naar I&W voor verruiming van de capaciteit. Bij het OMT is advies aangevraagd over het vervoer OV/touringcars.
- Bruine vloot: Chartervaart/de bruine vloot hebben vorige week aandacht hebben gevraagd voor hun problematiek (door voor Pampus te gaan liggen). Met de aanpassing van de Togs regeling vallen deze schepen nu allemaal onder de compensatie regelingen Togs en TVL. Er zijn Kamervragen gesteld (coördinatie OCW) over het in stand houden van dit culturele erfgoed.
- Betaald voetbal: De KNVB/het betaald voetbal zit in financiële nood en heeft het Rijk gevraagd om ondersteuning. Gesprekken hierover lopen via VWS met betrokkenheid van EZK.
- Horeca met een sportieve activiteit: De bowlingbanen en andere ondernemers die een bedrijfsmodel hebben waarin horeca en een activiteit worden gecombineerd (zoals de joue de boule cafe's en de poule/biljart cafés) geven aan acties te ondernemen als ze niet per 1 juli open mogen. (verwachting is dat in de Mccb wordt besloten dat binnensporten, sauna's en casino's per 1 juli weer openen kunnen).
- Reisbranche: De reisbranche wordt stevig geraakt door vraaguitval en annuleringskosten. De Staat heeft een garantstelling opgesteld voor garantiefonds SGR.
De KLM wil in juli weer naar zo'n 80% van het normale aantal Europese bestemmingen vliegen en naar 75% van de intercontinentale bestemmingen. Diverse luchtvaartmaatschappijen kondigen reorganisaties aan.
- Evenementenbranche: zie het advies onder agendapunt 3 (Vooruitblik MCCb). De evenementenbranche (zakelijke congressen/beurzen, publieksevenementen, kermissen) hebben op 10 juni met MOCW, MVWS, MJenV en SEZK voor de tweede keer om tafel gezeten. Gesproken is over economische maatregelen, beperkingen op absolute aantallen en een fieldlab.
- Kermissen: 3 kermisondernemers (uit Apeldoorn) hebben een kort geding aangespannen tegen de staat vanwege het niet open mogen (geadresseerde ministeries VWS en J&V). Tijdens het kort geding dat exploitanten aanspannen meldde de landsadvocaat dat als het maximumaantal bij samenkomsten van 30 naar 100 verhoogd wordt, dat voor veiligheidsregio's reden kan zijn om toch ontheffing te verlenen aan kermissen. Om die reden is de zaak aangehouden tot 27 juni.
- Exploitanten van strandtenten geven aan dat de omzet erg tegenvalt en willen dat hun paviljoens de komende wintermaanden gewoon kunnen blijven staan.

TER ADVISERING

Aan de Minister
Aan de Staatssecretaris

Directoraat-generaal
Bedrijfsleven & Innovatie
Directie Innovatie en Kennis

Auteur

10.2.e

@minezk.nl

Datum

23 juni 2020

Kenmerk

DGBI-I&K / 20177176

nota

Voorbereiding MCCb, d.d. 24 juni 2020

Kopie aan

10.2.e

Bijlage(n)

Parafenroute

10.2.e

10.2.e I&K

10.2.e

BBR-paraaf

10.2.e

Aanleiding

Woensdag 24 juni 2020 vindt van 16:00 uur tot 17:00 uur de MCCb plaats op het Ministerie van Justitie en Veiligheid, Turfmarkt 147, 3e etage. Eventuele stukken voor de vergadering worden ter plekke uitgedeeld. De MCCb vindt plaats zonder begeleidende ambtenaren.

Indien u dit op prijs stelt kunt op weg naar MCCb nog bellen met 10.2.e om de belangrijkste punten voor uw inbreng door te nemen.

Agendapunten:

1. Afstemming over beeld en huidige stand van zaken
2. Maatregelen
3. Communicatie
4. W.v.t.t.k.

Kern

- U kunt m.b.t. OMT-advies en eventuele maatregelen de volgende (voor EZK belangrijkste) punten naar voren brengen:

Minister:

- T.a.v. maximale groepsgrootte:
 - Te wijzen op en aandacht te vragen voor het deel van het OMT-advies waarin wordt aangegeven dat ook geen maxima nodig zijn als er sprake is van voldoende doorstroom en beperkt contact (ook als geen triage, reservering enz. mogelijk is);
 - Er voor te pleiten dat dit zo wordt uitgelegd als wat de huidige situatie is in grote winkels (Ikea, Bijenkorf enz.), zodat daarmee een gelijke behandeling ontstaat van evenementen en dergelijke waar de situatie op dit punt vergelijkbaar zal zijn;
 - Hier in de communicatie in de persconferentie nadrukkelijk aandacht aan wordt besteed en helder over wordt gecommuniceerd.

Ontvangen BBR

7-8-2020

Directoraat-generaal
Bedrijfsleven & Innovatie
Directie Innovatie en Kennis

Kenmerk
DGBI-I&K / 20177176

- Er aandacht voor te vragen dat er – conform het OMT-advies – er in de communicatie meer de nadruk wordt gelegd op het testen bij klachten en dat dit meer als een soort burgerplicht in plaats van een (vrijwillige) mogelijkheid wordt gepresenteerd.

Staatssecretaris

- T.a.v. de 1,5 meter en vervoer:
 - Aan te geven dat wat u betreft de uitkomst gezien het OMT-advies minimaal moet zijn dat de maximale bezetting in het commerciële vervoer gelijk mag zijn aan die in het openbaar vervoer;
 - Het kabinet op te roepen zelf een besluit te nemen over de hoogte van deze maximale bezetting.
- T.a.v. de 1,5 meter en theater, dans en sport:
 - Aan te geven dat het OMT in uw ogen pleit voor een stappenplan voor de (verdere) openstelling van deze sectoren;
 - Er voor te pleiten dat de eerste stap is dat professionele beoefenaars hiervan per 1 juli dit weer mogen zonder de 1,5 meter.
- T.a.v. kuchscheren:
 - U voorstander bent van het (in de horeca) per 1 juli toestaan hiervan in de buitenruimte als alternatief voor de 1,5 meter gezien de uitkomst van het TNO-onderzoek;
 - U voorstander bent van nader onderzoek naar de invloed van kuchscheren in de binnenruimte.

Toelichting

- Hieronder treft u een appreciatie van het gehele OMT-advies en tevens specifieke adviezen en bijbehorende appreciatie voor onderwerpen die voor EZK van belang zijn. Bij de specifieke adviezen treft u ook spreekpunten aan.
- Mogelijk komen naar aanleiding van het IOA, d.d. 23 juni 2020, ook kuchscheren in de horeca aan de orde. Hiervoor is ook een korte voorbereiding meegegeven.
- Tot slot volgt als bijlage nog een terugkoppeling van de ICCb van 24 juni, die ter voorbereiding op de MCCb dient.

Appreciatie OMT-advies algemeen

- Het advies als geheel is vanuit EZK-oogpunt zondermeer als positief.
- Het OMT steunt het idee van een meer generiek afwegingskader en gaat op sommige punten verder dan in de adviesaanvraag gevraagd.
- Mocht de MCCb het OMT volgen, zou dit leiden tot vergaande versoepelingen, in het bijzonder ten aanzien van het stellen van maxima aan het aantal personen dat bijeen mag komen (zie ook hierna bij Specifieke adviezen).
- Beperkingen die wel zouden blijven gelden zijn:
 - De 1,5 meter afstand (of vervangende maatregelen zoals bij de contactberoepen);
 - De hygiënemaatregelen (geen handen schudden enz.);
 - Testen en thuisblijven bij klachten;
 - Zoveel mogelijk thuiswerken;
 - Twee specifieke zaken te weten: 1. dansvoorzieningen (clubs e.d.) en 2. zaken waarbij zang of geforceerde stemverheffing aan de orde is (zoals koren).
- Het OMT geeft aan dat versoepelingen waarschijnlijk tot meer besmettingen leiden, maar dat dit geen reden is hier negatief op te adviseren omdat:
 - Er al langere tijd een laag aantal besmettingen, ziekenhuis- en IC-opnames is;
 - Door testen en contactonderzoek indamming goed mogelijk is;
 - Gevolgen naar verwachting lokaal of regionaal zullen optreden;
 - Naar verwachting tijdig (en gericht) kan worden ingegrepen indien nodig;
 - De maatschappelijke kosten van de beperkingen zeer hoog zijn.
- Essentieel blijft het gedrag van mensen. In het advies worden twee zaken benadrukt:
 - Naleving van de 1,5 meter;
 - Mensen zich bij (ook milde) klachten laten testen.
- Hoewel het OMT zichzelf niet het geëigende gremium vindt om uitzonderingen op de 1,5 meterregel te formuleren, stelt het OMT wel dat de maatschappelijke kosten als gevolg van die maatregelen in sommige gevallen zo hoog zijn dat het niet evident is dat die kosten in verhouding staan tot het risico dat de naleving van die regel met zich meebrengt.
- Wij lezen dit als een oproep aan de politiek om daar waar de maatschappelijke kosten van de 1,5-meterregel erg hoog zijn en het besmettingsrisico relatief klein, uitzonderingen te maken op de 1,5 meterregel te formuleren.
- Dit is een belangrijk aandachtspunt bij formuleren van Covid-19-wet en ministeriele regel.

2-6-2021

Specifieke adviezen

Hierna zijn in verkorte vorm een aantal specifieke punten uit het OMT-advies opgenomen die met name voor EZK van belang zijn, met een (eventueel) spreekpunt, een samenvatting van het advies en een korte appreciatie ter toelichting.

Maximale groepsgrootte

Spreekpunten:

- U (MEZK) kunt aangeven dat:
 - u het eens bent met het OMT advies op dit punt (zie de drieslag op blz 4 van het OMT-advies);
 - het advies van het OMT om ook geen maximum te stellen in situaties waarbij er voldoende doorstroming en weinig contact plaatsvindt, zo moet worden uitgelegd dat daarmee een gelijke behandeling ontstaat als met de huidige situatie, in supermarkten, bouwmarkten en andere grote winkels.
 - Wij adviseren u om zeker te stellen dat dit tweede punt ook in de communicatie van het kabinet voldoende onder de aandacht wordt gebracht.
- U (SEZK) kunt aandacht vragen voor een heldere boodschap richting evenementen waar bij opvolging van het OMT-advies wel maxima voor blijven gelden, in het bijzonder voor wat dit voor hen betekent vanaf 1 september.

Samenvatting advies

- Feitelijk vervallen de meeste beperkingen voor evenementen als het OMT-advies gevolgd wordt, mits:
 - a. reservering, triage, placering en registratie plaatsvindt, **of**;
 - b. er voldoende doorstroming plaatsvindt met beperkt of geen contact.Kan zowel niet aan voorwaarde a. als aan voorwaarde b. worden voldaan, dan adviseert het OMT een maximum van 100 personen binnen en 250 buiten. In alle gevallen geldt dat de 1,5 meter uiteraard wel moet kunnen worden aangehouden.
- Motivatie van het OMT voor het toch aanhouden van een bepaald absoluut maximum is dat indien grotere groepen mensen bij elkaar komen het risico op verspreiding toeneemt. De mogelijkheden tot voorkoming van verspreiding en tot testen en traceren is dan dus nog belangrijker.

Appreciatie

- Gezien de motivatie achten wij de onder omstandigheden geldende maxima verdedigbaar, te meer omdat veel ondernemers dan zelf in de hand zullen hebben of ze gebonden zijn aan een maximum of niet. Bijvoorbeeld vakbeurzen die u beiden de afgelopen dagen overspoelen met mails, hoeven dan geen maximum aantal bezoekers meer aan te houden, anders dan op basis van het kunnen aanhouden van de 1,5 meter.
- Tot nog toe gaat het in de media alleen over de situatie zoals hiervoor beschreven onder a. en de maxima. Het is daarom wenselijk om aandacht te vragen voor de situatie beschreven onder b. en hoe het kabinet hier nadere invulling aan wil geven/dit uit wil leggen.

- Met hetgeen het OMT beschrijft, wordt onzes inziens geduid op de huidige situatie in supermarkten en andere grote winkels (Ikea, Bijenkorf). Alleen met die uitleg wordt de eerdere inconsistentie in het voorgestelde beleid tussen evenementen enerzijds en dit soort winkels anderzijds weggenomen. Dit deel van het OMT-advies ook overnemen en hier een heldere uitleg aangeven is zowel essentieel voor de consistentie van het beleid als de uitlegbaarheid daarvan (en daarmee het draagvlak).
- Voor een beperkt aantal evenementen zullen dus wel maxima blijven gelden, omdat ze niet aan de voorwaarde onder a of b kunnen voldoen. Zo zullen grotere (muziek)festivals naar verwachting niet aan een van beide voorwaarden kunnen voldoen waarbij geen maximum aantal bezoekers door het OMT wordt voorgesteld. Daarnaast blijft de 1,5 meter uiteraard wel een beperkende factor.
- De redenen om te verzoeken om extra financiële steun vanuit de overheid, lijken hiermee voor bepaalde (deel)sectoren (deels) te vervallen.

Uitzonderingen op de 1,5 meter

a. Vervoer

Spreekpunt:

- U (SEZK) kunt aangeven dat:
 - u het eens bent met het OMT advies op dit punt;
 - er naar uw mening uit het advies voortvloeit dat er (vanuit gezondheidsperspectief) geen rechtvaardiging is om commercieel vervoer (waaronder touringcars) qua bezetting anders te behandelen dan openbaar vervoer.
- Tevens kunt u de discussie starten over welke maximale bezetting het kabinet dan wenst, nu het OMT deze keuze aan het kabinet laat.

Samenvatting advies

- Het OMT benadrukt het belang van de 1,5 meter ook in het (openbaar) vervoer. Daarbij geeft het OMT aan dat mondkapjes geen gelijkwaardig alternatief zijn.
- Ten aanzien van het OV geeft het OMT aan dat triage daar niet mogelijk is en bij commercieel vervoer wel (evenals mondkapjes, placering en reservering), wat van belang is voor eventueel contactonderzoek.
- Ten aanzien van commercieel vervoer stelt het OMT letterlijk dat: *Het OMT is daarom van mening dat deze vormen van vervoer in de huidige situatie mogelijk zijn, ook als de anderhalve meter afstand niet strikt gehanteerd wordt. Het OMT adviseert reizen voor lange duur cq over lange afstanden zoveel mogelijk te beperken.*

Appreciatie

- Tussen de regels door lees je dat het gezondheidsrisico in het OV juist groter moet worden geacht dan in het commerciële vervoer. De uitkomst kan dan dus in onze ogen niet anders zijn dan dat in het commerciële vervoer (minimaal) dezelfde bezetting mogelijk wordt gemaakt als in het OV.
- Welke bezetting dit moet zijn, laat het OMT volledig aan de politiek. Het ligt voor de hand dat de vraag naar vervoer zal toenemen, nu steeds meer beperkingen vervallen. Daarentegen lijkt het nog steeds verstandig het gebruik

van (openbaar) vervoer zoveel mogelijk af te remmen. Op deze korte termijn is ambtelijk geen goed advies uit te brengen wat de maximale bezetting zou moeten zijn. Een verhoging van de huidige 40% lijkt wel in de rede te liggen, hoewel die bezetting in de praktijk vooralsnog in het OV zelden wordt bereikt.

b. Sport, dans en theater

Spreekpunt: (als dit niet door VWS of OCW naar voren wordt gebracht)

- U (SEZK) kunt vragen hoe het OMT-advies opgepakt wordt om sport, dans en theater voorzichtig op te starten.
- Daarbij kunt u aangeven dat overwogen kan worden om voorrang te geven aan de professionele uitoefening in deze sectoren, onder meer omdat van hen een hoger niveau aan mitigerende maatregelen kan worden verwacht dan bij de uitoefening op amateurniveau.

Samenvatting advies

- Het OMT geeft aan dat sport, dans en theater risico's oplevert als daarbij minder dan 1,5 meter afstand wordt gehouden, maar dat dit moet worden afgewogen tegen de maatschappelijke kosten van de maatregel en de mogelijkheden om het risico te minimaliseren. Vanwege de positieve effecten van deze activiteiten op het welzijn en de mogelijkheid tot triage, acht het OMT dit risico aanvaardbaar. Het OMT adviseert het opstarten van deze sectoren daarom met een zekere voorzichtigheid op te pakken.
- Het RIVM heeft een afwegingskader ontwikkeld voor het betaald voetbal, topsport, binnen- en buitensport, inclusief amateurcompetities dat zo spoedig mogelijk beschikbaar gesteld zal worden.

Appreciatie

- Wij kennen het afwegingskader niet, maar gezien de naam lijkt dit een nadere invulling vanuit de politiek te vergen. Het is voor de betreffende sectoren van belang hier zo snel mogelijk duidelijkheid over te hebben en helder over te communiceren.
- Het advies lijkt het stapsgewijs opstarten van deze sectoren te propageren (voor zover nog nu nog niet toegestaan). Het advies heeft zowel op de professionele als de uitoefening op amateurniveau betrekking. Een eerste stap zou kunnen zijn om alleen de professionele uitoefening van deze zaken toe te staan en dan bijvoorbeeld een maand later ook te verruimen naar (delen van) de uitoefening op amateurniveau. Dit kan een goed beeld geven van de risico's.
- Van professionele partijen mag ook verwacht worden dat zij al goed hebben nagedacht over maatregelen ter voorkoming van verspreiding van het virus. De amateuruitoefening kan hier dan mogelijk weer van leren en zaken overnemen.
- Los hiervan is ons niet geheel duidelijk hoe het advies om zang en stemverheffing waaronder (spreek)koren nog niet toe te staan, zich verhoudt tot het weer uitoefenen van (de meeste vormen van) theater en de handhaafbaarheid in voetbalstadions.

Overige
Communicatie over testen bij klachten

Spreekpunt (eventueel)

U (MEZK) kunt aangeven dat er in de communicatie vanuit de Rijksoverheid meer nadruk moet worden gelegd op het je laten testen bij klachten en het belang daarvan in de strijd tegen het virus. Dit moet minder als een mogelijkheid en meer als een dringend advies worden gepresenteerd.

OMT-advies en appreciatie

- Het OMT geeft aan dat het zich laten testen bij klachten aandacht vergt. De bereidheid van mensen om zich bij (milde) klachten te laten testen blijkt laag.
- Het valt op dat dit in de spotjes vanuit de Rijksoverheid ook niet wordt benoemd. Daar wordt alleen gesteld: bij klachten, blijf thuis.
- Sinds 1 juni kan iedereen met klachten zich laten testen. Dit is op vrijwillige basis en lijkt vooral bedoeld voor hen die daar behoefte aan hebben. Hoewel het opleggen van een verplichting tot het zich laten testen bij klachten tot maatschappelijke weerstand kan leiden en bovendien niet handhaafbaar is, kan in de communicatie wel meer aandacht worden besteed aan het belang van je te laten testen bij klachten.
- Daarbij zijn de volgende zaken wel essentieel:
 - Burgers moeten snel terecht kunnen;
 - De uitslag moet snel bekend zijn

Kuchschermen in de horeca

Spreekpunten (eventueel als J&V dit als beslispunt tijdens deze bijeenkomst op tafel legt)

- U (SEZK) kunt aangeven dat u naar analogie van de (voorlopige) conclusies van het TNO-advies voorstander bent van het per 1 juli toestaan van kuchschermen op terrassen van horecagelegenheden. Dit geeft met name ondernemers met minder buitenruimte meer mogelijkheden om hun inkomsten weer op peil te brengen.
- U (SEZK) kunt aangeven dat u voorstander bent van nader onderzoek voor het gebruik van kuchschermen binnen. Zeker ook met het oog op vooruitkijken naar periodes met minder mooi weer en kleinere horecagelegenheden waarvoor dit mogelijk extra opties biedt om weer een gezonde omzet te maken.
- De redenen om te verzoeken om extra financiële steun vanuit de overheid, komen hiermee voor bepaalde vormen van horeca (deels) te vervallen.

Toelichting voorlopige conclusies TNO over kuchschermen horeca

- Uit de voorlopige conclusies van het TNO-advies blijkt dat schermen buiten effectief lijken schermen, mits voldoende ventilatie. Voor kuchschermen binnen is nader onderzoek nodig over grootte schermen in combinatie met ventilatie.

Belangrijkste punten uit ICCb 24/6

Beeld

RIVM:

- Rt schommelt tussen 0,7 en 1.
- Dalende curves. 36.000 IC opnames voorkomen.
- Basisregels blijven belangrijk. Versimpeling wordt door OMT omarmd.
- Maximale groepsgrootte: Rt wordt beperkt beïnvloed door de groepsgrootte.
- Geen belemmering op groepsgrootte, maar ook geen vrijbrief voor grote evenementen (lowlands).
- Zonder placering: binnen max 100, buiten max 250. Uitgezonderd Horeca.
- Anderhalve meter blijft. NB: VK is gisteren van 1 naar 2 meter gegaan.
- Vervolgonderwijs. Tot 18 jaar wordt de anderhalve meter losgelaten. Niet vol te houden; doet schade aan ontwikkeling kinderen.
- Sport, dans, theater. Strikt handhaven anderhalve meter niet noodzakelijk. Er komt een RIVM afwegingskader voor amateursport.
- OV: Uitgangspunt van anderhalve meter. Met uitzonderingen.
- Privevervoer: Anderhalve meter niet proportioneel. Mondkapjes geadviseerd bij mensen buiten het eigen huishouden.
- Vliegtuigen: Niet zonder risico. Ook op het vliegveld.
- Touringscars: Ook eigen verantwoordelijkheid; gezond verstand. Binnen NL nauwelijks anders dan OV. Naar Barcelona zeker niet geadviseerd.
- Thuiswerken blijft uitgangspunt, maar niet voor sexwerkers.
- Testen van personen zonder klachten: zinvol als er risicovol contact is geweest. En in sommige uitbraaksituaties (slachterijen). Koude lucht recirculeren is vragen om problemen.
- Ventilatie: recirculeren met zwenkventilatoren werkt averechts in sportscholen. Bouwbesluiten zijn voldoende; filtratie speelt geen belangrijke rol.
- Kinderen met snotneuzen: mogen naar het kinderdagverblijf en onderbouw PO. Is al gecommuniceerd.
- WHO standpunt over mondkapjes is ongelukkig voor NL situatie. In ziekenhuis hogere klasse; en buiten ook gebruiken. WHO vist heel selectief in de literatuur. Advies om niks met WHO advies te doen.

Maatregelenpakket:

NCTV:

- Pakket voor een andere fase. Minder nadruk op handhaving, meer nadruk op eigen verantwoordelijkheid en alleen handhaven bij excessen.
- Basisregels blijven hetzelfde. Anderhalve meter! Eigen verantwoordelijkheid.
- Algemeen onderscheid tussen binnen en buiten. Maar geen onderscheid daarbinnen, behalve dan de privéwoning. Buiten idem, alleen wel de vergunningsplichtig gebruiken als sturingsinstrument.
- Uitzonderingen op anderhalve meter ook meer generiek gedefinieerd.
- In OV mondkapje verplicht. Nieuw: personenvervoer voor zover bestemmingsverkeer. Dus niet: recreatief verkeer (inclusief de bruine vloot).
- In privé-vervoer is mondkapje geadviseerd voor zover het mensen betreft buiten het eigen huishouden.

- Kuchscherm: TNO stelt vast dat het in de buitenruimte de anderhalve meter kan vervangen. Binnen niet.
- Uitzonderingen voor algemene openstelling: discotheken, nachtclubs, ballonvaart, groepsgewijs zingen/schreeuwen.

AZ:

- Blijven benadrukken dat nog niet alles kan.
- De basis blijft anderhalve meter. Maar met een beperkt aantal uitzonderingen.
- In groepsverband geforceerd verheffen van een stem: een verbod of een aanwijzing? -> in afwachting van OMT-advies nu geen aanscherping doorvoeren van eerdere afspraken. We houden de vorige aanwijzing vast. Als stadioneigenaar heb je dus een verantwoordelijkheid.
- Evenementen: vergunning aanvragen kan, mits triage, placering en anderhalve meter. Daar moet op getoetst worden bij afgeven van de vergunning.
- In communicatie nadruk op eigen verantwoordelijkheid / gezond verstand leggen.
-

Kenmerk
DGBI-I&K / 20177176

TER ADVISERING

Aan de Minister
Aan de Staatssecretaris

Directoraat-generaal
Bedrijfsleven & Innovatie
Directie Innovatie en Kennis

Auteur

10.2.e

@minezk.nl

Datum

29 juni 2020

Kenmerk

DGBI-I&K / 20180950

nota

Vorbereiding MCC-19, d.d. 30 juni 2020

Kopie aan

10.2.e

Bijlage(n)

Parafenroute

10.2.e

10.2.e I&K

10.2.e

BBR-paraaf

10.2.e

Aanleiding

Dinsdag 30 juni 2020 vindt van 12:00 uur tot 12:45 uur de MCC-19 plaats.

Locatie is de Rolzaal op het Binnenhof. MEZK wordt begeleid door 10.2.e

Indien SEZK ook besluit te gaan, zal zij worden begeleid door 10.2.e

Agendapunten:

1. Mededelingen
2. Algemeen beeld
3. Stand van zaken internationaal en stand van zaken toerisme
4. Kabinetsreactie 'Aandachtspunten voor herstelbeleid'
5. Kabinetsreactie 'eerste aanbevelingen van het Aanjaagteam bescherming arbeidsmigranten'
6. W.v.t.t.k.

Toelichting

- Vanwege de beperkte agenda is er geen voorbespreking voorzien.

Ontvangen BBR

AGENDAPUNTEN

1. Mededelingen

Advies

- Aanhoren.

2. Algemeen beeld

Advies

- Aanhoren.

Toelichting

- Ambtelijk is de afweging gemaakt dat er deze week geen veranderingen in het algemene beeld zijn, die inbreng vanuit EZK noodzakelijk maken.

3. Stand van zaken internationaal en stand van zaken toerisme – bijlage

Advies

- U wordt mondeling geïnformeerd door BZ en J&V over de stand van zaken rond het inreisverbod.
- Inzet van EZK blijft verder inzetten op herstellen vrijheden interne markt, afschalen lockdown maatregelen waar dat kan om zoveel mogelijk duidelijkheid voor het bedrijfsleven en de vakantieganger te bieden.
- Mogelijk wordt tijdens de MCC-19 het draagvlak voor de aanbeveling van het EU-voorzitterschap over het afschalen van het EU-inreisverbod en de bijbehorende lijst met derde landen getoetst.
- U kunt de aanbevelingen in eerste instantie steunen en aangeven dat u vanuit EZK blijft inzetten op het herstellen van de vrijheden van de Interne Markt.
- U kunt hierbij de volgende kanttekening plaatsen:
 - Nationale inreisverboden voor derde landen zijn ingewikkeld in de uitvoering i.v.m. open binnengrenzen. Gewaakt moet worden dat verschil van uitvoering n.a.v. de aanbevelingen geen negatieve impact heeft op de binnengrenzen.
 - Indien deze aanbeveling wel negatieve gevolgen heeft voor het openen van de binnengrenzen heeft dit negatieve gevolgen voor de interne markt en zal de aanbeveling eerder nadelig, dan voordelig uitpakken.

Toelichting

- Reismogelijkheden binnen EU/Schengen: Inmiddels hebben 22 landen code geel. Overige landen openen hun grenzen de komende twee weken. VK en Zweden blijven voorlopig code oranje i.v.m. gezondheidssituatie.
- Afgelopen weken veel discussie tussen lidstaten over EU-inreisverbod en hoe dit af te schalen. Discussie ging met name over welke criteria, drempelwaarden en testmogelijkheden derde landen moeten hebben om het EU-inreisverbod uit deze landen op te heffen en welke landen dan op lijst met veilige landen komen.
- In Coreper van 29-06 is Voorzitterschap na lange discussie met een aangepaste aanbeveling gekomen over het openen van de grenzen voor derde landen.
- Discussie over aanbeveling ging over de vrijheid die LS hebben om de uitvoering in de hand te hebben. In Coreper is nu afgesproken dat LS het inreisverbod alleen mogen opheffen voor landen die op de lijst met veilige landen staan. LS krijgen de vrijheid om binnen deze lijst een eigen tempo te kiezen voor het opheffen van het inreisverbod. Niet iedere LS hoeft per 1 juli direct voor alle derde landen op de lijst het inreisverbod op te heffen.
- Op de huidige lijst van derde landen staan: Algerije, Australië, Canada, Georgië, Japan, Montenegro, Marokko, Nieuw-Zeeland, Rwanda, Servië, Zuid-Korea, Thailand, Tunesië, Uruguay en China (waarbij voor China de uitdrukkelijke voorwaarde van reciprociteit geldt, dus pas open voor China als China open is voor EU).

**Directoraat-generaal
Bedrijfsleven & Innovatie**
Directie Innovatie en Kennis

Kenmerk
DGBI-I&K / 20180950

- Het Voorzitterschap heeft de LS gevraagd uiterlijk zaterdag aan te geven of het kan instemmen met de aanbeveling.
- Mogelijk wordt tijdens de MCC-19 het draagvlak geproefd voor de aanbeveling en de lijst met landen. Zoals gesteld zet EZK in op het herstel van vrijheden op de IM. Nationale inreisverboden voor derde landen zijn ingewikkeld in de uitvoering i.v.m. open binnengrenzen. Gewaakt moet worden dat verschil van uitvoering in aanbeveling geen negatieve impact heeft op de binnengrenzen is.

4. Kabinetsreactie 'Aandachtspunten voor herstelbeleid'

Kenmerk
DGBI-I&K / 20180950

Advies

- Instemmen met kabinetsreactie en deze te verzenden (mede namens u) naar de Tweede Kamer.
- Zie hiervoor ook de separate nota.

Toelichting

- Indien akkoord is de beoogde verzending aan de Tweede Kamer donderdag 2 juli (voor aanvang reces).
- De interdepartementale programmadirectie Samenleving & COVID-19 heeft een kabinetsreactie opgesteld op het briefadvies 'Aandachtspunten voor een herstelbeleid' van planbureaus SCP, CPB, PBL en RIVM en het advies 'De contouren van een intelligent herstelbeleid' van de Denktank Coronacrisis. In de kabinetsreactie staan afgestemde bijdragen van de ministeries van EZK, SZW, OCW, VWS, BZK, BZ, FIN, JenV, LNV en IenW.
- In de kabinetsreactie wordt kort ingegaan op de economische en maatschappelijke impact van de COVID-19 crisis op verschillende terreinen, zoals zorg, arbeid en onderwijs. Voor informatie over specifieke acties wordt verwezen naar separate Kamerbrieven die zijn verzonden of binnenkort uitgaan. Daarnaast geeft het kabinet met deze brief aan hoe het de maatschappelijke gevolgen van de COVID-19 crisis in breder perspectief plaatst (via brede welvaart) en onderwerpen integraal aanpakt.
- Conform de wensen van de vijf betrokken SG's als opdrachtgever, is de kabinetsreactie via de ACC-19 van 25 juni nu geagendeerd voor de MCC-19 van 30 juni. Voorstel is om daarna spoedig te verzenden voor aanvang van het zomerreces.
- Dat een kabinetsreactie is opgesteld, is in lijn met de lijn die hierover in de ACC-19 van 25 juni is opgesteld, waarbij is bepaald op welke adviezen wel en geen reactie vanuit het kabinet komt.

5. Kabinetsreactie 'Eerste aanbevelingen van het Aanjaagteam bescherming arbeidsmigranten'

Kenmerk
DGBI-I&K / 20180950

Advies

- Instemmen met agendering in de Ministerraad.
- EZK is ook deelnemer aan (de werkgroep onder) het Aanjaagteam en daarom is ambtelijk geadviseerd de brief wel *mede namens* SEZK uit te laten gaan.
- Zie hiervoor ook de separate nota.

Toelichting

- Betreft Kamerbrief met reactie op de eerste aanbevelingen van het Aanjaagteam Bescherming Arbeidsmigranten onder leiding van Emile Roemer. De aanbevelingen en reactie zien op de onderwerpen registratie, wonen, vervoer, werken (met name ARBO en uitzendbureaus), zorgverzekering, toezicht/handhaving en informatievoorziening en liggen op de beleidsterreinen van SZW, VWS, LNV, J&V en BZK. In de kabinetsreactie staan geen verwijzingen naar EZK.
- Op het thema 'werken' is in het vervolgtraject wel aandacht vanuit EZK nodig (in één aanbeveling wordt EZK genoemd), maar dat is nu nog niet aan de orde, want dit voor EZK relevante deelonderwerp maakt onderdeel uit van een 2e set aanbevelingen van het Aanjaagteam rond het zomerreces.
- SZW zet in op *mede ondertekenen* door de betrokken departementen om die departementen steviger te verbinden aan de kabinetsreactie. Het tekenblad kan ook weggelaten worden in de uiteindelijke versie. Voor EZK schuilt er voor het eigen beleid/instrumentarium in deze fase niet directe verantwoordelijkheid achter de geformuleerde teksten in de kabinetsreactie.
- In het DOC-19 (voorbereidend directeurenoverleg i.v.m. MCC-19) was nog veel discussie over deze brief, omdat enerzijds de ambitie en scherpheid te laag werd gevonden (o.a. SZW zelf, maar ook VWS, I&W), en anderzijds de gemeenten aangaven dat onvoldoende rekening is gehouden met de uitvoerbaarheid en in die zin de ambitie mogelijk al te hoog ligt. Gegeven de wens (ook van VWS) om deze brief wel snel te verzenden is de brief desondanks doorgeleid naar de ACC-19, en is de brief zoveel als mogelijk aangepast aan de wensen van de departementen.
- In de ACC-19 heeft SG FIN aandacht gevraagd voor de omvangrijke hoeveelheid acties die hieruit voort kunnen vloeien en benadrukt dat Financiën nog onvoldoende heeft kunnen meekijken op de financiële consequenties van deze acties. Onduidelijk is of hieraan al tegemoet is gekomen.

6. W.v.t.t.k.

Advies

- Aanhoren.

TER INFORMATIE

Aan de Minister

Directoraat-generaal
Bedrijfsleven & Innovatie
Directie Regio

Auteur

10.2.e

@minezk.nl

Datum

3 juli 2020

Kenmerk

DGBI-DR / 20185568

BHM 20186883

Kopie aan

10.2.e

Bijlage(n)

2

nota

Annotatie diner Catshuis inzake economisch herstel
Amsterdam

Parafenroute

10.2.e

10.2.e

BBR

10.2.e

Aanleiding

Woensdag 8 juli neemt u om 19:00 uur deel aan een diner in het Catshuis inzake het economisch en sociaal herstel van de Amsterdamse regio. Het gezelschap bestaat uit een delegatie van het kabinet (MP/MJV/MSZW/MBZK/MBVOM/SIW) en de Amsterdamse bestuurders Femke Halsema, Rutger Groot Wassink, Sharon Dijksma, Victor Everhardt. Deze nota geeft u achtergrondinformatie t.b.v. dit gesprek.

Advies

U kunt kennis nemen van de nota.

Kernpunten

Grote zorg Amsterdam: Toerisme en congressen

- Amsterdam geeft aan zich zorgen te maken over het inkomende toerisme/buitenlandse gasten. Zij geven aan dat de stad vol is met inwoners die deze zomer in de stad recreëren en Nederlandse bezoekers.
- Amsterdam is lid van de interdepartementale werkgroep Toerisme. Naast instrumenten om toeristen te spreiden (voorlichtings- en gidsinstrumenten) wordt onderzocht of er in het wetsvoorstel 'tijdelijke maatregelen covid-19' een maatregel voor het reguleren van toeristische overnachtingsplekken kan worden opgenomen.
- Congressen vormen een relevante bron van inkomsten voor de gemeente Amsterdam. Deze inkomstenbron blijft voorlopig uit.
- De evenementen sector (publieksevenementen als festivals en zakelijke beurzen en congressen) is een van de sectoren die nog wel een tijd met de nodige beperkingen te maken heeft. Het water staat een heel aantal bedrijven in deze sector tot aan de lippen. Dit deel van de creatieve industrie was voor de coronacrisis een vooruitstrevende en toonaangevende sector, hopelijk is dat na de crisis ook nog zo.
- Noodpakket 2.0 is ook voor de evenementenbranche beschikbaar, maar gezien de specifieke problematiek van de evenementen is dat waarschijnlijk niet afdoende.

Ontvangen BBR

Reactie

- U kunt aangeven dat u het beeld deelt dat Amsterdam maar beperkt bezoekers van buiten kan ontvangen deze zomer.
- U kunt Amsterdam vragen naar hun prognoses voor de zomer en welke mogelijke knelpunten worden verwacht.
- Wat zijn de plannen van Amsterdam voor het verlagen van de bezettingsgraad van accommodaties in Amsterdam?
- Welke maatregelen voorziet Amsterdam voor het intensiveren van *Crowd control* op drukke plekken?
- Lukt het Amsterdam om samen te werken met andere gemeenten bij het spreiden van toeristen over het land?
- U kunt aangeven dat het Nationaal Bureau voor Toerisme en Congressen samen met provincies, regio's, VVV's en brancheorganisaties via de gids- en voorlichtingscampagne 'Hier moet u zijn' inzet op het verleiden van binnenlandse (en binnenkort ook buitenlandse) toeristen naar mooie en onbekende plekken in Nederland. Amsterdam & Partners werkt hier als lid van de stuurgroep aan mee.
- In het kader van het wetsvoorstel 'tijdelijke maatregelen covid-19' wordt onderzocht of er een maatregel voor het tijdelijk reguleren van toeristische overnachtingsplekken kan worden opgenomen als op specifieke plekken de toeristische druk op de openbare ruimte te groot wordt.
- We zijn samen met OCW, VWS en JenV in gesprek met de congressenbranche om te kijken hoe deze sector te helpen. Het gaat hierbij om meer dan financiële steun.

Wens Amsterdam: Green Deal 'Duurzaam uit de crisis'

- In de uitvoering van het klimaat- en energiebeleid onderscheiden we drie typen problemen.
 1. Vertraging in de doorlooptijden van processen, vertraging van zowel de fysieke uitvoering van projecten door contactbeperkingen als besluitvormingsprocessen.
 2. Gevolgen voor opbouw en behoud van kennis en capaciteit benodigd voor de transitie. Tijdelijke vraaguitval kan leiden tot faillissementen en ontslag van mensen die later weer nodig zijn.
 3. Veranderende marktomstandigheden hebben gevolgen voor de betaalbaarheid van maatregelen voor huishoudens en bedrijven. Prijsontwikkelingen van energie, fossiele grondstoffen zoals olie, kolen en gas en CO2 hebben een negatieve invloed op de businesscase van duurzame alternatieven.
- U kunt informeren of dit bij de gemeente Amsterdam ook speelt.
- Op 15 juli spreekt 10.2.e met de wethouders economie van de grote steden over sociaal en economisch herstel van de crisis. Inzet van de grote steden is dit gesprek in het najaar bestuurlijk te vervolgen.
- Het kabinet meent dat het klimaat- en energiebeleid een groene basis kan bieden onder toekomstig economisch herstel. Uitgangspunt is dat het kabinet vasthoudt aan de kaders die het afgelopen jaar zijn neergezet voor de lange termijn. Dit betekent dat het transitiepad zoals uitgestippeld in het Klimaatakkoord leidend blijft.
- Het kabinet zal zich richting Prinsjesdag beraden of en zo ja welke maatregelen voor de periode na de looptijd van verlenging van het noodpakket passend en haalbaar zijn. In dit kader zal het kabinet ook

maatregelen in het klimaat- en energiedomein overwegen die bijdragen aan economisch herstel.

- Het kabinet wil zowel voor de transitie als voor banen en werkgelegenheid, dat publieke en private investeringen op peil worden gehouden. Gedacht kan worden aan maatregelen op het gebied van uitrol; R&D, innovatie en vroegefase-opscaling en infrastructuur die zowel de economie als de transitie helpen.
- U kunt vragen of er lopende projecten in Amsterdam zijn die ondersteuning kunnen gebruiken en zowel de economie als de transitie helpen?

Woningmarkt

- De woningmarkt in de MRA staat zoals bekend al lange tijd onder druk. BZK coördineert de nationale woningbouwopgave, die voor een belangrijk deel in dit gebied gerealiseerd moet gaan worden.
- Het BO Leefomgeving is hiervoor het platform waar Rijk en regio bestuurlijke afspraken maken. De laatste vergadering vond 8 juni jl. plaats. Belangrijke afspraken:
 1. Er wordt ingezet op een polycentrische strategie, dus spreiding van woningen en werkgelegenheid over steden buiten Amsterdam. Meeste ontwikkeling wordt op korte termijn verwacht op de corridor ZW Amsterdam, Schiphol tot Hoofddorp en richting Almere.
 2. De beschikbaarheid van energie-infrastructuur wordt een leidende factor in het faseren van de woningbouwopgave
 3. Vooral inzet op het OV om deze centra te ontsluiten
- Relevant voor EZK is de woningbouwopgave in het Havengebied. Onder de noemer Havenstad wordt het westelijke deel van het havengebied, binnen de A10, omgezet in woningen. Dat terwijl de industrie vanwege de transitie naar CO₂-arm en circulair juist extra ruimte nodig gaat hebben. Gemeenten ten westen van het havengebied geven juist aan geen nieuwe ontwikkelingen in groen gebied te willen zien. Risico is dat de industrie daarmee op slot komt te zitten.
- REOS¹ doet in opdracht van de MRA onderzoek naar 'selectieve duurzame groei'. Zoals bekend doen de sterke economische groei en stijging van de woningprijzen zich voor in kleine gebieden. De vraag is in welke mate deze concentratie van economische activiteit in fysieke zin te accommoderen is en in maatschappelijk zin wenselijk is. Wat zijn naast de economische gevolgen, de sociaaleconomische gevolgen van deze agglomeratie. Bijvoorbeeld: Wat doet het met sociale cohesie, gezinsvorming, vertrouwen in de overheid?

¹ Strategisch netwerk G5, provincies en economic boards

Openbaar Vervoer

- In het BO Leefomgeving was veel aandacht voor de impact van corona op het OV. Dat is in de hoogstedelijke regio onmisbaar en mag dus niet falen vanwege veiligheidsvoorschriften. Afgesproken is o.a. in te zetten op spreiding van werktijden om de piekbelasting terug te dringen.
- U kunt verwijzen naar het 'Uitvoeringskompas voor een goed bereikbare en OV-rijke Amsterdamse regio in 2030', van dhr. Stokvis. Constatering is dat het 'daily urban system' van de MRA uitgebreid is van Alkmaar tot voorbij Hilversum. >25% van de inwoners daar werkt in Amsterdam. De stroom pendelaars op het tracé Amsterdam – Schiphol wordt maatgevend genoemd. Het onderzoek doet 10 voorstellen voor ingrepen in het OV-systeem, verdeeld naar lokaal en regionaal. Het betreft natuurlijk een IenW portefeuille, maar u kunt aangeven dat de economische belangen gediend zijn bij realisatie hiervan.
- 8 mei jl. heeft MIenW een kamerbrief verzonden met daarbij een 'advies alternatieve bekostiging'. De gedachtegang hierin is dat verstedelijking kosten met zich meebrengt voor infrastructuur, die kosten worden gedragen door de overheid. Vervolgens profiteert de economie hiervan. Vraag is of er geen financieringsmodellen kunnen worden opgezet waarin de partijen die economisch baat hebben van de nieuwe infra hier ook direct aan bijdragen. U kunt informeren of de gemeente dit als optie ziet. Het Zuidasdok is een voorbeeld van hoge kosten voor nieuwe infra. Overigens wordt op dit moment een 'doorstart' van dit project onderzocht.

Financiële positie gemeente Amsterdam

- Sinds de decentralisaties hebben veel gemeenten tekorten op Wmo en Jeugdzorg. Deze tekorten worden nu nog eens extra versterkt door de coronacrisis. U kunt informeren hoe groot dit probleem voor Amsterdam is, wat Amsterdam eraan gaat doen, en welke hulp ze vanuit het Rijk nodig hebben.
- Aansluitend hierop: Amsterdam is bezig met de ontwikkeling van buurtteams (dat zijn teams die de zorg in gemeenten regelen). Ongeveer 75% van de gemeenten werkt nu met dergelijke teams. U kunt vragen waarom Amsterdam gekozen heeft voor inzet buurtteams, gegeven dat uit onderzoek van het CPB is gebleken dat buurtteams leiden tot juist hogere toestroom in Wmo en Jeugdzorg ipv lagere toestroom. Dat is dus een succes vanuit het willen aanbieden van zoveel mogelijk zorg, maar het ondergraaft tegelijkertijd de financiële huishouding. U kunt vragen hoe het staat met de ontwikkeling van die buurtteams en hoe ze worden vormgegeven. Uit hetzelfde onderzoek blijkt namelijk dat als zorgaanbieders met dubbele pet op in buurtteam gaan zitten dit nog eens tot extra toestroom en kosten leidt voor de gemeente. Hoe voorkomt de gemeente dit soort praktijken?

Toelichting

Sectoropbouw i.r.t. corona:

- In de Metropoolregio Amsterdam en de gemeente Amsterdam in het bijzonder zijn veel bedrijven actief in sectoren die hard getroffen worden door de coronacrisis. Het gaat om toerisme, cultuur en horeca.
- Dit leidt ertoe dat het aantal WW-aanvragen in de regio Groot Amsterdam is gestegen met 40%, t.o.v. een landelijk gemiddelde van 20%.
- Recente prognoses (van het Nationaal Bureau voor Toerisme en Congressen) voorspellen dat er deze zomer ongeveer 50% minder binnenlandse en buitenlandse toeristen op pad gaan in Nederland.
- In 2018 ontving Amsterdam in totaal 21,7 mln. bezoekers: 9,7 mln. verblijfsbezoekers (waarvan 8,6 mln in hotels verbleven) en 11,2 mln. unieke dagbezoekers (waarvan 4,1 binnenlands). Daarnaast waren er 0,85 mln. cruise-passagiers die voor een deel verblijfsbezoekers zijn en voor een deel dagbezoekers.
- Onderstaande tabel geeft de geraamde impact per sector weer.

Sector in de MRA	Midden-schatting impact toegevoegde waarde*
Restaurants en cafés	€ 198 mln
Uitzendbureaus en arbeidsbemiddeling	€ 180 mln
Detailhandel (niet in auto's)	€ 170 mln
Groothandel en handelsbemiddeling	€ 160 mln
Holdings en managementadviesbureaus	€ 146 mln
Logiesverstrekking	€ 113 mln
Vervoer over land	€ 108 mln
Vervoer door de lucht	€ 106 mln
Autohandel en -reparatie	€ 101 mln
Reisbureaus, reisorganisatie en -info	€ 86 mln

* Dit betreft de impact per maand dat de maatregelen duren

Woningbouw

- Onderstaande tabel geeft de verhouding tussen koop, corporatie en particuliere huur in Amsterdam. Laatste categorie is in 8 jaar tijd met 6% gestegen, ten koste van corporatiewoningen. Het aandeel koopwoningen is nagenoeg gelijk gebleven. In absolute zin kende het aantal koopwoningen een groei tot 2017, daarna zijn er 3.000 koopwoningen uit de markt gehaald. Van de particuliere huur was in 2019 55% meer dan €1.001 kale huur.

aantallen	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Koopwoningen	119.500		125.600		127.500		139.300		136.200
Corporatiewoningen	195.600		193.200		189.900		184.300		179.600
Particuliere huur	91.600		92.300		99.700		104.300		125.700
	406.676	408.750	411.087	413.490	417.096	423.785	427.858	432.632	441.468
percentages	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Koopwoningen	29,4		30,6		30,6		32,5		30,8
Corporatiewoningen	48,1		47,0		45,5		43,1		40,7
Particuliere huur	22,5		22,3		23,9		24,4		28,5
	100		100		100		100		100

- De vraag naar woningen is en blijft groot in de MRA. Op basis van de recente CBS prognose uit 2019 is voorzien dat de MRA tot 2050 circa 325.000 extra woningen nodig heeft, waarvan 175.000 tot 2030, om de groeiende bevolking onderdak te bieden. De plancapaciteit van de MRA biedt tot 2030 ruimte voor 237.000 woningen, waardoor er ruim voldoende plannen zijn om deze doelstelling te halen (ruim 130% plancapaciteit).
- Op dit moment produceert de MRA 15.000 woningen per jaar in lijn met de afspraken uit de Woondeal BZK-MRA. Voor het verhogen van de productie is het van belang dat MRA en Rijk samenwerken om knelpunten, zoals benoemd in de woondeal, weg te nemen.
- In lijn met de uitgangspunten Verstedelijkingsstrategie en SBAB (afspraken BO MIRT 2019) zal de woningbouwontwikkeling voornamelijk plaatsvinden op binnenstedelijke locaties (86% tot 2030) waar al veel infrastructuur is en in gemengde (hoog)stedelijke milieus rond stedelijke knopen (in Amsterdam en de stadsharten van de sleutelgebieden: Haarlem, Almere, Lelystad, Purmerend, Zaanstad, Hoofddorp en Hilversum Mediapark).
- De komende jaren (tot 2030 à 2035) blijft ook de opgave bestaan om nieuwe eengezinswoningen in lagere dichtheden te bouwen. Deze zullen met name in de uitleglocaties (14% t/m 2030) in de westflank van de Haarlemmermeer, Weesp, Aalsmeer en in Flevoland – in Almere en Lelystad worden gerealiseerd.

Profiel Victor Everhardt

Wethouder Victor Everhardt (D66) beheert de portefeuilles:

- Financiën
- Economische Zaken
- Lucht- en Zeehaven
- Deelnemingen
- Zuidas en Marineterrein

Voor hij in 2019 wethouder in Amsterdam werd, was hij al 10 jaar wethouder in Utrecht. Hij studeerde in die stad ook rechten en geschiedenis. Hij heeft gewerkt voor de ministeries VWS, Justitie en was voorzitter van het centrum Jeugd van Trimbos-instituut.

Profiel Rutger Groot-Wassink

Wethouder Rutger Groot-Wassink (GroenLinks) beheert de portefeuilles:

- Diversiteit en Antidiscriminatiebeleid
- Democratisering (inclusief Bestuurlijk Stelsel)
- Coördinatie Bedrijfsvoering
- Inkoop
- Sociale Zaken
- Vluchtelingen en Ongedocumenteerden

Hij is sinds 2018 wethouder, na al sinds 2006 in verschillende stadsdeelraden en de gemeenteraad actief te zijn geweest. Hij studeerde in Nijmegen en uiteindelijk politieke geschiedenis in Utrecht. Daarna heeft hij gewerkt voor het partijbureau van GroenLinks, de FNV en als politiek coördinator van de Tweede Kamerfractie van Groenlinks.

TER ADVISERING

Aan de Minister
Aan de Staatssecretaris

Directoraat-generaal
Bedrijfsleven & Innovatie

Auteur

10.2.e

@minezk.nl

Datum

6 juli 2020

Kenmerk

DGBI / 20186781

nota

Vorbereiding MCC-19, d.d. 7 juli 2020

Kopie aan

10.2.e

Bijlage(n)

Parafenroute

10.2.e

10.2.e

BBR-paraaf

10.2.e

Aanleiding

Dinsdag 7 juli 2020 vindt van 12:45 uur tot 13:15 uur de MCC-19 plaats. Locatie is de Rolzaal op het Binnenhof. MEZK wordt begeleid door 10.2.e. SEZK zal worden begeleid door 10.2.e.

Agendapunten:

1. Mededelingen
2. Algemeen beeld
3. Stand van zaken internationaal en toerisme
4. Conceptreactie op de adviezen OV-gebruik tijdens de opstartfase (Planbureaus) en Mobiliteit en de coronacrisis (Denktank Corona)
5. Conceptreactie 'Eindverslag werkgroep sociale impact coronacrisis' (Werkgroep Sociale Impact van de Coronacrisis)
6. Steunverzoek kleine garantiefondsen (van EZK)
7. Plan van aanpak Investeringsagenda bouw en leefomgeving
8. Dagelijkse monitoring en controle virusverspreiding
9. Ruimte voor Verdriet
10. W.v.t.t.k. (Diverse politieke afhechtpunten en eigen inbreng)

In de toelichting is per agendapunt een advies opgenomen. Agendapunt 6 is door u (stas) zelf geagendeerd.

Ontvangen BBR

Toelichting

1. Mededelingen

Advies

- Aanhoren.

2. Algemeen beeld.

Advies

- Aanhoren.

Toelichting

- Op EZK-terrein zijn er geen wijzigingen in het beeld die de aandacht van de MCC vragen.

3. Stand van zaken internationaal en toerisme

Advies:

- Aanhoren.

Toelichting

- SGBZ zal de stand van zaken toelichten.
- Dinsdag 30 juni heeft minister Grapperhaus de Kamer geïnformeerd over de overeenstemming die EU-lidstaten hebben bereikt over een lijst van landen waarvoor het inreisverbod kan worden opgeheven per 1 juli (Turkije en VS staan niet op die lijst). De lijst zal iedere twee weken worden herzien.
- Landen buiten de Schengenzone zijn verdeeld over een groene lijst en een rode lijst, waarbij voor inwoners van de landen op de groene lijst geldt dat zij Schengen weer binnen mogen. Op de groene lijst staan 16 landen waaronder economisch gezien China, Japan, Canada en Zuid-Korea de belangrijkste zijn. De VS staat op de rode lijst. BZ heeft in een van de stukken aangegeven wat de in- en uitreis mogelijkheden voor Nederlanders is naar die landen.
- Reisadviezen voor Nederlanders naar de landen op de groene lijst gaan pas van oranje naar geel als de landen hun grenzen openen voor Nederlanders en eventuele quarantainemaatregelen opheffen. Voor alle landen op de rode lijst, blijft het inreisverbod gelden, met uitzondering van (o.a.) familieleden van EU-burgers, personeel in de transportsector, diplomaten, kennismigranten en studenten.
- Het staat lidstaten vrij om de lijst progressief in te voeren en de grenzen voor (een aantal van) deze derde landen vooralsnog gesloten te houden. Vanwege de open binnengrenzen is het nut hiervan beperkt. Nederland heeft besloten om per 1 juli de grenzen te openen voor inwoners van alle landen op de groene lijst. BZ heeft in een van de stukken aangegeven hoe de verschillende lidstaten omgaan met de EU-afspraken.
- Het nieuwe beleid heeft geen aflooptdatum en is daarom geldig tot nader order.

Discussie n.a.v. vliegbewegingen op Turkije:

- Corendon heeft afgelopen vrijdagavond bekend gemaakt toch geen vakantievluchten naar Turkije te zullen aanbieden tot 22 juli en daarna alleen als het reisadvies versoepeld is.
- Interdepartementaal is afgesproken de maatregelen rond reizen naar landen op de rode lijst desondanks zoveel mogelijk onder de aandacht te brengen. De boodschap is dat deze reizen ongewenst zijn:
 - Er geldt de (thuis)quarantainemaatregel bij terugkomst van 14 dagen (overigens niet juridisch afdwingbaar).
 - De dekking van de reisverzekering is niet zeker (dit verschilt per reisverzekering)
 - Reizigers gaan voor eigen risico en rekening. De overheid repatrieert niet.
- Departementen zullen deze boodschap onder de aandacht brengen op scholen, bij medeoverheden, werkgeversorganisaties en de Turkse gemeenschap.

4. Kabinetsreactie briefadviezen Denktank Corona crisis en Samenwerkingsverbanden

Advies

- U kunt instemmen met de kabinetsreactie en agendering in de MR.

Toelichting

- Op 11 mei jl. is, namens het kabinet, door IenW een advies gevraagd aan de planbureaus en de denktank over de vervolgstappen en hoe kan worden voorkomen dat het te druk wordt in het (openbaar) vervoer. Als reactie hierop hebben beide partijen in de eerste week van juni een advies gepubliceerd. Deze adviezen raken aan werk, onderwijs en bereikbaarheid. Er worden verschillende waardevolle inzichten en bouwstenen voor het vormgeven van beleid in de komende periode aangereikt.
- In de brief zal nader worden ingegaan op de adviezen van de denktank en planbureaus en hoe deze zich verhouden tot het bestaande beleid. Deze reactie is opgebouwd aan de hand van de volgende thema's: algemene reactie briefadviezen, de mobiliteitsontwikkeling en implicaties voor beleid, monitoring, flexibele onderwijs- en arbeidstijden en verruiming van openingstijden, fietsbeleid en informatievoorziening en innovatie.
- In de ambtelijke voorportalen (DOC-19 en ACC-19) is gesproken over de mate waarin de boodschap over thuiswerken kan worden aangepast. De conclusie is dat daar een OMT-advies voor nodig is. Tegelijkertijd wordt er al steeds minder thuisgewerkt. De mate waarin daarover een advies/boodschap in deze brief kan worden opgenomen was een discussiepunt. In deze brief wordt een OMT-adviesaanvraag aangekondigd en dat voor versoepelingen na de zomer nog een advies over thuiswerken volgt.

5. Kabinetsreactie rapport Halsema

Advies

- U kunt instemmen met de kabinetsreactie en agendering in de MR.

Toelichting

- De conceptreactie reageert op het verslag dat de Tijdelijke Werkgroep Sociale Impact Coronacrisis onder leiding van burgemeester Halsema aan het kabinet heeft aangeboden op 17 mei. Vanuit lokale ervaring en wetenschappelijke inzichten heeft de Werkgroep het kabinet en gemeenten in korte tijd op hoofdlijnen geadviseerd hoe de crisiseffecten voor kwetsbare groepen verzacht kunnen worden. Het advies bestaat uit de volgende onderdelen: 1) De ontferming over bestaande en nieuwe kwetsbare groepen, 2) Het versterken van de samenwerking tussen overheden en lokale coalities en 3) Het geven van regie over eigen leven aan alle burgers en met name aan jongeren.
- De conceptreactie benoemt dat het Rijk en de gemeenten samen zullen optrekken om het advies van de werkgroep te vertalen naar concrete acties. De komende periode worden acties ingezet om het aanpakken van schulden, langdurige en jongerenwerkloosheid, wonen, multiprobleemhuishoudens en kwetsbare jongeren te versnellen.
- De acties worden gefinancierd met bestaande middelen en binnen de eigen begrotingen van de betrokken departementen (BZK, VWS, SZW, JenV en OCW). Op elk van de thema's wordt deze zomer begonnen in een groep gemeenten om vervolgens snel op te schalen naar andere gemeenten voor een landelijke aanpak. Deze kort-cyclische aanpak wordt begeleid en gemonitord via een politiek overleg (onder leiding van burgemeester Halsema met o.a. bewindslieden van BZK, VWS, SZW, JenV, OCW en burgermeesters) en een ambtelijk overleg (SG's/DG's van bovenstaande departementen en gemeentelijke afvaardiging).
- In het verslag merkt de werkgroep terecht op dat de coronacrisis een nieuwe kwetsbare groep creëert met financiële problemen, waaronder jongeren, zzp'ers en flexwerkers. In lijn met het advies van de werkgroep wordt ingezet op versnelling van de schuldhelpverlening en verbreding van de dienstverlening naar deze nieuwe doelgroepen. Met vroegtijdig ingrijpen kan stapeling van sociale en financiële problematiek worden voorkomen.

6. Steunverzoek kleine garantiefondsen

Advies

- U (stas) vraagt de MCC19 om in te stemmen met het uitwerken van een lening voor de twee kleinere fondsen, onder dezelfde voorwaarden als voor SGR. Door nu politiek mandaat te geven, kan tijdens het reces eventueel snel gehandeld worden indien er een acute situatie ontstaat bij een van de twee fondsen.
- Op basis van de ACC19 wordt geen discussie verwacht: daar bestond geen bezwaar. Mocht er wel discussie ontstaan, dan kunt u inbrengen dat het van belang is dat de lening aan de kleine garantiefondsen wordt verstrekt, om de volgende redenen:
 - Het niet langer dekken van de vouchers zal ertoe leiden dat consumenten veel minder snel bereid zullen zijn om een voucher te accepteren. Dit zal weer leiden tot liquiditeitsproblemen bij

reisorganisaties omdat consumenten dan recht hebben op hun geld terug.

- Ook ontstaat er anders een verschil in behandeling tussen de verschillende reisgarantiefondsen en daarmee samenhangend tussen consumenten, afhankelijk van welke garantieregeling hun pakketreis en voucher dekt. Op grond van het gelijkheidsbeginsel en de beginselen van behoorlijk bestuur kan een verzoek van de kleine fondsen niet worden afgewezen als dat is gebaseerd op dezelfde grondslagen en redenen als het verzoek van SGR.
- De kleine garantiefondsen komen niet voor andere steunmaatregelen of garantieregelingen in aanmerking.

Toelichting

- Op 29 mei jl is aangekondigd dat aan SGR een lening van maximaal € 150 miljoen zal worden verstrekt. Naast SGR bestaan echter nog drie kleine garantiefondsen/regelingen. Ten tijde van het aankondigen van de steun aan SGR hadden de kleinere fondsen zich nog niet gemeld. Inmiddels hebben twee van de drie garantiefondsen – VZR garant en GGTO - zich bij EZK gemeld omdat zij zich ook in een zorgelijke situatie bevinden. Eén van deze fondsen, VZR garant, ziet zich genoodzaakt om per medio juli 2020 te stoppen met het dekken van de vouchers. Een vierde fonds, STO garant, heeft overigens aangegeven geen steun in de vorm van een lening nodig te hebben.
- De voorwaarden van de leningen aan VZR garant en GGTO zullen nog nader uitgewerkt worden, in overleg met beide fondsen en het ministerie van Financiën. Naar verwachting zal de totale omvang van de leningen niet groter zijn dan 15 miljoen euro (oftewel 10% van de lening aan SGR).
- Het uitgangspunt is dat het zomerreces wordt benut om de leningen verder uit werken, en dat hierover pas na het reces, bijv. eind augustus, naar buiten toe zal worden gecommuniceerd. Het is echter denkbaar dat de financiële situatie tijdens de zomer onverwacht snel verslechtert, waardoor het noodzakelijk kan zijn om wel alvast aan te kondigen dat de Staat een lening aan één of beide fondsen zal verstrekken. Voor die gevallen wordt de MCC19 nu reeds om mandaat gevraagd. Het ministerie van Financiën kan zich vinden in deze aanpak.

7. Plan van aanpak Investeringsagenda bouw en leefomgeving

Advies

Per beslispunt geldt:

1. Mede op basis van het BWO dat u (minister) maandagochtend voerde, is het advies om MBZK mandaat te geven voor een plan met de volgende lijnen:
 - Vanwege de sterke link tussen woningenbouw, energie, infrastructuur en natuur logisch om deze in samenhang te bezien, maar hoofddoel moet zijn om te komen tot een investeringspakket voor de bouw dat aansluit bij de probleemanalyse (aanbodrestricties, stikstofproblematiek). Zorg dat de rijksoverheid regie neemt op het

- realiseren van 90.000 woningen per jaar, en doorzettingsmacht heeft richting gemeenten (zoals bij de Regionale Energie Strategie).
- Koppel daaraan gerichte investeringen in infrastructuur en verduurzaming.
 - Hervormingen op de woningmarkt alleen zolang die niet ten koste gaan van het consumenten- en productenvertrouwen.
2. Filter investeringsvoorstellen eerst op bijdrage aan herstel en versterking economie, kijk vervolgens naar bijdrage aan maatschappelijke opgaven.
 3. U kunt er ruimte voor laten dat investeringen additionele middelen vereisen als daarmee extra private investeringen/EU-middelen kunnen worden uitgelokt.
 4. U kunt instemmen met het betrekken van CPB en PBL.

Toelichting

- De Investeringsagenda bouw en leefomgeving van BZK, inclusief oplegger ligt voor ter besluitvorming. Deze is niet aangepast na het overleg dat u (minister) maandagochtend had met MBZK, MSZW en MFIN. In de stukken is de aanvliegroute breed: alle nuttige investeringen rondom bouw en fysieke infrastructuur (energie, natuur, mobiliteit).
- De volgende beslispunten liggen nu voor:
 1. Akkoord en mandaat voor uitwerking van het plan van aanpak o.l.v. BZK.
 2. Moeten investeringsvoorstellen, naast het criterium dat investeringen moeten leiden tot economische activiteit in 2021-2023, ook aansluiten op grote transitie in de leefomgeving (o.a. klimaatadaptatie, circulaire economie, energietransitie, smart mobility) en bijdragen aan bestaande crisis (stikstofprobleem en woningtekort)?
 3. Moet het investeringsprogramma alleen bestaande investeringen naar voren halen, of mag het ook gaan over aanvullende middelen?
 4. Akkoord om CPB en PBL te betrekken in de uitwerking om effectiviteit van maatregelen te analyseren op economische rendabiliteit en bijdrage aan groen herstel?

8. Dagelijkse monitoring en controle virusverspreiding

Advies

- U kunt instemmen met het procesvoorstel.

Toelichting

- Naar aanleiding van een opmerking van de MP tijdens de Wvttk in de MCC-19 vorige week is er een processchets gemaakt hoe de besluitvorming verloopt er komende zomer een opleving van COVID-19 plaatsvindt
- In de nota is aangegeven hoe de monitoring en controle van de virusverspreiding loopt: 1. Dagelijkse actualisatie dashboard VWS; en 2. Dagelijks COVID-19 Alert Overleg (AZ, VWS en NCTV en programmadirectie).
- Indien maatregelen nodig zijn, zijn er drie opties: 1. Lokaal of regionaal; 2. Bovenlokaal (nationaal) via MCC-19 en voorportalen; en 3.

Crisisbesluitvorming via MCCb en voorportalen (vanwege benodigde snelheid of inzet bijzondere bevoegdheden).

Kenmerk
DGBI / 20186781

- Dit procesvoorstel zal worden toegepast in het tweewekelijkse DG-overleg over monitoring COVID-19 (AZ, VWS, NCTV en programmadirectie).

9. Ruimte voor Verdriet

Advies:

Volgt morgen mondeling.

Toelichting

- Er is nog geen stuk. Naar wij begrijpen is het stuk vooral procesmatig van aard om te bezien hoe het beste ruimte kan worden gegeven aan verdriet als gevolg van de crisis.
- J&V wilde dit stuk naar aanleiding van de bespreking van het onderwerp in de ACC-19 agenderen voor de MCC.
- Idee was eerder dat de MP vóór de zomer aankondigt dat er ná de zomer een moment komt waarbij ruimte en erkenning wordt gegeven aan het verdriet dat mensen hebben door de coronacrisis.
- Eerder bleek er weinig steun voor het ook stilstaan bij economisch verlies, zoals een faillissement of ontslag als gevolg voor de crisis. Mogelijk zal dit dus geen onderdeel meer uitmaken van het plan.

10. W.v.t.t.k.

a. Openstaande politieke afhechtpunten

Noodsteun aan Winair en de luchthaven op Bonaire (I&W)

Advies (Stas)

- U kunt instemmen met onderstaande spreektekst van MI&W.
- We vragen u (beiden) op te letten dat door MI&W niet vooruitgelopen wordt op de uitkomsten van de toets. In dat geval aangeven dat de geschetste oplossingsrichting afgewogen wordt tegenover andere oplossingsrichtingen. Zoals een storting aandelenkapitaal of verstrekking subsidie door IenW.

Toelichting

- Winair (aandelen Land Sint Maarten 92,5% en beleidsdeelneming I&W 7,5%) en Bonaire International Airport (BIA) (aandelen 100% Bonaire) verkeren in ernstige financiële problemen die door Covid-19 zijn versterkt. I&W heeft bij EZK een verzoek ingediend voor een bedrijfseconomische toets ihk van het afwegingskader steun individuele bedrijven.
- Het zijn beide bedrijven die een cruciale rol spelen voor de verbindingen van de eilanden. Door wegvallen inkomsten heeft Winair een geschat omzetverlies over 2020 van 14 mln. euro en BIA van 3 mln. euro. De 'oplossing' die door I&W wordt voorgesteld is het verstrekken van garanties. Nader bezien dient te worden in hoeverre dit een passende oplossing is voor een solvabiliteitsprobleem.

- Ambtelijk is met I&W afgestemd dat MI&W het volgende naar voren zal brengen als spreektekst:
 - Ik wil uw aandacht vragen voor de steunverzoeken die door twee Caribische bedrijven bij de Nederlandse Staat zijn ingediend.
 - Door de COVID-19 crisis en het bijna geheel wegvallen van alle inkomsten staan deze bedrijven voor een dreigend faillissement. Dat is verontrustend, want deze bedrijven zijn belangrijk voor de bereikbaarheid van en connectiviteit tussen de eilanden van Caribisch Nederland, voor de luchtvaart op Caribisch Nederland en voor het herstel van economie en toerisme op Caribisch Nederland.
 - Vanuit onze gedeelde verantwoordelijkheid voor Caribisch Nederland zijn de ministeries van BZK, EZK en IenW gezamenlijk bezig deze aanvragen te beoordelen. Enige spoed is nodig, gezien de financiële situatie van deze bedrijven.
 - De staatssecretarissen van EZK en BZK en ik vinden het belangrijk om Caribisch Nederland te ondersteunen om de gevolgen van de Covid-19 pandemie te boven te komen.
 - Na beoordeling van de aanvragen zal ik een voorstel inbrengen in de MCC-19.

Wijziging regels voor bruine vloot en ballonvaart

Advies:

- U kunt instemmen met het voorstel.
- U (stas) kunt bevestiging vragen dat dit per direct (althans zo snel mogelijk) van kracht wordt.
- In overleg met I&W wordt nog gezien wie de thema's adresseert; mogelijk vraagt (min) I&W u (stas) om het punt van de bruine vloot in te brengen. I&W en OCW zullen u dan bijvallen. Vooraf worden ook J&V en AZ gesondeerd.

Toelichting

- Op hoofdlijnen betekent het voorstel dat recreatievervoer zoals ballonvaarten, rondvaarten en de bruine vloot per direct hetzelfde wordt behandeld als noodzakelijk vervoer zodat hier de capaciteitsproblemen kunnen worden opgelost en er weer een winstgevend businessmodel kan worden geïntroduceerd.
- Voorstel betekent voor de ballonvaart op hoofdlijnen:
 - Ballonvaart gelijk trekken met alle andere sectoren die onder de wet luchtvaart vallen. Dit biedt de mogelijkheid tot snel en overzichtelijk bron- en contactonderzoek.
 - Dan wordt regime:
 - Bij het ballonvaren is een reservering verplicht;
 - Alle passagiers en bemanning dragen een mondkapje;
 - Er wordt een gezondheidsverklaring gevraagd; en,
 - Triage voorafgaand aan de vaart.
- Voorstel betekent voor de bruine vloot op hoofdlijnen:

- o Bruine vloot wordt opgenomen in aanwijzing.
- o Door middel van reserveren sprake van triage.
- o Als er gezeild wordt: conform buitensport/recreatie, waarbij 1,5 meter niet (altijd) mogelijk is i.v.m. andere veiligheidseisen. Dan mondkapje, parallel aan ballonvaart.
- o Bij varen op de motor: afstand houden binnen en buiten. Als niet mogelijk, dan mondkapje. NB: Mogelijk wordt voor varen op de motor het regime gelijkgetrokken met zeilen, zodat dan nog sprake is van twee regimes (op water en aangemeerd).
- o Aangemeerd: houden van afstand plus placers (binnen en buiten), conform horeca.
- o Vervolggesprek met de sector (OCW, EZK en IenW) wordt nog gevoerd. Openstaand punt hierbij is hoe om te gaan met slapen op de boot; hierbij is 1,5 meter afstand bewaren niet altijd mogelijk.

Ballonvaart

- De ballonvaartsector heeft een uitgebreid protocol opgesteld. Dit protocol heeft voor EASA als voorbeeld gediend voor overige EU landen. Het RIVM heeft meegekeken op het protocol ballonvaren en de sector nadere adviezen gegeven waaronder het inschakelen van een arbeidshygiënist. Deze heeft de conclusie getrokken dat de risico's nihil zijn, mede omdat ballonvaren in de buitenlucht plaatsvindt. De sector heeft de adviezen verwerkt in de protocollen.
- In andere landen is ballonvaren veelal zonder capaciteitsbeperking weer toegestaan.
- De ballonvaartsector (zo'n 100 bedrijven) kunnen met de huidige beperkingen niet rendabel opereren. Ballonvaren komt niet in aanmerking voor financiële tegemoetkoming, doordat zij vallen onder SBI-code 5110 "personenvervoer door de lucht" die niet op de lijst staat. Dit in tegenstelling tot passagiersvaart als rondvaartboten, de bruine vloot, etc. die vallen onder een andere SBI-code die wel in aanmerking komt. Ballonvaren is seizoensgebonden arbeid.

Bruine Vloot

- Komen in aanmerking voor steun, SBI-code staat op de lijst (TVL). Lobby vanuit de sector in verband met hoge onderhoudskosten. Bezien in hoeverre nog gebruik kan worden gemaakt van nog niet uitgeputte LNV-regeling (EZK)
- Er is gesproken met OCW, I&W en de branchevereniging waar de bruine vloot onder valt (BBZ). O.b.v. reactie staat vervolggesprek met de sector gepland voor dinsdag 7 juli.

Overige politiek afhechtpunten (PM)

- Nog onduidelijk welke andere punten hier interdepartementaal boven komen. Indien wij hier voor aanvang van de MCC nog wat over horen, wordt dit meegegeven aan 10.2.e en 10.2.e.

b. Overige onderwerpen

- MEZK heeft op 30 juni 2020 in de weekstart gevraagd om de start van het *Living Lab Smart Distancing* mee te delen in de MCC-19.
- Gezien de beperkte beschikbare tijd en de volle agenda is het de vraag of er in de MCC de mogelijkheid is om dit nu onder de aandacht te brengen.
- Vanwege verantwoordelijkheid van u (stas) voor het *Startup in Residence*-programma waar dit initiatief onderdeel van uitmaakt, kunt u beiden in overleg bepalen wie dit onderwerp naar voren brengt mocht u hieraan hechten en de gelegenheid toe krijgen.

Spreekpunten:

- Er is vanuit EZK een challenge uitgezet waarin gezocht wordt naar meetoplossingen die kunnen meten in hoeverre de 1,5 meter-maatregelen worden gehandhaafd. Wat werkt wel, wat niet en waarom? Wat kunnen ondernemers verbeteren en aanpassen? De beste meetoplossing (en mogelijk later ook meerdere) zal worden getest in het *Living Lab Smart Distancing* en eventueel het fieldlab van de Eventindustrie.
- Ondertussen hebben diverse startups en mkb'ers diverse tools en concepten ontwikkeld om op een goede manier met de protocollen en coronamaatregelen om te gaan. EZK wil deze oplossingen ondersteunen en inzetten, in samenwerking met andere reeds lopende initiatieven (b.v. de Fieldlabs) en de opgedane kennis helpen zo breed mogelijk te delen.
- Naast de challenges is EZK samen met VWS voornemens om met bestaand innovatie-instrumentarium (SBIR) oplossingen rondom bv crowdmanagement i.r.t. 1.5m te ondersteunen bij (sport)events. Hierin wordt gezamenlijk rond 1 miljoen euro geïnvesteerd met de oproep aan het mkb om met oplossingen te komen.

Toelichting

- De challenge is onderdeel van het *Startup in Residence*-programma (SiR). Vandaag wordt de winnaar voor de beste meetoplossing bekend gemaakt. Deze winnaar zal zijn/haar meetoplossing de komende weken (augustus) kunnen testen.
- Naast het meten zal er in de *Living Labs* ook worden gekeken hoe de opgedane kennis en inzichten breed gedeeld kunnen worden binnen en tussen sectoren en bedrijven. Slimme oplossingen bij de ene branche kunnen ook worden gebruikt bij anderen.
- Gedacht wordt aan bv een YouTube kanaal met een aantal uitzendingen met als doel neutrale kennisdeling. Hierbij wordt samenwerking gezocht o.a. met de officiële fieldlabs waar interdepartementaal overleg over gaande is.
- Tools en oplossingen worden 'gescout' via o.a. het overheidsbrede programma *Startup in Residence* (SiR Intergov) zoals Conferenties in de anderhalve meter samenleving, *Smart City* oplossingen voor eenrichtingsverkeer van voetgangers en *Klantvriendelijke-Corona-Horeca-en-Retail*. Vanuit EZK hebben we een challenge uitgezet waarin we zoeken naar meetoplossingen die kunnen meten in hoeverre de 1.5m maatregelen worden gehandhaafd. Wat werkt wel, wat niet en waarom? Zijn de maatregelen werkbaar? Hoe beleven klanten de maatregelen? Wat kunnen ondernemers

verbeteren en aanpassen? De beste meetoplossing (en mogelijk later ook meerdere) zal worden getest in het Living Lab *Smart Distancing* en eventueel het fieldlab van de Eventindustrie.

- De SBIR over binnensporten is nog onzeker gelet op de versoepelingen die inmiddels gelden.

TER ADVISERING

Aan de Minister
Aan de Staatssecretaris

Directoraat-generaal
Bedrijfsleven & Innovatie

Auteur

10.2.e

@minezk.nl

Datum

17 augustus 2020

Kenmerk

DGBI / 20217699

nota

MCC d.d. 18 augustus 2020

Kopie aan

10.2.e (BBR)

10.2.e (FEZ)

Bijlage(n)

Parafenroute

10.2.e

10.2.e

BBR-paraaf

10.2.e

Aanleiding

Dinsdag 18 augustus 2020 vindt van 11.00 uur tot 12.00 uur de MCC-19 plaats.

Locatie is de Rolzaal op het Binnenhof. MEZK wordt begeleid door 10.2.e

. SEZK zal worden begeleid door 10.2.e

[NB deze annotatie is opgesteld op basis van de informatie op 17 augustus om 16u; de stand van zaken wisselt dermate sterk dat mogelijk de informatie op dinsdagochtend anders is. In dat geval zal een nagekomen annotatie volgen.]

Agendapunten:

0. Nadere maatregelen ter voorkoming verspreiding virus
1. Mededelingen
2. Algemeen beeld
3. Stand van zaken internationaal en toerisme
4. Noodvoorraad persoonlijke beschermingsmiddelen
5. Investeringsagenda BZK [aangehouden tot volgende MCC 25 aug]

In de toelichting is per agendapunt een advies opgenomen.

Ontvangen BBR

Toelichting

0. Nadere maatregelen ter voorkoming verspreiding virus

[hoewel dit officieel niet op de agenda staat, is aangegeven dat dit morgen wel in de MCC wordt besproken. Omdat onduidelijk is bij welk agendapunt, hebben we dit punt, belangrijkste uit deze vergadering, vooraan in de annotatie opgenomen]

Advies (MEZK & SEZK):

U kunt aangeven dat:

- Het proces waarlangs het kabinet/de MCC tot dergelijke maatregelen komt, vraagt om veel meer rust en regelmaat. Juist nu we nog niet in een crisismodus zitten, moet worden voorkomen dat er wel crisisbesluitvorming plaats vindt, met alle risico's van dien (onvoorziene problemen, problemen in communicatie omdat maatregelen onuitlegbaar worden, als gevolg daarvan afnemend draagvlak, vraagstukken voor uitvoering en handhaafbaarheid). De politieke druk vanuit de Kamer is juist gericht op meer solide besluitvorming, niet per se op snelheid.
- De inhoud van de verschillende voorgestelde maatregelen vragen oproept: hoe reëel is het om te verwachten dat ondernemers dit gaan handhaven bij grote groepen, of bij een bruiloft/begrafenis. De uitvoerbaarheid en handhaafbaarheid lijken nog onvoldoende doordacht, en dat tegen een achtergrond van handhavers die aangeven tegen de grenzen van het mogelijke aan te lopen.
- Waar het gaat om regionale maatregelen kunt u oproepen om zoveel als mogelijk te komen tot uniforme maatregelen per scenario (bijv: oplopend in urgentie van 1-5), die dan per regio wel of niet kunnen worden toegepast. Dit komt de zowel de handhaafbaarheid/ uitvoerbaarheid ten goede, als de uitlegbaarheid en communicatie. Als elke regio eigen maatregelen gaat bedenken is het risico van een lappendeken reëel. Een aanpak met uniforme maatregelen per zelfgekozen scenario is ook in het buitenland gebruikelijk.

Advies (SEZK):

Aanvullend kunt u aangeven dat – ook bij de regionale maatregelen waar met name Amsterdam over nadenkt – de focus niet eenzijdig op de horeca moet liggen, maar voor alle openbare gelegenheden werken volgens het principe 'gelijke monniken, gelijke kappen'. Bovendien zijn de bekende besmettingshaarden veelal niet in openbare gelegenheden (bbq/feestjes thuis, begrafenissen/bruiloften, etc.).

Toelichting:

- Op maandag 17 augustus is in het DOC-19 en later in ACC-19 aangekondigd dat in een Catshuisberaad (zondag) en Torentjesoverleg (maandag) is besloten tot extra maatregelen, vanwege de zorgen die het RIVM heeft over aantal en type besmettingshaarden.
- In de loop van de maandag veranderde het beeld van de voorgenomen maatregelen: van op te leggen maxima aan groepsgrootte (wat nu, bij

mogelijkheid van reservering, placering en triage niet het geval is, dan is enkel accommodatie leidend voor groepsgrootte) naar placeringsverplichting: bezoekers van zalen/partycentra moeten geplaatst blijven, niet alleen bij binnenkomst maar ook tijdens een event. Dit omdat veel van de besmettingen worden herleid naar feesten in privésfeer, alsook bruiloften/begrafenissen. Ondernemers zouden hiervoor verantwoordelijk zijn, met handhaving daarop. Als dat niet voldoende zou blijken, wordt alsnog gekeken naar maatregelen in de sfeer van groepsgrootte.

- Verder zal een dringend advies worden afgekondigd om in de privésfeer niet meer dan 10 mensen (ongeacht leeftijd) in huis te hebben, in verband met hetzelfde knelpunt (veel besmettingen in huiselijke sfeer).
- Vorige week is na de brief over verplichte thuisquarantaine in ACC en MR gesproken over de noodzaak aan een zo ordentelijk mogelijk proces bij dergelijke besluitvorming, ter voorkoming van hijgerigheid. Desgevraagd geven PSC (programma-DG COVID-19), VWS en AZ nu aan dat de MP en vice-MP de signalen van het RIVM zo urgent vinden dat zij desondanks nu wederom willen overgaan tot een brief en persconferentie met nieuwe maatregelen op dinsdag, amper 48 uur nadat de maatregelen zijn bedacht in het Catshuis.
- Onze ambtelijke taxatie hiervan is dat je dergelijke termijnen die horen bij crisisbesluitvorming alleen moet toepassen bij make-or-break besluiten (zoals de stap naar een lockdown), maar dat de huidige maatregelen dit gehaaste proces niet rechtvaardigen. Het is onwaarschijnlijk dat een paar dagen later verplichte placering bepalend gaat zijn voor de vraag of een tweede golf wel of niet aanstaande is.
- Daarnaast wordt ook door verschillende regio's nagedacht over regionale maatregelen. Met name Amsterdam en Rotterdam hebben behoefte aan aanvullende maatregelen.
- De inhoud daarvan is nog niet exact bekend; we beschikken over een brief van Veiligheidsregio Amsterdam waarin verschillende opties worden genoemd (verplichte quarantaine, meer toezicht in buitenruimte, acties in horeca, verbieden evenementen, mondkapjes, steekproefsgewijze gezondheidscheck etc.).

1. Mededelingen
Advies: aanhoren

2. Algemeen beeld
Advies: aanhoren

Toelichting:

MVWS zal uiteenzetten hoe de verspreiding van het virus verloopt. Daarbij zal vermoedelijk worden stilgestaan bij de grote regionale verschillen en bij de nu bekende besmettingshaarden.

3. Stand van zaken internationaal en toerisme

Advies: AanhorenKenmerk
DGBI / 20217699Toelichting:

MBZ zal ingaan op de verspreiding van het virus in het buitenland en de gevolgen daarvan voor de Nederlandse reisadviezen en tevens in gaan op de reisadviezen in het buitenland ten aanzien van Nederland. Mogelijk wordt ook stilgestaan bij de vraag hoe de besluitvorming interdepartementaal moet verlopen rondom reisadviezen, mede naar aanleiding van de MR. EZK zal hierbij in elk scenario goed worden aangesloten.

4. Noodvoorraad persoonlijke beschermingsmiddelen (PBM)

Advies: Instemmen [tenzij in de MCC FIN alsnog een verdeelsleutel over departementen zou voorstellen; in dat geval niet instemmen en aangeven dat ambtelijk is afgesproken om te komen tot generale dekking hiervan.

Toelichting:

Na een lange discussie over de wijze van dekking en de hoeveelheid aan te schaffen beschermingsmiddelen, zal MFIN aangeven akkoord te zijn met generale dekking van een aan te schaffen noodvoorraad PBM's met een geraamde budgettaire omvang van € 69,3 mln (dit in aanvulling op de huidige aangelegde voorraad). Dit is ook voor de vitale sectoren in de achterban van EZK van belang.

5. Investeringsagenda BZK

[aangehouden tot volgende MCC 25 aug 10.2.g]

Advies (MEZK): Indien toch discussie over dit punt zou komen, kunt u aangeven

- dat extra investeringen via dit pakket niet voor de hand ligt, maar dat het pakket in aanmerking komt voor invulling van de beschikbare middelen voor het RRF.
- dat als toch wordt besloten tot extra investeringen in het kader van het noodpakket/stimuleringspakket, andere voorstellen op bijvoorbeeld het terrein van waterstofinfrastructuur minstens zo urgent zijn als veel van de maatregelen in het pakket, dus dat er nog met die bril naar zou moeten worden gekeken.

TER ADVISERING

Aan de Minister
Aan de Staatssecretaris

Directoraat-generaal
Bedrijfsleven & Innovatie

Auteur

10.2.e

@minezk.nl

Datum

24 augustus 2020

Kenmerk

DGBI / 20221251

nota

MCC-19 d.d. 25 augustus 2020

Kopie aan

10.2.e

Bijlage(n)

Bijlage handelingsperspectief
groene herstelmaatregelen

Parafenroute

10.2.e

10.2.e

BBR-paaf

10.2.e

Aanleiding

Dinsdag 25 augustus 2020 vindt van 10:00 uur tot 11:15 uur de MCC-19 plaats.
Locatie is de Rolzaal op het Binnenhof. U wordt begeleid door 10.2.e

Agendapunten:

1. Mededelingen
2. Algemeen beeld
3. Stand van zaken internationaal en toerisme
4. Lessons Learned COVID-19
5. Verkiezingen met inachtneming COVID-19
6. Investeringsagenda bouw- en leefomgeving
7. Augustusbesluitvorming Caribisch Nederland
8. WVTK

In de toelichting is per agendapunt een advies opgenomen.

Ontvangen BBR

Toelichting

1. Mededelingen

Advies

- Aanhoren.

2. Algemeen beeld.

Advies

- Aanhoren.

3. Stand van zaken internationaal en toerisme

Advies:

- Aanhoren.

Toelichting:

- Voor EZK is met name het effect van toerisme op de virusverspreiding van belang. Andere landen melden dat als een van de voornaamste redenen voor virusverspreiding. Aangezien de zomervakantie zo goed als voorbij, ligt het niet voor de hand dat er op korte termijn nog extra maatregelen tav toerisme genomen zullen worden.

4. Lessons Learned COVID-19

Advies:

1. Instemmen met verzending van de brief, maar niet met de escalatieladder/handreiking aan de Veiligheidsregio's als bijlage.
2. Desgewenst vragen op welke wijze lessen worden getrokken uit overige generieke lockdown-maatregelen zoals het sluiten van scholen en opvang, horeca, bioscopen enz. Ons voorstel zou zijn dat hier in elk geval een interdepartementaal traject wordt afgelopen met overige lessen en dat gaande dit traject wordt gezien of dit ook met de TK moet worden gedeeld. Verder zou in de brief explicieter moeten worden gemaakt dat deze brief niet alle lessen betreft.

Toelichting

- Op 15 juni heeft MVWS in een Kamerbrief aangekondigd dat hij mede naar aanleiding van een groot aantal moties zogenoemde 'lessons learned' zou trekken.
- De brief gaat op een groot aantal zaken in en benoemt zaken die het kabinet opnieuw zou doen en zaken die het kabinet anders zou doen, mede op basis van een groot aantal gesprekken dat is gevoerd met verschillende deskundigen (overzicht daarvan in bijlage brief).

Ad 1)

- In het ACC-19 van afgelopen donderdag lag plotseling een escalatieladder (later ook 'handreiking' genoemd) voor. Die is bedoeld om meer inzicht te geven in wanneer er opgeschaald wordt en welke maatregelen dan van toepassing zijn, waarbij de Veiligheidsregio's dan kunnen bepalen welke maatregelen uit deze 'toolbox' ze willen inzetten, afhankelijk van de specifieke

situatie. Het document moet in samenwerking met de veiligheidsregio's verder ontwikkeld worden werd toen aangegeven.

- Op zichzelf juichen wij dit toe, maar we zijn hier in de eerste fase van ontwerp en uitwerking, interdepartementale afstemming moet nog worden afgerond.
- Desalniettemin lijkt VWS voornemens dit (concept) al mee te willen sturen naar de Tweede Kamer als bijlage bij de brief. De motivatie waarom het nog door te ontwikkelen concept nu reeds met de Kamer gedeeld moet worden, is ons onduidelijk. Hoe dan ook heeft hier geen deugdelijke ambtelijke afstemming op plaatsgevonden en evenmin is het aan de Kamer toegezegd. Mogelijk zullen er nog flinke aanpassingen nodig blijken, bijvoorbeeld in het aantal treden dat de escalatieladder telt. De aankondiging in de brief dat hier aan gewerkt wordt, lijkt ons voldoende. De passages in de brief daarvoor voldoen.

Ad 2)

- Ambtelijk is in zowel DOC-19 als ACC-19 aangegeven dat de scope van de brief beperkter is dan wat er in de betreffende moties wordt gevraagd. In de brief wordt namelijk alleen op de lessons learned tav de maatregelen op het beleidsterrein van VWS ingegaan, terwijl andere *'maatregelen die zijn genomen om het virus te bestrijden'* (tekst motie Asscher/Marijnissen) niet aan de orde komen in de brief, zoals bijvoorbeeld de sluiting van een aantal publieke ruimtes waaronder de horeca.
- In de brief van MVWS van 15 juni geeft hij onder andere aan in voorliggende brief in te zullen gaan op generieke lock downmaatregelen. In onze ogen horen daar ook de genoemde (sluitings)maatregelen bij. Het kabinet heeft er bovendien evenzeer belang bij om hier lessen uit te trekken.
- VWS heeft aangegeven de brief niet verder te willen uitbreiden met deze onderwerpen. Dat roept de vraag op of hier in een separaat traject nog wel op teruggekomen gaat worden door het kabinet. De Kamer gaat deze vraag mogelijk ook stellen. Zo vraagt de motie Veldman die mede de basis voor deze brief vormt ook om *'economische schade'* van de genomen maatregelen in kaart te brengen. Daar wordt nu in het geheel niet op ingegaan.

5. Verkiezingen met inachtneming COVID-19

Advies:

Instemmen met de brief.

Toelichting

De brief heeft geen inhoudelijke raakvlakken met het beleidsterrein van EZK. Vanuit EZK zijn schriftelijk enkele juridische aandachtspunten naar voren gebracht, waar BZK op gereageerd heeft.

6. Investeringsagenda bouw- en leefomgeving

Advies:

U kunt instemmen met beide beslispunten, die zo zijn overeengekomen in de ACC.

NB : Het kabinet zet naast deze investeringsagenda met kasschuiven ook in op versterking van de Rijksregie op de bouw en mogelijkheden voor additionele

investeringen in de woningbouw (indien deze noodzakelijk zijn in het licht van de stikstofdiscussie). Besluitvorming over deze aspecten vindt afzonderlijk buiten de MCC-19 plaats, zo hebben MBZK en MFIN besproken. Deze aspecten zijn echter wel onderdeel van het integraal kabinetsbeleid om de bouw aan de gang te houden.

Toelichting:

- In de MCC-19 is afgesproken dat in de zomermaanden investeringsopties zouden worden geïnventariseerd voor een Investeringsagenda bouw & Leefomgeving. Deze inventarisatie heeft zowel geleid tot opties die kasschuiven zijn ('versnellingen') als opties die om aanvullende middelen vragen en dus neerkomen op een aanvullende claim.
- De volgende twee besluiten liggen voor:
 1. Instemmen met de versnellingen die neerkomen op een omvang van € 1,5 mld. (die op terrein van BZK en I&W liggen).
 2. Instemmen om de overige additionele investeringen (=claims) door te schuiven naar de besluitvorming over het herstelplan dat het kabinet uiterlijk voor eind april 2021 indient voor de Recovery and Resilience Facility, zodat deze, samen met de eerder met de MCKE geïnventariseerde ideeën voor groen herstel, als 'opmaat' kunnen dienen voor de voorstellen in dit herstelplan. Het proces richting het herstelplan wordt getrokken door EZK/AEP/DEIZ.
- Ad 1) Met de beperking tot kasschuiven zijn alleen een aantal opties op BZK en I&W-terrein op de zeef blijven liggen. De schuiven zijn gericht op woningbouwimpuls (dekking publiek financieel tekort waar binnen 3 jaar met woningbouw kan worden gestart) en fysieke infra (m.n. beheer, onderhoud en vervanging bij Prorail en RWS). Er zitten dus geen schuiven op EZK-terreinen in dit pakket.
- Ad 2) Het idee om alle andere claims om aanvullende middelen door te schuiven en deze 'buiten augustus' te houden is cf. besproken met u ihkv de augustusinzet van EZK. Deze kunnen dan samen met de ideeën die al eerder met de MCKE zijn verzameld opnieuw worden gewogen binnen de context van de criteria voor het RRF (samen met andere voorstellen die voor het RRF in aanmerking zouden kunnen komen). Dit geeft ook de tijd om met departementen nog eens goed door de voorstellen te gaan.
- Als bijlage is vanwege de overlap met de Investeringsagenda Bouw de eerder met u (MEZK) gedeelde Bijlage handelingsperspectief groene herstelmaatregelen meegestuurd met een overzicht van maatregelen op de MCKE-lijst.

Overige toelichting

Waarom geen schuiven in SDE & Klimaatvelop?

Binnen EZK is ook gekeken naar de mogelijkheid om te schuiven met SDE++- en klimaatvelopmiddelen. Dit is niet opportuun gebleken:

SDE++:

- De afgelopen tijd is vanwege de wens om de energietransitie te versnellen een aantal keer SDE+ budget naar voren gehaald. Dit is onder andere gebeurd in het kader van Urgenda, maar ook in reactie op het grote aantal zoonaanvragen in de SDE+ in het najaar van 2019.
- Het naar voren halen van budget is effectief indien er voldoende projecten zijn. Indien dit namelijk niet het geval is, vermindert wel de concurrentie in de regeling en daarmee de kosteneffectiviteit, zonder dat daarmee extra projecten worden gerealiseerd.
- Momenteel is de beschikbaarheid van projecten een belangrijk knelpunt. Zo zijn veel projecten afhankelijk van een vergunning en lopen de benodigde processen hieromtrent trager dan gebruikelijk.
- Dit is één belangrijke reden waarom de voorziende eerste openstelling van de SDE++ juist naar achteren wordt geschoven. Het naar voren halen van SDE++ budget ligt dan ook niet voor de hand.

Klimaatvelop:

- De klimaatvelopmiddelen (circa EUR 3 mld cumulatief over de periode naar 2030) zijn in het Klimaatakkoord (langjarig tot 2030) verdeeld over prioriteiten in de sectoren en daaraan gekoppelde instrumenten. Circa eenderde van de middelen 'staat' op de EZK-begroting.
- Het naar voren halen van middelen kan risico's opleveren voor latere jaren, waarin tekorten gaan ontstaan zeker als er tussen instrumenten geschoven gaat worden. Er moet dus niet op niveau van de envelop, maar op niveau van het instrument een beleidsmatige afweging worden gemaakt of schuiven in de tijd verstandig is.
- Er is voor het EZK-deel bezien in welke instrumenten gefinancierd vanuit de envelop ruimte is om middelen naar voren te schuiven. Daar zijn geen mogelijkheden daartoe uit voort gekomen.
- In het verlengde van de zoektocht naar versnellingen (zowel door BZK als door de IRF), heeft EZK voorgesteld om onderuitputting op klimaatmiddelen (Verduurzaming Industrie) in te zetten als extra budget voor bestaande regelingen.
- In de voorbereidingen van de begroting 2021 (Julibrief) is FIN al akkoord gegaan met de inzet van ca. € 55 mln aan onderuitputting op klimaatmiddelen. Het gaat o.a. om het verlengen van de VEKI met € 20 mln in 2021 en 2022, een bijdrage aan TNO-labs van € 18,3 mln, ophoging TSE, maatwerk voor Sabic en enkele NWO-opdrachten.
- In het kader van de BZK- en IRF-uitvragen naar versnellingen, hebben we voorgesteld om € 33 mln aan aanvullende onderuitputting in 2020 in te zetten voor extra budget voor de MOOI-regeling (€ 29 mln), TSE-studies (€ 2 mln) en TSE-Industrie (€ 2 mln).
- FIN heeft dit voorstel a EUR 33 mln niet geaccepteerd omdat men deze ziet als intensivering en niet als versnelling. Daarbij is er rijksbreed nog sprake van taakstellende onderuitputting à € 250 mln. In dat licht wil FIN niet in ons voorstel meegaan. Gelet op de overige punten uit deze augustusbesluitvorming, adviseren we om dit standpunt te accepteren.

7. Augustusbesluitvorming Caribisch Nederland

Advies:

- U kunt instemmen.
- U (MEZK) kunt aan SBZK vragen of en wanneer het voorstel van de werkgroep Camps geagendeerd zal worden. U (MEZK of SEZK) kunt

desgewenst aangeven dat het van belang dat het voorstel van de werkgroep Camps, *Caribisch NL uit de crisis*, niet terzijde wordt geschoven, nu het niet in de augustusbesluitvorming wordt meegenomen.

Toelichting:

- Het voorstel van BZK dat voorligt betreft een aanvullend pakket voor Caribisch Nederland (CN). De economieën van de eilanden zijn hard getroffen, harder dan in Europees Nederland. Een aanpak om de eilanden uit de crisis te helpen, die tevens gericht is op een verbetering van het structurele verdienvermogen, is dan ook wenselijk.
- In het voorstel zijn twee departementale trajecten gebundeld: socialisering nutsvoorzieningen en vervolg noodpakket 2.0 voor CN. Aanvullende voorstellen van de werkgroep Camps zijn niet opgenomen in de stukken voor de MCC.
- Het voorstel van BZK is besproken in de ACC van 20 augustus. In de ACC was er brede steun voor verlenging van het noodpakket voor Caribisch NL, inclusief de socialisering van nutsvoorzieningen. Voor het voorstel uit werkgroep (Maarten) Camps, genaamd *Caribisch Nederland uit de crisis*, heeft FIN aangegeven dat hier geen generale middelen voor zijn. Stas BZK en Min FIN zouden hier over overleggen, maar dit overleg heeft niet meer plaatsgevonden. Stas BZK heeft besloten het voorstel van de werkgroep Camps niet in te brengen in de MCC om discussie te voorkomen.
- Over de socialisering van de nutsvoorzieningen (Energie en Telecom van EZK, Drinkwater van IenW) is gister (maandag) ambtelijk gesproken over de duur van de verlenging. Uitkomst is dat de verlenging van de socialisering voor de duur van één jaar zal (dus t/m 2021) waarbij in het voorjaar 2021 wordt bezien of dit uiteindelijk twee jaar (dus t/m 2022) zal moeten worden. De ambtelijke inzet van EZK was verlenging met twee, maar u kunt instemmen met dit compromis. Met twee jaar te verlengen is wenselijk omdat:
 - Dit strookt met de verwachte duur van de effecten van de coronacrisis in CN.
 - Dit meer in tred is met de structurele investering in duurzame energie van de werkgroep Camps.
 - Dit in lijn is met een voornemen in het Regeerakkoord (terugdringen van armoede in CN).
- Er wordt een verlenging van het noodpakket 2.0 voor CN voorgesteld, namelijk:
 - Een op punten versoepelde verlenging van 9 maanden vanaf 14 oktober van de tijdelijke subsidieregeling loonkosten en inkomensverlies CN. Budget € 8 mln. in 2020 en € 19,5 mln. in 2021.
 - Verlenging van 9 maanden vanaf oktober 2020 van de EZK-maatregel Tegemoetkoming Vaste Lasten (TVL) voor het MKB op CN (specifieke voorwaarden en budget zijn afhankelijk van de uitwerking van de TVL voor Europees Nederland en nu nog niet bekend).
 - Compensatie inkomstenderving openbare lichamen, conform afspraak bij noodpakket 2.0. Budget € 7,7 mln. in 2020.
- De notitie *Caribisch NL uit de crisis* is in samenwerking met de betrokken departementen en de eilanden tot stand gekomen. Het betreft een impuls van circa 100 mln., waarmee de eilanden op een breed front worden geholpen. Dit kwam neer op een reeks waarin € 3,0 mln. betaald zou worden in 2020, daarna t/m 2023 vergelijkbare bedragen van circa € 30 mln.

- Vanuit EZK zijn projecten ingediend die bijdragen aan hoogwaardig toerisme (i.p.v. cruise-toerisme), verduurzaming van de elektriciteitsvoorziening, het stimuleren van start-ups en het verbeteren van het ondernemersklimaat, bijvoorbeeld door RVO geïdentificeerde regelingen open te stellen die nog niet openstaan voor Caribisch Nederland maar die daar wel zinvol zouden zijn. Het pakket van het voorstel ziet daarnaast op het versterken van de bestuurskracht, de infrastructuur, connectiviteit, landbouw en visserij, en het onderwijs.

Kenmerk
DGBI / 20221251**8. WVTK**Advies:

Geen opmerkingen

2-8-2020

TER ADVISERING

Aan de Minister

Bureau Bestuursraad

Auteur

10.2.e

@minezk.nl

Datum

31 augustus 2020

Kenmerk

BBR / 20225865

nota

Vorbereiding MCC-19 1 september 2020

Kopie aan

Bijlage(n)

Parafenroute

Functie

Naam

BBR-paraaf

Aanleiding

Dinsdag 1 september 2020 vindt van 11.00 uur tot 12.00 uur de MCC-19 plaats. Locatie is de Rolzaal op het Binnenhof. **Met ingang van deze week is de MCC zonder ambtelijke ondersteuning**, behoudens ambtenaren van AZ, VWS en het programma-DG, en voor bewindspersonen die een stuk inbrengen in de MCC. Het verzoek is derhalve of u wilt zorgdragen voor een korte terugkoppeling na afloop.

[NB: op moment van versturen van de concept annotatie, maandag 16u, zijn er nog geen stukken binnen voor de MCC, waardoor de annotatie met de nodige onzekerheid is omgeven]

Agendapunten:

1. Mededelingen
2. Algemeen beeld
3. Stand van zaken internationaal en toerisme
4. OMT-advies
5. Lessons learned COVID-19
6. Uitzonderingscategorieën
7. Wvttk

In de toelichting is per agendapunt een advies opgenomen.

Ontvangen BBR

Toelichting

1. Mededelingen

Advies: u kunt aanhoren

Toelichting

- Mogelijkerwijs wordt meegedeeld dat op dinsdagavond een persconferentie zal worden gehouden met boodschap dat besmettingen niet toenemen, maar dat we heel goed moeten blijven opletten. Verder een selectie van de belangrijkste lessen uit de *lessons learned*-brief die op dinsdag naar de Kamer zal worden gestuurd
- Verder zal MVWS mogelijk stil staan bij de stand van zaken quarantaineplicht. Hiertoe is onder punt 7 (wvttk) een annotatie opgenomen.

2. Algemeen beeld

Advies: u kunt aanhoren

Toelichting

- Vermoedelijk zal MVWS aangeven dat het aantal besmettingen langzaam daalt (of op een 'plateau' stabiel is), en dat ook het R0-cijfer lager is dan de afgelopen periode (laatste stand: 1,01). Het aantal ziekenhuisopnames daalt nog niet, maar dit cijfer loopt per definitie achter op de trend van de besmettingen. Grootste aandeel besmettingen nu in leeftijdscategorie 19-25.

3. Stand van zaken internationaal en toerisme

Advies: U kunt aanhoren

Toelichting

- Onbekend wat MVWS of MBZ in zal brengen.

4. OMT-advies

Advies: U kunt aanhoren en instemmen met het verzenden van dit OMT-advies aan de Kamer. T.a.v. de discussie over kinderen van 0-4 bestaan geen zwaarwegende afwegingen vanuit EZK. T.a.v. de nachthoreca (en evenementen) zal EZK in de follow-up aan de slag gaan met een scenario, bedoeld om de sectoren enige perspectief te bieden.

Toelichting

- In het OMT-advies (bijlage 4a) wordt ingegaan op 5 punten (zie ook bijlage 4b, sheet 3, voor de essentie):

- Verbod op zingen en schreeuwen in groepsverband continueren
- De nachthoreca vooralsnog niet te openen (waarbij het OMT heeft gekozen niet apart stil te staan bij verruiming t.a.v. evenementen, aangezien 'een dergelijke afweging gezien de huidige epidemiologische context niet aan de orde is'.
- Handhaven van huidige thuisquarantainebeleid voor kinderen van 0 tot 4 jaar (na terugkeer uit oranje gebied, of na aanmerking als 'overig nauw contact' in BCO) ivm intensieve contact met verzorger. Het BAO maakt hierin een andere afweging; besluit ligt voor in de MCC (zie ook hierna).
- M.b.t. innovatief testen heeft het OMT een multidisciplinaire werkgroep ingesteld die zich op korte termijn zal buigen over de vragen over innovatieve testmethoden en testbeleid.
- Transmissie in verpleeghuizen (waarbij onderscheid wordt gemaakt tussen de voorbereiding (meer scholing), oplopende prevalentie (extra maatregelen voor bezoekers, quarantaine, PBM) en uitbraak (preventief wekelijks testen bewoners en medewerkers, ook zonder klachten)
- In de MCC volgt mogelijk discussie over het te nemen besluit m.b.t. thuisquarantaine voor kinderen van 0-4 jaar. Het OMT was hier terughoudend in, het BAO wilde wel versoepelen (en daarmee kinderen van 0-4 gelijk trekken met kinderen van 4-12 jaar). In de ACC van 31-8 is aangegeven dat in het Torentjesoverleg op diezelfde dag bleek toch een voorkeur te bestaan om het OMT-advies te volgen (en niet het BAO advies). De gevolgen van de beslissing zijn met name relevant voor SZW.
- Met betrekking tot de nachthoreca en evenementen is in DOC teleurstelling geuit over het feit dat een vraag aan het OMT is gesteld die weinig perspectief biedt aan deze sectoren (strekking: wat zouden de gevolgen zijn van verdere openstelling op dit moment). In de ACC is aangegeven dat EZK zelf met een voorstel/scenario kan komen indien we perspectieven zoeken. Dit zullen we de komende weken oppakken, om te kijken of we met nadere inzichten (bijvoorbeeld: recente TNO-onderzoeken kuschschermen) kunnen komen tot beter gerichte maatregelen.
- Tot slot kan I&W bij dit agendapunt aangeven dat luchthavens en NS/ stations hebben gevraagd om bredere mondkapjesplicht. Dit komt de komende weken terug in nadere uitwerking.

5. Lessons learned COVID-19

Advies: U kunt instemmen met het verzenden van de Lessons learned-brief (LL-brief) aan de Kamer, nu deze zonder de bijlage met mogelijke maatregelen wordt verzonden.

Toelichting

[Op moment van schrijven van de annotatie is de nieuwe versie van de brief nog niet bekend; mocht de nieuwe versie iets betekenen voor deze annotatie, dan volgt tijdig voor de MCC nader bericht]

- In de MR van 28 augustus is de LL-brief besproken, en besloten om de brief aan te houden tot de MCC van 1 september. In de tussentijd heeft VWS besloten om de bijlage die in de MR tot discussie leidde, nu niet mee te sturen met de LL-brief (bijlage 5 is een eerdere versie, zie laatste 2 slides). Dit vinden wij een goede beslissing: hier mee bestaat meer tijd om de lijst interdepartementaal te bespreken, te komen tot een gedragen lijst maatregelen, en rijp en groen meer te onderscheiden. Het voornemen is om de brief nu na de MCC te versturen (OMT-advies gaat dan mee als bijlage), vooruitlopend op de persconferentie van dinsdagavond.
- De belangrijkste lessen uit de brief onderschrijven we, al blijven we van mening dat de brief een bredere scope had kunnen hebben. Nu is de brief sterk vanuit het perspectief van (M)VWS geschreven. De komende tijd gaan we met een interne werkgroep aan de slag met de lessen die EZK vooral ziet, ook in de eigen achterban. Of en hoe die op enig moment ook openbaar gedeeld moeten worden, is een vraag van latere orde.

6. Uitzonderingscategorieën

Advies: indien dit onderwerp wel inhoudelijk wordt besproken, kunt u aangeven dat het voor EZK van belang is dat we voortvarend tot een uitzondering komen voor zakelijk verkeer.

Toelichting

- In de MR van 28 augustus is vooruitlopend op een integrale afweging over uitzonderingscategorieën besloten tot een incidentele uitzondering voor het NL elftal i.v.m. de aankomende ronde interlands, en is aangegeven dat in de MCC moet worden gekomen tot integrale besluitvorming.
- In de ACC van 31 augustus is aangegeven dat J&V meer tijd heeft om integrale besluitvorming over uitzonderingen op (1) thuisquarantaine – al dan niet verplicht; en (2) het inreisverbod beter uit te werken, om zo te komen tot een integrale afweging. Daardoor zou het niet worden besproken op de MCC van 1 september. Formeel is het echter nog niet van de agenda gehaald, dus zeker is dit nog niet.
- In de discussie over uitzonderingen zijn veel departementen bezorgd om de uitvoerbaarheid en de consistentie/uitlegbaarheid. Vanzelfsprekend vinden ook wij dat de uitzonderingen uitlegbaar en consistent moeten zijn, maar tegelijk moeten we ook voorkomen dat wij een van de weinige EU-lidstaten zijn die geen uitzonderingen kennen voor zakelijk verkeer uit landen waarvoor een inreisverbod geldt. Dit is het meest prangend voor de VS.
- Tot slot zou bij dit agendapunt de redeneerlijn voor de uitzondering voor bewindspersonen op de quarantaineplicht op de agenda kunnen komen te staan. Daarover is eind vorige week het volgende bericht verspreid:

Zoals eerder besproken in het DOC heeft BZ het besluit van de MCC19 over dienstreizen en het uitzonderen van de quarantaineplicht van bewindspersonen (en delegaties) die naar multilaterale bijeenkomsten moeten nader uitgewerkt en onderbouwd. Zie hieronder het tekstvoorstel. Deze tekst

2-6-2021

Bureau Bestuursraad

Kenmerk
BBR / 20225865

zal ook worden opgenomen in de integrale notitie over uitzonderingen op de thuisquarantaine die JenV voorbereidt. De voorgestelde tekst:

Dienstreizen naar het buitenland

Buitenlandse dienstreizen vinden in beginsel niet plaats. Voor dienstreizen naar gebieden met een geel reisadvies kan hierop een uitzondering worden gemaakt als er sprake is van een aanmerkelijk belang. Voor dienstreizen naar COVID risicogebieden met een oranje reisadvies moet er sprake zijn van een strikte noodzaak. De afweging om een dienstreis te maken wordt in alle gevallen gemaakt door de lijnmanager, zo nodig met advies van de bedrijfsarts. Verder wordt volledig aangesloten bij de reisadviezen van het ministerie van Buitenlandse Zaken en de richtlijnen van het RIVM. Deze richtlijn geldt ook voor medewerkers die reizen naar en vanuit Caribische delen van het Koninkrijk.

Voor multilaterale bijeenkomsten in COVID risicogebieden met oranje reisadvies (zoals bijv. EU raden) geldt dat deze, gezien het nationale belang, kunnen worden bijgewoond. Ministers (en eventuele ambtelijke delegatie) vallen in de uitzonderingscategorie "diplomaten die werkgerelateerd reizen" en waarbij het beoogde reisdoel niet te verenigen is met de thuisquarantaine. Bij deze bijeenkomsten moet sprake zijn van alle benodigde maatregelen om Covid19 buiten de deur te houden: de Nederlandse delegatie reist waar mogelijk met eigen vervoer, blijft niet langer dan strikt noodzakelijk is, en beperkt de contacten tijdens de dienstreis tot de officiële bijeenkomst. De delegatie blijft zoveel mogelijk binnen de gecontroleerde omgeving van de vergaderlocatie en neemt alle RIVM maatregelen in acht, evt. aangevuld met extra maatregelen die ter plaatse gelden.

- Wij achten dit niet een bijzonder sterke onderbouwing, die in elk geval niet onderscheidend is van bijvoorbeeld zakelijk verkeer. Dit is echter een politieke afweging.

7. Wvttk

Quarantainewet / quarantainegids ter ondersteuning

- Mogelijk zal MVWS (of MSZW) aangeven dat in het kader van de quarantainewet (die vrijdag in de MR moet liggen) wordt gewerkt aan een quarantainegids, ter ondersteuning van personen die in quarantaine moeten (en ter verhoging van de compliance, die nu – zonder verplichting – niet hoog is).
- Wij zijn betrokken bij dit gesprek met VWS en SZW waar het gaat om de inkomensparagraaf. Uiteindelijk betreft het een politieke vraag of je personen die (verplicht) in quarantaine moeten, financieel wilt ondersteunen. Ambtelijk vinden wij het een goed plan om dit te verkennen, omdat compensatie van

Bureau Bestuursraad**Kenmerk**
BBR / 20225865

het te derven inkomen een belangrijk bezwaar tegen thuisquarantaine wegneemt.

- Voor compensatie pleit dat het de compliance fors zal verhogen: je neemt een drempel weg voor mensen die geen inkomen kunnen vergaren in een situatie van thuisquarantaine (zzp-er) of die verplicht onbetaald verlof moeten opnemen na terugkomst uit een oranje gebied (werknemers).
- Een reden om niet over te gaan tot compensatie is dat het risico van misbruik reëel is (bijvoorbeeld door even naar oranje gebied in België te reizen, waarna je verplicht in quarantaine moet).
- In Duitsland bestaat een compensatieregeling, die (bij eerste lezing) lijkt op een regeling voor zwangerschapsverlof. Het lijkt te gaan om een regeling die in enige vorm al bestond voor de Corona-crisis.
- In de praktijk zal veel afhangen van de vraag of een compensatieregeling uitvoerbaar is of relatief korte termijn; hierover is SZW met UWV in gesprek.

TER ADVISERING

Aan de Minister

Bureau Bestuursraad

Auteur

10.2.e

10.2.e

@minezk.nl

Datum

7 september 2020

Kenmerk

BBR / 20230380

nota

Annotatie MCC 8 september

Kopie aan

Bijlage(n)

Parafenroute

10.2.e

10.2.e

BBR-paraaf

10.2.e

Aanleiding

Dinsdag 7 september 2020 vindt van 11.30 tot 12:15 uur de MCC-19 plaats. Locatie is de Rolzaal op het Binnenhof. Met ingang van september is de MCC zonder ambtelijke ondersteuning (behalve voor AZ, VWS en bewindspersonen die een stuk inbrengen). Het belang van een goede terugkoppeling is daarmee toegenomen.

Agendapunten:

1. Mededelingen
2. Algemeen beeld
3. Stand van zaken internationaal en toerisme
4. Uitwerking quarantainepakket [VERVALLEN]
5. Uitzonderingscategorieën EU-inreisverbod en thuisquarantaine
6. WVTTK

Hieronder is per agendapunt een advies opgenomen.

Advies

1. Mededelingen

Ontvangen BBR

2. Algemeen beeld

Advies: aanhoren

Toelichting

- bij dit agendapunt zal MVWS stilstaan bij de laatste feiten en cijfers. Na een aantal relatief rustige weken waren er dit weekend opeens opvallend veel besmettingen. De achtergrond daarvan is ons nog niet bekend.

3. Stand van zaken internationaal en toerisme

Advies: aanhoren

Toelichting

- Er zijn geen bijzonderheden aangemeld voor dit agendapunt.
- Mogelijk wordt aangegeven dat volgende week in de MCC gesproken zal worden over mogelijkheden voor het beperken van het grensverkeer, waarbij naar verschillende scenario's wordt gekeken. EZK is hier goed op aangesloten; hier wordt deze week eerst in het Directeurenoverleg COVID-19 en in de ACC over gesproken.

4. Uitwerking quarantainepakket [VERVALLEN]

Op maandag is aangegeven dat dit agendapunt komt te vervallen als MCC-agendapunt. De brief over het quarantainebeleid is evenwel nog aangekondigd voor de MR van komende vrijdag.

Toelichting

- Zoals eerder met u besproken is EZK betrokken bij de brief die in voorbereiding is over het quarantainebeleid van het kabinet, en in het bijzonder over het quarantainepakket. Mede naar aanleiding van de motie-Asscher werkt het kabinet een pakket aan maatregelen uit om mensen in quarantaine te ondersteunen.
- Een open vraag daarbij is of het kabinet over wil gaan tot inkomenscompensatie van mensen die in quarantaine moeten. Hierbij staat de uitvoerbaarheid van een compenserende maatregel voorop. Verder moet worden afgewogen wat zwaarder weegt: als wel wordt overgegaan tot inkomenscompensatie ontstaat mogelijk een perverse prikkel om in thuisquarantaine te gaan, als niet wordt overgegaan tot inkomenscompensatie ontstaat een drempel om te voldoen aan de oproep tot quarantaine, indien men niet in staat is om vanuit huis inkomen te genereren. De kosten daarvan kunnen zowel bij de werknemer, de werkgever, als bij de zzp-er neerslaan, afhankelijk van de precieze situatie.

5. Uitzonderingscategorieën EU-inreisverbod en thuisquarantaine**Advies**

- U kunt het voorstel inzake de uitbreiding van de uitzonderingscategorieën voor het EU-**inreisverbod** steunen. Hierbij zijn zakenreizigers voor EZK de belangrijkste groep die uitgezonderd moet worden.
 - Ambtelijk is, n.a.v. uw terugkoppeling MR en uw interventie op dit punt, ingebracht of ook bij het EU-inreisverbod kan worden aangesloten bij het reisdoel i.p.v. groepen. De brief is op dit punt niet aangepast, omdat JenV heeft aangegeven zoveel mogelijk te willen aansluiten bij de Europese formulering van de uitzonderingen bij het EU-inreisverbod. Daar wordt gesproken over groepen. Dit heeft geen inhoudelijke gevolgen.
 - De uitzondering voor zakenreizigers kan goed door de ambassades (uitvoeringsorganisatie) worden uitgevoerd.
- U kunt instemmen met het voorstel inzake de uitbreiding van de uitzonderingscategorieën op de **thuisquarantainemaatregel**. Hierbij zijn zakenreizigers voor EZK de belangrijkste groep die uitgezonderd moet worden.
 - Hierbij wordt wel aangesloten bij het reisdoel, mede naar aanleiding van uw interventie.

Toelichting

- Op dit moment is een beperkt aantal beroepen uitgezonderd van het EU-inreisverbod. Ook is een beperkt aantal beroepen uitgezonderd van thuisquarantainemaatregel die geldt voor terugkomst uit oranje of rode gebieden.
- Door deze maatregelen kunnen o.a. zakenreizigers en topsporters lastig bij hun klanten komen of aan internationale wedstrijden deelnemen.
- Om toch ruimte te creëren wordt nu voorgesteld om de uitzonderingscategorieën voor het EU-inreisverbod en de thuisquarantainemaatregel onder een bepaald handelingskader te versoepelen.
- Er staan twee besprekpunten op de agenda:
 1. Uitbreiding uitzonderingscategorieën EU-inreisverbod voor zakenreizigers, topsporters en culturele en creatieve sector, journalisten en onderzoekers.
 2. Uitbreiding uitzonderingscategorieën op de thuisquarantainemaatregel voor de volgende reisdoelen: dienstreizen naar het buitenland (o.a. voor bewindspersonen), zakenreizigers, topsporters, journalistiek, professionele culturele activiteiten (Professionals in de culturele en creatieve sector), studeren over de grens (Grensstudenten) en onderzoek.
- Aangezien er voor zakenreizigers eerst een procedure doorlopen moet worden via de ambassade en er een beperkt aantal zakenreizigers en topsporters per maand zal worden uitgezonderd, zullen de sluisen niet

open worden gezet, maar wordt er wel ruimte gecreëerd voor dringende en belangrijke reizen waarbij fysieke aanwezigheid noodzakelijk is. Hiermee wordt ook aan zorgen van o.a. VWS tegemoet gekomen.

- Zo behouden we een balans tussen gezondheid en economie, maar bieden we wel de mogelijkheid om belangrijke bezoeken toch doorgang te laten vinden. Daarnaast maken andere EU-lidstaten, waaronder Denemarken, deze uitzondering al. EZK stemt daarom voor uitbreiding van de uitzonderingscategorieën, met name voor zakenreizigers.
- Uitvoering uitzondering zakenreizigers: Na toetsing aan het handelingskader door de ambassade wordt door de ambassade een 'Nota Verbale' afgegeven aan de zakenreiziger waarin toestemming wordt verleend voor de voorgenomen zakenreis. Bij eventuele twijfel dient NFIA (in geval van een buitenlandse investering) of de Business Development Coach bij RVO (in geval van buitenlandse handel) geconsulteerd te worden. De uitzondering is volgens BZ goed uitvoerbaar. Wel moet nog bekeken worden wat de exacte rol van EZK en RVO hierbij worden en wie de contactpersonen worden.
- In september zal het Duits Voorzitterschap de Europese lijst van uitzonderingscategorieën ook op politiek niveau in de EU ter discussie stellen om meer uniformiteit in de uitzonderingen te krijgen. Deze lijken in ieder geval ook zakenreizigers en topsporters te bevatten, maar ook andere categorieën zoals stagiaires en trainees. EZK steunt het voorzitterschap om meer uniformiteit tussen de lidstaten te creëren. Totdat dit gebeurd is het wenselijk om een beperkte groep essentiële zakenreizigers te faciliteren waar mogelijk, mits aantoonbaar het nationaal economisch belang gediend wordt en fysieke aanwezigheid strikt noodzakelijk is.

6. WVTTK

2-8-2020

TER ADVISERING

Aan de Staatssecretaris
cc: Minister

Bureau Bestuursraad

Auteur

10.2.e

@minezk.nl

Datum

21 september 2020

Kenmerk

BBR / 20238920

nota

Annotatie MCC 22 september 2020

Parafenroute

10.2.e

10.2.e

BBR-paraaf

10.2.e

Kopie aan

10.2.e

Bijlage(n)

Aanleiding

Dinsdag 22 september 2020 vindt van 12.15 tot 13:00 uur de MCC-19 plaats. Locatie is de Rolzaal op het Binnenhof. Met ingang van september is de MCC zonder ambtelijke ondersteuning (behalve voor AZ, VWS en bewindspersonen die een stuk inbrengen). Het belang van een goede terugkoppeling is daarmee toegenomen.

Agendapunten:

1. Mededelingen
2. Algemeen beeld
3. Stand van zaken internationaal en toerisme
4. Uitwerking quarantainepakket
5. Handelingskader culturele en creatieve sector, journalisten en onderzoekers
6. WVTTK

Hieronder is per agendapunt een advies opgenomen.

Advies

1. Mededelingen

2. Algemeen beeld

Advies: aanhoren

Toelichting

Ontvangen BBR

- bij dit agendapunt zal MVWS stilstaan bij de laatste feiten en cijfers. De achtergrond daarvan is ons nog niet bekend.
- Waarschijnlijk zal worden stilgestaan bij persconferentie en de aanvullende maatregelen.
- De communicatie over de maatregelen is heel wisselend. Er zijn een aantal voorstanders (Amsterdam en Rotterdam), maar ook burgemeesters die er alles aan doen om te voorkomen dat maatregelen op hen afstralen. Dit zie je terug in communicatie binnen die regio's. Voor de regionale aanpak is een goede samenwerking met de veiligheidsregio's essentieel, daar is nog wel wat werk te doen.
- Op woensdag vindt opnieuw een inschalingsoverleg plaats waarin waarschijnlijk een aantal regio's (huidige stand: nog 4, waarmee het totaal op 10 van de 25 komt) naar niveau 2 (zorgelijk) gaan. Dit betekent niet automatisch dat de maatregelen van vrijdag ook voor deze regio's gaan gelden, maar dit ligt wel in de lijn der verwachtingen dat aanvullende maatregelen worden getroffen.
- Voor de andere 6 regio's wordt gesproken over het nemen van aanvullende maatregelen. Ook wordt nagedacht over landelijke maatregelen (verder beperken aantal gasten thuis etc). Hierover zal pas in de loop van de week meer duidelijk worden.

3. Stand van zaken internationaal en toerisme

Advies: aanhoren

Toelichting

- BEL en DU hebben voor de provincies Zuid-Holland en Noord-Holland kleurcode rood afgegeven (= verbod op niet-essentiële reizen + verplicht testen + zelfquarantaine). BZ heeft een kort document opgesteld waarin de gevolgen hiervan voor NL worden uitgewerkt. DE overweegt 'oranje' reisadvies voor NL: wanneer >30 besmettingen pr/100.000 inwoners pr/week. ZWI voegt mogelijk Nederland bij de volgende herziening (waarschijnlijk 28 september) toe aan de quarantainelijst. Er zijn zorgen over de economische gevolgen van deze en mogelijk toekomstige negatieve reisadviezen.
- Evenals in NL neemt het aantal besmettingen toe, met name in BEL, FRA, SPA, ITA, OOS, VK en ZWI. In DEN (uitgezonderd regio Kopenhagen), ZWE, LUX en ITA is het aantal besmettingen stabiel. Relatief veel geïmporteerde besmettingen (DU/42%, LUX/46%, ITA, OOST (via Kroatië)). Trend: toename van aantal besmettingen onder jonge mensen.
- FRA snelle toename van besmettingen in groot aantal gebieden, die door de FRA overheid op 'rood' zijn gezet. NL reisadvies is voor deze regio's op oranje gezet. De FRA regering heeft de lokale autoriteiten meer bevoegdheden gegeven om verdere verspreiding tegen te gaan, zoals invoeren van mondkapjesplicht en vroegere avondsluiting van

1-2-2020-2-2

Bureau Bestuursraad

Kenmerk
BBR / 20238920

horeca. Ook in andere landen worden lokale en regionale maatregelen genomen.

- Evenals NL zijn er andere landen die te kampen hebben met een gebrek aan testcapaciteit 10.2.a

4. Uitwerking quarantainepakket

Advies

- U kunt opmerken dat het uitblijven van compensatie voor inkomensderving of extra kosten als gevolg van quarantaine moeilijk verdedigbaar is.
 - Daarbij kunt u bij MSZW doorvragen op de uitvoerbaarheid van een eenvoudigere variant (zoals een vaste tegemoetkoming bij quarantaine, op basis van minimumloon).
 - U kunt MSZW ook vragen te verkennen of het mogelijk is quarantaine onder de verzuimverzekering te laten vallen. Werkgevers verzekerd voor verzuim zouden dan (deels) gecompenseerd kunnen worden.
- Een generieke compensatie voor werkgevers via verlaging van werkgeverslasten is zeer ongericht. U kunt politiek wegen of deze vorm van compensatie als signaal wenselijk is.
- De discussie over de registratieplicht en over het nabellen van reizigers is voor EZK minder relevant.

Toelichting

- De quarantainebrief bevat een update van de juridische verkenning van verplichte thuisquarantaine en hoe om te gaan met reizigers uit risicogebieden. Voor EZK meest relevante onderdeel betreft de compensatie van werkenden en werkgevers bij quarantaine.
- Mede na bespreking in het coalitieoverleg 14/9 is geconcludeerd dat een gerichte compensatieregeling bij thuisquarantaine voor werkenden en werkgevers niet uitvoerbaar is.
 - UWV heeft geen capaciteit om een nieuw systeem te bouwen en draaiend te houden, hetgeen nodig is voor een dergelijke regeling.
 - Een gerichte regeling met een vaste compensatie lijkt niet complex, maar vereist ook een dergelijk systeem.
 - Een oplossing waarbij werknemers die in quarantaine moeten zich ziek melden werkt niet. Veel werkgevers zijn (privaat) verzekerd voor loondoorbetaling, maar die verzekering dekt thuisquarantaine over het algemeen niet. Mogelijk kan SZW door aanpassing van definitie van tijdelijke arbeidsongeschiktheid dit probleem verhelpen.
- In de brief wordt de onuitvoerbaarheid van een gerichte regeling toegelicht, en zegt MVWS toe te blijven zoeken naar manieren om het

probleem te verkleinen (testcapaciteit, snellere doorlooptijden testafspraak tot uitslag).

- Expliciet bespreekpunt is de wenselijkheid van een mogelijk alternatief, namelijk een meer generieke compensatie voor werkgevers via verlaging van werkgeverslasten.
 - Dit is zeer ongericht, en daarmee duur voor een relatief beperkte compensatie voor werkgevers die met deze kosten worden geconfronteerd. Ambtelijk wordt daarom door o.a. FIN, SZW, VWS kritisch geadviseerd. Die bezwaren delen we.
 - De vraag is of geen enkele vorm van compensatie politiek houdbaar is.
- Op uw verzoek hebben wij een kort document opgesteld langs bovenstaande lijnen, ten behoeve van politiek overleg; de uitkomst daarvan is ons niet bekend.

5. Handelingskader culturele en creatieve sector, journalisten en onderzoekers

Advies

- U kunt instemmen met de drie voorliggende handelingskaders.
 - In de Kamerbrief van 11 september is aangekondigd dat, naast de uitzonderingscategorieën die toen zijn aangekondigd (o.a. voor zakenreizigers), de inreisbeperking ook wordt versoepeld voor hooggekwalficeerde professionals uit de culturele en creatieve sector, journalisten en onderzoekers, mits een juridisch sluitend en werkbaar handelingskader is opgesteld.
 - Deze handelingskaders zijn opgesteld en op ambtelijk niveau besproken.
 - De meeste discussie bestond over het handelingskader voor journalisten. Niet alle zorgen zijn weggenomen.
- U kunt opmerken dat de handelingskaders het normale proces (DOC-ACC-MCC) hadden moeten doorlopen en niet meteen in de MCC hadden moeten worden voorgelegd; de tijd voor een kritische toets was nu minimaal (enkel maandagmiddag).

Toelichting

- De volgende drie handelingskaders (voorwaarden) inzake de versoepeling van het inreisverbod liggen ter goedkeuring voor:
 - 1) Onderzoekers
 - 2) Culturele en creatieve sector
 - 3) Journalisten
- Het kabinet heeft besloten de inreisbeperking voor hooggekwalficeerde professionals uit de culturele en creatieve sector, journalisten en onderzoekers te versoepelen. De voorwaarden van deze versoepelingen zijn met de betrokken sectoren besproken.
- Kern handelingskader onderzoekers: de uitzondering geldt voor A) onderzoekers betrokken bij onderzoek inzake volksgezondheid B)

onderzoekers die voor hun onderzoek moeten inreizen en waarvan het niet maken van de reis onevenredige schade veroorzaakt aan de continuïteit van het onderzoek. De Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO) beoordeelt de aanvraag en voorziet de benodigde toestemmingsbrief om te mogen inreizen.

- Kern handelingskader culturele en creatieve sector: de uitzondering geldt voor hooggekwalificeerde professionals waarvan de fysieke aanwezigheid bepalend is voor de doorgang van de activiteit van de betreffende instellingen. Instellingen die een meerjarige subsidie van de Rijksoverheid of Rijkscultuurfonds ontvangen komen in aanmerking. Uitzondering hierop is mogelijk indien MOCW toestemming verleent. Het Fonds Podiumkunsten beoordeelt de aanvraag en voorziet in de toestemmingsbrief om te mogen inreizen.
- Kern handelingskader journalistiek: de uitzondering geldt voor nieuwsjournalisten die in het bezit zijn van de International Press Card van de International Federation of Journalists en die bezig zijn met actuele nieuwsvergaring waarvoor directe, fysieke aanwezigheid noodzakelijk is.
 - Discussiepunten:
 - Wanneer is iets een actuele nieuwsgebeurtenis?
 - Slechts een beperkte groep nieuwsjournalisten wordt toegelaten. Is daar een quotum voor (wat wel geldt voor zakenreizigers, en mogelijk ook voor topsporters – dat gaan we nog na)?
 - Wat is de meerwaarde van de standaardbrief van NVJ voor journalisten, nu hierop geen controle plaatsvindt?

6. WVTTK

TER ADVISERING

Aan de Minister

Bureau Bestuursraad

Auteur

10.2.e

@minezk.nl

Datum

25 september 2020

Kenmerk

BBR / 20242994

nota

Catshuisoverleg 27 september

Kopie aan

Bijlage(n)

Parafenroute

10.2.e

10.2.e

BBR-paraaf

10.2.e

Aanleiding

Zondag 27 september bent u uitgenodigd voor een informeel Catshuisoverleg. De genodigden zijn de MP, MVWS, MMZ, MJV, MLNV, MBZK, MOCW, MSZW, MFIN en u. Er is geen agenda; onderstaande bespreekpunten zijn gebaseerd op de agendapunten die wij verwachten of punten die we u actief willen meegeven.

Ontvangen BBR

Spreekpunten per agendapunt**1. Nadere regionale maatregelen G3 (in elk geval Amsterdam) / noodzaak voor nadere steunmaatregelen?**

- Op basis van het virologische beeld overwegen diverse steden/VR's nadere maatregelen; het gaat daarbij in het bijzonder om de G3.
- De maatregelen waaraan men momenteel denkt zijn opgenomen in de toelichting (gebaseerd op DOC-19 van 25-0 om 16u). Daarbij werd expliciet niet uitgesloten dat ook nadere landelijke maatregelen worden afgekondigd, dit is de politieke dynamiek op dit moment.
- Uw spreekpunten op dit onderwerp vallen uiteen in twee delen:
 - een reactie op de vraag over mogelijke nadere compensatie 'aan de achterkant',
 - alsmede uw verzoek/aanbod om nader betrokken te zijn aan de voorkant. In dat kader verzoekt u om drie opdrachten mee te krijgen, waarmee u verantwoordelijk wordt voor die delen van het beleid.

Spreekpunten 'steunen en compenseren aan de achterkant'

- Het steun- en herstelpakket is zo ingericht dat het mee ademt met omzetverlies, ook voor ondernemers die onverhoopt te maken zouden krijgen met de gevolgen van een tweede lockdown, in enige vorm.
- Om die reden is een aanpassing of aanvulling van het pakket niet nodig.
- Daarbij: het steun- en herstelpakket biedt veel meer ruimte voor transitie, en ook royale middelen voor begeleiding daarbij. Het pakket past daarmee bij de periode waar we nu in zijn beland, waarbij geanticipeerd is op een grillig verloop van het virus met navenante maatregelen.
- De echte versobering zit bovendien pas later in het pakket; tot 1 januari worden de regelingen maar zeer beperkt versoberd (en voor zover wel wordt versoberd kan je als ondernemer je kosten ook verminderen), en voor de TVL dat deze in de periode oktober-december ruimer is dan in de periode juni t/m september.
- Indien wordt gedacht aan specifieke compensatie voor de cultuursector: ik kan niet uitleggen richting toerisme, evenementenbranche, of de horeca, dat we voor alleen de cultuursector over zouden gaan tot specifieke compensatie. Ik vind als gezegd dat er geen noodzaak is tot nadere compensatie als de lokale/regionale aanpak leidt tot nadere nevenschade; daar is het pakket op ingericht, maar als we die brug over gaan dan niet alleen voor cultuur.

[NB: er wordt nog een a4 afgestemd tussen de trojkadepartementen dat ook ter plekke kan worden uitgedeeld; zodra deze gereed is sturen we deze na per mail. In bijlage 4 treft u een concept aan]

Spreekpunten hulpaanbod, 'beter betrokken zijn aan de voorkant'

- Wij worden als leden van de trojka nu gevraagd om mee te denken over eventuele compensatie van maatregelen die worden genomen in de verschillende regio's.
- Het is minstens zo belangrijk dat we aan de voorkant goed mee kunnen denken bij de maatregelen die men overweegt, om te zorgen dat we daar zowel het effect op de virusbestrijding afwegen, als het effect op de maatschappij en de economie.
- We moeten een eventuele lockdown zo intelligent mogelijk maken.
- Ik doe in dat kader graag 3 aanbiedingen.

a. Matrix integrale afweging

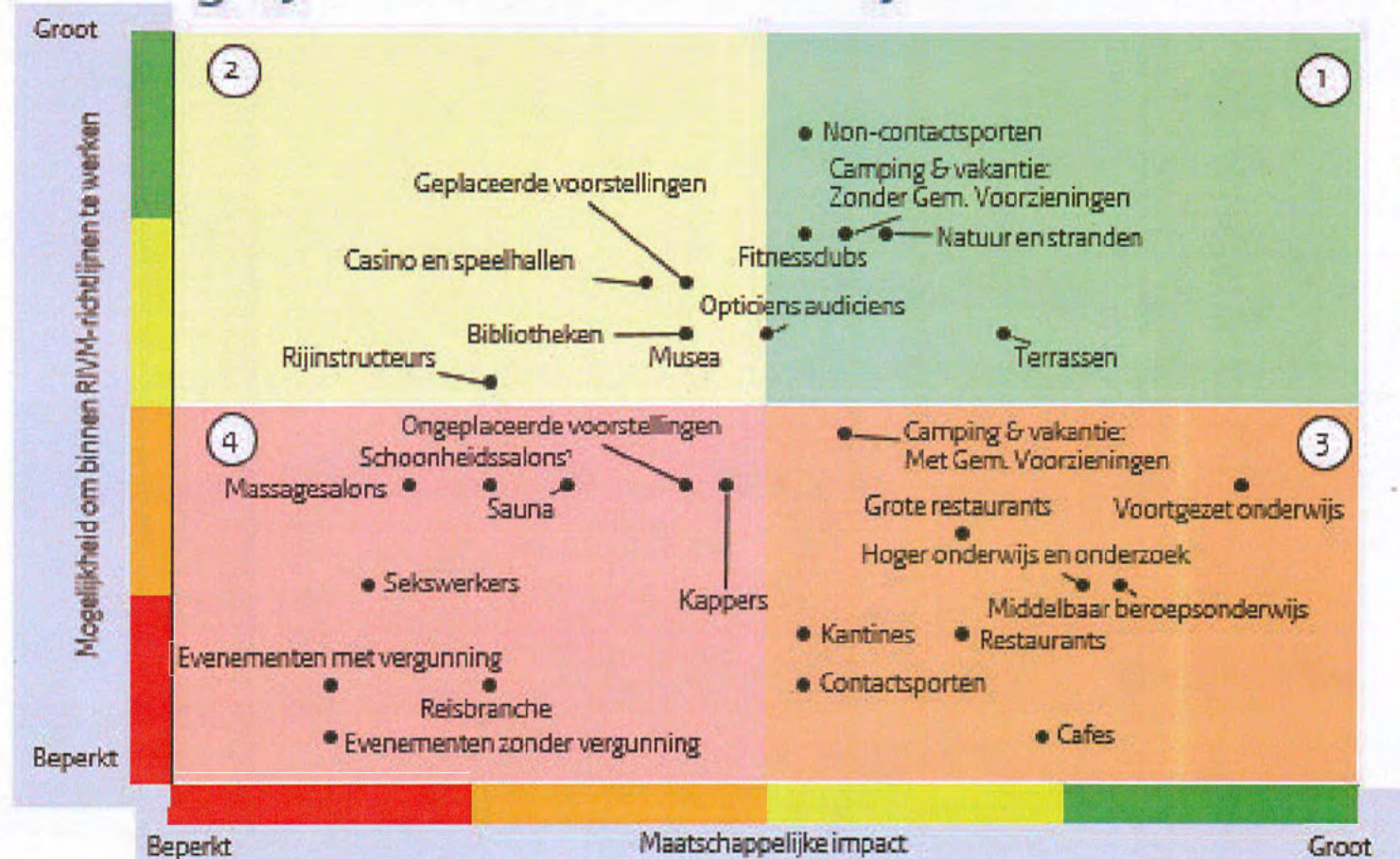
- In een eerder stadium is een matrix opgesteld (*zie volgende pagina; dit is dus nog de oude versie*).
- Ik zou opnieuw de maatregelen uit de gereedschapskist die dinsdag in de MCC voorligt, willen plotten op een matrix waarbij de effecten op virusverspreiding worden afgezet tegen de maatschappelijke impact.

b. Fieldlabs

- Verder zou ik graag de opdracht krijgen om met de verschillende branches en sectoren na te denken over slimme maatregelen, en daar regelmatig over te rapporteren in de MCC.
- Dit kan het palet aan mogelijke maatregelen verrijken, en als het goed is komen we dan tot maatregelen die in de matrix leiden tot eenzelfde impact op virusverspreiding, maar met veel minder maatschappelijke en economische impact.

c. Testbeleid in de private sector

- Tot slot zou ik graag de minister van VWS helpen door te kijken of we ook voor het private domein tot een afwegingskader kunnen komen waar je welk type testen in wilt zetten.
- Vanzelfsprekend geldt hier dat de publieke behoefte voor gaat, maar ik begrijp dat VWS voorziet dat binnen enkele weken het aanbod de vraag ruim overschrijdt.
- In het private domein (en overigens ook in het publieke, zie de politie) bestaat veel behoefte om zodra de sneltests ingezet mogen worden, deze toe te passen. Dit heeft het effect dat de werkvloer veiliger wordt (daar waar thuiswerken niet kan), en ook dat we meer asymptomatische besmette personen traceren.
- Er wordt in het bedrijfsleven al beschikbare testcapaciteit ingekocht; ik zou daar het liefste samen met VNO-NCW coördinatie op zetten zodat we de capaciteit van testen (1) gericht inzetten naar risico van een bepaalde groep (naar analogie van het afwegingskader in het publieke domein (*zie bijlage 3 van deze nota*) en (2) daar inzetten waar het maximaal er aan bijdraagt om de economische motor op gang te houden.

2. Governance / werkwijze en aanpak interdepartementale crisisbeheersing

- Het tweede agendapunt gaat over een aangepaste werkwijze die interdepartementaal wordt voorbereid. Hierover bent u bijgepraat op 25 september. Een presentatie met een voorstel wordt ter plekke uitgedeeld.
- De essentie van het voorstel:
 - meer onderscheid gemaakt tussen de korte termijn (hier krijgt de NCTV een grote rol) en middellange termijn, het meer strategische scenario-denken (hier zal het programma-DG een grote rol in gaan vervullen). Hierbij geldt dat ook in de korte termijn aanpak goed moet worden geborgd dat de maatschappelijke en economische effecten goed worden meegewogen; de NCTV heeft dit op zijn netvlies. Verder geldt dat in de communicatie wordt benadrukt dat dit geen heractivering is van de crisisstructuur.
 - een vastere 2 wekelijkse cyclus, wat rust moet brengen in het proces.
- Voor dit agendapunt geven wij u op dit moment geen spreekpunten mee; wij kunnen goed uit de voeten met het voorstel.

Overige punten

- U kunt inbrengen dat u vindt dat we bij het nemen van nadere maatregelen de lessen van de eerste golf goed moeten meewegen:
 - Waar mogelijk gerichte maatregelen nemen, ter voorkoming van economische en maatschappelijke nevenschade. **De intelligente lockdown, waarbij bijv. winkels open bleven, is vermoedelijk de voornaamste reden dat de economische schade in Nederland relatief beperkt is.**
- U kunt inbrengen dat EZK deze week intensief contact heeft gehad met VNO-NCW en MKB-NL, wat onder meer resulteert in twee acties
 - Beide verenigingen hebben een bericht uitgestuurd naar zijn leden, waarin zij oproept om de protocollen weer strakker (en zichtbaar) te gaan handhaven (bijvoorbeeld: de karretjes bij de supermarkt zullen weer worden aangereikt en worden schoongemaakt).
 - De voorzitters van beide verenigingen zullen op zaterdag de media zoeken met een boodschap dat we ons allemaal (ondernemers, maar ook de klanten) weer goed aan de afspraken en protocollen moeten gaan houden, om te voorkomen dat we in een tweede zwaardere lockdown terecht komen. Mogelijk zullen zij ook ingaan op het testbeleid, en daar aangeven dat zij graag hun hulp aanbieden (in lijn met het derde hulpaanbod hiervoor).
- U kunt aangeven dat ook nog veel winst te halen is door bestaande maatregelen beter na te leven en te handhaven:

0-8-7-9-1

Bureau Bestuursraad

Kenmerk
BBR / 20242994

- Bestaande protocollen (beter) naleven: gezamenlijke inzet met branches/horeca. Hier bent u mee bezig samen met VNO-NCW.
- Anekdotisch kent iedereen verhalen over kroegen waar men zich niet aan de regels houdt. Er is nog winst te behalen in de handhaving. Dit geldt ook voor het toezicht op reisbewegingen van/naar oranje gebieden; zie A4 en A16 naar Antwerpen: hier is nu vrijwel geen controle op, wat een keuze is van de handhaver.
- Veel gaat om gedrag; hoe krijgen we dat weer verbeterd? Hoe verhogen we de compliance, verbeteren we de naleving en de wil om mee te doen met elkaar? Hierbij helpt een gerichte publiekscampagne (ook met werkgevers).
- U kunt aangeven dat het loont om in beleid te differentiëren tussen verschillende doelgroepen, en daarmee de ouderen/kwetsbaren te ontzien. In de bijlage is een grafiek opgenomen waaruit bijvoorbeeld blijkt dat 65plussers zelden worden geïnfecteerd door 35minners. Dit behoeft nadere uitwerking, maar lijkt logisch en plausibel.
- U kunt aangeven dat het loont om maximale in te zetten op het verkorten van de quarantainetijd (zie BEL dat de quarantainetijd deze week inkortte van 14 naar 7 dagen, omdat 'een quarantainetijd van 14 dagen niet houdbaar is', en ook omdat het medische beeld inmiddels is dat verreweg het grootste deel van de transmissies plaatsvinden in de eerste 5-7 dagen), zodat de compliance van quarantainebeleid wordt vergroot.
- **U kunt aangeven dat u na heeft gedacht over een beter frame in de duiding van wat er gebeurt met het virus:** meer focus op de voorspellende waarde van de R, en minder ingaan op het aantal besmettingen, ziekenhuisopnames, en doden van vandaag. Dat is immers niet het juiste aangrijpingspunt voor maatregelen. **In het verlengde daarvan kunt u aangeven dat het bij het huidige beeld vanuit economisch standpunt verstandig is om nu maatregelen te nemen, eerder dan later.**

1006-2-2

Bureau Bestuursraad

Kenmerk
BBR / 20242994

Toelichting

Aanvullende maatregelen die op tafel liggen

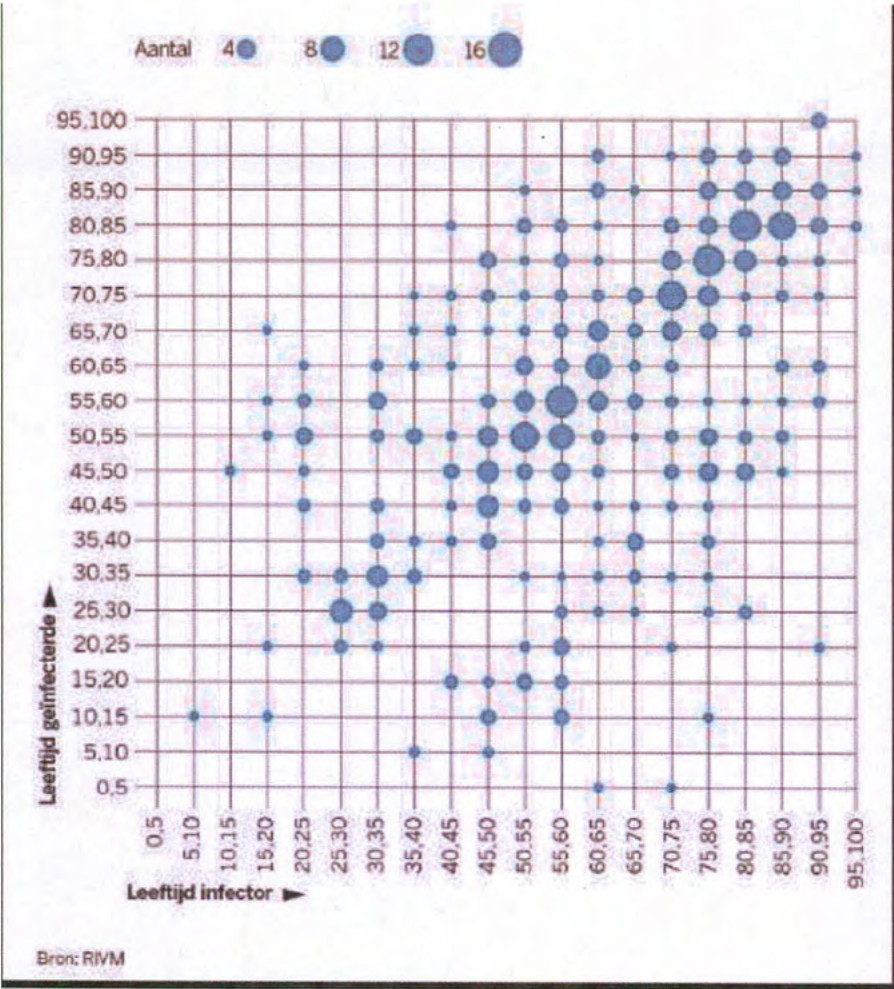
- De landelijke maatregelen die nu op tafel liggen zijn de volgende:
 - Bezoek thuis: maximum terugbrengen van 6 naar 3 personen
 - Registratieplicht bij contactberoepen
- Voorts zullen 3 regio's (G3) waarschijnlijk verspringen naar het hoogste niveau van urgentie ('ernstig'), en aanvullende maatregelen treffen.
- De regionale maatregelen die nu op tafel liggen zijn de volgende:
 - Maximeren aantal personen binnen naar 30 (ook theaters etc)
 - Maximeren aantal personen buiten naar 30 of 50 (is men nog niet uit)
 - Gezelschappen van max 50 naar max 4: geldt voor bruiloften, diners, etc. Geen uitzonderingen.
 - Sluitingstijden eet- en drinkgelegenheden naar 22u. Ook voor bijv bioscopen etc: die mogen open blijven, maar eet- en drinkgedeelte wel dicht om 10u)
 - Thuiswerken: duidelijke oproep thuiswerken is norm
 - Doorstroomlocaties: musea etc. reservering per tijdsvak (reserveren was al nodig)
 - Publiek verboden bij sport (amateur en prof)
 - Reisbewegingen: niet in- en uitreizen in VR's, tenzij noodzakelijk (staat los van discussie over vitale beroepen)
 - Implementatie van protocollen; hier bijzondere nadruk op in deze 3 regio's. Boodschap: 'dat is manier om het open te houden'
- De maatregelen zullen maandag worden afgekondigd, en dinsdag ingaan.
- Over 3 weken, op 20 okt, komt een heroverwegingsmoment
- Boodschap bij de communicatie over de nadere maatregelen zal zijn: dit is de laatste stap die we nog kunnen zetten voordat we gaan tot de laatste stap: blijf zoveel mogelijk thuis; dan zouden we wederom overgaan tot sluiting van o.a. horeca, theaters, etc.

BIJLAGE 1 – huidige beeld bronnen besmettingen

Obv rapportage RIVM 22 september

- Afgelopen week is bij 22,7% van besmettingen een setting van besmetting vermeld. Fors minder dan gemiddeld sinds 6 juli (34%). Illustreert dat BCO tegen capaciteitsgrenzen aanloopt. Percentages gevonden ihkv BCO daalt ook steeds verder (nog net boven 10%).
- Van die gevonden 'settings', met indicatie van trend door % afgelopen week te vergelijken met gemiddeld % sinds 6 juli:
 - Een paar settings zijn redelijk stabiel:
 - Thuissituatie, nog steeds leeuwendeel (55,8%)
 - Horeca, 5,6% tov 5% gemiddeld
 - Werksituatie (lichte stijging): 11,1% tov 10%
 - Een paar settings worden relevanter:
 - School / kinderopvang: 4,2% tov 1,7% (want scholen zijn begonnen)
 - Vrijetijd (sportclubs) 5,7% tov 2,9%
 - Verpleeghuizen: 3,1% tov 2,2%
 - En een paar settings worden minder relevant:
 - Reis/vakantie: slechts 0,8% (tov 5,6%)
 - Ook feestjes/verjaardag/borrel zeer beperkt: 1,2% tov 2,4%
 - Kennissen/vrienden/familie niet zijnde huisgenoten neemt ook af.
- Belangrijke nuancering van al die settings is dat het slechts iets zegt over de 22,7% van de besmettingen die überhaupt te herleiden zijn.

BIJLAGE 2 – relatie leeftijd geïnfecteerde vs. infector

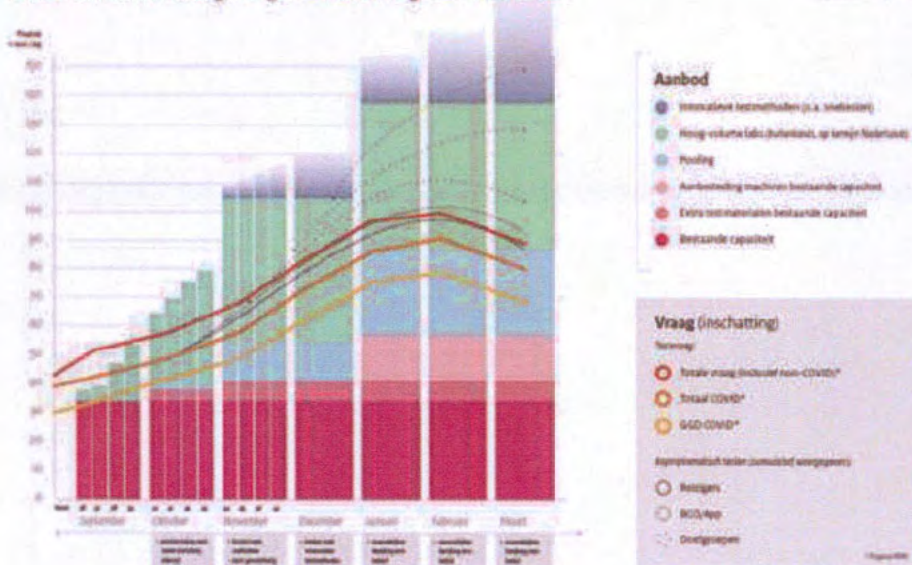

Bron: RIVM

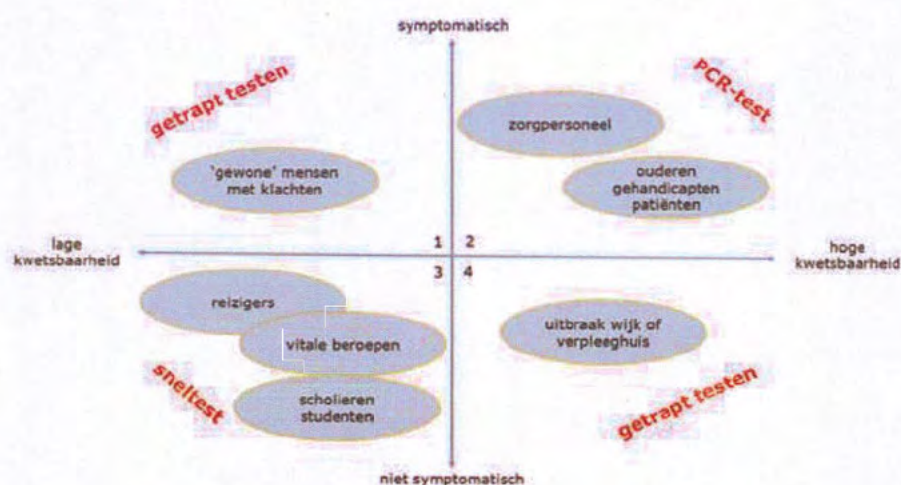
BIJLAGE 3 – huidige beeld en afwegingskader testbeleid VWS

Verwachte ontwikkeling vraag en aanbod diagnostische testen

17 september 2020

Afwegingskader voor de inzet van sneltesten

BIJLAGE 4 – concept a4 van trojka t.b.v. Catshuis**Steun- en herstellpakket bij regionale maatregelen**Algemeen

Als gevolg van regionale maatregelen is regionale differentiatie van het steun- en herstellpakket niet nodig, niet mogelijk en niet wenselijk. Indien aanvullende steun wenselijk wordt geacht, is aanpassing van het generieke pakket de meest logische route.

- Regionale differentiatie is niet nodig, omdat het steun- en herstellpakket zo is opgezet dat het mee-ademt met de geleden schade:
 - Strengere regionale maatregelen kunnen zorgen voor regionale verschillen in de omzetsderving van bedrijven.
 - Voor NOW en TVL geldt dat hoe meer omzetsderving er is, des te hoger de subsidie. Dit geldt overigens enkel voor bedrijven met een omzetsderving vanaf respectievelijk 20% (NOW) en 30% (TVL) in het eerste tijdvak.
 - De Tozo biedt inkomensondersteuning tot aan het sociaal minimum. Indien door regionale maatregelen meer inkomen wegvalt voor meer zelfstandigen, komen meer zelfstandigen in aanmerking voor Tozo.
- Regionale differentiatie is, voor in elk geval NOW en Tozo, niet mogelijk.
 - Voor NOW geldt dat dit onuitvoerbaar is voor UWV.
 - Voor Tozo geldt dat er juridisch beperkt ruimte lijkt.
- Tot slot is aanvullende regionale (sectorale) steun onwenselijk.
 - Het schept precedent naar andere regio's. Indien extra regionale compensatie wordt geboden aan zwaar geraakte sectoren, zal de mate waarin gemeenten hiertoe in staat zijn afhangen van de financiële ruimte die zij hebben. Hierop zal vermoedelijk druk ontstaan om dit landelijk op enige wijze te compenseren, waardoor uiteindelijk alsnog landelijk opgetreden dient te worden.
 - Het is slecht uitlegbaar aan andere sectoren en regio's. Landelijk is gekozen voor zoveel mogelijk generieke steun, met uitzondering van enkele specifieke sectoren.
 - Herhaling van steun aan dezelfde sectoren (e.g. cultuur) maakt de verhouding van steun alleen maar schever.
 - Steun aan andere sectoren (e.g. horeca) roept de vraag op waarom dit eerder niet ook landelijk is gedaan.
- Het is wel mogelijk het generieke steunpakket uit te breiden en/of geplande afbouw daarvan (NOW en TVL) terug te draaien. Het mee-ademende element blijft dan bestaan en wordt enkel ruimhartiger. Uiteraard heeft dit budgettaire consequenties.
- Tot slot kunnen gemeenten zelf lokaal of regionaal beleid voeren, door bijvoorbeeld gebruik te maken van wettelijke uitzonderingen in de participatiewet of door regionaal bij te dragen aan het landelijk flankerend beleid (sociaal pakket).

NOW

- Wat gebeurt er bij een lockdown als we beleid niet aanpassen?

- Ondernemingen en zelfstandigen kunnen te maken krijgen met een omzetzdaling door een regionale lockdown. Denk bijvoorbeeld aan horecabedrijven als deze minder lang open mogen zijn.
- De NOW ademt mee met de omzet. Bij een grotere omzetzdaling krijgen ondernemers meer steun. Als er in een tweede golf de omzetten weer dalen, krijgen bedrijven ook meer steun om hun loonkosten te dragen. Bij een omzetverlies van 50% krijgt de werkgever op dit moment (NOW 2) $50\% \times 90\% = 45\%$ van de loonsom vergoed. Bij een omzetverlies van 100% krijgt de werkgever $100\% \times 90\% = 90\%$ van de loonsom vergoed.
- De parameters voor de subsidiehoogte in de NOW worden vanaf 1 oktober echter wel in drie tranches van drie maanden langzaam naar beneden aangepast, van 90% naar 80-70-60%. De werkgever krijgt met de NOW 3 daarentegen meer ruimte om loonsomdaling te faciliteren zonder dat het gevolgen heeft voor de subsidiehoogte. Deze vrijstelling loopt op in de drie tranches: 10% - 15% - 20%.
- Als er een regionale lockdown komt, is er dan ook regionale differentiatie mogelijk in de NOW?
 - UWV is niet in staat om binnen de NOW te differentiëren naar regio's. Binnen de NOW-regeling wordt namelijk gewerkt met zogenoemde Loonheffingsnummers (LH-nummers), waarmee werkgevers worden geïdentificeerd en geadministreerd. Deze LH-nummers kennen geen onderscheid naar regio's of vestigingsplaats.
 - Ter illustratie: als een onderneming meerdere vestigingen heeft verspreid over het land, met een hoofdkantoor in een specifieke regio, dan staat bij het LH-nummer alleen vermeld de vestigingsplaats (van het hoofdkantoor), maar het is volstrekt onduidelijk waar de werknemers die vallen onder dat LH-nummer daadwerkelijk werkzaam zijn.
 - Voorbeeld: een winkelketen heeft een hoofdkantoor in Utrecht en tientallen winkels verspreid over het hele land. Alle werknemers staan geregistreerd onder het LH-nummer van de hoofdvestiging in Utrecht. Maar deze werknemers zijn vooral werkzaam in winkels buiten Utrecht. Deze werkgever komt bij een eventuele aanscherping van regels in bijvoorbeeld Rotterdam niet in aanmerking voor een NOW-regeling, terwijl er misschien wel 10 winkels gevestigd zijn in Rotterdam.
- Wat kan er dan wel binnen de NOW?
 - De NOW steun kan wel generiek worden geïntensiveerd. Mocht besloten worden bovengenoemde percentages aan te passen, zal UWV 6 weken tijd nodig hebben om het aanvraagloket te kunnen openen.

Tozo

- Wat gebeurt er bij een lockdown als we beleid niet aanpassen?
 - De Tozo is een generieke regeling die inkomensondersteuning biedt aan zelfstandig ondernemers die met hun inkomen onder het sociaal minimum komen. Bij een (regionale) lockdown die ondernemers financieel raakt zullen meer zelfstandig ondernemers in aanmerking komen voor de Tozo. In die zin 'ademt' de Tozo mee. Gemeenten

worden financieel volledig gecompenseerd voor de uitkeringslast en ontvangen een vergoeding voor de uitvoeringskosten per besluit op een aanvraag.

- Als er een regionale lockdown komt, is er dan ook regionale differentiatie mogelijk in de Tozo?
 - De grondslag voor de Tozo wordt gevormd door de Participatiewet. De ruimte voor regionale differentiatie in de Participatiewet lijkt beperkt: het gaat hier om landelijke wetgeving zonder grondslag om, anders dan bij experiment, voor verschillende regio's verschillende regels te hanteren. Dit geldt zowel voor de hoogte van de uitkering als voor de voorwaarden voor het recht op de uitkering.
 - Specifiek voor de denkrichting om sommige regio's een hogere uitkering te geven dan in andere, geldt in aanvulling op het voorgaande dat de Tozo een inkomensaanvulling biedt tot het sociaal minimum. Dat sociaal minimum is een vaststaand bedrag, verankerd in de Participatiewet. Om hiervan af te wijken is een wetswijziging nodig. Dit is principieel zeer onwenselijk, omdat dit tot ongelijke behandeling zou leiden van Tozo-ontvangers en reguliere bijstandsontvangers.
 - Specifiek voor de denkrichting om voor sommige regio's andere voorwaarden te stellen voor de Tozo (waarmee de toegangspoort regionaal verruimd wordt), geldt eveneens dat de P-wet daar geen kader voor biedt.
 - De uitvoerbaarheid van regionaal maatwerk is nog niet besproken met gemeenten. We voorzien in ieder geval uitdagingen op het gebied van afbakening (bijv. ondernemers die in één sector wonen en in een andere werken) en onduidelijkheid voor zelfstandig ondernemers. Daarnaast staat de uitvoerbaarheid onder zeer grote druk als gemeenten wisselend in lockdown en uit lockdown gaan en te maken krijgen met wisselende voorwaarden in de Tozo (wat betekent dat zij telkens uitkeringen moeten afsluiten en nieuwe aanvraagprocedures moeten open zetten).
- Wat kan er dan wel binnen de Tozo?
 - Als de (uitbreiding van het aantal) regionale lockdown(s) leidt tot een politieke wens om meer ruimte te creëren in de Tozo, zal dat op landelijk niveau moeten door de voorwaarden van de Tozo aan te passen (denk daarbij aan terugdraaien van de beperkte vermogenstoets of de partnerinkomenstoets) bijvoorbeeld de vermogenstoets niet in te voeren of de partnerinkomenstoets weer buiten werking te stellen.
 - Een dergelijke maatregel staat op gespannen voet met de stappen die binnen de Tozo gemaakt zijn met als doel om het bijstandskarakter van de regeling te versterken. Voornoemde toetsen zijn bij Tozo 1 (en 2) buiten beschouwing gelaten enkel vanwege uitvoeringstechnische redenen. Met de uitvoering zou verder besproken moeten worden of de Tozo 3 in de huidige vorm nog uitvoerbaar is als sprake is van een sterk oplopend aantal aanvragen. De eerste inschatting is dat de Tozo 3 ook dan uitvoerbaar blijft doordat de partnerinkomenstoets en vermogenstoets zijn ingevoerd aan de hand van een verklaring bij de aanvraag (grotere aantallen vereist wel meer controles aan de achterkant).

- Naast inkomensondersteuning biedt de Tozo ook de mogelijkheid om lening bedrijfskapitaal te verstrekken tot een maximum van € 10.157. Zelfstandig ondernemers die onder Tozo 1 en 2 een lening hebben afgesloten moeten vanaf 1 januari 2021 deze gaan terug betalen. Gemeenten hebben al de mogelijkheid om hier maatwerk toe te passen en de betalingsverplichting op te schorten. Verkend zou eventueel kunnen worden of er behoefte is om bij regionale lockdown een hoger bedrag beschikbaar te kunnen stellen.

TVL

- Wat gebeurt er bij een lockdown als we beleid niet aanpassen?
 - Ondernemingen kunnen als gevolg van een regionale lockdown grotere omzetverliezen doormaken.
 - De TVL ademt mee met de omzet. Bij een grotere omzetderving, ontvangen ondernemers meer steun. De TVL biedt een tegemoetkoming in de vaste lasten van bedrijven in getroffen sectoren, waarbij de helft van het vastelastendeel van de gederfde omzet wordt vergoed.
 - Enkel bedrijven met een omzetderving van 30% of meer komen in aanmerking voor de regeling voor de periode 1 oktober – 31 december. Daarna wordt dit 40% voor 1 jan – 31 mrt, en 45% voor 1 apr – 30 jun. Het subsidiepercentage blijft ongewijzigd op 50%.
 - De TVL ademt dus enkel mee voor bedrijven met een significante omzetderving, van ten minste 30%.
- Wat kan er dan wel binnen de TVL?
 - De TVL kan generiek worden geïntensiveerd. Dit kan door het subsidiepercentage (50%) te verhogen, of door de omzetdervingsdrempel te verlagen.

Sociaal pakket

- Verkend kan worden of regionale differentiatie mogelijk is bij de verdeling van middelen voor flankerend beleid. Niet alleen voor crisisdienstverlening, maar ook voor andere middelen die naar gemeenten gaan t.b.v. (intensivering) dienstverlening nieuwe instroom bijstand, armoede, bijzondere bijstand/schulden. Dat is overigens gemakkelijker gezegd dan gedaan, gezien de grote variatie die er kan optreden, zowel geografisch, als in de tijd.

TER ADVISERING

Aan de Staatssecretaris en de Minister

Bureau Bestuursraad

Auteur

10.2.e

@minezk.nl

Datum

28 september 2020

Kenmerk

BBR / 20243537

nota

Annotatie MCC 29 september 2020

Kopie aan

Bijlage(n)

Parafenroute

10.2.e

10.2.e

BBR-paaf

10.2.e

Aanleiding

Dinsdag 29 september 2020 vindt van 11.15 tot 12:15 uur de MCC-19 plaats. Locatie is de Rolzaal op het Binnenhof. Met ingang van september is de MCC zonder ambtelijke ondersteuning (behalve voor AZ, VWS en bewindspersonen die een stuk inbrengen). Het belang van een goede terugkoppeling is daarmee toegenomen. Deze vergadering wordt u ondersteund door 10.2.e omdat EZK punt 4 heeft ingebracht.

Agendapunten:

1. Mededelingen
2. Algemeen beeld
3. Stand van zaken internationaal en toerisme
4. Kuchschermen in horeca
5. Uitbreiding mondkapjesplicht stations en Schiphol
6. Ventilatie scholen
7. WVTTK

Hieronder is per agendapunt een advies opgenomen.

1. Mededelingen

Ontvangen BBR

2. Algemeen beeld

Advies: aanhoren

Toelichting

- Bij dit agendapunt zal waarschijnlijk worden stilgestaan bij de persconferentie en de aanvullende maatregelen die maandagavond zijn aangekondigd, en de ontvangst in media/maatschappij.
- De maatregelen zijn inmiddels bekend gemaakt bij de persconferentie. Een overzicht is bij de stukken gevoegd. Op onderdelen zijn er nog vragen, die we op dit moment inventariseren bij de werkgevers en branches; hierover is goed overleg met VWS en het programma-DG.

3. Stand vak zaken internationaal en toerisme

Advies: aanhoren

Toelichting

- BZ heeft een overzicht gegeven van de stand van zaken in een elftal Europese landen met betrekking tot lokaal getroffen maatregelen.
- De afgelopen week werden veel landen, evenals in NL, wederom met een stijging in het aantal besmettingen geconfronteerd.
- BEL en DUI hebben als gevolg van de situatie in NL (delen van) van ons land naast de kleurcode oranje, de kleur rood gegeven in hun reisadvies. DEN (en mogelijk binnenkort ook ZWI) zette NL op oranje.
- NL heeft heel BEL vandaag op oranje gezet. Dit hangt samen met het feit dat BEL ons als risicogebied ziet en Nederlanders daarom in quarantaine moeten als ze naar BEL reizen.
- In veel van de landen om ons heen vertaalt de grote toename in het aantal besmettingen zich vooralsnog niet in eenzelfde grote toename van ziekenhuisopnames en onhoudbare druk op de ICs. Dit lijkt met name het gevolg van de veelal lagere leeftijd van de met corona besmette personen, die bij de eerste golf minder in beeld waren (minder getest werden). In verschillende landen zijn echter wel zorgen over mogelijke toekomstige stijging van aantal ziekenhuisopnames.
- Eerder al namen landen regionale maatregelen om toename in besmettingen tegen te gaan (met name beperken van groepsgrootte bij evenementen en vervroegen van de sluitingstijden van horeca). Dit heeft echter in de meeste gevallen niet geleid tot een afname van het aantal besmettingen. Hierdoor voelden verschillende landen zich genoodzaakt tot het nemen van verdere maatregelen op regionaal niveau (FRA, VK).
- Er wordt gewerkt aan een kabinetsappreciatie over een gecoördineerde aanpak Covid-19. Dit wordt volgende week in MCC behandeld. Deze brief zal mede namens u (Stas) worden ondertekend; we komen daar separaat nog met u over te spreken.

4. Kuchschermen in horeca**Advies / spreekpunten**

- U (stas) kunt aangeven dat TNO op het verzoek van het kabinet drie onderzoeken heeft uitgevoerd, en dat deze onderzoeken gepubliceerd dienen te worden ivm de publicatieplicht. Daartoe is bijgevoegde aanbiedingsbrief opgesteld.
- U kunt aangeven dat de rapporten voorzichtig ruimte lijken te bieden voor de inzet van kuchschermen in de binnen horeca: ten opzichte van de 1,5m-maatregel is de medische impact gelijk, en de economische nevenschade is minder. Kanttekening die hierbij past is dat dit in een specifieke proefopstelling was. Om die reden stelt u in de brief voor om in een werkgroep (betrokken departementen en KHN) aan het werk te gaan om te bezien onder welke voorwaarde nde kuchschermen in combinatie met ventilatie in de praktijk zouden kunnen worden gebruikt. Bij deze uitwerking zal de reactie van het RIVM worden meegenomen.
- U kunt benadrukken dat het nog niet zeker dat de kuchschermen een alternatief voor de 1,5 meter zijn, dat moet echt blijken. Voorts kunt u benadrukken dat het huidige epidemiologische beeld geen goed moment is om met alternatieven naar buiten te komen, omdat we nu in de fase zitten van contactbeperkende maatregelen. Dit vervolgonderzoek word nu gestart met het oog op de volgende fase.
- Indien wordt opgemerkt dat dit niet het moment is om met een dergelijke brief te komen, kunt u opmerken dat het alternatief is dat de rapporten met een 'kale' oplegbrief naar de Kamer worden gestuurd, want publiceren moet op grond van de Rijksbrede richtlijn (en u heeft het de Kamer toegezegd in het AO van 8 september). Dat lijkt niet te prefereren; dan wordt de duiding aan de Kamer gelaten.
- Desgewenst kunt u aangeven dat aan het slot van de brief nog een zin toegevoegd kan worden, om expliciet te maken dat de maatregel niet in deze periode van verdere contactbeperkende maatregelen voor de hand ligt. Die zin zou kunnen luiden: ***"Wellicht ten overvloede merk ik hierbij op dat het in deze tijden van verdere contactbeperkende maatregelen, niet voor de hand ligt om kuchschermen toe te gaan passen in de horeca. We moeten vooral aan de slag met deze rapporten ter voorbereiding op de volgende fase wanneer de virusverspreiding weer onder controle is; dan ontstaat weer ruimte voor slimmere maatregelen als alternatieven naast de 1,5m-maatregel."***

Toelichting

- TNO heeft drie onderzoeken (o.v.v. EZK en J&V) uitgevoerd (alleen voor horeca):
 - Indicatief onderzoek naar effectiviteit van schermen op buitenterrassen
 - Literatuurstudie naar de afstand die deeltjes ($>5\ \mu\text{m}$) afleggen bij verschillende respiratoire activiteiten

2-8-2021

Bureau Bestuursraad

Kenmerk
BBR / 20243537

- Laboratoriumonderzoek naar effect van verschillende opstellingen, ventilatiesystemen en ventilatiehoeveelheden op de blootstelling van aerosolen in een horecagelegenheid
- De onderzoeksresultaten zeggen o.a. iets over de invloed van ventilatie en kuchschermen bij de verspreiding van aerosolen (kleine druppel) en grote druppels in een binnenruimte in de horeca.
- Belangrijkste aanbeveling TNO: Er zou verantwoord voor kunnen worden gekozen om een afstand van minder dan 1,5 meter tussen personen uit verschillende huishoudens toe te staan als er schermen worden ingezet. Aanbevolen wordt om dan de voorwaarde te stellen dat wordt geventileerd met ten minste $9,3 \cdot 10^{-3}$ m³/s per m² vloeroppervlakte waar zich gasten bevinden.
- Belangrijkste kritiek RIVM: De verspreiding van deeltjes is niet gelijk aan de ineffectiviteit van een virus en/of het vóórkomen van aerogene transmissie van SARS-CoV-2. Uitgaande van voornamelijk druppelinfectie blijft 1,5 m afstand houden belangrijk.
- Reactie TNO: de blootstelling bij het toepassen van schermen, vooral bedoeld om de route van de grotere deeltjes te blokkeren, in combinatie met een ventilatiehoeveelheid van tweemaal het niveau zoals wettelijk is vastgelegd, resulteert in een significante reductie ten opzichte van de blootstelling bij opstelling volgens het anderhalve meter protocol.
- Destijds is bij kuchschermen op de buitenterassen ook niet voorgelegd bij het OMT. Appreciatie van het RIVM was toen voldoende. Gezien de haast (slecht weer) is het voorstel om dit voor kuchschermen in binnenhoreca ook zo te doen, al is dit geen halszaak. Hoe dan ook zal een nadere uitwerking van deze rapporten opnieuw voorgelegd worden in DOC/ACC/MCC. Voor de overige sectoren is de nood 'minder hoog', vandaar dat daar wel een OMT advies wordt geadviseerd, mocht daar later ook tot een uitwerking worden gekomen.

5. Uitbreiding mondkapjesplicht stations en Schiphol

Advies:

- U kunt instemmen met het voorstel (wat feitelijk geen plicht is, maar een advies).
- Daarbij past de kanttekening dat dit voorstel is achterhaald door de actualiteit, en dat het kabinet integraal dient te communiceren over het beleid m.b.t. mondkapjes. Een lappendeken dient te worden voorkomen.

Toelichting

- Voorgesteld wordt om met de OV-vervoerders een plan uit werken voor een mondkapjesadvies op perrons en haltes.
- Er is sprake van een dwingend advies, geen wettelijke plicht.

Bureau Bestuursraad

Kenmerk
BBR / 20243537

- Op dit moment is het verplicht een mondkapje te dragen in het gehele openbaar vervoer en op beperkte delen van de luchthavens (bij het inchecken, de beveiligingscheck en de paspoortcontrole en bij het instappen). NS, ProRail en Schiphol constateren toenemende drukte op perrons en onduidelijkheid voor reizigers door gebrek aan eenduidigheid. Daarom doen zij dit voorstel, dat door I&W is overgenomen.

6. Ventilatie op scholen

Advies: aanhoren

Toelichting

- Minister Slob zal aangeven dat er donderdag een onderzoek verschijnt over de ventilatie op scholen en de kosten daarvan.
- De ventilatie is op veel scholen niet op orde. Het zal forse kosten met zich meebrengen om de ventilatie wel op orde te krijgen. Daarbij is nog onduidelijk op welke termijn dit te realiseren is en wat dit betekent voor de veiligheid van scholieren.

7. WVTTK

TER ADVISERING

Aan de Staatssecretaris
Cc: minister

Bureau Bestuursraad

Auteur

10.2.e

@minezk.nl

Datum

5 oktober 2020

Kenmerk

BBR / 20249323

nota

Annotatie MCC 6 oktober

Kopie aan

Bijlage(n)

Parafenroute

10.2.e

10.2.e

BBR-paraaf

Aanleiding

Dinsdag 6 oktober 2020 vindt van 12.15 tot 13:00 uur de MCC-19 plaats. Locatie is de Rolzaal op het Binnenhof. Met ingang van september is de MCC zonder ambtelijke ondersteuning (behalve voor AZ, VWS en bewindspersonen die een stuk inbrengen). Het belang van een goede terugkoppeling is daarmee toegenomen.

Agendapunten:

1. Mededelingen
2. Algemeen beeld
3. Stand van zaken internationaal en toerisme
4. Handelingskaders uitzondering EU-inreisverbod onderzoek, journalistiek en culturele en creatieve sector
5. Raadsaanbeveling gecoördineerde aanpak COVID-19 respons
6. Gereedheidskist en escalatieladder
7. WVTK

Hieronder is per agendapunt een advies opgenomen.

Advies

1. Mededelingen
2. Algemeen beeld

Advies: aanhoren

Ontvangen BBR

Toelichting

- Waarschijnlijk wordt stilgestaan bij het mondkapjesadvies. OMT komt maandag 6 oktober met een advies, maar dit heeft niet direct consequenties voor het beleid.
 - U kunt opbrengen dat ondernemers behoefte hebben aan een mondkapjesplicht en dat EZK hier ook een voorstander van is.
- Er komt weer zoveel mogelijk ritme (8 werkdagen) in besluitvorming. Begint met DOC en eindigt met MCC. In de MCC zal mogelijk een voorstel worden gedeeld. Dit voorstel is goed werkbaar voor ons; de praktijk zal uitwijzen of het lukt om dit plan ook te volgen als het spannender wordt.
- Er komen veel innovaties aan m.b.t. testen en traceren. Bijvoorbeeld een antigentest (andere methode (zonder wattenstaaf) en in 15 minuten de uitslag) die uitgetest gaat worden in een teststraat in Breda. Hierover wordt waarschijnlijk woensdag gecommuniceerd.
 - EZK is met VWS in gesprek over sneltesten; deze week zou een bestuurlijk overleg moeten volgen (datum nog niet gevonden).
- Op 6 oktober begint de aftrap van 'Aandacht voor elkaar'. Rutte en De Jonge bezoeken morgen Brabant en Omroep Max komt met een uitzending. Verder lijkt het erop dat behoorlijk wat nieuwsmedia verhalen gaan brengen. Voor de inzet van bwp EZK in deze maand van aandacht voor elkaar volgt een voorstel van DC.

3. Stand van zaken internationaal en toerisme

Advies: aanhoren

Toelichting

- BZ geeft een overzicht van de stand van zaken in een elftal Europese landen met betrekking tot lokaal getroffen maatregelen.
- In de landen om NL heen (en grote verdere delen van Europa) neemt het aantal besmettingen nog steeds toe ondanks de introductie van verschillende nieuwe maatregelen. Uitzonderingen hier zijn ZWI en LUX waar het aantal besmettingen de afgelopen dagen daalde. In Duitsland werd 25 september het hoogste aantal besmettingen gemeten sinds april.
- De, in sommige gebieden sterke, stijging van het aantal besmettingen leidt tot verdere maatregelen, vooralsnog voornamelijk regionaal. De meest genomen maatregelen zijn (1) het verlagen van de toegestane groepsgrootte, zowel thuis als bij bijvoorbeeld sportwedstrijden, (2) het uitbreiden van de mondkapjesplicht en (3) het vervroegen van de sluitingstijd voor de horeca (e.g. FRA, OOS, ITA en VK).
- In SPA, waar de regio rondom Madrid goed is voor bijna 41% van alle besmettingen, leidt de toename van het aantal besmettingen tot een bevoegdheidsdiscussie tussen de regering en regionale overheid in Madrid over verregaande beperkende maatregelen. Waarbij de regering een decreet heeft afgekondigd wat in de praktijk zal leiden tot verdergaande maatregelen in de regio Madrid.

- Daarnaast leidt de stijging van het aantal besmettingen ook tot verdere beperking van reismogelijkheden met als laatste wijziging het reisadvies voor Sicilië in Italië waar sinds vandaag (1 oktober 2020) registratie bij de autoriteiten en het ondergaan van een sneltest verplicht zijn.
- 4. Handelingskaders uitzondering EU-inreisverbod onderzoek, journalistiek en culturele en creatieve sector

Advies

- U kunt het voorstel aanvaarden.
 - Inhoud voorstel: de handelingskaders worden inhoudelijk goedgekeurd, maar de ingangsdatum van de uitzonderingen wordt aangehouden.
 - De opmerkingen van EZK zijn in de handelingskaders verwerkt.
- Desgewenst kunt u aangeven dat u van mening bent dat de ingangsdatum moet worden aangehouden, omdat een verdere versoepeling van het inreisverbod lastig is uit te leggen i.v.m. de verscherpte landelijke maatregelen.
 - U kunt als compromis voorstellen dat de ingangsdatum wordt aangehouden, maar dat de minister van OCW bij uitzondering wel toestemming kan verlenen om in te reizen.
 - Tijdens ACC-19 is besloten om de handelingskaders voor de uitzonderingen van OCW door te geleiden naar de MCC, maar dat wordt geadviseerd om de ingangsdatum i.v.m. timing (verscherping maatregelen) aan te houden.
 - OCW is echter van mening dat de uitzonderingen juist zo snel mogelijk moeten worden ingevoerd i.v.m. aanhoudende maatregelen en negatieve effecten op sectoren door uitstel inwerkingtreding. OCW wordt hierin gesteund door BZ.

Toelichting

- De volgende drie handelingskaders (voorwaarden) inzake de versoepeling van het inreisverbod liggen ter goedkeuring voor:
 1. Onderzoekers
 2. Culturele en creatieve sector
 3. Journalisten
- Het kabinet heeft besloten de inreisbeperking voor hooggekwalificeerde professionals uit de culturele en creatieve sector, journalisten en onderzoekers te versoepelen. De voorwaarden van deze versoepelingen zijn met de betrokken sectoren besproken.
- Kern handelingskader onderzoekers: de uitzondering geldt voor A) onderzoekers betrokken bij onderzoek inzake volksgezondheid B) onderzoekers die voor hun onderzoek moeten inreizen en waarvan het niet maken van de reis onevenredige schade veroorzaakt aan de continuïteit van het onderzoek. De Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO) beoordeelt de aanvraag en voorziet de benodigde toestemmingsbrief om te mogen inreizen.
- Kern handelingskader culturele en creatieve sector: de uitzondering geldt voor hooggekwalificeerde professionals waarvan de fysieke aanwezigheid bepalend

is voor de doorgang van de activiteit van de betreffende instellingen. Instellingen die een meerjarige subsidie van de Rijksoverheid of Rijkscultuurfonds ontvangen komen in aanmerking. Uitzondering hierop is mogelijk indien MOCW toestemming verleent. Het Fonds Podiumkunsten beoordeelt de aanvraag en voorziet in de toestemmingsbrief om te mogen inreizen.

- Het handelingskader voor de culturele en creatieve sector is n.a.v. input EZK aangepast. EZK vond de uitzondering te elitair en de groep die van de uitzondering gebruik kan maken te beperkt. Het is nu duidelijker dat ook een culturele, creatieve instelling of bedrijf die geen subsidie ontvangt, kan worden uitgezonderd van het inreisverbod. De minister van OCW moet in dat geval toestemming verlenen. Er komt hiervan een overzicht beschikbaar op de website van het Fonds Podiumkunsten.
- OCW heeft ons laten weten dat de uitzondering van de minister wordt verleend aan iedereen met een goed verhaal/ kan aantonen dat het inreizen nodig is voor doorgang van reguliere activiteiten.
- Kern handelingskader journalistiek: de uitzondering geldt voor nieuwsjournalisten die in het bezit zijn van de International Press Card van de International Federation of Journalists en die bezig zijn met actuele nieuwsvergaring waarvoor directe, fysieke aanwezigheid noodzakelijk is.
- In het handelingskader wordt niet beschreven wat een actuele nieuwsgebeurtenis is. Ook vindt er geen controle plaats. OCW heeft aangegeven dat dit, i.v.m. de persvrijheid, bewust is gedaan.
- J&V heeft aangegeven dat het kader moet worden aangehouden, omdat het niet aansluit bij het Europese kader. Het is nog niet zeker of dit punt inmiddels is opgelost.

5. Raadsaanbeveling gecoördineerde aanpak COVID-19 respons

Advies

- Advies: instemmen, mits de inzet is dat:
 - Nederland juist voorstander is van het níet nemen van maatregelen in de 'groene' gebieden (met laag risico), en
 - Nederland streeft naar een EU-brede risico-analyse en een uniforme indeling van regio's op basis van de geformuleerde criteria ten behoeve van de reisadviezen.

Toelichting

- Proces
 - Op verzoek van de minister van VWS bespreekt de MCC-19 de Nederlandse positie over de concept-Raadsaanbeveling gecoördineerde maatregelen. De Raad Algemene Zaken bespreekt de Raadsaanbeveling op 13 oktober. Ter voorbereiding daarop wordt deze week via de CoCo en de MR een Nederlandse positie afgestemd.
 - Parallel aan deze discussie wordt een Kamerbrief over de Nederlandse positie geschreven. Deze komt via de CoCo van 13 oktober in de MR.
- Inhoud Raadsaanbeveling

- Begin september presenteerde de Europese Commissie een voorstel voor een Raadsaanbeveling. De aanbeveling beoogt een gecoördineerde aanpak door lidstaten bij beperkingen op het vrij verkeer in reactie op de coronapandemie. Nederland heeft in de onderhandelingen in Brussel een voorbehoud gemaakt, omdat op politiek niveau een standpunt moet worden bepaald over de invulling van de coördinatie.
- Een betere coördinatie van coronamaatregelen helpt om het vrij personenverkeer zo min mogelijk te belemmeren en de economie zo min mogelijk te schaden. De Raadsaanbeveling sluit aan bij het algemene uitgangspunt op grond van de Europese verdragen dat het vrij verkeer onder strikte voorwaarden beperkt mag worden. Beperkende maatregelen moeten proportioneel zijn en mogen niet verder gaan dan strikt noodzakelijk is ter bescherming van de volksgezondheid. Daarnaast mogen ze niet discrimineren. Binnen dit kader blijft er ruimte voor een nationale afweging. De Raadsaanbeveling stelt voorts dat lidstaten geen beperkende maatregelen moeten nemen in gebieden met laag risico. Welke criteria daarbij gelden is nog onderwerp van discussie in Brussel.¹ Op basis van data uit lidstaten zou het ECDC een kaart moeten opstellen die per regio in lidstaten met kleuren de status aangeeft (groen, oranje, rood).
- Met het nieuwe voorstel wordt onder ander beoogd:
 - 1) te zorgen dat beperkingen op vrij verkeer van personen bij tegengaan COVID-19 niet verder gaan strikt noodzakelijk is vanuit volksgezondheidsperspectief;
 - 2) meer vergelijkbare en betrouwbare gegevens op regionaal niveau verkrijgen;
 - 3) betere coördinatie en communicatie tussen de lidstaten;
 - 4) betere communicatie richting de burger;
 - 5) proberen waar mogelijk gemeenschappelijkheid te vinden in maatregelen zoals met een Europees Passenger Locator Cards.
- **Positie EZK**
 - De Raadsaanbeveling moet een goede balans bevatten tussen het vrij verkeer en beperkende maatregelen ter bescherming van de volksgezondheid. Beperkende maatregelen moeten proportioneel zijn. Zo wordt de economie het minst geschaad.
 - EZK wenst geen afzwakking van het uitgangspunt in de conceptaanbeveling dat lidstaten geen maatregelen moeten nemen in gebieden met een laag

¹ De aanbeveling noemt drie kwantitatieve criteria worden genoemd: (1) incidentie; (2) percentage positieve testen; (3) test percentage. Al deze gegevens moeten op regionaal niveau beschikbaar worden gemaakt en wekelijks worden doorgegeven aan het ECDC. Ook zouden lidstaten gegevens over de teststrategie moeten doorgeven. Daarnaast wordt genoemd dat lidstaten trends en aanvullende indicatoren kunnen overwegen bij het nemen van maatregelen bij andere dan groene gebieden. Dit zijn: bevolkingsaantal, percentages ziekenhuisopnames, percentage IC-opnames en sterftecijfer op een wekelijkse basis indien beschikbaar. In eigen land zou ook de epidemiologische situatie moeten worden meegenomen, waaronder testbeleid, aantal uitgevoerde testen en percentage positieve testen.

risico. Dit uitgangspunt is, evenals het belang van proportionaliteit, goed vastgelegd in de conceptaanbeveling.

- Met behoud van dit uitgangspunt is er ruimte voor een nationale afweging, maar die is niet onbeperkt gelet op de Europese verdragen en jurisprudentie.
- Coördinatie is belangrijk om zo veel mogelijk duidelijkheid te verschaffen aan burgers en bedrijven en zo veel mogelijk unilaterale beperkingen te voorkomen. Die leidden dit voorjaar tot grillige situaties.
- Met deze Raadsaanbeveling kunnen we stappen vooruit zetten. Dat is wenselijk, mede gelet op de oproep van de Europese Raad om de coördinatie op te voeren en gelet op de wensen van de Kamer. Conclusie in de ACC-19 was ook dat meer coördinatie gewenst is (BZ, I&W en J&V zijn eveneens voorstander van meer coördinatie).
- De Raadsaanbeveling past bij het Nederlands pleidooi dat maatregelen ten behoeve van de Corona-aanpak de interne markt zo min mogelijk moeten verstoren. EZK hecht sowieso aan een complete en betrouwbare weergave van de actuele coronasituatie in de lidstaten en regio's.
- Verder kan worden ingestemd met afgestemde Europese drempelwaarden en de inzet om i.p.v. een stoplichtensysteem te werken met een schakering aan andere kleuren om zodoende geen verwarring te creëren met de nationale reisadviezen.
- Positie VWS
 - VWS zet in op het schrappen van het uitgangspunt uit de aanbeveling dat lidstaten geen maatregelen moeten nemen in gebieden met een laag risico. Op basis van het RIVM-advies vindt VWS dat, nu een risicobeoordeling afhangt van zoveel variabelen, er nooit gekomen kan worden tot één beoordeling voor de gehele EU. Daarnaast wil VWS te allen tijde ruimte behouden om hiervan af te wijken als de nationale volksgezondheid daarbij gebaat is.

6. Gereedschapskist en escalatieladder

Advies

- U wordt bij dit agendapunt bijgepraat over het proces van de komende week; de brief met gereedschapskist zelf liggen volgende week voor in de MCC en zullen diezelfde dag (13 september) aan de TK worden gezonden. De gereedschapskist is ambtelijk al wel gedeeld en ligt op 6 oktober voor in DOC.
- In deze fase is vooral ruimte voor strategische discussie. Daartoe adviseren wij u in te gaan op:
- Landelijk/regionaal. U kunt de vraag opbrengen of de corona-aanpak in eerste instantie nog steeds regionaal moet zijn, of dat de afgelopen tijd heeft laten zien dat bij snel oplopende aantallen besmettingen een landelijke aanpak onvermijdelijk is.
 - Recentelijk lijkt er toch steeds vaker weer de neiging te zijn om maatregelen landelijk door te voeren, of regionale maatregelen per instructie vanuit de nationale overheid door regio's te laten invoeren.

- Proces. Qua proces kunt u aangeven dat deadlines voor input zeer kort zijn, terwijl de escalatieladder (en de bovenliggende strategie) fundamenteel is voor de kabinetsaanpak op zowel korte als langere termijn. De haast voelt wat ongemakkelijk, gelet op het enorme belang hiervan.

Toelichting

- De concept gereedschapskist, inclusief opmerkingen vanuit EZK, is bijgevoegd voor uw informatie.
- Landelijk/regionaal.
 - De huidige verdeling in de concept gereedschapskist tussen de categorieën 'In ieder geval' en 'Te overwegen' trekt ook weer veel maatregelen (en beslissingsbevoegdheid) naar het landelijk niveau.
 - Eventueel kan ook tot een mix worden overgegaan, door bijvoorbeeld in het Waakzaam-scenario het initiatief bij regio's laten en bij Zorgelijk en Ernstig over te gaan naar landelijk.
- Proces. EZK is nog bezig met aantal trajecten, zoals met de horeca. We moeten deze input (op korte termijn) mee kunnen nemen in de escalatieladder, ook al loopt dat proces gedeeltelijk parallel met deze brief.

7. WVTK

- U kunt opbrengen dat ondernemers behoefte hebben aan een mondkapjesplicht en dat EZK hier ook een voorstander van is (zie ook hiervoor)

TER ADVISERING

Aan de Minister
Cc: Staatssecretaris

Bureau Bestuursraad

Auteur

10.2.e

@minezk.nl

Datum

8 oktober 2020

Kenmerk

BBR / 20253825

nota

Annotatie MCC 9 oktober

Kopie aan

Bijlage(n)

Parafenroute

10.2.e

10.2.e

BBR-paraaf

10.2.e

Aanleiding

Vrijdag 9 oktober 2020 vindt van 09:45 tot 10:45 uur de MCC-19 plaats. Locatie is de Rolzaal op het Binnenhof. Met ingang van september is de MCC zonder ambtelijke ondersteuning (behalve voor AZ, VWS en bewindspersonen die een stuk inbrengen). Het belang van een goede terugkoppeling is daarmee toegenomen.

Agendapunten:

1. Mededelingen
2. Algemeen beeld
3. Op- en afschaling maatregelen
4. Gereedschapskist en escalatieladder
5. Handelingskaders uitzondering EU-inreisverbod onderzoek, journalistiek en culturele en creatieve sector
6. WVTTK

Hieronder is per agendapunt een advies opgenomen.

Ontvangen BBR

Advies

1. Mededelingen
2. Algemeen beeld

Advies: aanhoren

Toelichting

- Waarschijnlijk wordt stilgestaan bij het debat over de Coronawet. Dit lijkt de goede kant op te gaan.
- Ook wordt waarschijnlijk de sneltest als onderdeel van de teststrategie besproken.
- Verder kan de berichtgeving over dat Nederland hard op weg is de grootste besmettingshaard in Europa te worden, worden opgebracht. Veel andere Europese landen gaan nu richting een lockdown.
- Terugkoppeling flitspeilingen:
 - Mondkapjes: men doet dit steeds meer en het draagvlak voor een mondkapjesplicht is hoog.
 - Avondklok: het draagvlak is laag.
 - Maatregelen: het draagvlak daalt voor het eerst naar een minderheid. Ook voelt men minder urgentie om afstand te houden. Er is grote behoefte aan eenduidige maatregelen.

3. Op- en afschaling maatregelen (MCC-versie nog niet ontvangen)

Advies/spreekpunten

- U kunt opmerken de R-waarde als leidende indicator te zien bij de overweging tot op- of afschaling. Dat zegt veel meer dan het aantal positieve testen per week, de indicator die nu leidend lijkt te zijn.
- Ook kunt u opmerken dat het te vroeg is om nu al over te gaan op het scenario met een zware aanscherping. De economische impact daarvan is groot. Bij de aankondiging van de maatregelen op 29 september is expliciet gemeld dat de eerste twee weken de besmettingen zouden oplopen.
- De huidige cijfers zijn dus geen verrassing, sterker nog: de R is afgelopen week zelfs gedaald.
- U kunt aangeven dat u graag een uiterste poging doet een lockdown te voorkomen. Op het scenario met beperkte aanscherping van maatregelen (zie slidedeck) kunt u de volgende wijzigingen opperen:
 - Differentiatie in sluiting eet- en drinkgelegenheden: sluiting van cafés om 18 uur, restaurants kunnen open blijven.
 - Een avondklok vanaf 22 uur.
 - Mondkapjesplicht, ook indien debat hier niet naar is.
 - Bezoek verpleeg- en verzorgingshuizen maximeren op 1 persoon.
 - Sport: voor volwassenen alleen individuele vormen van sportbeoefening buiten.

Toelichting

- Er is een concept presentatie gedeeld die toelicht dat het aantal besmettingen verder oploopt, belasting van de zorg door signaalwaardes loopt en verpleeghuisbesmettingen toenemen.
- Sinds donderdag 8/10 is de trojka – op verzoek van de NCTV – bezig met het scoren van de mogelijke maatregelen in scenario's 1 en 2 (zie hierna) op maatschappelijke/economische impact; dit biedt ruimte om ook alternatieven aan te dragen met minder grote economische effecten en (ten minste) een zelfde medisch effect.
- Er worden vier scenario's geschetst:
 1. Beperkte aanscherping:
 - **Evenementen:** verbod op meld- en vergunningsplichtige evenementen
 - **Onderwijs:** alleen fysiek onderwijs in het po en vo. Online onderwijs in het mbo (muv praktijkonderwijs in kleine groepen), hbo en wo
 - **Eet- en drinkgelegenheden:** sluiten locaties die onder deze categorie vallen in aanwijzing. Afhalen is toegestaan
 - **Detailhandel:** Avondsluiting (pm vanaf hoe laat??) en geen koopavonden.
 - **Ontheffing panden van groot belang:** schrappen mogelijkheden VR's voor verlenen ontheffing max 30 per ruimte voor panden van groot belang.
 - **Mondkapjes:** Verplichting (afhankelijk verloop debat 7/10)

Bureau Bestuursraad

Kenmerk
BBR / 20253825

2. Zware aanscherping: Dit komt neer op een terugkeer naar de intelligente lockdown van dit voorjaar, met een aantal aanpassingen:
 - Geen sluiting scholen (po en vo) en kinderopvang
 - Bezoek verpleeg- en verzorgingshuizen maximeren op 1 persoon.
 - Mondkapjesplicht (afhankelijk van verloop debat 7/10)
3. Continueren.
4. Afschalen (met als notie: deze is nu sowieso niet aan de orde)

4. Gereedschapskist en escalatieladder (MCC-versie nog niet ontvangen)

Advies

- U kunt een aantal suggesties doen voor verdere verbetering van deze nieuwe versie van de escalatieladder/gereedschapskist. Onderstaand een aantal opmerkingen.
- U kunt aangeven dat het van belang is dat er op het onderdeel 'horeca' nog ruimte is voor een alternatieve maatregel (met meer medische impact en minder economische).
 - Een optie is om de nu brede definitie van horeca uit te splitsen naar typen horeca. Zodoende kan rekening worden gehouden met relatief hogere besmettingsaantallen in cafés en trouwgelegenheden, versus de lagere aantallen in bijvoorbeeld restaurants of bioscopen. Maatwerk is het doel van de regionale aanpak; met maatwerk kan ook economische schade in typen horecagelegenheden worden voorkomen die met generieke horecamaatregelen wel wordt aangericht. VWS en Berenschot verrichten hiertoe op dit moment onderzoek.
- U kunt aangeven dat u graag een passage in de begeleidende brief ziet, die erop gericht is ruimte te bieden voor het later kunnen aanpassen van de maatregelen m.b.t.
 - 1) evenementen, als resultaten uit de field labs daartoe aanleiding geven en
 - 2) openings- en sluitingstijden horeca, als uit het onderzoek van VWS en Berenschot significante verschillen in besmettingsgraad worden vastgesteld al naar gelang het type horecagelegenheid.

Toelichting

- De gereedschapskist is permanent in ontwikkeling, waarmee het schieten is op een bewegend doel. De oplegbrief is nog niet in concept gedeeld.
- Ten opzichte van eerdere versies ligt iets meer beslissingsbevoegdheid bij het Rijk, t.o.v. regio's. Het kabinet blijft echter inzetten op een strategie met regionale keuzeruimte voor de in te zetten maatregelen (namelijk in de categorie 'te overwegen' maatregelen). Wij hebben daar onze bedenkingen bij.
- Communicatief is het de vraag of dit document duidelijkheid brengt, of toch vooral verdere verwarring.

5. Handelingskaders uitzondering EU-inreisverbod onderzoek, journalistiek en culturele en creatieve sector

Advies

- U kunt instemmen met het voorstel van OCW (inhoud en ingangsdatum handelingskaders).
 - Er is discussie geweest over de ingangsdatum van de handelingskaders.
 - Tijdens ACC-19 is geadviseerd om de handelingskaders voor de uitzonderingen van OCW door te geleiden naar de MCC, maar dat wordt geadviseerd om de ingangsdatum i.v.m. timing (verscherping maatregelen) aan te houden. Toen was echter niet bekend hoeveel mensen gebruik willen maken van de uitzonderingen.
 - Omdat slechts een beperkt aantal mensen een beroep zal doen op de uitzonderingen, is het niet meer nodig om de ingangsdatum aan te houden.

Toelichting

- De volgende drie handelingskaders (voorwaarden) inzake de versoepeling van het inreisverbod liggen ter goedkeuring voor:
 1. Onderzoekers
 2. Culturele en creatieve sector
 3. Journalisten
- Het kabinet heeft besloten de inreisbeperking voor hooggekwalficeerde professionals uit de culturele en creatieve sector, journalisten en onderzoekers te versoepelen. De voorwaarden van deze versoepelingen zijn met de betrokken sectoren besproken.
- Discussie rondom ingangsdatum:
 - OCW is van mening dat de uitzonderingen zo snel mogelijk moeten worden ingevoerd i.v.m. aanhoudende maatregelen en negatieve effecten op sectoren door uitstel inwerkingtreding. Bovendien zal een beperkt aantal mensen beroep doen op de uitzonderingen en valt het aantal inreizen hierdoor mee. OCW licht in de MCC van 9 oktober toe om hoeveel gevallen het gaat.
 - Wij hebben de volgende aantallen vernomen: onderzoekers (quotum van maximaal 250 aanvragen per maand), journalisten (inschatting max. 40 per maand) en culturele en creatieve sector (max. 25 per maand).
- Kern handelingskader onderzoekers: de uitzondering geldt voor A) onderzoekers betrokken bij onderzoek inzake volksgezondheid B) onderzoekers die voor hun onderzoek moeten inreizen en waarvan het niet maken van de reis onevenredige schade veroorzaakt aan de continuïteit van het onderzoek. De Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO) beoordeelt de aanvraag en voorziet de benodigde toestemmingsbrief om te mogen inreizen.
- Kern handelingskader culturele en creatieve sector: de uitzondering geldt voor hooggekwalficeerde professionals waarvan de fysieke aanwezigheid bepalend is voor de doorgang van de activiteit van de betreffende instellingen. Instellingen die een meerjarige subsidie van de Rijksoverheid of Rijkscultuurfonds ontvangen komen in aanmerking. Uitzondering hierop is

- Het handelingskader voor de culturele en creatieve sector is n.a.v. input EZK aangepast. EZK vond de uitzondering te elitair en de groep die van de uitzondering gebruik kan maken te beperkt. Het is nu duidelijker dat ook een culturele, creatieve instelling of bedrijf die geen subsidie ontvangt, kan worden uitgezonderd van het inreisverbod. De minister van OCW moet in dat geval toestemming verlenen. Er komt hiervan een overzicht beschikbaar op de website van het Fonds Podiumkunsten.
- OCW heeft ons laten weten dat de uitzondering van de minister wordt verleend aan iedereen met een goed verhaal/ kan aantonen dat het inreizen nodig is voor doorgang van reguliere activiteiten.
- Kern handelingskader journalistiek: de uitzondering geldt voor nieuwsjournalisten die in het bezit zijn van de International Press Card van de International Federation of Journalists en die bezig zijn met actuele nieuwsvergaring waarvoor directe, fysieke aanwezigheid noodzakelijk is.

Pagina 7 van 7

TER ADVISERING

Aan de Minister
CC aan de Staatssecretaris

Bureau Bestuursraad

Auteur

10.2.e

10.2.e

@minezk.nl

Datum

8 oktober 2020

Kenmerk

BBR / 20254026

Kopie aan

10.2.e

Bijlage(n)

nota

Vorbereiding Catshuissessie 11 oktober

Parafenroute

10.2.e

10.2.e

BBR-paraaf

10.2.e

Aanleiding

Op 11 oktober sluit u aan bij een Catshuissessie over de aanpak van COVID-19.

Advies

- U kunt de MP steunen in zijn stelling dat aanvullende maatregelen nodig lijken. Hierbij kunt u aangeven dat u hiermee graag een ultieme poging doet om een terugkeer naar de intelligente lockdown te voorkomen.
- Dit pakket aan maatregelen kan en moet wel slimmer dan hetgeen nu wordt voorgesteld. In de toelichting is geschetst hoe dat slimmere pakket er dan uit zou kunnen zien.
- Ook indien men beweegt richting het scenario van een zwaardere aanscherping (terugkeer naar lockdown), kunt u suggesties doen die lockdown nog intelligenter te maken.

Kernpunten

- De weging in welke mate op- en/of afschaling van maatregelen nodig is, wordt primair gebaseerd op het aantal positieve testen per week (per 100.000). U kunt opmerken de R-waarde als leidende indicator te zien bij de overweging tot op- of afschaling. Die heeft veel meer voorspellende waarde. Deze zondag is nog geen nieuwe R-waarde beschikbaar, maar het RIVM zal wel een analyse gereed hebben van de trend in de cijfers. Die trend moet zwaar meewegen in de besluitvorming zondag.
- Een ultieme poging om een (vorm van een) lockdown te voorkomen ligt in de rede. Het beeld van dit moment is zo urgent dat het – alleen al vanwege de naleving en de beeldvorming – verstandig is om een set aanvullende maatregelen af te kondigen voor ten minste 2 en anders 4 weken.

Ontvangen BBR

- Hierbij past wel de nuancering dat de R licht is gedaald, en de effecten van de maatregelen van 29 september nog nauwelijks zichtbaar zijn vanwege het najaars effect. Destijds is ook expliciet gemeld dat dit de eerste 2 weken zo zou zijn.
- Daarom is het nog vroeg om over te gaan tot een zware aanscherping van de maatregelen. De maatregelen moeten effectief, proportioneel en goed uitlegbaar zijn.
- We hebben met SZW en FIN geïnventariseerd hoe een lichte opschaling van maatregelen, op een slimme manier, er uit zou zien. Dat bestaat uit drie categorieën:

1: Verstandige maatregel om te nemen, passend bij een scenario van beperkte aanscherping. De maatregel doet wel pijn, maar is begrijpelijk/uitlegbaar

- Mondkapjesplicht
- Zorg: Maximeren bezoek verpleeg- en verzorgingshuizen op 1 persoon
- Evenementen: Verbod op meld- en vergunningsplichtige evenementen.

2: Relevante knop, passend bij een scenario met beperkte aanscherping, maar dan slimmer vormgegeven

- Samenkomsten: Alle bijeenkomsten, samenkomsten en evenementen verboden. Thuis maximaal 3 mensen ontvangen.
- Eet- en drinkgelegenheden: Specifiek voor dit punt is een losse redeneerlijn opgenomen in de toelichting.
 - Segmentatie: Cafés dicht (of sluiten om 18:00), overige horeca open.
 - Slimme maatregelen: protocollen 2.0
 - Fasering: voor nu enkel no regret.
 - *Eventueel*: verbod op alcohol na 20:00 te overwegen, ook voor afhaal en in de supermarkt. [afhankelijk of opschaling scenario 1 of 2 op tafel ligt]
- Opheffen ontheffingsmogelijkheid panden van groot belang
- Sport: Binnen enkel individueel sporten, buiten enkel niet-contactsport. Uitzondering voor trainingen jeugd.
- Recreatie: Sluiten locaties (sport, zwembad, sauna) enkel indien groot verspreidingsrisico. Anders gebruik maken reserveringen tijdslots, met beperkt aantal mensen per slot.

3: Zware maatregelen met grote nadelige effecten, passend bij een scenario van zware aanscherping; voorkomen of als uiterst redmiddel

- Onderwijs: alleen fysiek onderwijs in po en vo. Online onderwijs in mbo, hbo en wo.
- Detailhandel: betere spreiding van openingstijden, mogelijk eerder open. De vraag is bij deze maatregel wat nu precies de aanscherping is, met een sluitingstijd van 20u en een uitzondering voor de levensmiddelenbranche.
- Doorstroomlocaties: Sluiten van sectoren met grote bezoekersstromen (pretparken, dierentuinen, musea, bibliotheken, monumenten m.u.v. detailhandel)

- Buitenland: Alle reizen naar buitenland afraden voor niet-noodzakelijke reizen
- Blijf thuis: Dringend advies zoveel mogelijk thuis te blijven en geen bezoek af te leggen of te ontvangen.

Toelichting

Presentatie aanpak COVID-19

- Er is een concept presentatie gedeeld die toelicht dat het aantal besmettingen verder oploopt, belasting van de zorg door signaalwaardes loopt en verpleeghuisbesmettingen toenemen.
- Er worden twee scenario's geschetst die mogelijk aan de orde zijn:
 1. Beperkte aanscherping:
 - **Evenementen**: verbod op meld- en vergunningplichtige evenementen
 - **Onderwijs**: alleen fysiek onderwijs in het po en vo. Online onderwijs in het mbo (muv praktijkonderwijs in kleine groepen), hbo en wo
 - **Eet- en drinkgelegenheden**: sluiten locaties die onder deze categorie vallen in aanwijzing. Afhalen is toegestaan
 - **Detailhandel**: Avondsluiting (pm vanaf hoe laat??) en geen koopavonden.
 - **Ontheffing panden van groot belang**: schrappen mogelijkheden VR's voor verlenen ontheffing max 30 per ruimte voor panden van groot belang.
 2. Zware aanscherping: Dit komt neer op een terugkeer naar de intelligente lockdown van dit voorjaar, maar dan zonder sluiting scholen (po en vo) en kinderopvang.

Weging maatregelen op maatschappelijke/economische impact

- In samenspraak met EZK, Fin en met input van het SCP hebben wij de maatregelen in drie categorieën ingedeeld (korte toelichting per categorie hieronder):
 1. Verstandige maatregel om te nemen. De maatregel doet wel pijn, maar is begrijpelijk/uitlegbaar;
 2. Relevante knop, maar kan soms anders/gericht;
 3. Zware maatregel met grote nadelige effecten. Maatregel indien mogelijk voorkomen en anders inzetten als uiterst redmiddel.
- In de weging van de maatregelen zijn effecten voor de gezondheid/ de effectiviteit in het indammen van het virus, de sociaal-maatschappelijke gevolgen (denk aan polarisatie en psychische belasting) en de economische gevolgen meegenomen.
N.B. er heeft geen gezondheidsexpert deelgenomen aan de beoordelingen.
- In de tabel is opgenomen in welk voorzien scenario (0, 1 of 2) de maatregelen volgens de werkgroep genomen zouden kunnen worden.
- Voor alle maatregelen geldt dat zij in samenhang moeten worden gezien. Sluiting van de horeca is bijvoorbeeld moeilijk uitlegbaar als sportscholen open mogen blijven. Draagvlak en uitlegbaarheid van maatregelen hangen ook af van het totaal.

1. *Verstandige maatregel om te nemen. De maatregel doet wel pijn, maar is begrijpelijk/uitlegbaar;*

Voor dit type maatregelen schat de werkgroep in dat de effectiviteit opweegt tegen de maatschappelijk en economische schade die de maatregelen tot gevolg hebben. Onder deze categorie vallen in deze beoordeling: de verplichting tot het dragen van mondkapjes in de publieke ruimte, de beperking van bezoek in verpleeg- en verzorgingshuizen tot maximaal 1 persoon, het verbieden van meld- en vergunningsplichtige evenementen.

2. *Relevante knop, maar kan soms anders/gericht*

Onder deze categorie vallen maatregelen die volgens de werkgroep nuttig kunnen zijn om de virusverspreiding te beperken, maar soms gericht ingezet kunnen worden. Zo geeft de werkgroep alternatieven voor het sluiten van de horeca, gedeeltelijk verbieden van sportactiviteiten en voorstellen voor het meer spreiden van het winkelend publiek.

3. *Zware maatregel met grote nadelige effecten. Maatregel indien mogelijk voorkomen en anders inzetten als uiterst redmiddel*

Deze laatste categorie bevat maatregelen waarvan de werkgroep inschat dat deze sterk negatief zijn voor de economie en/of samenleving. Hier valt onder meer de sluiting van scholen onder. Wel wijst de werkgroep op mogelijkheden om ook deze maatregelen nog wat gericht te maken, bijvoorbeeld door onderscheid te maken tussen eerstejaarsstudenten en hogere jaarlagen. De maatregelen 'blijf thuis' en het sluiten van doorstroomlocaties worden door de werkgroep aangemerkt als het allerminst wenselijk van de door het MCC opgestelde lijst.

Redeneerlijn Slimme maatregelen voor de horeca

Korte termijn

- Signaalwaarden laten zien dat extra maatregelen waarschijnlijk/helaas onontkoombaar zijn
- Maatregelen moeten dan effectief, proportioneel en duidelijk uitlegbaar zijn
- Voor horeca dan goed kijken naar besmettingshaarden (cijfers VWS).
 - Van de in totaal 1204 clusters zijn er 54 in de horeca
 - Maar die zijn wel relatief groot: gemiddeld 14,9 besmettingen ten opzichte van 4,5 via werksituatie.
 - De helft (49%) van die horeca clusters in cafés. In restaurants (27%) en speelhallen/casino's (7%) veel minder.
 - Grootste aanjager is de groep 20-24 jarigen die vanuit horeca (cafés) infecties in thuissituatie brengen.
- Daarom restaurants, speelhallen (en overnachtingen) uitzonderen van deze extra maatregelen; is ook juridisch en praktisch wel te hanteren door onderscheid eetgelegenheden (en verblijfshoreca) enerzijds en drinkgelegenheden anderzijds. Dit onderscheid wordt ook in stad Brussel toegepast.
- Voor restaurants blijven de strikte voorwaarden ten aanzien van gezondheidschecks, placering, 1,5m, groepsgrootte etc. uiteraard gehandhaafd

- Te overwegen ruimte te bieden aan gemeenten om in het kader van handhaving openbare orde de algemene sluitingstijden aan te passen op de lokale situatie

Langere termijn

- Voor de langere termijn is het belangrijk om een perspectief te kunnen bieden aan de horeca wanneer en onder welke voorwaarden welke activiteiten weer kunnen plaatsvinden
- Daar is een slimme aanpak voor nodig: gebaseerd op de risico's die activiteiten met zich meebrengen
- Met de sector (MKB-NL, KHN) in gesprek, samen met J&V, om zo'n benadering uit te werken
- Langs de lijn van de routekaart:
 - escalatie/afschalen obv signaalwaarden
 - op basis van specifieke risico's
 - perspectief en duidelijkheid biedend obv objectieve signaalwaarden
 - proportioneel, effectief, communiceerbaar
- Gedetailleerd uitwerken voor de horeca langs de volgende assen:
 - Segmentering:
 - op basis typologie (droog/nat, dag/nacht, binnen/buiten)
 - of op basis van activiteit (overnachten, eten, drinken, dansen, zingen)
 - of combi's daarvan
 - Slimme maatregelen:
 - Slim deurbelid obv vloeroppervlak en locatietype
 - Registratie via pinpassen (alle NAW-gegevens en tijdregistratie automatisch aanwezig tbv contact/bron onderzoek)
 - Sneltesten
 - Kuchschermen binnen
 - Ventilatiesystemen
 - Doelgroepen en doelgroep-communicatie, gebruik sociale media
 - Naleving/toezicht door corona-coördinator in elke locatie
 - Slimme sluitingstijden (ook 1rt openbare orde; samenhang winkels-sluitingstijden)
 - Handhaving obv excessen en forse boetes bij overtredingen
 - Fasering:
 - KT: No Regret maatregelen zsm toepassen
 - MLT: Technische maatregelen (bv pinpassen) verder uitwerken en testen
 - LT: Fieldlab (naar voorbeeld evenementensector) om maatregelen (bv Ventilatie, Kuchschermen) verder te testen en maatregelen voor het lastige segment van de nachthoreca (clubs, discotheken)

R-waarde versus aantal positieve tests

De R-waarde is om verschillende redenen superieur aan de positieve tests:

- Geen beperking testcapaciteit
- Daarnaast is het aantal positieve tests een 'domme' indicator: het maakt geen enkel onderscheid in wie positief getest wordt (jong/oud, 1 studentenhuus of 10 verschillende gezinnen).
- Daarmee zegt het, in tegenstelling tot de R-waarde, niets over de (over)belasting van de zorg en de mate waarin we kwetsbaren beschermen.

Verduidelijkingsvragen

De presentatie is op een aantal punten niet geheel duidelijk. Op de volgende punten kunt u om verduidelijking vragen:

- Onduidelijk is of met 'alleen noodzakelijke reizen' in scenario 1 hetzelfde wordt bedoeld als bij scenario 2 'alle niet-noodzakelijke reizen naar het buitenland afraden'.
- Wat gebeurt er met cultuur; wordt dat in geen enkel scenario verder gesloten (behoudens het schrappen van de ontheffingsmogelijkheden voor panden van groot belang)?

Presentatie aanpak middellange en lange termijn covid-19

- Voorafgaand aan de Catshuissessie zal de SG BZK bijgevoegde presentatie houden. Deze presentatie is de praktische vertaling van het voorstel van de afgelopen weken, waarbij spoor A (acuut, korte termijn – NCTV in charge) en spoor B (middellange termijn – programma-DG in charge) worden onderscheiden. Voor spoor B is nu ook de politieke verantwoordelijkheid duidelijker geworden.
- Wij kunnen instemmen met deze governance en juichen het toe dat er duidelijker onderscheid wordt gemaakt tussen de twee sporen. Een aandachtspunt daarbij blijft dat de langere termijn echt voldoende aandacht krijgt. Het gebrek aan capaciteit om aan de middellange termijn wordt in dit voorstel opgelost, maar de tweede makke is dat de (politieke) actualiteit permanent maakt dat we (ook in rustigere weken) permanent achter de feiten aanrennen en de hijgerigheid in het proces blijft. Dit voorkomen lukt alleen door (politieke) discipline, als iedereen elkaar strak aan de afspraken houdt.
- EZK is zowel bij spoor A als bij spoor B goed betrokken; bij spoor A is in wording dat we beter aan de voorkant worden betrokken.

MINISTERIËLE COMMISSIE COVID-19 (MCC-19)

Aan de Minister
Aan de Staatssecretaris

Bureau Bestuursraad

Auteur

10.2 e

@minezk.nl

Datum

12 oktober 2020

Kenmerk

BBR / 20256606

Kopie aan

10.2 e

Bijlage(n)

nota

Annotatie MCC-19 13 oktober

Parafenroute

10.2 e

10.2 e

BBR-paraaf

10.2 e

Aanleiding

Dinsdag 12 oktober 2020 vindt van 12.15-13.15 uur de MCC-19 plaats; u (minister en stas) gaat hier beiden heen. Locatie is de Rolzaal op het Binnenhof. Met ingang van september is de MCC zonder ambtelijke ondersteuning (behalve voor AZ, VWS en bewindspersonen die een stuk inbrengen). Het belang van een goede terugkoppeling is daarmee toegenomen.

Agendapunten:

1. Mededelingen
2. Algemeen beeld
3. Op- en afschaling maatregelen
4. Gereedschapskist en escalatieladder
5. Stand van zaken internationaal en toerisme
6. Voorstel van wet tot wijziging van de Wet verbod pelsdierhouderij in verband met een vervroegde beëindiging van de pelsdierhouderij
7. WVTTK

Hieronder is per agendapunt een advies opgenomen.

Advies

1: Mededelingen

-

Ontvangen BBR

2: Algemeen beeld

Geen stukken, u kunt aanhoren. Vermoedelijk wordt bij dit agendapunt ingegaan op (1) de laatste virologische ontwikkelingen (met nog steeds oplopende cijfers) en (2) de diverse overleggen die gaande zijn over de te nemen maatregelen, zoals het veiligheidsberaad van maandagavond.

3: Op- en afschaling maatregelen (nazending / laatst bekende versie is bijgevoegd, pre Veiligheidsberaad)

Advies/spreekpunten

- U kunt aangeven dat slide 8 met de inschatting van de sociale en economische gevolgen niet spoort met de aangeleverde informatie, en dat hier selectief informatie is weergegeven. De NCTV heeft aangegeven te streven voor de MCC de slide nog aan te passen en deze in lijn te brengen met de inzet van de ambtelijke trojka van afgelopen vrijdag.
- U kunt aangeven dat het voor het draagvlak wenselijk is om spoedig na de MCC met sectoren in gesprek te gaan over het pakket aan maatregelen van heden avond.
- Indien nog nadere maatregelen volgen uit het Veiligheidsberaad (of uit het BAO/OMT-advies) moet de rationale achter die maatregelen zonneklaar zijn. In het voorgenomen pakket is dat op onderdelen al kwetsbaar (horeca integraal sluiten / jongeren mogen nog wel in teams sporten, maar niet met meer dan 4 samenscholen). Voorts wordt vanwege de negatieve lading van de terminologie niet/minder gesproken over (dwingende/klemmende) adviezen, maar wordt in actieve termen gesproken ('in publieke ruimtes draag je een mondkapje'). De vraag is of dat niet zijn doel voorbij schiet, omdat daarmee weer in het midden blijft of het een advies of een plicht is. De communicatie over het pakket moet zo strak en helder mogelijk zijn.

Toelichting

Dit betreft de maatregelen die op dinsdagavond afgekondigd zullen worden. Er zijn voor zover bekend twee besprekpunten:

- Wenselijkheid in stand houden van uitzondering voor doorstroomlocaties (pretparken, musea, dierentuinen) op max 30 (binnen) en 40 (buiten).
 - Gegeven het advies reisbewegingen zoveel mogelijk te beperken en zoveel mogelijk thuis te blijven, is in stand houden van deze uitzonderingen niet logisch.
 - Wel vergroot het natuurlijk de economische schade voor de partijen die deze uitzonderingen genieten.
- Communicatie maatregelen naar (branche)organisaties
 - U kunt aangeven dat wenselijk is om stakeholders te kunnen informeren, zo ruim als mogelijk voor de persconferentie; zeker nu de maatregelen grotendeels al op straat liggen.

4: Gereedschapskist en routekaart (**nazending** / laatst bekende versie is
bijgevoegd, incl. de begeleidende tekst in bredere brief VWS)

Advies/spreekpunten

- Ten algemene kunt u opmerken dat in de begeleidende brief nu niets is opgenomen over het feit dat de gereedschapskist een levend document is, en dat er ruimte is om in overleg te komen tot slimmere maatregelen die een minstens even groot effect hebben op de virusverspreiding, maar minder (maatschappelijke/economische) nevenschade tot gevolg hebben. **Deze passage is essentieel om perspectief te bieden aan sectoren die bereid zijn met de overheid mee te denken over slimmere maatregelen. Het is win (meer draagvlak) – win (meer effect op virusverspreiding) – win (minder nevenschade).** Parallel hebben we contact met de NCTV/VWS over een dergelijke passage; het is nog niet bekend hoe open men daar voor staat; politieke interventie is daarom gewenst.
- Bij maatregelen voor de horeca kunt u aangeven deze maatregelen in de versie die wordt gepubliceerd graag op PM te zetten, met het oog op het plan met slimmere maatregelen waaraan momenteel wordt gewerkt.
- In het waarschijnlijke geval dat dit niet lukt, kunt u als terugvaloptie inzetten op de toezegging in de MCC dat in de begeleidende brief een nadrukkelijke passage wordt opgenomen dat we kijken naar slimmere, meer gerichte maatregelen voor de horeca, als voorbeeld voor andere maatregelen/sectoren. In feite is dat een concrete invulling van de vorige bullet; ook hierover hebben we parallel contact met de NCTV/VWS.

Toelichting

- In de bijlage is de laatste versie van de routekaart opgenomen, alsmede de tekstpassage voor in de begeleidende brief. Omdat het permanent work in progress is past een voorbehoud, brede afstemming over de appreciatie heeft binnen het ministerie niet plaats kunnen vinden. Het feit dat het stuk tot op het laatste moment in beweging is, geeft een ongemakkelijk gevoel, zo kort voor publicatie. Dit stuk zal veel aandacht trekken, en de verwachtingen zijn hooggespannen. Daarbij is de gelijktijdige communicatie over de gereedschapskist en over het pakket maatregelen van heden avond suboptimaal.

5: Stand van zaken internationaal en toerisme

Geen opmerkingen, u kunt aanhoren.

- Er is inmiddels een akkoord op de Raadsaanbeveling om meer coördinatie in de beoordeling van regio's te krijgen (ref agendapunt in MCC vorige week)

Bureau Bestuursraad**Kenmerk**
BBR / 20256606**6: Voorstel van wet tot wijziging van de Wet verbod pelsdierhouderij in verband met een vervroegde beëindiging van de pelsdierhouderij****Advies**

U kunt instemmen, waarbij u kunt vragen hoe de passage over nadeelcompensatie zich verhoudt tot het verplicht sluiten van de horeca: staat dat in verhouding tot elkaar?

Toelichting

- Dit wetsvoorstel voorziet in de vervroegde beëindiging van de pelsdierhouderij van 2024 naar 2021. Het bevat een grondslag voor nadeelcompensatie, die nog niet precies is ingevuld.
- Voorzien is in een gedeeltelijke inname van stikstofruimte die vrijkomt bij beëindiging van deze bedrijven (intern salderen 70%).

7: W.v.t.t.k.